¶ Epistola astrologie defensiua.

¶ Amicus medicorum magistri Johannis Ganuети: cum opusculo quod celi enarrant propter principium eius inscribitur: et cum abbreuiatione Abrahe aueneezre de luminaribus et diebus creticis.

Astrologia Ypocratis

Guillhermi Rameseí sagiensis
ad lectorem. Epygramma.

Quisquis es in tutum: facile euasurus aliptem
Huc: quoqz ad ethereum limen iturus ades.
Janua nunc cunctis patet obice lata reiecto
Dependet foribus clauis et ipsa suis.
En tibi prōptus iter ganiuetus mōstrat eundū
Ut poteris nusqꝫ deuius esse miser.
Nil dubites noster medicorum ducet amicus
Te dabit et voti mox habitare locum.
Nos omnes igitur demū illi soluere dignas
Conemur grates qui hoc vigilauit opus.
Vale.

Epistola

Gondisaluus toledo sereniſſime francoꝝ regine medicus: lugduneñq; pro rege electus Anthonio toledo filio suo prospera virtutum studia insectari.

Paulus Aristoteles. ¶ Peripateticorum sententia haud dubia fuit. q; ars naturā emulet Sic vt figulus ex eodem luto vasa duo fictilia construit. ad laudem vnum: ad vituperium et reliquū. Pari em̄ ratione formatꝫ natura primos intus ad omnē fortunarū habitum iuuat aut impellit ad iram.

Horatius Hic satus ad pacē: Hic castrensibus vtilis armis. Nature sequitur semina quisq; sue. Sic mille hoīz species: et rerū discolor vsus: velle suū cuiq; est: nec voto viuitur vno. Et quot hominēs tot sententie. Suus

Propertius Persius Terentius Ouidius cuiq; mos est. Sic vnus quam rem alius laudat: vituperat. Pectoribus moꝛes tot sunt quot in oꝛbe figure. Sic visum est superis. nulli deus omnia soli contribuit: fati durus vbiq; tenoꝛ. Quare agreste p̄ uerbium verum esse cēseo. videlz. lectum cani sternere magnus laboꝛ.

Ad agium Dicti ratio si queritur: qꝛ scz si accubituꝛus huc atq; illuc in gyrū vertitur: vt nescias vbi puluinar colloces. Idez de multis hominibus dici potest: qō de cane dictū rides. Adulti em̄ sunt quibus nihil rite fiat. ita crebꝛo voluūtur vt quā in partē sint casuri: aut quid velint scire nequeant. Cum illis placuisse credas: nihil egeris omnis laboꝛ: oīe perit obsequium. Si vꝛbanas illis offeras delitias: ruris frugalitatē laudant. Si ex vꝛbe deduxeris. frequentiā querant: solitudinem exec̄ent Si colloquio ceperis. fastidiāt: indignenturq; si taceas. Absentes desiderant: p̄esentes despiciunt amicos sepe etiam oderint. Sed beatꝫ q̄ soli deo operā dare: sanctisq; lucubꝛationibus inuigilare ⁊ incūbere pōt. O miseras hominū mētes: o pectoꝛa ceca.

Lucretius Valeriꝰ flac Ouidius Qualibus in tenebꝛis vite quantisq; periclis Degitur. hoc eui quodcūq; est. Est amoꝛ ⁊ rerum cunctis ;tutela suarum: Quisq; suū laudat: studijs certamina crescunt: Et sua plus iusto carmina quisq; pꝛobet. Quidam theologiā amātes astrologiā vituperāt. Alij astronomiā p̄ferētes astrologiā

Plautus parumpēdūt. Alij iurī niuis indulgētes: foꝛi strepitꝰ atq; iurgia vana sequētes naturalē plāā ⁊ medicinā aliasq; scientias ⁊ artes nauseant. Sermocionalē sciam. Quaz logicen vocāt. Diligētes alij: semp̄ argutiūculis sophismatibusq; immersi alia respuunt. Alij medicinā peruenerantes: iura pōtificia dedignant. Sed quoꝛsum hec: nisi ad quoꝛundam inuidoꝛū oblatrātiū garrulitates qui q̄si mures semp̄ alienum

Terentius Aristoteles cibū edere conant: liuoꝛe quodam moti de seipsis multum p̄sumentes Astrologiam olfacientes minimeq; gultantes: in declamationibus predicationibusq; ad populū damnant. Verū cū omniū bonarū artiū sint ignari. eam quam non nouerūt artem vituperant. Sed crede mihi homine imperito nunq; quicq; infustius est. Nemo p̄fecto ꝛec̄ de coloꝛibus iudicare sane poterit. Idi nihil nisi quod ipsi faciunt: aut dicunt: aut amāt recte putāt. Inuidia moti omnia dente canino rodūt

Astrologie defensuia

dum malus obtrectat facta immoꝛtalia liuoꝛ. Nec sint adiutas duꝛ- Sibillius
croꝛis crescere laudes. O dirū exitiū moꝛtalibus: O nihil vnq̄: crescere nec magnas patiēs exuꝛgere laudes in uidia. Idis veꝛo magis inuident quos ad virtutem rectioꝛe tramite pꝛodeuntes intuenť: et quos felicioꝛem ducere vitā cernunt. Quid generosum illum Joseph in ser- Statius
uitutem redegit? Nempe inuidia fratrum. Ubi admirari licet q̄ ra- Gen. xxxvij.
tionis expers hec egritudo sit. Cum em̄ exitū somnioꝝ timerent seruum fecerunt fratrem suum. Atqui si vera erant somnia quonam pacto illoꝝum exitus ꝓpulsari poterant. Sin falsę visiões: quamobꝛem decepto inuidebāt. Jā veꝛo illoꝝ sapientia in seipsos recidit. Quibꝰ em̄ artibus vitare futura posse rati fuerant his apertū futuris iter pꝛebuere. Nisi em̄ venisset nunq̄ in vincula cōiectus fuisset. Nūq̄ cū mini- Gen. xlij.
stris Pharaonis familiaritatē iniisset. Nūq̄ somnia rimatus esset: quibus rebus totius egypti pꝛincipatū: et a fratribus ⁊ qui ad euz ob fru- Paulus.
menti penuriā venerant adoꝛatus est. Sic virtus i infirmitate adaucta fuit: vt igne depuratur aurū. Pariteꝛ hi theologelli astrologiam dānantes fecere. nam ebur atramento candescunt. Rixanturq; de lana caprina. Dānēt ergo sanctissimos sapētissimosq; doctoꝛes: chri- Ad agium
stiā e religionis pꝛoceres diuino afflatos spū: q̄ eā docuere: ex q̄bꝰ defensiones ipsius Astrologie liquido intueri poterūt: longe quidem sapientiores: q̄ aduersarij impugnare sauciantur. Et si has quas imꝓuidenter ⁊ a veritate ipsa alienas argutiūculas solui desiderant: lucium bellantium senensem: ⁊ Jacobū gohonheimez ostrofrancī natiōe teutonicū: ⁊ scm̄ Thomā: Albertū magnū: Vincentiū: Cōmentatoꝝ decretī: qui nō minoꝛis ipso decreto est auctoꝛitatis: dimissis Galeno Auicenna: Hippocrate: Aldarone. Ouidio infinitisq; alijs: quos eo qꝛ extra christianā fuere legem: in mediū afferre nō opꝰ est perlegant. Ex his omnibus itaq; res apte satis imo luce clariꝰ testari videť: eos recte et sensisse et scripsisse qui astrologiā veraz esse scientiā atq; sctām oiq; carere superstitione: astruere conati sunt. q; si nostre fidei pꝛincipes hoc sentiunt: quis tam secutiens vt ceteros: idipm non opinari dubitet? Astrologia em̄ semp̄ in maximo apud oēs hoies honoꝛe fuit. Et tanta pfecto in ea arte fuit vtilitas: vt fine ea duce ⁊ magistra nihil diuinū siue humanū: nihil inferius siue superius: nihil paruum siue magnū: nihil suaue siue absonū pcipi cognosci aut intelligi pene queat. Quo fit vt optio sane iure a maioꝛibꝰ nostris liberalis vocitata fit ars siue q; ab omni ignoꝛantie nubilo studioꝝum mentes liberaret: siue q; eā vtpote dignissimā: ac nihil in se habens seruile nulli licebat ediscere nisi libero liberaliterq; educato hoīni. Sed quis eaz satis pꝛo dignitate laudare? quis ve eius dignitatē et minꝰ recensere valeat qñ ipsa deoꝝ donū dicať. qñ ipa vite gubernatrix: quādo ipa causaꝝ omniū ratio et explicatioꝛ omniū vna omni voce atq; sententia pꝛediceť. asseratur atq; cōꝓbetur. Ut non immerito poeta latinꝰ in eius ꝓmendatione ꝓtulerit felix qui potuit rerū cognoscere causas Horatius.
atq; motus omnes et inexoꝛabile fatuz. Et infra. Per eā namq; astrologiā omniū vegetabiliū: sensibiliū: rationaliū supꝛationaliūq; coꝛpo-

Aristoteles

tum nobis [vt dici solet] ad vnguem causę rationes ⁊ effectꝰ exprimũ
tur atq; describunt. Per eã omniũ mortaliũ vita salutiferis preceptis
excolitur. Per eaz ecclesie: populi: variecq; nationes diuino cultui sese
mancipantes gubernant. Qua professione nulla certe dignior: presta
bilior: aut admirabilior hac in vita hũana cẽseri debeat. Veruz si vellẽ
cũcta cõplecti q̃ de ipsius laudibus excellẽtia ac dignitate merito dici
possent ac deberent: ꝺ ꝓfecto nec ingenij mei parua vis: nec epistola
ris angustia pateret. Sed ne oia silẽtio trãseã: memoratũ id vnũ volo

Ptolomeus

principẽ Ptolomeũ in libro suo scripsisse virũ prudentẽ astris domi
ri. Animaduertite obsecro an ne fuerit ipsius Ptolomei mens sacris
litteris similis atq; cõformis. Rogemus queso parũper nouos istos
preceptores an hec sententia fidei nostre christiane sit cõtraria. ⁊ an li
berũ tollat arbitriũ: Desinat igiꝫ aduersarius cõtumelijs suis nobilis
simam astrorũ doctrinã impetere. Nemo ex verbis aduersarij sine ali
qua ratione stulte temereq; prolatis diuinã scientiam cõdemnandaz
existimet: sed ꝓ suo quisq; ingenio vel astrologie libros lecturãdo: vel
ab alijs discendo quanta fuerit eius doctrina: quantum ingenij: quã
ta dicendi vis animaduertat. Ita enim facile ipsam quidem astrolo

Ad agrum

giam veram ac iustam: aduersarij vero calũnias falsas iniquas ac pla
ne detestabiles esse cõperiet. Et quam doctrinã gladio plumbeo iugu
lare conatur: In expuentez recidere quod in celũ expuitur: continget.
O corpus sine pectore. O rana egyptiaca. O bestia multoꝝ capitum

Aristoteles

Laudat theoricã: sed ipsam practicã damnat. Quam patefacis ignorantiam.
Quid practica sine theorica vel econtrario cõferatur. Expertos nõ ex
pertis certiꝰ operari nẽo nisi tui filius [vacuo capite] ambiget. Quid
medico aut infirmo prodesse posset elleborũ [quo tu indiges] atrã bi
lem euacuare posse nisi ad actũ potentia reducat: illaz fore frustra om

Seneca

nes et philosophi ⁊ medici asserunt. Sed scire debes q̃ veritas in om
nem sui partem eadem est. Que decipiũt nihil habent solidi. Tenue e
mendaciũ: perlucet si diligẽter inspexeris. Id vnũ ausim asserere: q̃ q̃
astrologiam ignorant: nullam phie: nullã vel naturaliũ vel diuinaruz
rerum cognitionem habere possunt: omniũq; bonarũ artium ignari
asseuerant. Percunctare medicũ quonãmodo venã pertundet. qua ho
ra quoue momento pharmacum egrotis ꝓpinabit. Astrologie indoc
tus: Cum senex ille Ypocrates: sub cane et ante canẽ molestam esse
rat farmaciã. Quo etiam modo superflua membroruz secabit: Quo
modo corpora humidiora vel ficciora q̃ oporteat: curabit astrologie
inscius. Dic ⁊ tu nauta qua arte vel ingenio fretũ transmeare satagis
parteſq; ponti diuersasq; insulas agnosces astrologie ineruditus. Dic
et tu telluris cultor quomodo poteris seni dẽtalia figere dorsi. Aruaz
q; melliffluis culta operire piris. Astrologie ignarus: Quonaz pacto
architector ad ediũ castroruq; edificationem ligna secabit Astrologie
inexpertus: Tu qui pastoralem exerces artem in armentis agnis hes
disq; educandis: nonne astrologia indiges. Sed dimissis hijs q̃ cor
pori iuuamentum afferũt: ad ea que diuino incũbunt cultui ꝓperem

Johãnis, xx.

Tu bone pastor qui oues a christo iesu domino nostro commissas ha

bes: vt eas pascas: quomodo festa mobilia: pascha ipsum: aureuz nume
rum: ceteraq; in kalendario contenta [que a Nicholao de cusa epo at

Pogius flo

q̃ cardinali Brixinen. q̃ subtiliter declarata reperies] edocebis si astro
logiam negligis: Terre tibi idem continget quod illi quadragesime tẽ
porus ignaro. Qui asseruit quadragesimã montes nequiuisse trãsire

rentinus.

ꝓterea adeo tardo ac fesso gradu accessisse: vt iaz nihil ampliꝰ q̃ heb
domadam vnam secum ferret reliquis invia relictis: et obinde hoc, tno
dico tempore quo cum plebanis suis mansura erat confiteri ⁊ pniam

Pamphilus

agere hortabatur. O omnium hoim insulsissime: pica loquacior. optiꝰ
mum tibi non nasci: aut' ocissime aboleri fuisset. Dij faciant subito ful
minis igne cadas Liuore et rabie rũparis iniqua: nisi sententiam muta
ueris. Inquies. Astrologi multa mẽtiunt. Dic ergo eos ignorare astro
logiam quos tales noueris. Cur omnium sit paucoruz culpa scelus.

Ouidius

Sepius impediunt iustos peccata maloruz. Non laudasti astrologos

Horatius

planetarum eclipsim predicentes. mortemq; principum: caristiam vi

Tullius de oratore.

ctualium: et alia pene infinita [que vera esse comperimus] pronostica

Iuuenalis

tes: Non est in medico semp releuetur vt eger. Et q̃q; bonus dormitat
homerus. Verum homines imperiti facilius quod stulte dixeris repre
hendere: q̃ quod sapienter tuleris laudare possunt. Quadere paucos
ratio capit aut ꝓbabilis oblectat intentio. Ad illud potius turba duci
tur: quod ad remissionem curarum constat euentum. Aldigrat in exiliũ
virtus: vitiumq; triumphat: ⁊ in populis grande tribunal habet. Sed
quo me mea vocat epistola. Aduersario tandem omisso fili mi astrolo
gią venerare et in ea opam da: illaz prę oculis ptolomei sententiam ha
bendo. q̃ medicus astrologus multa mala prohibere potest que sin

Ptolomeus

stellas ventura sunt. Verum cum in re minime dubia testibus idest exẽ
plis non egemus: illud pro confesso tene: q̃ iam tritũ est sermone pro
uerbium. Nihil est inter mortales quod adeo repente exornet nobiliter
et demum medicum clarum et famosum reddat. q̃ hec ipsa astrologia:
vt ex isto nunq̃ satis laudato libello [non ab re. Amico medicoruz vo
cato] q̃luculentissime videre poteris: cuius auctor magister Johan
nes ganiuetus in ipsa Astrologia et in sacra theologia suo euo facile
princeps: extitit. Qui in deuota seraphici ffrancisci religione in conuen
tu Vienensi diu sancte et honestissime degens: diem clausit extremum
ibiq; ob suarum virtutum pfectionem: et excellentem in omni litterarũ
et artium genere [et q̃ maxime in astrologia] doctrinam: ab omnibus
fere christianitatis et regibus et principibus necnõ ipso Pontifice ma
ximo haud paruis annuis stipendijs donatus fuit. Quare euz fili mi
perlegere non dedigneris: tibiq; familiarem constitue. ⁊ Vale. Ex Vu
gduno prima Nouebris anno dñi millesimo quingentesimo octauo.

¶ In hunc librum qui amicus medicor̄ inscriptus ac editus a magro Johanne Ganiueto ordinis minor̄ in cōuētu viēnēsis, cuiusdē auctoris prefatio: in qua vtilitatē ⁊ diuisionem operis sui declarat: feliciter incipit.

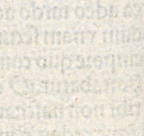

Anomiedo mini amen. Incipit quidā breuis tractat⁹ ad dirigendū phisicos in pratica medicine quo ad influētiā celi tam tempore epidimie q̄ aliis rēporib⁹ anni vt sciāt ipi phisici horas ⁊ tempora in quib⁹ debent dare medicinas: vl' applicare corporibus hūanis: vt influentia iuuet opa medicine: q̄ sepe dātur medicie laxatiue sub influētia celi ad oppositū remitēti. ⁊ quādoq⁹ p oppositū ꝓpinant medicine ad restringendū influentia celi laxante ⁊ concurrente radice supcelesti ad oppositū radicis ⁊ desiderij radicis inferioris. ¶ Secundo compositus est p̄sens tractat⁹ vt possint ipsi phisici astrologi ꝓnosticare p egro mortē vel sanitatē possibilē per influentiā celi dominantē qua noticia habita per viā presentis operis cū dei auxilio poterint securi⁹ ⁊ citius subuenire infirmis ad sanitatē obtinēdam ⁊ satis copiose ⁊ succincte p dei gr̄am ad ꝓpositum ponit hic in p̄senti tractatu q̄ distinguit in quattuor partes q̄ vocantur differētie. ¶ Et p̄ma differentia in gn̄ali de numero celestiū orbiū ⁊ de motorib⁹ eorū sm doctrinaz p̄bor̄ antiquor̄: ⁊ sm veritatē tholeogor̄ opiniōes friuolas p̄bor̄ corrigētiū. ¶ Secūda differentia est de distinctione zodiaci celi stellati ⁊ suarū partiū ⁊ de eius correspōdentia ad zodiacū none sphere q̄ p̄mū mobile dicit. ¶ Tertia differentia est de inquisitione a qua radice ꝓueniāt epidimia ⁊ mors in hominibus ⁊ plus vno tpe q̄ alio ⁊ de modo cognoscendi ⁊ ꝓnosticādi cursu nature ⁊ influentia celi mortez vel vitā egro. ¶ Quarta differentia est de modis cōseruandi sanitatē et obuiādi periculis egritudinū et de ingenio expellendi morbos de corporibus hūanis q̄tum erit possibile artifici seu ministro nature ⁊ de modo medendi ⁊ conficiēdi medicinas ⁊ fortificandi eas p̄ influentiā celi ⁊ p̄cipue per inuocatiōez nomis dei supra totā influentiaz celi. Et quelibet istarū quattuor differentiarū cōtinet septem capitula in quib⁹ capitulis elucidant̄ p̄ncipia suarū differentiarum.

Argumentū p̄me dr̄e ⁊ ei⁹ p̄mi cap̄.

¶ Prima igit̄ dr̄ia est de numero celestium orbiū ⁊ de motoribus eorū sm doctrinā p̄bor̄ antiquor̄: ⁊ sm veritatē theologor̄ opiniōes friuolas p̄bor̄ corrigētiū. ¶ Primus aūt capitulū isti⁹ p̄me differētie est de numero ⁊ ordine celorum in generali: ad quem numeruz peruenerūt p̄bi ⁊ vltra ⁊ supra theologi reuelatiōe ⁊ doctrina dei.

In capitulū itaq⁹ huius p̄me differētie capitulū: sciendū est q̄ p̄bi posuerūt nouē celos in generali ⁊ quattuor elemēta. Incipiēdo igitur a parte inferiori versus nos dixerunt terrā esse ⁊ dixerunt eam esse sphericā et rotundā: cuius rotūditatē p̄bauerūt rationib⁹ geometricis p aspectū ad celuz ⁊ ad lineā eq̄noctialem celi ⁊ hoc maxime in partib⁹ indie in quadā ciuitate q̄ vocatur arim que distat ob oriente. 90. gradibus a gadib⁹ alexandri: ⁊. 90. gradib⁹ a gadibus herculis ob occidente ⁊. 90. a polo artico. ⁊. 90. a polo antartico. ita q̄ ciuitas illa rōne geometrica probatur esse in medio terre distās equalit̄ a quattuor angulis eq̄libus celi: ⁊ habitatores illi⁹ loci veniendo versus septētrionē per dictā perpendūt polū articū eleuari sup orizontē eorū ⁊ q̄tū eleuat̄ eis veniendo versus septentrionē: tantū antartic⁹ eis deprimit̄. Quia si plana esset terra ⁊ nō rotūda eq̄liter viderent̄ stelle ab habitātibus supra terrā in quacūq⁹ regione essent. hoc idē

nitatē et obuiādi periculis egritudinū et de ingenio expellendi morbos de corporibus hūanis q̄tum erit possibile artifici seu ministro nature ⁊ de modo medendi ⁊ conficiēdi medicinas ⁊ fortificandi eas p̄ influentiā celi ⁊ p̄cipue per inuocatiōez nomis dei supra totā influentiaz celi. Et quelibet istarū quattuor differentiarū cōtinet septem capitula in quib⁹ capitulis elucidant̄ p̄ncipia suarū differentiarum.

Argumentū p̄me dr̄e ⁊ ei⁹ p̄mi cap̄.

¶ Prima igit̄ dr̄ia est de numero celestium orbiū ⁊ de motoribus eorū sm doctrinā p̄bor̄ antiquor̄: ⁊ sm veritatē theologor̄ opiniōes friuolas p̄bor̄ corrigētiū. ¶ Primus aūt capitulū isti⁹ p̄me differētie est de numero ⁊ ordine celorum in generali: ad quem numeruz peruenerūt p̄bi ⁊ vltra ⁊ supra theologi reuelatiōe ⁊ doctrina dei.

In capitulū itaq⁹ huius p̄me differētie capitulū: sciendū est q̄ p̄bi posuerūt nouē celos in generali ⁊ quattuor elemēta. Incipiēdo igitur a parte inferiori versus nos dixerunt terrā esse ⁊ dixerunt eam esse sphericā et rotundā: cuius rotūditatē p̄bauerūt rationib⁹ geometricis p aspectū ad celuz ⁊ ad lineā eq̄noctialem celi ⁊ hoc maxime in partib⁹ indie in quadā ciuitate q̄ vocatur arim que distat ob oriente. 90. gradibus a gadib⁹ alexandri: ⁊. 90. gradib⁹ a gadibus herculis ob occidente ⁊. 90. a polo artico. ⁊. 90. a polo antartico. ita q̄ ciuitas illa rōne geometrica probatur esse in medio terre distās equalit̄ a quattuor angulis eq̄libus celi: ⁊ habitatores illi⁹ loci veniendo versus septētrionē per dictā perpendūt polū articū eleuari sup orizontē eorū ⁊ q̄tū eleuat̄ eis veniendo versus septentrionē: tantū antartic⁹ eis deprimit̄. Quia si plana esset terra ⁊ nō rotūda eq̄liter viderent̄ stelle ab habitātibus supra terrā in quacūq⁹ regione essent. hoc idē

pater per eclipses solis ⁊ lũe que vna hora fiũt orientalibus: alia vero hora fiunt ipsis habitanbus in occidente: ⁊ aliquando est differentia triũ horarũ equaliuz ex quibus rõnibus concludit rotũditas terre supra quã habitant homines bñficio dei ⁊ animalia ad seruitium hominũ

¶ Notandũ de gadibus alexandri ⁊ herculis supratactis: q gades idẽ sũt qđ termini quos terminos seu gades alexãder temporibus q̃bus debellauit orientez posuit in fine terre habitabilis versus orientẽ iuxta mare videlicz orientale sub linea ecliptica de cõsilio peritorũ in arte astrologie: ⁊ fecit ide hic fieri in littore illi⁹ maris turrim altam que est signum memorie perpetue ⁊ in signum distantie a medio terre. Pari forma hercules bellans in hyspania postq̃ deuicit reges illarũ partiũ videlicet finiũ hyspanie ⁊ fuit dñs hyspanie fecit fieri de consilio peritorum in astris iuxta mare ⁊ hoc sub linea ecliptica turrim quandã altã quã appellauit gades a parte videlz occidẽtis: ita q nõ erat vltra locus terre habitabilis ⁊ manet illa turris vsq̃ ad hodiernũ diez vocata ab incolis illius terre vulgariter. Le castel pharaont. vel turris herculis.

¶ Et est sciendũ q̃ illic mare elongauit se ab illa turri p dimidiã leucam dimittendo turrim: cũ turris fuerit primo in littore ⁊ q̃tũ mare elongauit se ab illa turri de tanto transiuit versus partem orientis: ita q̃ gades alexandri penitus sunt cooperite in mar. ⁊ ista habentur ex lectura theorice planetarũ: ita suo modo crescit aliquando mare septẽtrionale dimittendo de tanto parte meridionalẽ sibi oppositã.

¶ Post terram dixerunt esse aquã etiã ꝓtendentem figuram sphericã ⁊ rotũdã: cuius rotũditatẽ ꝓbauerũt parifozmiter per aspectuz ad celum. quotidiana nempe est nautarũ experientia q̃ quãto plus alicui poloz vicinant: tanto magis ipe eisdem elevat: ⁊ quanto magis elonganture: tanto plus deprimit.

Est tamẽ nõ perfecte sphericã sed figure semicircularis. miraculose nã q̃ in vna parte elevat propter vitam animãtiũ habendãvel tuendã. Supra quam posuerunt aerem ⁊ ignem etiam rotũdarũ figurarũ: que elementa quattuoz rotũda sunt ꝓpter celoz rotunditatem ne vacuũ qđ natura abhoz̃ret poneretur: ⁊ iest rotunditas ipsis celis ⁊ oñibus elementis principaliter ad repzesentãdum perfectionẽ ⁊ simplicitatẽ creatoris. Est em̃ figura rotũda omniũ figurarũ ꝑfectissima capacissima ⁊ simplicissima.

¶ Hisa materia de consideratione rotunditatis ẽre ⁊ aliorũ elemẽtorũ videndũ est de naturis q̃ttuoz elementorũ. Terra in ozdie inferiozi habet siccitatẽ dominantẽ ⁊ frigiditatẽ cõcomitantẽ. Aqua hz frigiditatẽ dominantẽ ⁊ humiditatẽ cõcomitantem. Aer habet humiditatẽ dominantẽ ⁊ caliditatem concomitantẽ. Ignis hz calidi tatem dominantem ⁊ siccantem cõcomitantem. Ex quo pz q̃ vnũquodq̃ q̃ttuoz elementorũ sibi ꝓpinquo assimilat in vna q̃litate ⁊ in alia ꝓtrariatur eidẽ: primuz ⁊ vltimũ terra ⁊ ignis p vnũ mediũ copulãtur videlicet p siccitatẽ: ⁊ p duo contraria tur scz p frigiditatẽ ⁊ caliditatẽ.

¶ Et est aduertẽdũ ꝓ elucidatione istius tractatꝰ q̃ maioz pars eius ⁊ principalis fundabitur in hijs ꝓprietatibus quattuoz elemẽtorũ reducendo ⁊ cõparãdo naturas ⁊ influentias septẽ planetarũ ad ꝓprietates quattuoz elemẽtorum ⁊ consequent̃ tractãdo de naturis ⁊ ꝓprietatibus stellarũ cõparando ⁊ assimilando earum ꝓprietates ⁊ influentias ꝓprietatib⁹ ⁊ influentijs septẽ planetarũ ⁊ ꝓprietatibus simplicibus vel quandoq̃ geminatis quattuoz elementorũ.

¶ De numero celorum sciendũ est in gñali q̃ plꝛi posuerũt nouẽ celos ⁊ ordo talis est. Primo incipiendo a parte inferiozi versus nos posuerũt celum lune distinctũ ab alijs celis: ⁊ hoc q̃ viderũt motũ lũe velociorẽ: ⁊ subsequent posuerũt celũ mercurij ꝓpter rõnes geometricas quas experti fuerunt cõpositores tabularum. deinde celum veneris. subsequenter celũ solis mediũ inter celos septem planetarũ tanq̃ palatiũ pricipis existentis maioris virtutis sibi collate a deo inter ceteros planetas. In sole namq̃ posuit tabernaculũ suũ ⁊ ipse sol tanq̃ spõsus ꝓcedẽs de thalamo suo. Exultauit vt gygas ad currendãviã suam ab oziente in occidentẽ ex declaratione textuali Nicolai de lyra super ps. Celi enarrant gloriaz dei ⁊ opera manuũ eius annunciat firmamentũ. hoc est celũ stellatum. Subsequẽter ascendẽdo ponunt celũ martis habentis alium motũ tardiozem sole. subsequẽter ponunt celũ iouis habentis motũ tardiozem marte. ⁊ hoc in. 12. annis complẽdo revolutionem suã sub zodiaco. postq̃ ponunt celũ saturni septimi ⁊ vltimi planetarum habentis motũ tardiozem ioue q̃ altioz est ⁊ complet sub zodiaco cursuz suum in. 30. annis solaribus. postq̃ ascendendo ponũt celũ stellatuz qđ est octaua sphera existens magn ornatus ⁊ mirabilis influentie quos habet ab ipso artifice qui eam creauit: ⁊ mouetur in. 100. annis gradu vno contra motum primi mobilis ⁊ in isto fundamento ille magnus pbus Plato posuit annum suũ revolutionis rerum omniuz in triginta sex milibus annorum in quo tempoze ⁊ non in minori celum stellatũ complet revolutionem suã. Supra istos octo celos posuerũt plꝛi nonum celũ primum mobile q̃ viderunt q̃ octauũ celum mouebatur duobus motibus vno motu ab oziente in occidentẽ in die naturali ⁊ in. 100. annis gradu vno: econuerso ab occidente in orientem. Perpenderunt igit̃ discursiu naturali ⁊ rõne q̃ idẽ corpus nõ posset moueri contrarijs motibus. iudicauerunt itaq̃ q̃vn⁹ erat ei naturalis ⁊ alter motus ab aliquo alio agẽte superiozi: ⁊ sic posuerunt nonũ celuz hoc est primuz mobile qđ mouet orbes septẽ planetarũ ⁊ celũ stellatũ motu diurno ab oziẽte in occidentẽ: sed q̃ illi orbes ⁊ celi aliq̃d acquirũt ꝓcessu tpis de motu cõtrario: ab occidente in ozientẽ iudicauerunt rõne naturali supra nonã spherã ⁊ septem orbes planetarũ esse aliũ motorẽ mobilẽ a quo fierent isti motus ⁊ istuz motorem dixerunt primũ mobile hoc est nonũ celũ

Ad ista peruenerunt pꝛi ratione naturali ⁊ multi sancti antiqui patres vt adam et primogeniti iusti descendendo p generationẽ de quoz numero fuit noe ⁊ abrahã hij nãq̃ multa habuerũt de istis p reuelationẽ diuinã ⁊ ista sunt quo ad dicta phi losophoz ⁊ quo ad rõnẽ naturalẽ ⁊ si qua habuerũt antiq̃ p reuelationẽ, diuinã tanto fortiꝰ ea sunt tradita p doctrĩã. Supra istos theologi ponũt decimũ celũ mediũ inter nonũ celũ ⁊ celũ empireũ: ⁊ istud celum mouet motu simplicissimo sm theologos: ⁊ aliq̃ dicunt istud celũ esse celũ cristallinum a materia multũ lucida: ⁊ quodãmodo vocat celũ aqueũ, Juxta illd̃ ps. Bñdicite aque oẽs q̃ sup celos sunt dño nõ q̃ sit ibi aqua nec materia cristalli sed quedã materia subtilis ⁊ multũ nobilis i cõparatione vitri, iuxta istã cõsiderationẽ quanto aliquod celũ est altius tanto aliq̃ cõditiõe est nobilꝰ. Supra istud celũ est celũ empireũ qđ est vndecimũ ⁊ est q̃etũ ⁊ nõ mouet aliq̃ via ⁊ est capacissimum: q̃ cõtinet oẽs alios celos infra se: ⁊ est locus sctoz angeloz̃ ⁊ sctoz̃ ⁊ sctarũ ⁊ oim saluandoz. ⁊ iste est ordo celoz vndeci: videlicet celestiũ orbiũ ⁊ quattuoz regionũ elemẽtariũ. Prio em̃ est terra ⁊ alia elemẽta tria ⁊ septẽ celi planetaz̃ ⁊ celũ stellatũ ⁊ duo celi inter celũ stellatũ ⁊ celũ empireũ: ⁊ sic in numero sunt q̃ttuoz regiones elemẽtales ⁊ vndecĩ orbes celestes: ⁊ sic i numero sunt q̃ndecim: ita q̃ a cẽtro mũdi vsq̃ ad thronuz veri salomonis q̃ndecim gradib⁹ ascẽdit ad habẽdũ futurã gl̃iam.

Supra istos orbes oẽs posuerũt aliq̃ theologi celũ beatissime trinitatis verũ hic nõ fit mentio nisi de celis materialib⁹ necdicitur oppositũ nec ꝓpositum: sed adducit ad ꝓpositũ quodãmodo quoddã dictum pboz athenien. quoz̃ũ quodã tpe viginti

quattuor solēnes erāt requisiti a principe athenien̄.vt quilibet diceret opinionē suā de deo q̄d esset de⁹.principaliorꝫ ipoꝝ q̄s/uit inducias septē dieꝝ post quos diceret q̄d ei videret.quos p̄ceps ei concessit ꝛ aliis pb̄is vigintitrib⁹ parifo⁹ma ꝛ q̄libz aliorū vigintitriū pborū posuit in scripꝝ ppaz opinionē p̄optus post.⁊.dies ad declarādū eam ptestando q̄ principalis pboꝝ p̄mo diceret opinionē suā ppriam trāsactis septē dieb⁹ cōuenerūt oēs ad p̄n cipē ꝛ alij fuerūt parati p̄ret primuz q̄ p opinione sua declarauda adhuc petijt in ducias q̄ndecim dierū q̄bus dilapsis cō/paruit cora p̄cipe iterū petēs vni⁹ mēsis spaciū q̄ dilapso tps inducіarū duplicari petijt:ꝛ sic duplicādo pcessit sp inducias petēdo vsq; ad spaciū sex menſū:ꝛ tandē attediati tam p̄ceps q̄ alij phi cōpule/runt ipm vbis ad dicendū opinionē suaz ꝛ tūc dixit istā ꝓpositionē.De⁹ est sphera intelligibilis cui⁹ cētrū vbiq; est circūferē tia vero nusq̄.Aliq̄ alioꝝ pborū dixerūt sūmū bonū:sūmū verū:p̄mā cāz a q̄ depē dent oia:ꝛ multas alias pfectiones mira/biles de deo:sz q̄s est mortal' q̄ possit de deo ppriē loq̄ nec de celo in q̄ habitat q̄ habitat in oibus celis ꝛ in oib⁹ elemētis ꝛ vbiq; est p̄ p̄sentiā essentiā ꝛ potētiā in inferno ꝛ in cūctis elemētis ꝛ in celis ma terialib⁹ ꝛ extra celū p spaciū infinitū et intellect⁹ humanꝰ neq; q̄ apphendere po test:nec angel⁹ valet sufficienē intellige/re q̄ esse suū est infinitū eē ꝛ essentia eⁱ idē sunt in eodē.nr̄z intelligere in corpe hūa novalde ē obnubilatū:etiā aie separate a corpe intellectio est finita ꝛ cuiuscūq; an/geli :ita q̄ intellect⁹ creat⁹ nō pōt attinge re ad tātā intellectionē:ꝛ sufficit nob iu/dicio meo hic laudare opinionē illi⁹ phi de⁹ est sphera intelligibilis per quandaz similitudinē quia sphere a dr̄ pfecta rotun da cuius sphere centrū est vbiq; circunfe/rentia vero nusq̄.

Argumentū scdi cap̃.p̄me d'ie.

¶ Secundum capitulum est de numero ꝛ ordine orbium particularium planeta/rum ꝛ epicicloruz ꝛ cunctorum celorum nobis influentium scdm doctrinaz astro logorum.

¶ Circa secundum hu/ius dr̄ie cap'lm sci ēdū est q̄ nu/mer⁹ ꝛ ordo orbiū ꝑticulariū p̄m doctrinā astrologoꝝ talis est. Incipiē do vsus nos est totale celū lune ꝓtiguz orbi ignis a ꝑte inferiori in suo ꝓcauo co tinēs infra se ꝛ sub se q̄tuor elemēta ifra concauū sui orbis ꝛ a ꝑte superiori in suo cōuexo ꝓtiguaē orbi mercurij ꝛ in codez celo totali lune sunt q̄tuor orbes particu lares habentes distinctos mot⁹ quoꝝ mo tuū vnus nō assimilaē alteri:ꝛ de istis or bibus p̄m⁹ vocaē orbis totalis lune cōti/nēs intra se alios tres orbes:vt puta eq̄n tē deferentē ꝛ epiciclū:p̄m⁹ igit orbis lūe est orbis q̄ dr̄ totaⁱ scōs dr̄ equās. terti⁹ deferēs q̄rt⁹ epicicl⁹ portās corpus lune.

¶ Mercur⁹ plures hz orbes q̄ alij pla/nete ꝛ mot⁹ varios ideo esset expediens ad intellectionē huius declaratiōis depi/gere in isto capl'o orbes mercurij sicut do ceē in theorica planetaꝝ:sed q; hic nō po/nunē ponenē in fine libri p̄senī.Et, in su/ma mercurij hz sex orbes distinctos ꝛ mo t⁹ varios correspōdētes istis orbib⁹.et p̄ mo hz celū totale vt alij ꝛ q̄tuor orbes secluso epiciclo ꝛ epiciclū suū in q̄ defert corp⁹ planete ꝛ mouēē.¶Reliduū speculа tionis huius materie remittitur theorice planetarū:ꝛ in summa celū mercurij ha/bet sex orbes ꝛ celum lūe quattuor::ꝛ sic in summa sunt decem.

¶ Venus habet quattuor orbes:celum totale ꝛ orbem equantem:orbem defere/tem ꝛ epiciclum:et sic venus habet quat tuor orbes adiunctis inferioribus in nu mero isti tres celi h̄nt q̄tuordecī orbes.

¶ Sol princeps planetarum creatus in me dio septem planetarum tāq̄ cor in me dio corporis: humani est ordinat⁹ in suis orbibus siue epiciclo habet p̄mo celū suū

totale.secundo suum orbem equantem. tertio orbē deferentem:ꝛ sic in summa ha bet tres orbes ꝑticulares numeratis his orbib⁹ cū quattuordecī p̄cedentibus erūt decem ꝛ septem orbes particulares.

¶ Mars iuppiter ꝛ saturn⁹ quilibet isto rum habet celum suū totale ꝛ orbē equā/tem ꝛ deferentem ꝛ sinum epiciclum ꝛ sic quodlibet illoꝝ celorum habet quattuor orbes quasi particulares qui simul iuncti faciunt duodecim:ꝛ iuncti simul cū p̄cce dentibus faciunt vigintinouem qui sunt orbes particulares septem planetarum.

¶ Sequitur subsequēter de celo stellato q̄d est octauū celum q̄d dicitur firmamē/tum q; stelle sunt firmate ꝛ fixe in eodem celo.totū illud celum est vnicum ꝛ vnicus orbis licet habeat duplicem motū:vnum ab oriente qui ꝑm astrologos vocatur vio lentus quo motu fertur quolibet die ab oriente in occidentē ꝛ ab occidēte in orie/tem complens reuolutionem totalē licet in centuz annis moueatur motu naturali ab occidente in orientem gradu vno ꝛ ille motus diurnus celi stellati quo mouetur ex impulsu ꝛ tactu p̄mi mobilis dicitur violētus q̄ q̄ vterq; mot⁹ celi stellati alio modo posset dici naturalis q; obedit suo superiori.i.primo mobili ꝛ ꝑcipue iste mo tus ab oriente in occidentē celi stellati di urnus posset dici naturalis q; obedit im/perio dei qui ordinauit istum motū diur/num fieri per aliū motum superiorē vide/licet per motū p̄imi mobilis. cōnumera/to itaq; orbe octauo predicto erūt orbes triginta:licet enim duplicē ipsum firma/mentum habeat motum vt ex supradictis claruit q̄uis etiam multiformib⁹ imagi/nibus ornatū sit celestibus munerib⁹: est tamen vnicus orbis totalis quibus si con numeretur p̄imuz mobile q̄d raptu quo dam secū trahit triginta orbes predictos in vigintiquattuor horis ꝛ erūt invniuer so orbes triginta vnus ad quoꝝ noticiaz astrologi ꝛ phi peruenerunt. ¶ Circa q̄d est sciendum q̄ omnes isti celi ꝛ orbes in fluunt nobis in istis inferioribus per mo tum ꝛ radiū:per motum caloē ꝑ radium virtutē. Et est notandum q̄ licet celi non habeāt radios apparētes vt sol vel vt cor pus alterius planete vel stelle lucide: at/tamen habent radios virtuales cum sint corpora clara ꝛ dyaphana q̄ radij mittun tur ad aerē ꝛ influunt ꝑm magis ꝛ minus vt diceretur de aliquo lapide p̄cioso q̄ ex tactu haberet virtutē supra curam oculoꝝ vel super aliquē aliū morbum vel aliquā proprietatem laudabilē:lapis ille esset ap preciandus ꝛ diligēdus ꝓ vtilitate:ita in p̄senti materia dicit de corporib⁹ habenti bus virtutē qua mediante operanē in no bis virtute eis data a deo:dicitur rōnabili ter q̄ honorabili⁹ est creatori q̄ celos crea uit q̄ dederit eis virtutē ꝛ influentiam q̄ q̄ nullam haberent influentiā seu virtutē ꝛ in hoc magis ostenditur sapiētia ꝛ potē tia creatoris creando ꝛ manutenendo res alicuius virtutis q̄ si essent inanes ꝛ sup/flue ꝛ nullius virtutis vel cōparationis: oia creata cognita debēt reduci ꝑ sapien/tes in laudē creatoris: et iste debet esse fi/nis ꝓprius acquisitiōis oīm artium ꝛ do ctrinarum licitarum reducere videlicet in laudem creatoris : ꝛ ista fuit imaginatio Auicē.de cognitiōe orbiū celestiū q̄ ꝑ hāc cognitionez eleuatur anima ad cognitio nem ꝛ dilectionez dei ꝛ ad vitam rectam.

Argumentū tertij cap̃. p̄me differētie.

¶ Tertiū cap̃.p̄me differētie est de nūe ro ꝛ ordine intelligentiarū orbes celestes regentiū ꝛ mouentiū ꝑm dicta ꝛ scripta ꝛ opiniones philosophoꝝ antiquorum.

¶ Circa tertium ca/pitulū videndum est de nu mero ꝛ modo intelligendi phoꝝ ꝛ de modo loquē/di phoꝝ de intelligentijs mouentibus orbes celestes qō capitulum magis ponitur hic improbando q̄ appro bādo:q; ꝑm rei veritatē ꝛ doctrinam theo logoꝝ in multis hic errauerūt a veritate

et posuerunt numerum intelligentiarum separatarū ꝑm numerū orbiū ⁊ posuerūt eas eternas ⁊ necessario mouere celū et ꝑ viā per quam mouet ordine cōi: ⁊ fuit ista opi. Auicē. inter ceteros tractātis plīrius materiā intelligentiarū. cōsiderauit nāq; ipse primā causaz que est supra oēs intelligentias ⁊ a qua oēs intelligentie dependent simplicissimā esse ⁊ nō posse vt sic ꝑducere ꝑ se rōne eius prime operationis nisi vnicā intelligentiā. ꝑ illud principiuz. Idē inꝯtum idē nō est natum facere nisi idē. ⁊ qz prima causa est simplicissima pōt ꝑducere vnicā intelligentiā in rōne prime operatiōis q̄ immediate dependet ab ea: et istā intelligentiā vocauerūt pbi intelligētiam primi mobilis. Et qz est immediata illa intelligentia ipsi prime cause mouet magno impetu ⁊ fortitudie corp⁹ sui mobilis seu celi ⁊ oia corpora celestia inferiora. Intelligētia vero primi mobilis qz est pria intelligētia dependēs a pria causa: ma iozis virtutis est q̄ quecūq; intelligētia sequēs: ⁊ qz est causata a pria causa ⁊ est annexa suo celo ad motū ei⁹ continuanduz ꝑducit ꝑ actū sui intellect⁹ ⁊ sue intelligētie ⁊ ꝑ receptionem fortitudinis quā hz a prima causa ꝑducit intelligentiā secūdā immediate sub se que dr intelligentia celi stellati. Et ista prima intelligētia cū secūda intelligentia ꝑducit corp⁹ celi stellati. ⁊ secunda intelligētia mouet illud celū motu suo ordinario ⁊ ꝑ istā viā tractauerūt pbi istū numerū intelligentiarū separatarum ꝙplurima absurda ⁊ vitati theologice repugnātia asserētes ꝓcedēdo ab istis superioꝝ intelligētijs vsq; ad intelligētiam inferiorē videlicet lune quā vocauerūt datricē formarū in istis inferioꝝ: ⁊ ascripserūt istis intelligētijs ptātem magnā ⁊ scientiā ⁊ virtutes alias ⁊ superioꝝ intelligētijs maiores virtutes ⁊ vniuersales Et q superiores intelligētie sunt cause inferioꝝ intelligentiarū ⁊ quelibet intelligētia est causa sui celi vel sui orbis ꝑticularis, iuxta qđ videt sentire auctor de causis ꝓpositiōe octaua sic inquiēs. Dis intelligentia scit qđ est supra se ⁊ qđ est sub se: verūtn scit qđ est sub se qz est cā eius: ⁊ scit qđ est supra se qm̄ acq̄rit bonitatē ab eo. Ista ꝓpositio simplr est falsa qz nulla intelligētia depēdēs est causa alteri⁹ itelligētie nec bonitatis ei⁹: sed. de⁹ q̄ est ipsa prima causa q̄ creauit oīa. iuxta textum sacre scripture. In pricipio creauit deus celum ⁊ terrā. Et ꝑm magistrū sententiaruz quattuor creauit deus in pricipio creationis oīm rerū: celuz empireū: angelos: materiam primā: ⁊ tēpus: ⁊ mor repleuit de⁹ illud magnū celum empireū angelis ⁊ nō ꝑm numerum orbiū contra pbos tenētes illā opinionem. de quibus sanctis angelis loquitur Daniel in textu biblie. Adilia miliā ministrabāt ei [hoc est deo] ⁊ decies cētena miliā assistebant ei. q̄q̄ in his duobus numeris nō sit numerus sanctoꝝ angeloꝝ. Et est sciendū circa hoc ꝙ nulli⁹ theologoꝝ scribentium de sanctis angelis dicit numerum ipoꝝ nec numerus in sacra scriptura reperitur. Tantus enim numerus est q̄ super terraz ignoraf: ideo fatue opinati sunt illi qui voluerūt tractare numerū intelligentiarum seu angeloꝝ ꝑm numerum orbiū celestium. Posuerūt siquidem pbi intelligentiam lune regere quatuor elementa: ⁊ posuerūt quamlibet intelligentiam, esse ⁊ presidere in toto suo celo ⁊ in ambitu sui celi ⁊ in omnib⁹ contentis infra vsq; ad centrum terre et animas hoim mediante vehementi imaginatione coniungi intelligētie lune per vehementem ⁊ fortem imaginationem: ⁊ inde est q̄ aliq̄n hoies acquirunt magna q̄ desiderant si intelligentia lune influat que oia sunt absurda: quia sepe per imaginationem humores in corpore humano alterant. Unde sequūtur aliqua incōmoda vel que videnf esse stupēda: ⁊ hoc aliq̄n accidit in animalibus de virtute imaginatiua. sicut habetur in quodā passu biblie de Jacob qui ponebat duas virgulas duorum colorū sup fonte: ⁊ inde oues bibēdo

illorum colorū retinebāt similitudinem in vtute brutali imaginatiua: ⁊ q̄n veniebāt ad generationē cū arietib⁹ remanebat illa similitudo duorū colorū in ipsis ouib⁹ per quā imaginationē fet⁹ generati erāt duorum colorū. hec ponit Nicola⁹ de lyra sup illo passu Gen. Ponit etiā vltra q̄ q̄dam matrona nobilis in partib⁹ hyspanie habebat fortē imaginationē tpe generatiōis sup quadam chorea ethyopū depictaz in camera ⁊ presertim super quodā magno ethyope in ista chorea depicto: que matrona tempore partus peperit puerū similez ethyopi magno depicto i chorea: nato ita q̄ puero singulisq; credentibus ipam matronam cum aliquo sclauoruz sarracenie concubuisse cū natus nulli parentum assimilaretur decreuerūt iusticie administratores de consensu etiā habito parentum ⁊ mariti ipsam post releuationem partus q̄ citer in vnius mensis spacio copleꝛ esse cōburendam: ante tn̄ huius iusticie administrationez seu executionē vocati fuerūt quidā sapientes ex quoꝝ numero vn⁹ petijt vt locū cōcubitus videret quo viso perpendit generationē illā factam fuisse fortitudine virtutis imaginatiue. dixitq; illum magnū ethiopē nati esse patrem adducens biblie textū in loco allegato qua deductione audita liberata fuit matrona a cōbustione. Ex quibus claret multa in istis inferioꝝ cōtingere propria rerū natura nō ꝓuenientia ab influentia ipsi⁹ intelligentie lune. ex quo patet in ista materia intelligentiarum separatarū pbos antiquos q̄busdāveris, multa falsa immiscuisse. ꝓz etiā ex hoc ꝙ eoꝝ opiniones non sunt multū recitāde nisi breuiter: ac etiam nec tractāde nec sunt tenende sed improbande in ꝑsenti materia. Nec mirū si erraverūt loquēdo de substātijs separatis: qz sepe hoies eleuati ⁊ imbuti in magna scientia deficiunt in iudicio particulari multarum rerū naturaliū arti eoꝝ subiacentiuz et intellect⁹ nisi eleuet⁹ ꝑ sacrā scripturā vel ꝑ specialē inspiratiōnē sepe deuiat a veritate. qđ cōsideras Aristo. ij. metha. regratiatur antiq̄s pbis de doctrinis scriptis ⁊ eoꝝ laboꝝ⁹ qz eorū labores sunt nobis occasio acquirēdi veritatē. Ita regratiandum est istis i pte circa ꝺ ꝙ laborauerūt ad inquirēdū veritatē ⁊ posuerūt substantias separatas ⁊ intelligentias ⁊ alias rōnales ⁊ oia ista ꝑpetue manere intelligentias siquidē ꝑpetuas a parte ante ⁊ a pte post: nō tn̄ tantū erranerūt a veritate q̄tū multi mundani dicētes se sapiētes esse ⁊ stulti facti sunt dicētes alas nras rōnales nō manere post mortē nec esse intelligentias separatas nec primā cām. Juxta illd pos. Dixit insipiēs in corde suo nō est de⁹.

Argumētū quarti cap. differētie prime.

¶ Quartū capitulū huj⁹ prime differentie est de nūero ⁊ ordine harū intelligētiarum ⁊ modo mouendi celos imperio dei bñdicti ⁊ qđ debet cēseri vel improbari in hac materia generaliter ⁊ cum timore scribendo ꝑm veritatē ⁊ doctrinā theologoꝝ.

Circa quartuz capitulū huj⁹ prime differētie hoc est circa veritatē de numero ⁊ ordine harū intelligentiarū intelligēdū est q̄ numer⁹ ⁊ ordo non sunt nobis noti nisi ꝑ quasdā reuelatiōes ⁊ scripta aliquoꝝ doctorū poti⁹ vrentium rōne argumētatiua theologica q̄ reuelatiōe diuina: sequētiū in hac materia in pte dicta beati Dyonisij in de āgelica hierarchia dicētis q̄ duplex pōt in pñti esse, via ⁊ potentia mouēdi celos. Pria imperio dei bñdicti seclusa quacunq; applicatiōe cuiuscūq; angeli. Alia via magis famosa: q̄ de⁹ q̄ est immobilis manēs dās cūcta mouēri: dat certis angelis ⁊ de ordine determinato nouē ordinū angeloꝝ: videlicet de ordine virtutū imperium mouēdi celos ⁊ ordine quo mouent vel alio ordine sicut sue volūtati placet: vl q̄ celū stet sine motu qđ non viderūt pbi antiq̄ nec potuerūt videre ꝑ eoꝝ rōnē naturalē. Dixerūt nēpe q̄ si mor⁹ celi cessaret

tot⁹ ordo inferior ⁊ oīs actio hic inferi⁹ destrueret: ponēdo tātā cōnexionē necessariam inter motū celi ⁊ ista inferiora quatuor elemēror ⁊ aliorū elemētatorū arguēdo q̄ si mot⁹ celi cessaret oia inferiora cessarent ⁊ destruerent: cui⁹ tm oppositū fuit tpe Josue: vt hr̄ in biblia Josue. io. ca. Habita q̄daz magna victoria p̄ ioſue ⁊ filios israel i qua victoria misit dn̄s lapides grādines ⁊ magnos lapides de celo aereo. i. de aere qui lapides q̄plurimos interfecerunt de inimicis legis dei: quos ioſue cū tota gente sua tūc interfecit. ¶ Tunc locut⁹ est ioſue dño in die qua tradidit amorreū in conspectu filiorū israel. dixitq̄ coram eis sol contra gabaon ne mouearis ⁊ luna cōtra vallē ahylon. Steteruntq̄ sol ⁊ luna donec vlcisceret se gens de inimicis suis. Itē ibidē. Nōne scriptum est hoc in libro iustorū. Stetit itaq̄ sol i medio celi ⁊ nō festinauit occūbere spacio vnius diei non fuit ante ⁊ post tam lōga dies obediente dño voci hoīs ⁊ pugnāte p̄ israel. Ex quo ptz q̄ tota machina inferior elementorū potest regulari absq̄ motu celi nec min⁹ deo volente fieret generatiões ⁊ pductiones rerū toto celo quiescente q̄ cū motu celi. dato q̄ Aristote. dicat. ij. phisicorum. Sol ⁊ homo generant hoiem. ita intelligē de alijs animalib⁹. sol ⁊ asin⁹ generāt asinum: hoc est de facto sic est ordinatū a deo: q̄ sol tanq̄ superior causa equiuoca concurrit ad influxum rerū inferiorū per virtutē sibi datā a deo: ⁊ si deus aliter ordinaret aliter fieret ⁊ eque naturaliter tūc sicut nunc. Non est ergo alligata ordinatio inferiori celo nec intelligentijs seu angelis sed deo immediate. Et sicut fecit stare totum celum tempore Josue ⁊ omnia celestia corpora cessare a motu bellantib⁹ hominibus in terra ⁊ faciētib⁹ alias operationes conuenientes: sic deus potest imperare celo: vt moueatur ab occidente in orientem sicut nunc mouetur ab oriente in occidentem ⁊ ita velociter sicut mouetur nunc ita moueat nūc: immo velocius si ei placeret. Et totus iste mot⁹ celi sicut nunc ita tunc obediendo imperio creatoris sicut a parte rei fuit tempore ezechie regis iude qui fuit in quadam infirmitate de qua fm cursum nature debebat mori. In qua infirmitate venit ad eum prophēta domini esayas ex parte domini dixitq̄ regi hec dixit dominus deus: precipe ⁊ ordina domui tue. morieris enim et non viues. qui rex conuertit faciem suam ad parietem ⁊ orauit dominum ⁊ fleuit. quibus oratione ⁊ fletu factis. dicit dominus Esaye reuertere ⁊ dic ezechie duci populi mei. hec dicit dominus deus dauid patris tui. Audiui orationem tuā ⁊ vidi lachrymas tuas ⁊ ecce sanaui te. die tertio ascendes templum domini: ⁊ addam diebus tuis. xv. annos ⁊ de manu regis assyriorum liberabo te ⁊ ciuitatem hanc scilicet hieru salem. dixerat autez ezechias ad esayam qō erit signuz q̄ dominus me sanabit ⁊ q̄ ascensurus die tertia sum templum domini. ita ait Esayas. Hoc est signum a domino q̄ facturus sit dominus sermonem quem loquut⁹ sum tibi vt ascendat vmbra. io. lineis: aut vt reuertatur retrorsum. io. gradibus. Jnuocauit itaq̄ Esayas propheta dominum ⁊ reduxit vmbram per io. lineas quibus iam descenderat in horologio acham eundo retrorsum. io. gradibus. Et hec materia de reuersione solis per. io. lineas habetur Esaye. xxxviij. capl. ¶ Quā materiā tractat beatus dyonisius et multi alij thealogi indagantes qui illorum duorum dierum artificialium fuerit maior in tempore Josue dum sol stetit immobilis et omnia corpora celestia spacio vnius diei artificialis. erat quoq̄ tunc in mense iunij quando dies artificialis versus hierusalem habet quattuordecim horas et spacio vnius diei artificialis quieuit sol ita q̄ dies artificialis illa fuit vingintiocto horarū. Dies vero artificialis tempore Ezechie regis in qua sol fuit reuersus .io. gradibus erat .12. horarum ⁊ tunc erat equinoctium autūnale: sol fuit reuersus per .io. lineas ab occidente in orientem imperio creatoris ⁊ post de oriente reuersus fuit ad occidentem per viam per quam venerat: ita q̄ dies illa artificialis fuit augmentata de. 12. horis retrocedendo de. io. horis ⁊ reuertendo per viam per quam retrocesserat de. io. alijs horis. Jta q̄ dies illa artificialis habuit. 32. horas ⁊ ita fuit maior q̄ illa que fuit tempore Josue nec obstat textus biblie qui dicit ō tempore Josue q̄ nec tam magna dies ante nec post sicut illa fuit. ¶ Respondet nāq̄ beatus Dyonisius. in q̄dā epla ad policarpū q̄ lib ioſue fuit script⁹ circa finem vite Josue: ⁊ q̄ ly post in obiectiõe facta ad oppositū referr̄ ad tps scripture libri Josue: ⁊ non referr̄ ad tpa simpliciter futura: ⁊ inter mortem Josue ⁊ regis Ezechie fluxerunt octingēti ānī saluo pluri aliq̄bus annis. Jt q̄ dies artificialis de reuersione solis fuit maior q̄ de tempore stationis tēpore Josue Jsta de textu biblie ⁊ alia que sunt auctētica sunt adducta ad propositum contra opiniones ⁊ scripta aliquorum antiquorum pborum qui nō habebant illuminationem sufficientem de plia et de potentia ipsius prime cāe: quia ista sic simplicit ponēdo sicut ipsi ponebāt derogabant potentie prime cause ⁊ veritati vere plie attribuendo intelligentijs celorum virtutem quam non habebāt: ponendo etiam eas necessarias dicendo eas esse in eorum toto celo ⁊ vsq̄ ad centrum terre. ¶ Quā materiam pertractans Alexāder de alis 2. sniarum. querens vtrum angelus possit esse vbiq̄ simul ⁊ semel: ⁊ vtrum mouēdo celum sit i toto celo. ¶ Respondet. angelus ex ministerio pōt mouere celū nō tm est vbiq̄: hoc est in toto celo sed i aliq̄ parte celi: ⁊ potius videtur de parte orientis q̄ de aliqua alia ⁊ coniūgitur celo vt motor moto non vt perficiēs suo pfectibili

vel forma corpori vt digne diceretur exē plariter. rex regens totum regnum non est in toto regno sed in aliqua parte regni. sic angelus mouēs celum mouet nō ex imperio voluntatis sue: sed voluntatis diuine ⁊ per alium applicationē mouet q̄ per suam voluntatem solam ⁊ angeli mouēdo celos imperio dei eque sūt semper beati ⁊ in gloria ⁊ illi angeli qui mittuntur ad nos propter illuminationē ⁊ informationem nobis necessarias aut propter executiones sicut fuit de angelo exequente sodomam ⁊ gomorram: et de illo qui percussit exercitum cenacherib regis assirioꝝ semper sunt in gloria. Jta q̄ omnes spiritus sunt administratores voluntatis diuine: ⁊ ita est tenēdum in ista materia de motu celorum: deū mouet celos per sanctos angelos ⁊ posset dare motum celis sine angelis ⁊ sicut placet deo celum mouere nunc ab oriente in occidentem. ita ab occidente in orientem ⁊ sphera celestis contra spheram volutur: et totum hoc impperio ⁊ obediētia creatoris ⁊ inter cetera creata speculatio magna ⁊ admiratio ipsius conditoris relucet in celis materialibus velut in quodam libro digito dei scripto teste David eximio prophetarum dicente Celi enarrant gloriaz dei ⁊ opera manuū eius annunciat firmamentum.

Argumenrū q̄nti capituli dñie prime. ¶ Quintum capitulum prime differentie est de ornatu mirabili ipsius celi stellati: ⁊ hoc in generali.

Circa quintū capitulum huius prime differentie Aduertendum est q̄ deus ornauit celum stellatum ornatu mirabili vltra ornatum primi mobilis ⁊ vltra ornatū orbium. ⁊. planetarū. Nam primū mobile est sine stellis ⁊ planetis: ⁊ est simplicissimū ⁊ vniformē in corpeꝝ mirabili actiuū. Sphere aūt. ⁊ orbiū. ⁊. plārarū: sic stellē ornate sūt: ita q̄

quodlibet celum totale est ornatū vnica stella seu vnico planeta. celum vero stellatum est ornatū tot ⁊ tantis stellis q̄ nūq̄ fuit astrologus qui sciret numerū totalē stellarū iuxta dictuz cuiusdam sapientis Qui stellas numeras quarū tu nomina solus: ⁊ loquitur de deo. ⁊ subdit ordinē celi ⁊ pluuie guttas ⁊ dies seculi ⁊ arenā maris quis dinumerauit ipse solus. i. deo omnia metiri ⁊ dinumerare pōt qui omnia ambit sua sapientia. Certuz est iuxta dictū Aristotelis q̄ q̄q̄ plurie stelle sunt in celo stellato que nō sunt nobis visibiles nec numerabiles ꝓpter paruitatē q̄titatis earū vt dat exemplū Aristoteles de galaxia. i. de circulo lacteo que pars celi ē comuniter lucidior in nocte serena q̄ alia qua alia pars celi ꝓpter multitudine stellarum paruarū que influunt in aere et in terra ⁊ mittūt radios suos ad nos. de talibus stellis nō est nobis scientia ꝓpt defectum potentie visiue hoīs q̄ nunq̄ potuit intueri eas. Sed de stellis visis pōt esse scientia ⁊ fides Scientia quidē scientificis cognoscentibus aliquas ꝓprietates saltem principaliores. fides potest eē de talibus hominibus nescientibus ꝓprietates habentibus vero vocabula ⁊ ꝓpositiones auditas. verbi gra in geometria. Ista ꝓpositio famosa triangulus est habens tres angulos equales duob⁹ rectis. triangulus est figura plana vna superficie cōtenta habens tres angulos q̄ equalent duobus rectis. Ista ꝓpositio expertis in geometria nō est fides sed scia multis vero philosophis legentib⁹ libruz posterioꝝ Aristotelis ⁊ alios libros in q̄ bus tales ꝓpositiones geometrice habēt q̄ nesciunt eas ꝓpt q̄d ⁊ ꝓpter cāz cognoscere ⁊ quid sit angulus rectus q̄n videlz linea ꝓpendicularis cadit dyametraliter super lineam rectam causat duos angulos rectos q̄ equiualent trib⁹ alijs anglis acutis: talibus inq̄ hoībus ignorātibus geometriam in ista parte est illa ꝓpositio fides que tamen peritis non est fides. sed scia: ita dī ad ꝓpositū de cognitione stellarū. Illi em̄ q̄ hnt cognitiōez hnt scientiā alijs vo habentib⁹ verba tm̄ est fides: habita vero scientia cessat fides eis: ⁊ est eis scientia: habentib⁹ videlicet notici ā de ꝓprietatib⁹ stellarū illis est scia de stellis.

¶ Veniendo ad ꝓpositum de ornatu celi stellati: ibi sunt q̄plurime stelle habentes ꝓprietates consimiles. ⁊. planetis est doctrina ptolomeiin q̄dripartito de stellis aliq̄bus zodiaci ⁊ de quibusdā earū ꝓprietatibus: vt verbigra vires stellarū in vertice arietis existentiū cōmixtis viribus saturni ⁊ martis: assimilant ita q̄ vires saturni ⁊ martis cōmixte sunt tēperate in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ aucte in siccitate: ⁊ talis ē natura illarū stellarū: hoc est q̄n venerit ileg ad illas stellas hoc eueniet q̄d eueniret si iungeretur saturno ⁊ marti coniūctis: ⁊ ita intellige de alijs cōbinationibus stellarū generaliter. ¶ Earū vero stellarum que in ore sunt arietis vires viribus mercurij similes esse perhibentur que modicum saturni viribus assimilant: opus vero earū que in eius pede posteriori sunt ab operibus martis non differunt et que in eius cauda sunt vires veneris sumunt.

¶ Stellarū igitur arietis natura ꝓpter equinoctiū tonitrua ⁊ corruscationes adducit. Huius aūt signi principia pluuias ⁊ ventos efficiunt eiusq̄ medietas tpate cōplexionis est. extrema vero eiusdē comburit ⁊ mortalitatem generat: ac ipsoruz que sunt septētrionalia calefaciunt ⁊ destruunt que autem sunt meridiana congelant ⁊ infrigidant.

¶ Stellarū vero thauri q̄ in eius existūt hūero a veneris complexione nō distāt: saturni cōplexioni assimilant modicum. atꝓrage. i. pliades vero cōplexio martis ⁊ lūe complexiōis esse. pbant: ac stelle in vertice tauri rubee aldebarā a martis cōplexione non elongātur. alie aūt que ibi sunt cōplexioni saturni coequātur. ⁊ mercurialis cōplexiōis sil'itudinē gerunt alij

quātisp. In ei⁹ aūt cornuū cacuminib⁹ posite idē q̄d mars opāt. Thauri aūt signū vl'iter vtrāq̄ complexione significat caliduz et frigidā cū temperamento: sed tm̄ pcliuus est ad caloris significationē. principia suarū ptiuz. maxime aūt q̄ circa pleiades sunt terre motus vētos ⁊ nebulas faciūt eius medietas humectat ⁊ infrigidat. q̄d aūt circa aldebarā in eius extremo ponitur est igneum: corruscationes ⁊ fulgura signit. Ipsarū vero partiū que septētrionales sunt tpate complexionis existūt: ⁊ que sūt mer dionales istabilitatē ⁊ motus inordinatos faciunt.

¶ Stelle geminoꝝ ille q̄ in suis sunt pedibus a mercuriali q̄litate non recedunt q̄uis modicū q̄litati veneris associent. luciziores vo stelle in eoꝝ coxis posite saturnine sunt q̄ aūt in eoꝝ capillis imposite sunt. quarū ꝓma mercurio in operibus assimiletur ⁊ vocatur aulac. altera vo complexionē marti imitat ⁊ dr abzacale. ¶ Signuz aūt geminoꝝ vl'iter facit tpiem quorum principia magne sunt humectatiōis ⁊ destructionis media vo tpata: extrema cōmixte complexionis. ⁊ instabilis esse dr: earum partes septentrionales vētos ⁊ terremotus adducūt: ⁊ meridiane ignee sunt ⁊ cōburūt. ¶ Stelle cancri due q̄ in pedibus obtinēt locū mercuriane ⁊ modicū martiane sunt: earū vero q̄ sunt in eius acubene saturno ⁊ mercurio nō repugnāt. acubene sunt quedā oblonga in cancri cōstitutione. Illarū aūt q̄ in eius pectore locātur q̄ meclef vocant: ⁊ q̄ duo asinivocant a martis ⁊ solis virib⁹ non recedūt ⁊ manifestū est ꝙ hec complexionē abscidit ⁊ destruit

¶ Signū cancri gnaliter facit senerenitatem ⁊ calorez cui⁹ pmordia q̄ circa psepe locant calidū ⁊ turbidū aerem reddunt. necnō terremot⁹ ⁊ obscuritatē afferre pbant: q̄ aūt sunt in eius medio tēpata sūt ⁊ que in ei⁹ extremo vētos adducūt eius septētrionalia ⁊ meridionalia ignea sunt ⁊ burūt ¶ Stelle vo leonis due q̄ in ei⁹ capite site sunt saturno ⁊ marti modicuz assimilant. Triū vero q̄ in eius collo sūt opa saturninis opib⁹ parificant ⁊ ꝛ modicū mercurialib⁹ opibus assilant. lucida stella in corde leōis posita quā vocāt regina vt iupiter ⁊ mars opat. stella in eius dorso posita claraq̄ stella in ei⁹ cauda loco ⁊ saturni viribus coeq̄tur: ⁊ modicū mercurij in opib⁹ imitat. due vo in ei⁹ coxis insite a virib⁹ veneris ⁊ mercurij nō discedūt. ¶ Signū leonis caloré ⁊ aerē turbidū gnaliter designat: eius partes p̄cedeñ. aerē calidū ⁊ turbiduz ac mortalitates annūciāt: eius medietas tēperate complonis existit: ⁊ q̄ ponūtur extrema hūectant ⁊ destruūt: ⁊ q̄ sunt in septētrione ignea sūt ⁊ ꝓburentia: q̄ vo meridiana ꝓtē celi sibi vendicāt humectant.

¶ Stellarū aūt virginis illarū q̄ in eius vertice ⁊ earuz q̄ in ei⁹ oculo. necnō in ei⁹ ala meridiana extreme figurant opera a mercurialib⁹ effectibus non remouent ⁊ marti⁊ opib⁹ aliquantisp assimilant. Alie stelle q̄ in eius ala septentrionali: necnō q̄ in eius dorso formant ab operib⁹ mercurialib⁹ nō discrepāt q̄uis martis gerāt similitudinē. ¶ Signū virginis gnaliter variat ⁊ mutat cuius ptes p̄cedētes ⁊ medie tēperate sunt cōplonis. Qd aūt in ei⁹ extremo locat est aqticuz: ⁊ qd in septentrione ꝓstituit vētos adducit: ⁊ qd in meridiana ꝓte ponitur humectat ⁊ tonitrua demonstrat.

¶ Stelle q̄ sunt in altū libre illa que est lucida in septētrionali ꝓte vt saturnus ⁊ mercuri⁹ opatur: stella q̄ dicit acimech a veneris viribus nō recedit: ⁊ mercurio aliquātisp assimlat. in ei⁹ aūt pedis sūmitate posite: ex ea ꝓte a q̄ ꝓtrahunt fimbrias mercurialib⁹ ⁊ martis virib⁹ coeq̄t ⁊ q̄ in eius extremo duarū acubene scorpionis apparēt in suis opib⁹ saturnū ⁊ mercuriū imitant: ⁊ q̄ eaz medietatē obtinēt saturni viribus assilant ⁊ modicū martis sequūtur complonē. ¶ Signū aūt libre generalit hūectat ⁊ tonitrua demōstrat: cuius ptes ꝓme maiorē calorez faciūt ⁊ de

struūt. medie temperate sunt vltime aquatice cuius partes septentrionales ventos adducunt. meridiane temperatam cōplexionem reseruant.

¶ Stelle scorpionis illarū vires luculente que in eius fronte sibi locuz vēdicant a martis viribus non recedunt, trium etiā que in eius ore sunt media que lucidissima est t parum habet rubedinis vocatur q̄s cor scorpionis a martis viribus nō separatur licet modicū vires iouis assumat que sunt in ipsius caude nodis veneris t saturni viribus assimilantur t que in ei⁹ aculeo constitute martis t mercurij vires imitant̄ que in alatha sunt locate martis et lune gerūt similitudinem. ¶ Signum scorpionis generaliter facit tonitrua et est signū igneum cui⁹ ptes precedētes vētum magnū adducūt et que in eius medio tēperate sunt cōplexiōis. extrema ei⁹ terremotus ostendūt septētrionalia cōburunt t meridionalia humectant.

¶ Stelle sagittarij illa q̄ sagitte cacumē habet. martis t lune viribus coequant. earum vero q̄ ipsius arc⁹ formā exprimunt ille que in loco ptact⁹ manus figurant̄ vt iupiter t mars opant̄ que aūt in alathe ca vult⁹ eius sunt solis et martis opibus cōcordant. illarū vero q̄ sunt in loco sagitte vib⁹ iouis coeq̄nt̄ t modicū mercurio pcordāt. In eius cruribus insite iouis t saturni viribus assimilant̄. Quattuor autē que sunt in eius cauda viribus veneris t saturni assimilantur. ¶ Signū sagittarij generaliter facit vētos et ei⁹ principia humectant ptes medie tpate vltima ignea sunt ipsi⁹ septentrionalia vētos adducūt. meridiana fortiter humectāt t variant.

¶ Stelle capricorni que ei⁹ adherēt cornibus a veneria cōplexione nō discedūt t mercurialia parū sequūtur opa earū aūt que in ei⁹ ore vident̄ saturninis opib⁹ coequant̄ t modicū veneris t mercurialib⁹ et que in eius cauda formant̄ a iouis saturnicq̄ viribus nō discrepāt. ¶ Signū capricorni generaliter humectat cuius principia cōburūt t destruūt. media tpata sūt extrema pluuias oñdūt. ei⁹ septētrionalia t meridiōalia fortit hūectāt destruēdo.

¶ Stelle aquarij q̄ in ei⁹ sūt hauritorio cū his que in manu sinistra figurant̄ vt saturni⁹ t mercuri⁹ operent̄. que in corpis ei⁹ a mercurialibus operib⁹ nō dissonant. et relique saturninis t modicū iouinis assimilant̄. ¶ Signū aquarij generaliter in frigidat t est aquaticum. cuius principia sunt valde humida. ei⁹ media tpata sunt extrema faciūt ventos. Illi⁹ septētrionalia cōburūt. meridiana nimiū vētū faciūt. ¶ Stelle piscium q̄ in vertice meridiani piscis mercurij t saturni sunt. in eius autē ore iouis et mercurij sunt. supra eius caudam t supra filū meridionale constitute saturni opa et mercurij modicū sunt. eaq̄ sunt in ipso corpe piscis septētrionalis videlz spina. iouis opa t aliquātisp veneris sequunt̄. In filo vero septētrionali pisce. vt saturn⁹ t iupiter operant̄. stella quidem lucida supra eius ligaturā cōstituta martis gerit similitudinē t mercurij modicū sequit̄. ¶ Signū piscium gñaliter infrigidat t ventos generat cuius ptes prime tpate sunt. medie fortiter humectant vltime cōburūt: meridiāa eaq̄tice. ei⁹ ptes septētrionales vētos efficiūt. Expt⁹ in nocia stellarū t planetar̄ certi⁹ iudicabit q̄ ille qui non habet nisi noticiam planetarum et quandam proprietatem ipsorum Jta q̄ sit defectus in iudicio et in desensu practico ipsius speculatiue non est defectus ex parte artis sed ex parte artifis

¶ Omatus vero celi stellati generaliter in tres partes distinguitur in zodiacum qui est zona torrida vm aristotelem sub qua zona incendūt septez planete. quibus fertur ab aristotele vitam viuentium in istis inferioribus regulari: t hoc habent ab illo qui eos creauit. alia vero pars celi stellati ē i parte meridiana multum remota a nobis et ideo illa pars nō est nobis tam potenz influētie sicut ps septētrionalis, tertia vero ps t ozna⁹ celi

stellati dicit̄ septētrionalis: in qua est polus articus supra quem polū ex vna parte voluitur celum stellatū: t ista pars est potentior ps celi post zodiacū ad influēdū nobis. t ista sufficiant in generali de octaua sphera: q⁹ in sequentibus erit propior sermo de eadem sphera.

Argumentum sexti capli prime dñe.

¶ Sextū capl'm prime dñe: est de nona sphera seu de primo mobili: t de eius virtute mirabili collata ab infinita potētia dei que cunctorū est creatrix. ¦ Ad abbreuiandum aūt materiā sexti capli: hic ponetur in paucis conclusionibus.

QJrca sextum autem prime dñe capitulum est notandū q⁹ nona sphera seu primū mobile ambit et inuoluit oēs alias spheras inferiores t celum stellatum et secuz trahit motu diurno in spacio. 24. horarū ab oriente per meridiem ad occidentem omnia ista corpa reuoluendo ad orientē iterum: t ista pratica est magna t mirabilis t est collata a creatore. et iuxta hoc cōsiderandū est circa principale q⁹ iuxta zodiacū octaue sphere in quo sunt stelle et animalia. 12. signorum depicta stellis recipiunt influentiā a zodiacho primi mobilis t omnes calculationes Alphōsi regis castelle illustris quibus moderno tē pore vtuntur astrologi latini sunt ad nonam sphēram: scz ad principium arietis none sphere t figura celi que fit per astrologos: fit ad equinoctium none sphere t q̄ pluruma reducunt̄ ad nonā sphērā originaliter q̄tū ad fundamentū cārū naturaliū. ¶ Et est hic notandū q⁹ motus t calculationes planetarum faciliter p̄nt reduci de nona sphera. s. de zodiaco. ix. sphere ad zodiacū octaue sphere per numerū qui dr̄ mot⁹ octaue sphere qui dr̄ motus capitis arietis mobilis: vel si calculationes planetarum sint ad octauam sphērā debet addi. motus t distantia capitis arietis mobilis ad habendū mot⁹ t vera loca planetar̄ in zodiaco none sphere: t iste motus vocat̄ in tabulis Alphonsi regis castelle mot⁹ accessus t recessus capitis arietis octaue sphere: t per hanc praticaz equationis dicte tabule possunt verificari latitudines stellarum fixarū t tanto melius reperient̄ loca vera stellarū omnitpe t cum instrumētis vero requisitis fiat inq̄sitio et verificatio. ¶ Et notare debet circa declarationē presentis capituli q⁹ vera loca planetarū perquirant̄ a centro terre cōparando ad zodiacū none sphere.

Jta q⁹ si oculus hois eet in centro terre t mitteret radium visiuū p centruz corpis planete vel lancea pcederet a centro terre per centrū corporis planete t trāsiret ad nonā sphēram vbi terminaretur finis lancee vel visionis in nona sphera vel in octaua sphera: ibi dicitur esse verus loc⁹ planete: t ab illa pte celi recipit influentiam: t p hanc viam inquirunt̄ veri mot⁹ et vera loca planetarum in nona vel octaua sphera: t breuiter fit transit⁹ istarū matematicarum gñaliū: q⁹ erit expediēs diligentius perquirere cās epidimie t infirmitatū qualde cā iste tractat⁹ est inceptus.

Argumētū septimi cap. prime dñe

¶ Septimū cap. prime dñe est de situ t ordine septem planetarū et de quibusdaz influentijs eorum in generali.

QJrca septimuz huius prime differentie capitulū q̄ō est de situ t ordine planetarū sciendum est q⁹ primo a parte inferiori est luna in ore de suo recipiens influentiā ab alijs superioribus⁹ planetis t stellis mittēs nob tanq̄ nūcia celorū. Deinde mercuri⁹ in scdo celo sup eā: postq̄ ven⁹ supra quā sol in medio planetar̄ existens sicut rex in regno. deide mars in q̄nto celo. subsequent̄ iupit in. 6. celo. in. 7. vero t vltio est saturn⁹. t oēs isti. 7. planete cōtinent̄ infra stellatā sphēra. ¶ De p prietatib⁹ q̄ influētijs in gñali: sciendum

est ♄ saturnus est male influētie frigid⁹ ⁊ siccus: masculin⁹ diurnus significato⁹ senū ⁊ rerū grauiū vt terre lapides plūbi et rerū fetidarū ⁊ ꝓfunditatū ꝯsiliꝫ ⁊ cogitatiōis: et valde valet ad scientias ⁊ doctrinas in celo bñ dispositus ⁊ maxime si mercuri⁹ ipm aspiciat vel sit in aliqua domoꝝ saturni iuxta verbū ptol.'38. et regit taciturnitatem silentiꝫ ⁊ cultus agroꝝ.

¶ Jupiter generaliter fortunat⁹ masculinus ⁊ diurnus ⁊ est significato⁹ sube et operaꝫ calorem tpatū cū hūiditate tpata influit in aere gñaliter ⁊ sanguine hoim ⁊ aialiū et de etate significat iuuētutem.

¶ Mars masculinus diurnus in die nocturnus in nocte verius tñ diurnus ♀ nocturnus. masculinus cū fuerit orientalis feminus cū fuerit occidentalis calidus ⁊ siccus ⁊ habet calorez excessiuū: sed influentia eius est colerica: et influit super cibaria mali sapozis et supra ferrū sicut iupiter sup stannum. Jnfluit ꝙ mars super proditores ⁊ pditiones et significat fraudulentias et superbiam.

¶ Sol est masculinus ⁊ diurnus ⁊ opaꝫ calorem temperatum communiter et sicitatē et est significato⁹ vite. influit in auro et in lapidibus preciosis et in terra influit in mineris auri. vnde aurū nascitur ex ꝓprietate ei data a deo: et generaliter sol est significato⁹ regum: ꝓncipum ⁊ nobiliū: vnacū dño. io⁹. domus celi: et est lumen et candela celi et mundi et factoꝝ tēporū. et per eum fiunt aliꝫ .6. planete oītales et occidentales: ⁊ per eū fiunt apparentes et occulti: et p ipsum mouent⁹ oēs res que mouent⁹ infra sphērā actiuoꝝ et passiuorum. et per eum nascunt⁹ oīs res nascentes: ⁊ maturantur omnes fructus per eum viuificant⁹ signa quādo est in eis et influū terre calorē virtutem et fortitudinem. ⁊ planete fiunt retrogradi per certum aspectum ad eū dempta luna q̄ non patitur retrogradatronem: sed tarditatez et gñaliter oīs planeta habens aspectuz ad eum fortificatur in sua influentia. ⁊ luna recipit lumē suū ⁊ fortitudinē ab ipso sole. ⁊ q̄tropl⁹ soli appꝛopinquaꝫ tāto pl⁹ ab eo illūiaꝫ nisi tpe eclipsis lune. ⁊ aliis tpibus semp illuminaꝫ luna vltra mediū corpis sui: qz sol maioꝝ est luna. 8. vicib⁹ et .7. vicib⁹ ipse sol maioꝝ ē tota tra: vt deducitur a ptholomeo. rōne geometrica in suo almagesto. io⁹ maius corp⁹ de multo illuminās min⁹ corpus illuminat illō vltra medietatē. ⁊ sic est de sole ad lunā.

¶ Ven⁹ femina nocturna est fortūata frigida ⁊ humida habēs influētiā frigidaz in ꝑmo gradu hūidā in scō: ⁊ est significatrix mulieꝝ et ludoꝝ ⁊ ornamētoꝝ ⁊ significat amorē ⁊ dilectionē ⁊ patiētiam.

¶ Mercurius mixtus cū bonis bonus cū malis malus masculus diurnus significato⁹ puerorū ⁊ scribarū ⁊ librorum ⁊ est infirmitatib⁹ significat ifirmitates spūales aie vt maniam insaniam ⁊ similes.

¶ Luna fortūata est in suaꝫ influētia: ⁊ est feminina nocturna opaꝫ frigus ⁊ humiditatem et influit generaliꝫ supra aquas Et horū vt septez planetarum ꝓprietates ⁊ influentie q̄bus hoc mundo sensibili ꝑ sunt sciantur in generali. Consideandus ♀ ꝑm quattuoꝝ cōbinationes generales possibiles ipsarū qualitatū ꝓmaꝝ quattuoꝝ erūt planete ipsaꝝ qualitatū ꝓmarū gñatiui piter ⁊ pseruatiui: cum q̄quid sit sub sphera actiuoꝝ ⁊ passiuoꝝ passiue se habeat ad actiuā virtutē stell' ⁊ celi sve rīdicā q̄ natura dicīt a phīs. est igiꝫ possibilis cōbinatio calidi cū hūido: calidi cū sicco: frigidi cū humido frigidi cum sicco non est aūt possibilis cōbinatio calidi cū frigido nec humidi cū sicco repugnante natura ⁊rarietatis. Contraria nam ♀ in eodem se simul esse non permittunt: immo potius mutuo se expellunt ⁊ harum combinationum due bipertite sunt scilz frigidi cum humido et calidi cum sicco. potest enim frigidum combinari cum humido simplici et cum humido complexionali. ꝓmam harum combinationum regit luna. ſcdam venus intellige per humidū simplex hūidū elementale qđ ē i aq̄ ⁊ aere. per humidū vo ꝯplionale itellige hūidū refractū p alias q̄litates ꝓmas se cū iūctas qđ in mixto reperiꝫ q̄le ē hūidū nr̄i corpis. ⁊ sic suo modo itellige de sicco simplici ⁊ de sicco ꝯplionali. pōt ēt calidū ꝯbinari cū sicco simplici ⁊ sicco ꝯplionali ꝓmā cōbiationē regit mars scdaz sol. cōbiatio aūt frigidi cū sicco nō pōt sic bipti ri eo ♀ ambe ille q̄litates sūt mortifere. ⁊ sic reliquiꝫ illa sola q̄ ē frigidi cū sicco cōplexionali q̄ ꝫ de p se nō subfuiatvi te subſeruit tñ eidē p accns. eo ♀ siccū virtutē tm̄ tenet ⁊ frigidū bn̄ coadiuuat. et ille q̄litates ipz calidū et hūidū in qb⁹ vita ꝓfitit bene obtēperant ⁊ hāc cōplexionē regit saturn⁹. Pariformiter calidū cū hūido nō pōt ee bipti tū eo ♀ calidū simplex ab hūido simplici nō coſeruareꝫ q̄nimo poti⁹ vaporabiliꝫ resoluereꝫ. nec hūidū simplex ē caloris viuifici pabulū. imo poti⁹ ipsi⁹ extinctiuū. q̄propter remanet solū possibilis ꝯbinatio calidi cuz hūido ꝯplexionali ⁊ hāc regit iupiꝫ: ⁊ q̄ hꝫ ꝯbiationes q̄litatū ⁊rarietate ꝑticipāt. ⁊ traria aūt nō sunt nata cōbinari aut vniri nisi in vtute alicui⁹ agētis vtutē ꝓmiscuā ⁊ cōmixtibilē seu applicabilē hūtis. Jō ꝑteria dictos plānetas ponit alt hāc hūs virtutē ⁊ naturā. ⁊ talꝫ est mercuri⁹ ⁊ sic de relinquiꝫ dūtaxat. .7. esse planetas huic mūdo sensibili perſistentes ⁊ virtutē regitiuam ipsius ꝓme hūntes qualitates quoꝝ ꝓmas scdm supradicta rite causantes.

Argumētū scde dīe ⁊ ei⁹ ꝓmi capli.

¶ Scda dīa ē de distictione zodiaci celi stellati ⁊ suarum partium et de eius correspondentia ad zodiacum none sphere que ꝓmum mobile dicitur.

¶ Primū capl̄z. scde dīe ē de distictione 12. ptiū zodiaci celi stellati q̄. 12. sig̃ dicūt ⁊ de eozūdē influētijs ⁊ ꝓpietatib⁹ i spāli.

Jrca ꝓmū igiꝫ ca. scde dīe notandū ♀ zodiac⁹ celi stellati dicit⁹ in .12. ptes: q̄. 12. sig̃ dicūt ⁊ ꝓmū signū aries, scdz taur⁹ ⁊ sic de singulis. ⁊ dr zodiac⁹ a zoe grece

qđ est vita latine: qz sub ipo icedūt .7. planete qb⁹ vna cū zodiaco influit vr⁹ ⁊ vita viuētib⁹ supra terrā. ⁊ ē notādū ♀ ista .12 signa ꝑticipāt naturā q̄ttuoꝝ elemētoꝝ i fluxiue ⁊ ꝓtualiꝫ nō tñ formaliꝫ: vt verbi gr̄a signa arieꝫ ⁊ leōis ⁊ sagittarij sunt signa calida ⁊ ficca. Signa tauri ygis ⁊ capricorni sūt signa frigida ⁊ ficca ꝓpter q̄ influētiā ⁊ sunt signa trea hoc est hñt influētiā supꝓprietatē tre. alia tria signa sūt aerea vt gemi libra ⁊ aq̄rij. ⁊ sunt calida et hūida in suis influētijs. alia vo tria signa zodiaci sūt aq̄tica ⁊ influūt in aq̄: vt cācer scoꝝpio ⁊ pisces et sunt frigide ⁊ hūide influentie.

¶ Et ide est ♀ signa q̄ ꝓueniūt in vna triplicitate dicunt⁹ hre ꝯcordia. ⁊ inꝫ plānetas regētes illā cōcordiam puta triplicitatis ignee: tres plānete dñr hre dñiuz. i. sol iupiꝫ ⁊ saturn⁹. sol rōne caloris ꝑti ⁊ ille i die magis hz dñiuz. iupiꝫ de nocte. rōe cōuenientie caloris ꝑti ⁊ hūiditatis. saturn⁹ ꝑticipat cuz ambob⁹ tā de die ♀ de nocte ⁊ est tertiꝰ ibidē. s. in triplicitate ignea. Secūda triplicitas ē trea tres hz plānetas dominantes venerē de die lunā de nocte martē cōez. Triplicitas aerea tres hz plānetas rectores ipi⁹ saturnū de die mercurīū ♂ nocte iouē ꝑticipē. Quarta triplicitas q̄ dr aq̄atres hz silr rectores venerē ♂ die martē ♂ nocte lunā ꝑticipē. Hñt♀ sig̃ zodiaci diurnitatē ⁊ nocturnitatē ♂ aliq̄ sig̃ influūt pl⁹ ♂ die ♀ de nocte ⁊ masculitatē ⁊ feminitatē: vt ybi gr̄a icipiēdo a sig̃ arieꝫ. aries ē signū diurnū masculinū taur⁹ nocturnū ⁊ femininū signū geioꝝ diurnū ⁊ masculinū ⁊ sic p ordiez. 12. signoꝝ alternati ꝑcedēdo. ita ♀ pisces qđ est signum 12. est nocturnū ⁊ femininū. est quoꝝ aries signū mobile. taur⁹ fixū. gemini cōez sic ꝑcedēdū est i alijs signis sp tribus istas denoiationes eis ꝑm ordinē nūc expressū attribuendo. Et est signū oriētale aries. taurus meridionale. gemi occidētale. cācer septētrionale. et sic suo mō ꝑcedēdū est in ceteris suo ordine. Et dñr sig̃ mobilia: qz influētie coꝝ tā p ꝑpē ꝓ alijs effectib⁹ facili

ter mutant' ⁊ opposito mō de fixis: ꝫ cōiasūt: q; duab⁹ figuris in celo figurant' ⁊ rō ne ꝑme figure pticipāt in habitate cū figꝫ ꝑcedēti ⁊ rōne sc̄de pticipant cū mobilitate signi sequētis. Et signa ignea sunt orientalia. terrea. meridionalia. aerea. occidentalia. ⁊ aq̄tica septēt̄rionalia. ¶ Distinxit itaq; de⁹ zodiacū in. 12. ptes ⁊ astrologi p istā: viā ꝓficere uerūt nec reperiēt alēnūerus maior in inferioribꝰ reb⁹ in tāta pfectione sicut est iste numer⁹ duodenarius in q̄ nūero sunt ptes aliquote faciētes suum totū ex multitudine: ut ubi gra. bis sex faciūt suū totū. s. duodenariū nūer. ter q̄ teri. 12. Sexies duo sūt faciūt. 12. ⁊ obicūq; est ps aliquota numeralis istⁱ⁹ nūeri duodenarij pōt resultare ex illo nūero p multiplicatōez nūer⁹ iste duodenari⁹. ⁊ inde fūdantur' aspect⁹ in zodiaco ut oppōnis q̄ sunt. 6. signa media ps zodiaci rōne multiplicationis de bis. 6. Trin⁹ aspect⁹ rōne multiplicatiōis ꝺ trib⁹ in 4. ⁊ rōne multiplicatiōis ecōuerso facte puenit aspectus q̄drat⁹: sed sextilis aspect⁹ ratiōe multiplicationis de. 6. in bis. 5. nō sunt ps aliquota istⁱ⁹ nūeri duodenarij: q; aliquoties sūpta nō pōt reddere suū totū adeq̄te ⁊ fit devno q; nō est nūer⁹: ꝫ dūtaxat: principiū nūeri. ita ꝙ nō cadat aspect⁹ celi iter arietē ⁊ taurū. sed bñ inf arietē ⁊ geminos et sic ꝺ alijs aspectib⁹. ¶ Diuiditurq; zodiac⁹ in. 2. medietates una ē a ꝓncipio arietis vsq; ad finē ỽginis ⁊ vocat' septēt̄rionalis eo ꝙ est declinās ab equinoctiali vsus polū articū q̄ est sep̄tēt̄riōal': ⁊ est medietas calida q; sol nob⁹ sub ipsis pl⁹ vicinat'. nā tota nr̄a ps t̄re habitabilis est sub illa pte. Et sicut zodiacus diuisus est in. 12. ptes q̄ signa dicunt'. Ita quodlibꝫ signū diuidit' in. 30. ptes q̄ grad⁹ appellant': et sic p multiplicationē. 12. p. 30. resultant. 360 grad⁹ in longitudine ⁊ vnusq̄sq; gra. diuidit' in 60. q̄ minuta vocant'. ⁊ itez minutū i 60. 2ª. vocant'. ⁊ sic suo modo de tertijs ⁊ q̄rtis ⁊ alijs fractionib⁹ est suo modo cesendū. ¶ Signa sex a principio cancri vsq; in finē sagittarij dicunt' directa q; directe ascēdūt supra terrā q̄n oriunt': ⁊ q; mora ort⁹ ipsoꝝ supra terrā lōga est. iō cū ipsis plusq̄ medietas circuli eq̄noctialis oriuntur anteq̄ penit⁹ oriant'. ⁊ dr̄ hec medietas directa et pfecta et alia medietas dicta ē opposita rōne obliq̄ seu torta et ip̄fecta. Diuisio etiaz zodiaci penes q̄dras primā quā ꝓstituūt tria p̄ma signa. s. aries: taur⁹ gemi ꝺr oriētalis calida ⁊ hūida sanguinea. eiq; attribuit' p̄ma etas hois. s. infātia seu adolescētia tp̄s q̄ vīs. Sc̄da ꝓstituit' ei trib⁹ signis seq̄ntib⁹ tē calida ⁊ ficca colerica eidē attribuit' etas sc̄da. s. iuuētus ⁊ tp̄s estat̄. Et sic tertia quā ꝓstituūt tria sequētia signa ē frigida ⁊ ficca melācolica eiq; attribuit' autūn⁹ cū t̄cia etate pfecti hois stātis i ꝓncipio decliuij q̄ est senij ⁊ vltia ꝓstituta ex vltis trib⁹ signis est frigida ⁊ humida flegmatica eiq; attribuit' hyēs: cū vltia etate. s. senectute. Silr̄ est de. 24. horis diei naturalis quaruz. 12. inequales sunt in die totidem in nocte p̄ma est masculina. ⁊ sic consequenter vsq; ad finē vigintiquattuoꝝ horarum diei et noctis. sic quoq; p̄ma q̄dra diei que incipit ab ortu sol' cōtinēs 6. p̄mas horas vsq; ad meridiē iclusiue vocant' oriētalis sanguinea calida ⁊ hūida. eiq; attribuit' ver et p̄ma etas ⁊ sic deiceps eo mō supra de q̄dris zodiaci dictum est. sic etiam p̄ma quadra celi ab ascendente in medium celi est quadra oriētalis ⁊ sic deiceps eo mō quo dictum est de q̄dris predictis: ⁊ est ascēdens sanguinea masculina eiq; attribuit' ver. Secūda q̄ ē a medio celi vsq; ad lineā occidētalē. est meridionalis femīna descēdens. Tertia a linea occidēn. ad lineam medie noctis que vocat' angul⁹ terre. occidēt'. est masculina ascendēs. vltima dicit' septēt̄rionalis femīna recedens. Itē media ps celi que: est supra terrā vocata hemisphe ra dextra nomiatur ⁊ est masculia. ⁊ illa q̄ est subt⁹ terrā vocata hemisphera est sinistra ⁊ femīna. partes quidē celi nō dicūtur p̄tes in ptib⁹ mūdi neq; masculine neq; femine sic essentialit̄ sicut. 12. signa ⁊. 24. hore diei: sed accidentalit̄: q; q̄dra celi masculina ex motu celi trās format' in femininam: femininaq; in masculinam. etiam masculini planete accidentalit̄ trās formantur in contrarium sexum scilicet in femininū quando videlicet sunt in quadra celi feminina aut in signo femininō: ⁊ sic suo modo econuerso. ꝓportionabiliter quando planeta masculin⁹ est in quadra celi masculina in signo masculino. ⁊ planeta femininus in quadra femininā et in signo femininō virtutem sui sexus habet duplicatam ⁊ sic fortificatur. et sic signum masculinum quando est in quadra celi femininā seu i loco femininō tūc debilitatur et fit femininum: ⁊ sic de femino in quadra masculina ⁊ loco masculino. Item sciendum est ꝙ medium celi pergens a linea meridiana ad orientez in lineam medie noctis dicitur ascendens altera medietas pergens a media nocte per occidentem remeando ad lineam meridionalem dicitur descendens.

Argumentum scōi ca. sc̄de dr̄ie.

¶ Scōm cap. est de nūero ⁊ ordine stellarum et ymaginū visibilium stellati celi tam in parte septentrionali ꝙ meridionali iuxta dicta sapientis Ptholomei. 8. almagesti ⁊ illustris Alphōsi regis castelle.

Circa doctrinam numeri ⁊ ordinis stellaruz ⁊ ymaginum visibilium celi stellati: que ymagines et stelle longo tempore sunt considerate ab astrologis manentibus in multis regionibus terre habitabilis ⁊ maxime in ciuitate arim nominata ⁊ patria indie ⁊ per compositores tabularum cuiusmodi fuerunt Nemphr⁹ Hermes yconimus Ptholomeus Albategin Albumasar Algozismus. Inter istos a quo ampliorem scientiam habemus de notitia astrologoꝝ ⁊ de influentijs contingenter dependētibus est Ptholomeus, qui in partibus egipti et in rodo insula suas obseruauit calculationes ⁊ motus stellarum ⁊ planetarum ad illas regiōes composuit ⁊ dictauit. et circa hoc confide rauit octauo sui almagesti. i. maioris libri perfecti ponens numerum stellarum que faciunt ad propositum astrologoꝝ et aliozum instrumentorum practice artis astrologie. ⁊ in numero totali stelle maioris apparentie ⁊ maioris influentie sūt. 1022. quas describit phtolome⁹. per magnitudines tam in parte meridiana ꝙ in parte orbis duodecim signoꝝ ꝙ etiaz in parte septentrionali. exempli gratia de parte meridiana in magnitudine prima sunt stelle septem in sc̄da magnitudine sunt stelle decem ⁊ octo. in tertia magnitudine 63. in quarta. 64. in quita. 15. 4. in sexta. 9. et nebl'osa una. ⁊ i nūero isto stelle partis meridiane sunt. 319. de quibus est comunis doctrina inter peritos astrologos. ⁊ per istam viam procedit de stellis maioribus zodiaci per magnitudies ⁊ stelle in orbe signoꝝ tam ille que faciunt formas zodiaci stellati celi ꝙ ille stelle que non sunt in forma sed sunt circa formas ⁊ ymagines animalium zodiaci ⁊ participant influentias orbis zodiaci et communerantur cum stellis zodiaci et sunt in numero. 346. stelle autem maioris partis septentrionalis tam ille que faciunt formas ymaginum ꝙ ille q̄ sunt extra formas sunt in numero. 360. ⁊ sic in numero totali stelle maioris apparentie de quibus est nobis tradita aliqua doctrina sunt. 1022. Adulte sunt alie stelle visibiles que non ingrediuntur istum numerum. ¶ Et in isto capitulo est notādū ꝙ in toto stellato celo sunt. 48. ymagines ad instar animalium de quibus imaginibus quindecim sunt in parte meridiana duodecim in via solis et planetarum viginti unum a parte aquilonari seu septentrionis de quibus ymaginibus et stellis maioribus Alphōsus illustris rex castelle tpe suo ỽificauit latitudines stella

rū avia sol' ecliptica: seu avia eq̃noctiali cū
ĩstrumẽtis magnis. vt vbi q̃a stella q̃ vo
cat aldebarā seu ocl's finister tauri ei' lō
gitudo ẽ in signo tauri. 27. gra. ⁊ 47. mi
nuū. eius latitudo a via ecliptica fuit tpe
Alphōsi. 5. g̃. ⁊. 10. minuū vsus meridiē q̃
vificatiōe vtūt p maiori pte moderno tpe
astrologi in suis astrolabijs ⁊ q̃drātib⁹: ⁊
sic ō alijs stell' fixis q; nō hūt aliā vificatio
nē stellaꝝ vioꝛē. ⁊ bn eēt expediēs moder
no tpe stellas magnas p instrumēta ꝺbita ⁊
ppria vificare: q; de. 100. in. 100. ānis debe
rēt vificari. q; sphera stellata mouet' gra
du vno vsus oziētē ĩ. 100. ānis solarib⁹: ⁊
q; nō hēt plēa vificatio taliū defect⁹ ẽ i la
bēdarijs ꝓsiderādo tpa magꝝ q̃ fluxerūt a
iulio cesare. ꝺfect⁹ al'ē ẽ i spectatiua astro
nomie ⁊ p ꝓns in p;atica iudiciaria de to
to tpe p. 100. ānos a vificatiōe alphōsi regi
castelle ⁊ satis puto istā vificatiōez sphere
stellare eē sp ꝑpā apō sarracenos ⁊ idos
⁊ alios q̃ vtūt multū astrologia ⁊ sūt q̃ plurimi piti i eadē: ⁊ maxīe aliq̃ ꝑncipes
eoꝛ cū suitoꝛib⁹ scictificis i arte astroꝛ ⁊
fi tale op⁹ ⁊ studiū esset int' ꝑncipes xp̃ia
noꝛ q̃n a ꝺo decoraꝝ pace prudētia ⁊ sa
nitate ⁊ bona volūtate laudabile eēt ⁊ vti
le eis ⁊ mltis alijs ⁊ meli⁹ starer i talib⁹
potētib⁹: q; hūt vñ pñt facere sūpt⁹ ⁊ pau
peres clerici q̃ non hūt reddit⁹ talia magꝝ
nō pñt facere dato q̃ habeāt scire ⁊ velle
q; nō hūt posse ⁊ ꝑncipes decorati pace ⁊
alijs req̃sitis deberēt in talib⁹ occupari ni
si vacarēt deuotiōi ⁊ diuine ꝓtēplationi q̃
vita ⁊ via elegātioꝛ ⁊ fructuosioꝛ ĩeōpa
bilit' cuiuscūq; speculatiōe scie est. ¶ Ve
niēdo ad declaratiōez imaginū ⁊ stellarū
magnaꝝ ptis meridiāe. Jn q̃ pte. Prima
est cete q̃ ꝺr bellua marina cuius imagis
stelle sūt 22. Scōa imago ẽ oziōnis q̃ ꝺr
audaꝝ ⁊ hz stellas. 38. Tertia ꝺr imago flu
uij magni ⁊ ptiet stellas. 34. Quarta ima
go est lepoꝛis ⁊ cōtinet stellas in figura
12. Quīta ꝺr imago canis ⁊ ptiet stellas
in forma aīalis. 18. Sexta imago ẽ algoꝛ
meysa imago venatoꝛis ⁊ ptiet stellas. ii.
in capistro seu ligatura cāis extra formā
sunt stelle due. vij. ꝺr ĩma go nauis ma
gne ⁊ cōtinet stellas nūero 45. viij. ima
go est ydree serpētis ⁊ ẽ serpēs serpētū ⁊
ptinet stellas. 25. circa formā serpēt': ⁊ ex
tra formā serpētis sūt stelle due. Nona ꝺr
imago vocis ⁊ ptinet stellas. 7. Decīa ꝺr
imago corui. ⁊ ptiet stellas. 7. Xj. imago
ꝺr cētauri cui⁹ ps anterioꝛ ẽ ad formā ho
minis ⁊ posteriōꝛ ad formā equi ⁊ ptinet
stellas. 37. Xij. ꝺr imago lupi ⁊ ptinet stel
las. 19. Xiij. ꝺr imago laris quasi claritas
ignis ⁊ ptinet. 7. stellas. Xiiij. vocat' ima
go coꝛone ⁊ cōtinet stellas. 13. Xv. vocatur
imago piscis ⁊ ptinet stellas. 31. circa ima
ginē piscis sūt stelle. 6. q̃ nō sūt in forma
piscis ⁊ sic in nūero totali magnaꝝ stella
rū ptis meridionalis sunt. 15. imagines ⁊
stelle magne tā i forma aialiū q̃ extra for
mā. 316. ⁊ iste ẽ ornat⁹ cōis nobis nor' par
tis meridionalis. Also de ornatu celi stel
lati in pte meridiana vidēdū est ꝓ̄ir de or
natu oꝛbis. 12. signoꝛ ⁊ eius imaginib⁹ ⁊
de nūero magnarū stellarū circa quā ma
teriā notādū ẽ q̃ ista ps celi. 12. signoꝛ est
fortioꝛis influetie alijs duab⁹ partib⁹ ce
li q; ei⁹ influētia fortificat' p incessū. 7. pla
netarū sub isto circulo zodiaci q̃ sunt. 12.
signa celi: ⁊ hz in zodiaco sunt imagies ali
que duplices vt gemi sagittari⁹ vgo ⁊ pi
sces tū ꝺ in ista nūeratiōe nō nūerant' nisi i
vno signo ⁊ p vno signo hz imago sit du
plex. Et ẽ sciēdū q̃ signū arietis seu imago
celt arietis hz. 13. stellas in forma aialis: ⁊. 9
stellas ex formā arietis ⁊ circa arietē ptici
pātes natura ei⁹. Signū tauri hz. 32. stel
las i forma aialis ⁊. ii. stellas circa formā
tauri. Signū geminoꝛū hz. 18. stellas ꝓpo
nētes formā duoꝛū fratrū ⁊. 7. stellas cir
ca formā. Signū cācri hz. ii. stellas in for
ma aialis ⁊. 4. stellas circa formā suā. Si
gnū leōis hz in forma. 25. stellas et. 8. stel
las circa formā suaz. Signū virginis hz.
23. stellas i forma signi ⁊. 6. stellas extra
formā suaz. Signuz libre habet octo stel
las in forma sua ⁊ noue. stellas circa for
mam suā Signum scoꝛpionis habet. 21.
stellas in forma sua ⁊ tres extra formam

Signuz sagittarij hz. 31. stellas. Signū ca
pricorni hz. 28. stellas. Signū aquarij hz
42. stellas i forma ⁊ tres stellas extra foꝛ
mā ⁊ circa signū piscū hz. 34. stellas i foꝛ
ma amboꝛ piscū ⁊ in cathena ⁊. 4. extra
formā: ⁊ nūer⁹ totalis magnarū stellaꝝ ẽ
346. stelle q̃ sūt stelle maioꝛes oꝛb signoꝛ
rū. Et nota q̃ i oꝛbe signoꝛū sūt alie stelle
que nūero. 600. q̃ stelle nō igrediunt' istū
nūerū supioꝛē q̃ est nūer⁹. 346. stellarum.
¶ Circa vo imagines ⁊ stellas magnas
ptis septētrionalis notādū ẽ q̃ imagines
sunt. 21. ⁊ stelle sūt. 360. q̃ ingrediunt' istū
numerū. Prīa imago ꝺr vrsa minoꝛ ⁊ pti
net. 7. stellas. Scōa imago ꝺr vrsa maioꝛ
⁊ ptinet. 27. stellas. Intervrsaz maioꝛes ⁊
minoꝛē est vna magna stella q̃ nō est ex for
ma. Tertia ꝺr imago draconis magni ⁊
ptinet. 32. stellas. Intervrsam maioꝛem ⁊
draconē sunt. 8. stelle extra formā dictarū
imaginū. Quarta imago vocat' iflāmat⁹
et cōtinet. ii. stellas. extra formā sunt due
stelle magne. Quīta imago vocat' vocife
rans ⁊ ptinet. 22. stellas. Sexta imago vo
catur audiēs ⁊ ptinet. 2. stellas. Septima
imago vocat' coꝛona septētrioīs et ptinet
8. stellas. Octaua imago vocat' saltatoꝛ ⁊
ptinet 28. stellas. extra formā ẽ stella vna
Nona imago ꝺr vult⁹ cadēs ⁊ ptinet. 10.
stellas. Decima imago vocat' gallina ⁊ cō
tinet. 17. stellas circa imaginem gallīe ⁊
extra formā sūt stelle. 2. Undecīa ꝺr ima
go hoīs habētis palmā dilibutā ⁊ ptinet
13. stellas. Duodecīa imago ꝺr deferēs ca
put algoꝛ et est imago hoīs carnificis de
ferētis i manu sua p capillos caput hoīs
decapitati cōtinēs. 26. stellas sequētes ca
put algoꝛ ⁊ sūt. 3. stelle extra formā. Deci
matertia imago vocat' coꝛaliū ⁊ ptinet. 14.
stellas. Decīa q̃rta vocat' lator serpētis seu
hō serpētari⁹ ⁊ ptinet. 24. stellas extra foꝛ
maz sūt stelle. 5. q̃ nō sunt de nūero imagi
nis. Decīa q̃nta vocat' imago serpētis ⁊ cō
tinet. 18. stellas. Decīa sexta vocat' imago
balahane ⁊ ptinet. 5. stellas. Decīa septīa
imago vocat' aquila volās ⁊ est imago ma
gni ꝺnoꝛis ⁊ magne influētie in ỹrute ⁊

ptinet. 7. stellas. extra formā aq̃le sūt stel
le sex pticipātes naturaz stellarū aquile ⁊
ꝓueniūt in ꝺditōe ⁊ ppietate influētie cū
ioue. Decīa octaua vocat' delphin ⁊ cōtinet
stellas. 10. Decīa nona vocat' imago equi
pꝛioꝛis ⁊ cōtinet stellas. 4. Vigesima vo
cat' imago eq̃ scōi seu eq̃ maioꝛis ⁊ ptinet
stellas. 20. Vigesima prima imago vocat'
mulier cōcathenata q̃ nō vidit virum seu
maritū ⁊ cōtinet stellas. 23. circa illā ptez
sunt. 4. stelle q̃ vocant' stelle triāguli quia
stelle. 3. sunt in trib⁹ angulis ⁊ vna stella in
medio triū āguloꝛ ⁊ pticipāt iste. 4. stel
le natura saturni. ¶ Ex his igit' claresce
pōt q̃ stelle habētes magnitudinem fin
nūerū totalē sūt. 1022. ⁊ de nūero stellaꝝ
nō est taugulca. i. cometa cū sit de natura
eleīctari hz regulet' tā in motu q̃ i signifi
catiōe a coꝛpe celesti vñ causat'. Dicit nāq̃
albumasar q̃ aduēt⁹ igniū ⁊ stelle comete
maxime est in dōio martis cū fuerit in cō
iunctiōe cū ioue ⁊ hz cometa ꝓ materia
ignē ⁊ aerē: ignē ab influētia martis: aerē
ab influētia iouis. Istud capitulū valet vtē
tibus instrumētis astrologoꝛ ad habēdū
hoꝛas ⁊ mēsuraz tpis p stellas maioꝛes q̃
noīank i astrolabio vel in q̃drāte ꝑpleto.

Argumentū tertij cap. scōe differentie.

¶ Tertiū cap. est de gradib⁹ lucidis ⁊ te
nebꝛosis ⁊ de alijs cōditionib⁹ graduum
zodiaci per modū tabule oꝛdinamus.

¶ Circa declaratiōē isti⁹ tertij ca
pituli notādū est fin doctrinā
theologoꝛ q̃ celū nō est eq̃lis
vtutis: nūc sicut i ꝓcipio crea
tionis rerū teste magistro sniarum in. 4.
dist. 48. cap. fi. vbi ponit exꝑsse q̃ lux sol'
⁊ lune ⁊ alioꝛ syderū pcussa fuit ⁊ mino
rata ꝓpter pctm ꝓmi hoīs. Lucebāt em
aī pctm ꝓmi hoīs. 7. vicib⁹ plus q̃ mō
luceāt: ⁊ sic claritas lune erat vt nūc est cla
ritas solis. ⁊ veniēte dño ad iudiciū recu
perabit' claritas solis ⁊ lune ⁊ syderū eo
mō quo fuit i ꝓcipio creatiōis rerū. Se
pe in sacra scriptura ⁊ i textu moysi de⁹ cō
minat' pp'o rebelli se daturū celū ferreuz
hoc est influētias nō ꝓpicias viuētib⁹ sup

terrā ⁊ circa istā positionē imaginādū est de gradib⁹ celi tā celi stellati q̄ none sphere q̄ nūero totali sūt 360. sub quib⁹ ḡdib⁹ incedunt planete. Unde nō est imaginandum q̄ in principio creatiōis fuissent illi gradus tenebrosi vacui puteales ⁊ grad⁹ qui dicūtur azemena qui sunt gradus debilitationis corpor⁊ ⁊ p̄uationis mēbrorum aut organoz operū: vt cecitas surditas claudicatio aut queuis alia mēbrorum mutilatio que q̄diu homo vixerit secum habebit. Luz igit luna fuerit sub his gradibus aut principalis significator hoc est planeta habens influentiā principaliorez sup corpus nati infl uit sepe lz cōtingēter debilitationē membrorum aut p̄uationē vt dictum est: verū si planeta qui habet principalem influentiā sitin domo propria et orientali a sole ⁊ in aliquo angulo celi dato q̄ sit sub gradu azemena eius impedimentū nō est tm̄ nec ꝓpe acsi esset planeta masculinus occidētalis cadens ab angulis sub gradu azemena. Est ergo imaginatio p̄sentis capituli q̄ oēs isti grad⁹ debilis⁹ influentie seu maligne influentie fuerunt pcussi post pcm̄ primi hois ⁊ sic deus vult eos manere in celo ad exercitiū ⁊ ad punitionez nature. q̄ voluerit acquiescere huic opinioni seu vie acquiescat: q̄ non video impedimentum ex parte veritatis qui non voluerit non constringatur q̄ non est veritas nobis necessaria ad credendum: ⁊ in isto capitulo sunt ordināde parue tabule graduū in quibus tangent gradus masculini ⁊ feminini: gradus lucidi ⁊ tenebrosi: gradus vacui ⁊ puteales ⁊ gradus azemena ⁊ gradus augmentantes fortunā: ⁊ aliquando potest esse q̄ idē est gradus augmētans fortunā ⁊ gradus azemena augmentās fortunam in bonis temporalibus ⁊ influens ad debilitationem corporis ratione gradus qui dicitur azemena: vt exempli gratia. ii. geminorum vnde quandoq̄ accidit vt idem homo sit surdus vel claudus ⁊ tamen opulētus in diuitijs. ista patent in ordine tabularum paruarum inferius descriptarum.

Tabula graduū masculinoꝝ ⁊ femininoꝝ.

Aries	maſ	8	fe	1	maſ	6	fe	7	maſ	8		
Taurus	fe	5	maſ	6	fe	6	maſ	4	fe	3	maſ	6
Gemini	fe	5	maſ	11	fe	6	maſ	4	fe	4		
Cancer	maſ	2	fe	6	maſ	2	fe	2	maſ	11	fe	7
Leo	maſ	5	fe	3	maſ	7	fe	8	maſ	7		
Virgo	fe	8	maſ	4	fe	8	maſ	10				
Libra	maſ	5	fe	10	maſ	5	fe	7	maſ	3		
Scorpius	maſ	4	fe	10	maſ	3	fe	8	maſ	5		
Sagittari⁹	maſ	2	fe	3	maſ	7	fe	12	maſ	6		
Capricorn⁹	maſ	11	fe	8	maſ	11						
Aquarius	maſ	5	fe	10	maſ	6	fe	4	maſ	2	fe	3
Pisces	maſ	10	fe	10	maſ	3	fe	5	maſ	2		

Tabula graduū tenebrosoꝝ: lucidoꝝ: fumosoꝝ: ⁊ vacuoꝝ.

Aries	te	3	lu	5	te	8	lu	4	va	4	lu	5	va	1
Taurus	te	3	lu	4	va	5	lu	3	va	5	lu	8	te	2
Gemini	lu	4	te	3	lu	5	va	4	lu	6	te	5	va	3
Cancer	lu	12	te	2	va	4	fu	2	lu	8	va	2		
Leo	te	10	fu	10	va	5	lu	5						
Virgo	te	5	lu	3	va	2	lu	6	fu	6	va	5	te	3
Libra	lu	5	te	5	lu	8	te	3	lu	6	va	3		
Scorpius	te	3	lu	5	va	6	lu	6	fu	2	va	5	te	3
Sagittari⁹	lu	9	te	3	lu	7	fu	4	lu	7				
Capricorn⁹	te	7	lu	3	fu	5	lu	4	te	3	va	3	te	5
Aquarius	fu	4	lu	5	te	4	lu	8	va	4	lu	5		
Pisces	te	6	lu	6	te	6	lu	4	va	3	lu	3	te	2

Tabula graduū puteoꝝ							Azemena.					⁊ augmentantiū fortunā				
Aries	6	11	19	23	29		19									
Taurus	5	13	18	24	25	26	3	15	27	30		6	7	8	9	10
Gemini	2	12	17	26	30		11	1								
Cancer	12	17	23	26	30		1	3	14	15		7	9	vsq̄	15	
Leo	6	13	15	22	23	28	2	5	7	10		19	27		28	
Virgo	8	13	16	21	25		3	13	20	30						
Libra	1	7	20	23	30		3	5	21	24						
Scorpi⁹	9	10	17	22	27		7	12	18	20		19	29			
Sagitta.	7	12	15	24	27	30	13	20				1	7	18	19	
Capcor.	2	7	17	24	28		13	14	20	24		26	27	28	29	
Aquari⁹	12	17	24	29			7	16	17	20		28	26			
Pisces	4	9	24	27	28		13	20								

¶ Masculini ḡd⁹ dicūt q̄ fortiores sunt femininis ⁊ vir nat⁹ sub eis robustioris fortitudis ē q̄ nat⁹ sub femininis ⁊ planeta masculin⁹ exīs sub eis fortioris ē influētie q̄ sub femineis ⁊ ide ē q̄ aliq̄n mulieres sunt fortes ⁊ assimilāt virilis i coloze ⁊ sūt potētes ad labores. aliq̄ viri ecōtra sī ōbiles ⁊ assimilāt mulieribus. De ḡdib⁹ masculinis ⁊ femininis aliq̄ p̄sideraueruīt alr q̄ allibiti⁹ dicētes p̄mū gradū p̄mi signi. s. arietis positū i loco ipari ē masculinū ⁊ secūdo positū i loco pari ē femininū: ⁊ sic deiceps vsq̄ ad finē pisciū ita q̄ vltim⁹ piscium sic esset femininus: lz figura supi⁹ ōscripta dat lz allibitiū cui⁹ via i hac materia ē cōioz. ¶ Lucidi ḡd⁹ de se influūt ad pulchritudinē rerū ⁊ ad serenitatē tp̄is: ḡd⁹ tenebrosi ecōtra. Vacui ḡd⁹ dicūt illi⁹ influentie q̄ opa q̄ ichoāt sub eis cōit sī vacua ⁊ frustrata sine ītēto si planeta dñans sit ſb eis maxie cadēs ab angulis. ¶ Puteales ḡd⁹ dicūt q̄ istā imagiatōez q̄ q̄n planeta ē sub eis ē q̄si i puteo. i. debil⁹ influētie q̄ ad vrtutē caloris ⁊ q̄ ad alia opa vtilitat ⁊ tm̄ cōit q̄n planete supiores incedūt sub ḡdibus putealib⁹ frig⁹ augmētat in aere. De ḡdib⁹ augmētātib⁹ fortunā b ē cēsenduz planeta exīstēs sub eis hz influētiā augmētationis fortune nato vel inchoāti opus: si tm̄ sit capax ⁊ nō sit aliunde impeditus. ¶ De ḡdibus azemena dictum est supra. Sunt ⁊ ḡd⁹ fumosi ⁊ sunt q̄ significāt verba vana ⁊ ỹba superbie ⁊ magne arrogātie.

¶ Quartū est caplm de duplici motu celi ⁊ de quadruplici motu septē planetaꝝ.

Celuz itaq; stellatū mouetur ab oriēte i occidētē ⁊ ecōtra intra 24. hozas ⁊ iste motꝰ dr eē violēt⁹ vel raptꝰ a pbis aptitudie ⁊ motu ipsi⁹ ꝑmi mobilisqđ eodē tpe trahit secū celū stellatū ⁊ ozbes. 7. planetarū ⁊ b̄ iperio creatozis: ⁊ qz ꝑter istū motum hz aliū motū videlz ab occidēte i oriētē et b̄ in centū ānis vno gradu q̄ motꝰ a pbis dr naturalis. celi vo. 7. planetarū cū ipsis planetis mouenť in die naturali ab oriēte in occidētē girādo de occidēte in oriētē in spacio eodē. 24. hozarū. ⁊ iste primꝰ motꝰ est nobis multū apparēs. Scōs motꝰ celoz. 7. planetarū est ab occidēte in oriētez ⁊ iste dr motꝰ eoz naturalis ⁊ in istis tpibus cōplēt suas revolutōes totales vt verbi gra. Saturnꝰ q̄ est altioz ceteris cōplet suā revolutionē naturalē de pūcto zodiaci ad eūdē pūctū reuertēdo in. 30. ānis: ita ꝙ si sit nūc in ꝓncipio arietis post. 30. annos adeq̄te nihil addito neq; remoto puniet ad eādē ptē zodiaci. Et iupiter in. 12. annis ab occidēte in oriētē circuēdo totū zodiacū. Mdars cōplet suā revolutionē in duobꝰ annis cū dimidio. Sol vo q̄ inter ceteros planetas mouet magis rarit cōplet suā revolutionē totalē zodiaci in vno anno q̄ annꝰ reductus ad dies ⁊ hozas est 365. dierū ⁊ sex hozarū ⁊ ista mēsura tpis dr annꝰ solaris: ⁊ de istis sex hozis i. 4. annis causat annꝰ bisextilis. venꝰ vo ⁊ mercurꝰ q̄ sunt inferiozes sole mēsurant motu solis i medijs motib⁹ eoz ⁊ aux veneris ⁊ aux solis sunt sp in eodē loco ⁊ mouenť dē pūcto ad pūctū i vno anno solari. luna vo in suis medijs motib⁹ mouet dē pūcto ad pūctū zodiaci i. 27. diebꝰ ⁊. 8. hozis cū aliq̄bꝰ minutis hozarū. necdū luna q̄ in cōiūctione p̄cedente solis fuit cū sole venit ad solē q: sol ptrāsit in illo tpe q̄si vnū signū zodiaci ⁊ expedit anteqū luna veniat ad solem iterū ꝑ cōiūctiōe ꝙ pagret illud spaciū zodiaci qđ sol ptrāsiuit a tpe cōiūctionis ita ꝙ luna a cōiūctiōe ad cōiūctionez plus hz de motu q̄ fit totꝰ zodiacꝰ. Et est notādū q̄ luna ⁊ planete aliq̄ mouēť versus septēt̄rionē ⁊ aliq̄ versus meridiē. et duplex est cā qz opz ꝙ planete insequant in motu suo motū zodiaci: ⁊ zodiacꝰ hz declinationē ⁊ cōsiderať eiꝰ decliatio a linea eq̄noctiali q̄ est ē i capite arietis ⁊ libre: ⁊ ei⁹ declinatio versus septēt̄rionē est. 23. graduū cū dimidio grosso mō mēsurādo ⁊ totidē graduū videlz. 23. graduū cū dimidio est declinatio zodiaci versus meridiē ⁊ est maxie solis declinatio q̄n est i fine sagittarij veniēdo ad pncipiū capricorni. et ita planete dicunť ascēdere vel descendere vsus septēt̄rionē ⁊ meridiē. vbi gra. Sol a pncipio arieť seu ab eius capite vsq; ad caput cācri est sinister ascendēs. ⁊ a capite cācri vsq; ad caput libre ē sinister descēdēs ⁊ in tota alia ꝑte ascēdēdo ⁊ descēdēdo est planeta septēt̄rionalis ⁊ dr esse fortior. ⁊ a libra vsq; ad caput capricorni dr sol esse dexter: ⁊ descēdēs a capricorno ad arietez dexter ascēdēs ⁊ in tota ista medietate est meridionalis ⁊ debilioꝛ sili q̄ mō sicut dictū est de sole ita intelligēdū est d̄ luna q̄ sez ipa hz motꝰ ad septēt̄rionē ⁊ meridiē sicut hz ad oriētē ⁊ occidētē. vñ hz. 4. motus ad septēt̄rionē ⁊ meridiē. ⁊ b̄ in q̄libet mēse lunari. nā luna a capite sui draconis ad nonagesimū gradū est sinistra ascēdēs ⁊ a nonagesimo gradu post vsq; ad caudā draconis est sinistra descēdēs a cauda aūt draconis ad nonagesimū gradū ē dextra descēdēs. ⁊ a nonagesimo ḡdu post. 1. ad caput draconis ē dextra ascēdēs. Et nota b de luna q̄ q̄n ipa ē sinistra ascēdēs tūc est fortioꝛis vtuq; q̄ q̄n ē sinistra descēdēs. ⁊ i ꝑte sinistra q̄ ē septēt̄rionalē fortioꝛ q̄ fit in ꝑte meridionali: ⁊ semp ascēdēdo ē fortioꝛ q̄ descēdēdo: ⁊ ita intelligať de alijs planetis. Et nota ꝙ q̄n luna est in ꝓncipio cācri existēs sinistra ascēdēs vsus nonagesimū ḡdū a capite sui draconis ē nobis ꝑ pinquioꝛ in istis regionibꝰ q̄ possit esse et aliquādo ꝛtingit ꝙ est in cācro distans a capite sui draconis per nonagīta gradus Dic est etiam notandū q̄ isti ascensus et descensus computantur ꝓvno motu eūdo ⁊ redeundo videlicet versus septēt̄rionem vel meridiem. Ex his patet ꝙ luna mouetur ab oriente in occidentem motu firmamenti ⁊ econuerso motu ꝓꝓio ⁊ naturali et linea ecliptica mouetur versus septentriones veniendo iterum ad lineam eclipticam: hoc est ad pncipiū arietis ⁊ libre ⁊ a linea ecliptica tendit ad meridiem ascendendo postea iterū descendēdo non cessando ab istis motibus imperio creatozis. Nota circa hoc ꝙ sicut declaratum est de latitudine ⁊ motu luneversus septentriones ⁊ meridiem: ita considerauerunt astrologi ⁊ super hoc fecerūt tabulas ꝓprias de latitudinibus quinq; planetarum ad partem septēt̄rionalem ⁊ ad partem meridionalem q̄tum videlicet mouetur saturnus versus septentrionalem ⁊ quantū iupiter mars venus ⁊ mercurius. Unde latitudo saturni versus septentrionem maioꝛ que esse possit est triū graduū ⁊ duoꝝ minutoꝝ: ⁊ latitudo eius maioꝛ versus meridiem est triū graduum ⁊ quinq; minutoꝝ. latitudo iouis maioꝛ versus septentrionem est duoꝝ graduū ⁊ octo minutoꝝ. totidem versus meridiem. latitudo martis versus septentriones est quattuoꝛ graduum ⁊. 21. minutoꝝ versus meridiē est septē graduum ⁊ triginta minutoꝝ. sol autē non habet latitudinē nisi iam dictaz superius que est declinatio eius ab equinoctiali. latitudo veneris maioꝛ versus septentrionem est septem graduum ⁊. 22. minutoꝝ versus meridiem est duoꝝ graduz ⁊. 20. minutoꝝz. latitudo mercurij maioꝛ versus septentriones est quattuoꝛ graduum ⁊ quinq; minutoꝝ versus meridiē est duoꝝ graduum ⁊ triginta minutoꝝ.

¶ Et nota hic ꝙ q̄te plus aliquis planeta elevatur versus septēt̄rionē in latitudine sua tāto est fortioꝛ. ⁊ planeta qui hz latitudinē suā in septēt̄rione, ille est fortioꝛ illo qui habet eā in meridie. verbi gratia in cōiunctiōe magna saturni ⁊ iouis que anno dñi fluēte. 1425. completis triginta diebus augusti nouēdeci hoꝛis cū quinq; minutis hoꝛe saturnꝰ fuit elevatꝰ supra iouem in ꝑte septēt̄rionis de aliquib⁹ gradibus ⁊ fuit illa cōiunctio mutata de triplicitate in triplicitatē videlicet de triplicitate aerea ad aquaticā: ⁊ fuit facta ꝓiūctio i decimotertio gradu scoꝛpionis cōpletis duodeci gradib⁹ scoꝛpionis ⁊ trigitauno minuť. fuit q̄ facta in secunda domo celi. mars fuit in ascēdēte in decimosexto gradu libre q̄ndecim gradib⁹ cōpletis. ⁊ quadraginta minutis cōpletis ⁊ septimꝰ gradus libre fuit ascēdens celi sup ciuitatem viennen. innuit igiť ꝑpter elevationez saturni sup iouē ꝙ potestas ecclesiastica in multis partib⁹ oppriměť a tpali potestate maxime i subst̄atijs ecclesiasticis ⁊ effectus illius coniunctiōis, non videť ꝙ interum euacuari ante q̄nquaginta annos q: fuit mutatio de triplicitate ad triplicitatem ⁊ longo tpe fraudes ⁊ bella debent habere locum ꝑpter martem in ascendente. ⁊ sunt hec dicta de illa magna coniunctione introducta solum ad introductionem intelligentie motus planetarum versus septentrionem ⁊ meridiem ⁊ latitudinis ⁊ elevationis planete super planetā in eadem parte latitudinis.

Argumentū quinti cap̄. sc̄d differētie.

¶ Quintū caplm de q̄nq; dignitatib⁹ et ꝓꝓie essentialib⁹ septē planetarum ⁊ de eoꝝ virtutibus ⁊ fortitudinibus.

Sciendū circa declarationē p̄ntis capituli ⁊ ꝓ intellectiōe ordinis celoꝝ figurā domoꝝ planetaruz debere depingi in loco isto circa p̄ns caplm vel in fine tractatus sed cōperenti⁹ hic. Et est vlteri⁹ sciendum ꝙ q̄nq; sunt dignitates essentiales septem planetarū q̄ vocanť essentiales fortitudines ⁊ q̄libet eoꝝ hz eas in locis sibi cōue

nientibus ⁊ preter istas habēt alias duas dignitates etiā essentiales mīn⁹ principales. prima fortitudo principalis de q̄nq; vocāt dom⁹. scōa exaltatio. tertia triplicitas. quarta terminⁱ⁹. q̄nta facies: ita q̄ planeta in sua domo habet q̄nq; fortitudines q̄ dicunt q̄nq; virtutum testimonia: sed in sua exaltatiōe seu regno habet quattuor testimonia virtutū. in sua ỹo triplicitate hꝫ tria virtutū testimonia: in suo autē terꝫmino habet duo testimonia virtutū: et in sua facie habet vnū testimoniuꝫ virtutis. Prima dignitatū essentialiū mīn⁹ principaliū ipsoꝝ planetarūvocāt dñatio hore. Scōa vero dñatio nouene. i. none partis vni⁹ signi qua maxime vtuntur astrologi indi: ⁊ de istis duab⁹ dignitatibus due tabule poni possunt ad ꝓpositū: vnde tabulam nouenarum ⁊ terminoꝝ ponūt circa finē capituli. ꝓsentis. Dñatio autez hore siue tabula pōt assignari p iūcturas digitorum manus diuidēdo die artificialē in duodecim horas inequales sīliter ⁊ noctē vnde i prima hora regnat planeta a quo denominat illa dies vt in die solis seu dñi co sol: ⁊ ante meridiē regnant sex planete ⁊ post meridiē sex alij. ⁊ pcedēdum est fꝫ ordinē planetarū in hoc vsu contētū. Sol ve. mer. luna saturnus iupiter ⁊ mars. et quādo numerus vigintiquattuor horarum est cōplerus p iuncturas reuertēdū est ad iuncturā primam que denotat primā horam diei immediate sequētis. ⁊ incipiunt calculationes horarum istarū in ortu solis ⁊ circa hoc potest assignari breuis tabula scripta in qua inchoatur a die sabbati: qa saturnus est altior planetarū. Et nota q̄ in die sabbati ante meridiē saturnus iupiter mars solvenus mercurius habent dominiuꝫ sex horarum equalium vel inequalium: ⁊ post meridiē alij sex planete sequētes. s. luna saturnus iupiter mars solven⁹ habent dñium vsq; ad principiū noctis ⁊ a principio noctis vsq; ad mediam noctē alij sex planete p ordinez ⁊ a media nocte vsq; ad ortū solis diei sequētis alij sex planete per ordinez sequentes. ⁊. xxv. planeta sequēs est principium diei sequētis ⁊ dominus hore vt patet i tabula que immediate sequitur.

Tabula ad sciendum dominiū hore.

Hore diei		Saturni dies	Solis dies	Lune dies	Martis dies	Mercurij dies	Jouis dies	Veneris dies	
1	15	♄	☉	☾	♂	☿	♃	♀	
2	16	♃	♀	♄	☉	☾	♂	☿	
3	17	♂	☿	♃	♀	♄	☉	☾	
4	18	☉	☾	♂	☿	♃	♀	♄	
5	19	♀	♄	☉	☾	♂	☿	♃	
6	20	☿	♃	♀	♄	☉	☾	♂	
7	21	☾	♂	☿	♃	♀	♄	☉	
8	22	♄	☉	☾	♂	☿	♃	♀	
9	23	♃	♀	♄	☉	☾	♂	☿	
10	24	♂	☿	♃	♀	♄	☉	☾	
11		☉	☾	♂	☿	♃	♀	♄	
12		♀	♄	☉	☾	♂	☿	♃	
13		☿	♃	♀	♄	☉	☾	♂	
14		☾	♂	☿	♃	♀	♄	☉	

De prima dignitate essentiali.

Considerandū igit̄ pro domoꝝ declaratione q̄ cū sol ⁊ luna fortiores sint aliis q̄nq; planetis ⁊ habēt maiorē euidentiaz quo ad generationes ⁊ corruptiōes hui⁹ mūdi q̄ alij: iustū est vt habeāt digniores domos in duodecim signis: ideoq; cancer inter cetera nobis propinquior incipiēs estatē dū ipm signū intrat ⁊ cū hoc dicit femin⁹ nocturn⁹. luna vero inter stellas est nobis prima vicinior terre faciliusq; mouet cum hoc frigida ⁊ humida femina nocturna notificans rerū principia. Ex ista similitudine antiqui sapientes noīauerunt cancrū fore domū lune ⁊ leonem solis quētez immediate esse domū solis ex hoc q̄ calidus ⁊ siccus est masculinus ⁊ diurnus sicut sol ⁊ est medi⁹ signoꝝ estatis q̄ sunt cancer leo virgo sicut sol ponit̄ i medio oim planetarū. Rursus nāq; sol ⁊ luna dāt reb⁹ generationē ⁊ crementū iustū est q̄ cancer ⁊ leo q̄ sunt signa estatis sint eoꝝ domus: ⁊ q; capricornus ⁊ aquarius sunt signa hyemalia frigida: saturn⁹ eisq; sīlis nā frigidus ⁊ siccus contrarius luminaribus scz soli ⁊ lune ⁊ ipsoꝝ naturis: iustum est q̄ capricornus ⁊ aquarius sint saturni dom⁹. Nā sunt signa opposita cancro ⁊ leoni: ita q̄ aquari⁹ principiū mediatis celi vbi dñium hꝫ luna recte oppositum leoni. Capricorn⁹ vltimus medij celi vbi sol dñat respicit cancrū in oppositū. ⁊ q; dom⁹ saturni ꝓtrariant̄ ⁊ opponūt̄ domib⁹ solis ⁊ lune ideo ō: malign⁹ ⁊ aduersari⁹ ⁊ corruptor luminariū: hꝫ q; iupit̄ eo q̄ significat tēperantiā nature ⁊ suus circulus est subt⁹ ⁊ inferior circulo saturni domū suā capit sagittariū ⁊ pisces q̄ contrariant̄ domib⁹ saturni hꝫ ꝓmiores sint inter ipsos vel circa ipsos. put iupiter est ꝓmior saturno ⁊ sibi aduersat̄ sed dicte dom⁹ iouis sīles sunt domib⁹ solis ⁊ lune ⁊ ipsas respiciūt trino aspectu q̄ ō: amicabilis: taliter q̄ sagittari⁹ calid⁹ ⁊ sicc⁹ respicit trino aspectu domū solis. s. leonē q̄ sīlr ō: calid⁹ ⁊ siccus pisces vero frigidi ⁊ humidi etiā respiciūt trino aspectu domū lune. s. cācrūfrigidū ⁊ humidū ⁊ hac ō cā iupiter ō: amic⁹ generās fortunā solis et lune. Itē mars maliuol⁹ ⁊ corruptor luminariū cui⁹ circul⁹ est subtus circulū iouis domū suā habet scorpionē ⁊ arietem signa ꝓma circa domos iouis. Et sicut mars excessiue est nature puersus siccus ⁊ ardēs ⁊ aduersat̄ soli ⁊ lune: ⁊ est ipsoꝝ effectuū corruptor. sic sīliter domus ipsi⁹ martis aspiciunt qu arto aspectu domum solis ⁊ lune: ⁊ dicitur ille aspect⁹ peruersus taliter q̄ scorpio qui dicitur frigidus ⁊ humidus respicit peruerse quarto aspectu leonem qui dicitur calidus ⁊ sicc⁹: etiā aries qui est calidus ⁊ siccus similiter respicit cancrum frigidū ⁊ humidū. Itēvenus fortunata ⁊ benigna cuius circul⁹ est subtus solem habet ꝓ domo taurum et libram ꝓmiores circa domum martis ⁊ respiciunt domū solis ⁊ lune simili aspectu que dicitur satis amicabilis taliter q̄ libra respicit simili aspectu leonē q̄ ꝓma ei similis est nam cōueniunt in caliditate seu calore simili aspectu respicit taur⁹ cancrum q̄ sīlis ei est in vna qualitate scz frigiditate. Ven⁹ autē mīn⁹ est fortunata q̄ iupiter eo q̄ ipsi⁹ veneris dom⁹ pares sunt vna sola qualitate domibus solis ⁊ lune. dom⁹ vero iouis sunt ei similes bina qualitate ⁊ ipsas aspiciunt magis amicabili aspectu q̄ faciat domus veneris. Sequit̄ mercurius domificās in geminis ⁊ vgine q̄ sunt ꝓpiquiora signa circa domū solis ⁊ lune: sunt vero signa cōmunia duorum cursuū. ideo pueniūt mercurio qui cū fortunatis beniuolus est ⁊ fortunat⁹ ⁊ cum puersis puersus ⁊ infortunat⁹ ⁊ ex seipso tam parue qualitatis est q̄ modo siccꝰ modo humid⁹ sm illi⁹ naturā cui sociat̄: ⁊ est debilior q̄ven⁹ beniuola. Et lz domus iouis sint signa cōia duplici cursu sicut domus mercurij: nihilominus quia sunt sīmiles domibus solis ⁊ lune duplici qualitate ⁊ ipsas cernunt aspectu amicabiliori ideo se nō possunt variare neq; mutare de

fortuna in fortunā neq; iupiter sed qlibet alioꝝ triū planetarū scz saturn⁹: marꝫ: et ven⁹ p sua domo habētynū signū mobile ⁊ cōuertibile alterū vo fixū modo tali q saturnus in pte celi media q̄ est ex luna cepit p domo aquariū signuꝫ fixum ⁊ i pte celi q̄ est a sole cepit p domo capricorniꝫ qđ est signū mobile ⁊ cōuertibile ⁊ mars in pte celi q̄ est a sole cepit p domo scorpionē fixū ⁊ arietē mobilē ex pte celi q̄ ex luna est. ven⁹ qđē in pte celi q̄ est ex luna cepit taurū fixuꝫ ⁊ in pte celi q̄ est ex sole cepit libꝝ signum mobile: ⁊ q; sol ⁊ luna maiorē euidētiā habēt in reb⁹ hui⁹ mūdi q̄ ceteri planete ideo dominā̄ i duab⁹ celi medietatib⁹. Ideoq; qlibet alioꝝ q̄q; planetarū vnā suarū domoꝝ habet in medietate celi que est a sole in qua parte sol participat in dominio cū planeta dominante in illa domo: in altera vero medietate que a luna est ⁊in qua parte luna participat in dominio cum planeta dominante in tali domo participant.

De secunda dignitate essentiali.

¶ Consequēter est videre de exaltatione cui quattuoꝝ alie dignitates accedūt: ⁊ est inter sapientes diuersitas de ipsa exaltatione. nā plures antiquoꝝ dixerūt solum aliquos gradus esse planetarū exaltationis sicut decimūnonum gradum arietis dixerunt exaltationē solis. tertiū gradū tauri lune. tertium geminoꝝ capitis draconis. tertiū sagittarij caude draconis. decimūquintū graduꝫ cancri iouis. Vigesimum octauū gradū capricorni martis. Vigesimumseptimūprimū libre saturni. Vigesimumseptimum piscium veneris. Quindecimū virginis mercurij. Humilitatē aūt ⁊ casum dixerūt planetas habere in locis oppositis. Ptholome⁹ autē totū arietē posuit solis exaltatiōez: ⁊ sic de singulis alijs signis respectu alioꝝ planetarum ⁊hanc viā cōiter obseruam⁹ tpe moderno: dādo quattuoꝝ dignitates essentiales planetis. Ratione exaltatiōis quo ad vnūquēq; gradū signi in quo exaltantur concedendo cū antiqs q̄ fortioꝝ exaltatio fit in gradibus supradictis q̄ in ceteris. null⁹ autē planetarum exaltaꝝ in leone scorpione ⁊ aquario.

De tertia dignitate essentiali.

¶ Dignitas tertia essentialis dicitur triplicitas cui tres succedūt fortitudines seu virtutum testimonia ⁊ de triplicitatibus sufficienter in ca. i. huius secunde differentie est facta declaratio.

De quarta dignitate essentiali.

¶ Quarta dicitur termin⁹ cui due accedunt virtutes seu fortitudinis testimonia ⁊ est terminus illius nature cuius nature est suus planeta. ⁊ est notandum q̄ dūtaxat q̄q; planete terminos dicunt̄ habere nā sol ⁊ luna sibi essentiales fortitudines dicunt̄ habere in duab⁹ celi medietatib⁹: sol in maiori que est a principio leonis sue domus vsq; in finē capricorni: ⁊ dicit̄ maxima medietas ꝓpter ascensiones signoꝝ que incipiunt a dnio solis que sunt maiores ⁊ est medietas solis q; sol in ipsa hꝫ principatū similē illi quē planete habent in suis terminis: ⁊ alia medietas que est a principio aquarij vsq; in finem cancri est medietas minima ⁊ est medietas lune: ⁊ in ipsa talē habet principatū qualē sol habet in sua. Ergo sol ⁊ luna in dictis duab⁹ medietatibus duo virtutum essentialium habēt testimonia sicut planete in suis terminis. has duas virtutes sol ⁊ luna habēt in duabus celi medietatibus dictis: eo q̄ sol ⁊ luna sunt luminaria mūdi principalioza ceteris planetis ipsi mundo ꝑsistentia. De terminis vero alioꝝ quinq; planetarum ꝑm sententiam ꝓximiorem sententie ptholo⁹ in quadripartito subsequenter in modū figure sentētia illico subiungetur.

De quinta dignitate essentiali.

¶ Ultima vero essentialis dignitas dicit facies cuiusvnū vtutis succedit testimoniū cui⁹ figure figura testimonioꝝ ē annectenda: ⁊ est ꝑsiderandū q̄ planetis existēribus in oppositis locis hārū essentiarū dignitatū directe totidē essentiales debilitates succedūt: quotidē eis ꝟherent dignitates

si essent i locis hāꝝ essentialiū dignitatū.

¶ De nouenis.

¶ Istis igit̄ planetaꝝ domib⁹ ⁊ eoꝝ exaltationib⁹ ⁊ triplicitatib⁹ ex ꝓdictis patefactis dñationes nouenarū per modum tabule nūc sunt annectende. Ad intellect⁹ tabule terminoꝝ est q̄ primi sex gradus arietis sunt termini iouis: ⁊ sex sequentes sunt termini veneris ⁊ sic deinceps: sed intellect⁹ tabule facierū est q̄. 10. gra. arietis sunt facies martis. ⁊ alij decem sequentes sunt facies iouis. Intellectus tabule nouenarum infra patebit.

¶ Nota q̄ quodlibet signū habet nouez nouenas ex qb⁹ mars habet nouenā primā arietis. venus scdaz: ⁊ sic deinceps. Pro intellectu tē tabule nouenarū est notādū q̄ sapientes indi diuiserunt quodlibet signum in nouem partes quas vocauerūt nouenas eo q̄ quodlibet cōtinet nonam partem vnius videlicet. 20. minu. Prima itaq; nouena arietis dat̄ marti ⁊ mars ipi dnat̄. Secūda dat̄ veneri ⁊ sic deinceps: ve patet in figura subsequēti nouenaruꝫ. Et hꝫ dñs nouene fiūt sicut et dñs horoscopi vnaꝫ fortitudinem essentialem minus principalem: dñs tamen horoscope preferē in fortitudine domino nouene. Et sic si aliq; horū dñoꝝ duoꝝ fit in ascēn. vl̄ in aliquo angulo vel in domo rei quesite duplicat̄ ei fortitudo siue ad bonū siue ad. malū. Exempli gra si aliq; illoꝝ eēt in domo mortis questione facta de morte validus eēt iudiciuꝫ mortis: ⁊ fortitudo domini horoscope posset esse sicut fortitudo domini ascendentis. verbi gra si questio esset hora' iouis ⁊ iupiter esset in virgine in oppositu domus sue scz piscium: ⁊ virgo esset ascendens tribueretur iouī dño horoscope quasi virtus dom⁹ iouis scz. ℸ. testimoniorum quia dominus horoscope esset. in ascendēn.

Tabula nouenarum.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Aries	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♄	
Thaurus	♀	♀	☾	☉	☿	♀	♂	♄	♃	
Gemini	☿	☾	☉	☿	♀	♂	♄	♃	♃	
Cancer	☾	☉	☿	♀	♂	♄	♃	♃	♄	
Leo	☉	☿	♀	♂	♄	♃	♃	♄	♂	
Virgo	☿	♀	♂	♄	♃	♃	♄	♂	♀	
Libra	♀	♂	♄	♃	♃	♄	♂	♀	☿	
Scorpius	♂	♄	♃	♃	♄	♂	♀	☿	☾	
Sagittarius	♄	♃	♃	♄	♂	♀	☿	☾	☉	
Capricornus	♃	♃	♄	♂	♀	☿	☾	☉	☿	
Aquarius	♃	♄	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀	
Pisces	♄	♂	♀	☿	☾	☉	☿	♀	♂	

Tabula terminorū sm Ptholomeū ⁊ egiptios.

Aries	♃	6	♀	6	☿	8	♂	♄	♄	♄
Thaurus	♀	8	☿	6	♃	8	♄	♄	♂	☽
Gemini	☿	6	♃	6	♀	♄	♂	☿	♄	6
Cancer	♂	☿	♀	6	☿	6	♃	☿	♄	4
Leo	♃	6	♀	♄	♄	☿	☿	6	♂	6
Virgo	☿	☿	♀	10	♃	4	♂	☿	♄	2
Libra	♄	6	☿	8	♃	☿	♀	☿	♂	2
Scorpius	♂	☿	♀	4	☿	8	♃	♄	♄	6
Sagittarius	♃	12	♀	♄	☿	4	♄	♄	♂	4
Capricornus	☿	☿	♃	☿	♀	8	♄	4	♂	4
Aquarius	☿	☿	♀	6	♃	☿	♂	♄	♄	♄
Pisces	♀	12	♃	4	☿	☽	♂	9	♄	2

Tabula terminorū sm Alzibicium.

Aries	♃	6	♀	6	☿	8	♂	♄	♄	♄
Thaurus	♀	8	♂	☽	☿	6	♃	8	♄	♄
Gemini	☿	6	♄	6	♃	6	♀	♄	♂	☿
Cancer	♂	☿	♄	4	♀	6	☿	6	♃	☿
Leo	♃	6	♂	6	♀	♄	♄	☿	☿	6
Virgo	☿	☿	♄	2	♀	10	♃	4	♂	☿
Libra	♄	6	♂	2	☿	8	♃	☿	♀	☿
Scorpius	♂	☿	♄	6	♀	4	☿	8	♃	♄
Sagittarius	♃	12	♂	4	♀	♄	☿	4	♄	♄
Capricornus	☿	☿	♂	4	♃	☿	♀	8	♄	4
Aquarius	☿	☿	♄	♄	♀	6	♃	☿	♂	
Pisces	♀	12	♄	2	♃	4	☿	☽	♂	9

Tabula facierum.

Aries	♂	10	☉	10	♀	10
Thaurus	☿	10	☾	10	♄	10
Gemini	♃	10	♂	10	☉	10
Cancer	♀	10	☿	10	☾	10
Leo	♄	10	♃	10	♂	10
Virgo	☉	10	♀	10	☿	10
Libra	☾	10	♄	10	♃	10
Scorpius	♂	10	☉	10	♀	10
Sagittarius	☿	10	☾	10	♄	10
Capricornus	♃	10	♂	10	☉	10
Aquarius	♀	10	☿	10	☾	10
Pisces	♄	10	♃	10	♂	10

Argumētū sexti capli scde dīe.

¶Sextū caplin est de q̄busdā virtutib⁹ accidētalib⁹ septē planetarum per quas influentie eorum fortificant.

Tres accidentales stellarū siue planetaruz habent multis modis. primus est q̄ stella seu planeta sit in angulo vel in succedenti aut q̄ aspiciat ascendens. scōs est quando planeta est in quadam sua dignitate vtputa sui gaudij: vt verbi gr̄a mercurius gaudet in ascendente. luna in tertia domo ab ascendēn. Venus in quinta Mars in sexta. Sol in nona. Jupiter in vndecima. Saturnus in duodecima. Preter istum modū gaudij planetaruz est alter modus: vt verbi gr̄a sol gaudet in triplicitate ignea. similiter mars q̄ conuenit complexioni sue. Luna dicitur gaudere seu gratulari in triplicitate aquea. Jupiter ⁊ ven⁹ in triplicitate aerea. Saturnus in triplicitate terrea. Alter modus gaudēdi est quando planeta est in dignitate amici sui vel amice. verbi gratia. ponaꝫ q̄ iupiter sit in tauro qui est domus veneris gaudet: q̄ est i domo amice sue: ⁊ sic deinceps. Est et alter modus gaudij planetarum qui dicitur essentialis: ⁊ est vt planeta sit in altera domorum suarum vt saturnus gaudet in aquario. Jupiter in sagittario. Mars in scorpione. Ven⁹ in tauro. Mercurius in virgine. Mercurius etiam gaudet cum fuerit orientalis in signo geminorum. Etiam gaudet cum fuerit occidētalis in signo virginis. Rursus gaudet cuz fuerit sub radijs solis nō tamen combustus. ¶Unde combustio vocatur quando planeta est in radijs solis ad sextum gradum ante vel retro solē sed dicitur esse sub radijs post sex gradus vsq̄ in quindecimum vel ante vel post ⁊ post sex gradus euadit combustionem.

Preter illos modos gaudendi est alter modus gaudendi vt planete diurni gaudent quando sunt orientales a sole. et nocturni econtra quando sunt occidentales. similiter planete masculini diurni gaudent in parte celi masculina: feminini i feminina. Mercurius est cōuertibilis cum omnibus. est enim masculinus cum masculinis et cum femininis femininꝰ. Planete masculini sunt saturnꝰ: iupiter: mars et sol. Feminini luna ⁊ venus. Mercuriꝰ conuertibilis. Tertius modus fortunatorum accidentalium est quando planeta directus vel vor est in suo cursu. Quartꝰ modus est quando planeta liber est a toto respectu aut cōiunctione infortunata Quintus quando planeta est in loco cōcernente ascendens et non est in descensu scilicz in opposito sue exaltationis: ⁊ etiā q̄ non applicet planete stanti in suo descensu. Sextus modus est quādo planeta est receptus.

¶Unde notandū q̄ duplex est receptio scilicet maior ⁊ minor. maior est quando vnus planeta iungitur alteri per corpus aut per aspectum aut per applicationem et vnus eorum est in domo alterius vel in exaltatione que sunt maiores dignitates essentiales. tunc ille cuius est domus vel exaltatio recipit alium quasi in suo hospitio et hec receptio est perfecta ⁊ optima vbicūq̄ est talis receptio necessariū est vt fiat res vel significatio sequentium ad bonū: ⁊ si aliūde deberet esse malū diminuit malum sicut accidit in figura celi facta sup principio egritudinis cuiusdaz notabilis mercatoris ciuitatis vienen. in qua dominus domꝰ mortis erat vna cuz domino ascendentis in ascendente: videlicet post ipm ad tertiū gradū: ita q̄ ascēdens erat domus domini ascendentis. quare euasit ab egritudine. alis enim quia dominꝰ domus octaue fuit in ascendēte et quia ipse iunctus erat domino ascendenti. signū fuisset mortis. Receptio minor est que fit dum vnꝰ eorum qui se aspiciūt est in aliqua de minoribꝰ dignitatibꝰ essētialibꝰ q̄ sūt triplicitas termin⁹ ⁊ facies

Septimus modus est quando planete masculini scz saturn⁹:iupiter:⁊ mars sūt orientales scz dum de mane surgūt supra terram añ solem:nam tunc fortiores sunt et planete femininī scz venus mercurius et luna quando sunt occidentales scz qñ occidunt post solem. Octauus modus est quādo planete masculini sunt supra terram de die in signo masculino:et in q̄ dra celi masculina ⁊ de nocte sub terra in signo femininō.⁊ planete femininī ō die sint subtus terram ⁊ in signo femininō et de nocte super terram. Nonus est quā do planeta est et manet in signo fixo. Decimus est quando est cum sole in eodem gradu infra.16.minuta.imo per omnem aspectum planetarum ad solem quilibet planeta fortificatur si aspiciat solem.non tñ bonificatur per omnem aspectum ad solem:qz per quartum aspectum et oppositum ad solem ipsorum influētia deterioratur:⁊ quādo planete sic fortificati sunt cumulant bonū.et quando planete fortificati sunt in dignitatibus bonorum planetarum minuitur malicia ipsorum vbi gr̄a mars ⁊ saturnus si sint in p̄mis duodecim gradibus piscium qui sunt termini iouis diminuitur malicia ipsorum:⁊ sic intelligit̄ de alijs dignitatibus planetarū bonorum puta de domo.⁊ exaltatione et sic de alijs.

¶ Considerandū circa p̄sentis capituli declarationē de quibusdam accidentib⁹ planetarum:quorum vnum est coniūctio et est quādo duo planete sunt in eodem gradu eiusdem signi:aspectus sunt quatuor:scz oppositus qui est publice vel perfecte ĩimicicie.Quartus occulte et pallia te inimicicie.Trinus perfecte amicicie. Sextilis medie amicicie.Aspectus q̄ fuerint retro fortiores sunt illis qui fuerint ante in eodem genere:et durant aspect⁹ tm̄ q̄tum radij.Quia planeta vsq; in finē orbis sui luminis extendit radios suos Unde orbis solis habet.ij.gradus ante ⁊.ij.gradus retro,Orbis lune .xij. duodecim gradus ante ⁊ duodecim grad⁹ retro.Orbis saturni habet nouem ante et tot retro.Orbis iouis nouem ante ⁊ tot retro:sicut saturnus.Orbis martis octo ante:⁊ totidem retro.Orbis veneris sep ante ⁊ totidez retro.Mercurij añt orbis habet.vij.ante ⁊ totidez retro.Et qñ planeta radios alteri⁹ ingreditur tunc dicitur illi appropinquare seu ipsum accedere. Unde notandū est q̄ planeta iferior ap⁹ propinquat suo superiori et eidem coniungitur ⁊ applicat̄ ⁊ non ecōtra:ideo saturn⁹ nulli cōiungitur:sed oīs alij ipsi.

¶ Et intelligendū est q̄ fortitudo planetarū quattuor modis principalib⁹ fit ex quor̄ mutua habitudine ipsa fortitudo augef vel minuitur:videlicet coniūctione sepatione aspectu ⁊ accessu. ¶ Sepatio est inferioris planete a superiore aspectu vel coniūctione progressus.seu recessus. Accessus est ecōtra. Applicatio est ꝓprie infra p cōiūctionē vel aspectus:Et postq̄ recedit ab illo gradu.separatur a planeta superiore. Et planeta fortior est sub luce q̄ qñ est combustus.

Argumentū septimi capli scd̄e dr̄ie.

¶ Septimū cap.est de detrimento influētiarū.6.planetaruz in generali:⁊ de luna in spāli.latius q̄tum ad vtramq; influentiam:⁊ circa hec ponuntur tabule ad propositum facientes.

Planete infortunant modis multis. Prio

⸗.planete pr̄eī solē ⁊ lunaz patiunt̄ retrogradationē:⁊ veniēdo ad retrogradationē efficiunt̄ debiles ⁊ veniēdo ad stationē primā vsq; ad mediū retrogradatiōis sunt peiores influētie q̄ a medio retrogradationis vsq; ad stationē secūdaz. Item planete boni infortunant̄ p cōiūctionē vel oppositionē malor̄:videlz saturni ⁊ martis. Itez in aspectu eorūdem infortunant̄. Itē infortunant̄ boni planete in terminis malor̄ ⁊ in fine figuor̄ q̄ssq; sunt termini malor̄ Sisti in domib⁹ malor̄ ⁊ in dignitatib⁹ malorum quibuscunq;. Item infortunantur boni planete inter duos malos ⁊ dicunt̄ obsessi:hoc est quando bonus planeta separatur a malo ⁊ cōiungit̄ alter malo.

Item qñ mali sunt elenati supir bonos in ecentricovel epiciclovel i septentrione. et multo deterius est si illi mali non recipiāt bonos. Itē ifortunant̄ planete in cōbustiōe solis ⁊ in oppositō sol⁹ ⁊ in q̄drato sol⁹ ⁊ in capite sui draconis ⁊ cauda ⁊ in capite ⁊ cauda draconis lune. Luna spāliter infortunat̄ in capite sui draconis vel i cauda añ vel post.infra.12.gra. Sol infra.4. gra.ipsius capitis et caude draconis lūe Uenus ⁊ mercur⁹ infra tres gra.alij planete in eodem gra. Itez planeta impedit̄ cuz fuerit cadens ab angulo vel in via cōbusta que est a.15.gra.libre vsq; ad.9.scor pionis inclusiue. Item planeta impedit̄ qñ est tardus in suo cursu:verbi gr̄a: de luna.lūa mouetur medio motu in die naturali per.13.gra.⁊ decem minuta cū quibusdam scd̄is:si luna non moueatur nisi 13.gra.vel.12.in die naturali tūc dicit̄ tarda in suo motu ⁊ debilitatur eius influētia.ita dicitur de omnibus planetis si medius motus eor̄ in die naturali fit maior vero motu. ¶ Itez planete masculini debilitant̄ in signis femininis ⁊ i q̄dris femis ⁊ ecōtra plānete femini debilitant̄ i signis masculinis ⁊ i q̄dris masculinis. ¶ Itez planete diurni debilitant̄ si in die sint sub terra ⁊ i nocte supra terrā.⁊ nocturni ecōuerso. ¶ Itē ois planeta debilitat̄ in oppositione sue dom⁹ vel aliaz suarū dignitatū. ¶ Itē planete infortunant̄ descendēn. ad meridiē. ¶ Item ois planeta infortunat̄ quando coniūgitur retrogrado vel cōbusto vel qui est in casu suo vel in cadēti ab angulo. Item vt sint tres superiores occidentales a sole et tres inferiores orientales impediunt̄. Item vt sint in gradibus malis vel nō conuenientibus vt planeta masculus in gradu femininō et ecōtra et isti debilitationū modi seu infortuniorum:possent poni ordinarie:q; p m⁹ est fortior in infortunio omnib⁹ aliis sequentibus:⁊ sic de singulis. Item nota q̄ planeta retrogradus in domo fortune vel in terminis fortune vel in alia dignitate est minus malus ⁊ min⁹ ledit:q̄ in domo mali seu in alia dignitate mali et ista sufficiant de impedimentis planetaz in gñali. ¶ Quia vero luna media est inter istum mundum inferiorez ⁊ planetas superiores atq; stellas:ideo magis nobis apparent effectus eius:⁊ ideo de impedimentis lune quo ad influentiā supra res istas inferiores spāliter est loquendū, vñ io.sunt cōes modi infortunij lune quos antiqui sapiētes enumerauerūt.p̄mus ē ne sit obusta añ solē p.12.gra.⁊ post ipm similiter:sed leuius est post ipm. Scds ē ne sit in gradu descen.sue. Tertius ne sit in oppositione solis. Quartus ne sit iuncta malis aut in latitudine quarti aspect⁹ eor⁹ vl̄ oppōnis. Quint⁹ est ne sit cū capite vel cauda vel infra.12.gra.qui est terminus eclipsis. Sextus ne sit in vltimis gra.signi q̄ sunt termini malor̄. Septim⁹ ne sit cadens ab angulis aut in via cōbusta q̄ est libre finis ⁊ initiū scorpionis:et hoc est deterius q̄ sit ex impedimētis lune:⁊ maxime si fuerit inceptio de cōiugio vel de medicis. Octau⁹ ne sit in.12.signo a domo sua.i.in geminis cū malo:vl̄ fuerit in oppositiōe dom⁹ sue vel nō aspiciēs eam. Non⁹ ne sit lūa cursu tardior:⁊ hoc est quā vocauerūt sapientes similitudinē cursus saturni quouscq; cursus eius sit in die maior trigesimo gradu:⁊ si esset min⁹ vnū minutū:hoc est si fuerit cursus eius in die min⁹ medio cursu eius:esset cursus tardior vt scribit̄ in libro cursuū. Decim⁹ est quem dixerunt messehalac ⁊ sapiētes tēporis nostri hoc est cū fuerit lūa vacua cursu. ¶ Et preter istos decē modos sūt alij modi in quibus luna dicit̄ esse infortunata precipue ⁊ principaliter inter oēs alios modos q̄n patit̄ eclipsim. Iste modus est peior omnib⁹ aliis:⁊ est modus

iste primꝰ ante decem modos tactos ab antiquis. Item secundo impedit luna qñ est i parte celi que non aspicit domū suā scz cancrum. Tertio infortunatur lūa qñ est in tali parte celi: que pars non aspicit locum sue cōiunctionis in qua fuit renouata a sua antiquitate cuz sole. Quarto quando luna est obsessa inter duos malos videlicet inter saturnū ⁊ martem: ⁊ recedit ab vno ⁊ cōiungit alteri malo. Quinto quando luna est in domo mala celi vl in malo signo: qz sicut signū turbat domū ita domus turbat signū ⁊ signum planetam. Sexto luna in ascendente mala est ⁊ in octaua domo ⁊ in sexta ⁊ in duodecima ⁊ in gradibus fumosis tenebrosis vacuis ⁊ azemena. Septimo qñ luna est in capricorno: qz est tunc in opposito domꝰ sue ⁊ in domo inimici sui. s. saturni. Octauo quando luna est in suo cremento cum marte: vel in decremento cum saturno: et hoc in egritudinibus. ⁊ causa est qz cremētum lune iuuat ad calorem ⁊ mars sil'. ideo si sit infirmitas calida istis duobus influentibus sunt calorē infirmitas est periculosa. Ita dicit de saturno in decremēto lune: qz luna tūc est influentie frigide ⁊ similiter saturnus est frigide influentie ⁊ non est ibi temperamentum in influentia superiori: ideo eger semper est in periculo moriendi. Nono si luna separetur a domino domus octaue q̄ est dñs domus mortis et iungat domino ascendentis q̄ est dñs vite: transfert naturam ⁊ lumē domini domus mortis ad dñm ascēden. i. transfert naturam mortis ad dñm vite ⁊ illud est vnum signum mortis et potest modꝰ ille ampliozari si luna separetur ab aliquo malo ⁊ iungatur domio vite trās ferendo lumen planete mali ad dominū vite. ⁊ deterius est de separatione lune a domino octane nisi esset mutua receptio inter eos: qz receptio alleuiat malū. ¶ Et circa hoc latius declarando ponenda est duplex tabula de. 28. mansionibus lune. Pro declaratione harum tabularuz. 28. mansionum lune breuiter est notandū qꝫ quando luna est in mala mansione et in mala facie planetarum effectus inchoatꝰ sub eisdem male ꝓsperabitur. Itez notādum est ꝓ ꝓtica medicine qꝫ si medicꝰ velit inducere in corpore humano humiditatem debet attendere qꝫ luna sit in mā sione humida: si patiens habeat tempus expectandi influentiam celi competētem. ¶ Item in ꝓtica componendi medicinas: medicine que faciunt ad humiditatē debent componi tali constellatiōe dominante in celo. ¶ Item notādū est qꝫ per eandem viam qui vult inducere siccitatē in corpore humano: vl componere medicinas que faciunt ad siccitatem debet eligere qꝫ luna sit in mansione sicca. ¶ Preterea notandū est circa ꝓsentes tabulas qꝫ corpora sana debent regi ⁊ regulari per medicine conficiende ꝓ obseruatione talium corporum debent fieri luna existēte in mansionibus tenentibus medium. i. non habentibus influētiam siccitatis vel humiditatis. ⁊ est notandum qꝫ de istis. 28. mansionibus. 4. sunt qꝫplurimū male influentie generaliter ad omnia: ⁊ maxime in factis medicine scz. 3. mansio. 8. et. 26. mansiones.

¶ Sequunt tabule.

Tabula. 28. mansionū lune ad octauā sphēram.

		☌	m	2			☌	m	2	Noia	Qualitates.	
1	♈	0	0	0	arietis	ad	12	♉	26	arietis	Alnach	℞pata.
2	♈	12	♉	26	arietis	ad	25	42	♉	arietis	Albocham	Sicca.
3	♈	25	42	♉	arietis	ad	8	34	♊	tauri	Achoamazonne	Hūida.
4	♈	8	34	♊	tauri	ad	21	25	43	tauri	Aldebaran	℞pata.
5	♈	21	25	43	tauri	ad	4	♊	9	geiox	Albachaya almiti	Sicca.
6	♈	4	♊	9	geiox	ad	♊	8	34	geiox	Alhatia vl' alchayr	℞pata.
7	♈	♊	8	34	geiox	ad	0	0	0	cancri	Aldumach	Hūida.
8	♈	0	0	0	cancri	ad	12	♉	26	cancri	Almaza	℞pata.
9	♈	12	♉	26	cancri	ad	25	42	♉	cancri	Archaam	Sicca.
10	♈	25	42	♉	cancri	ad	8	34	♊	leonis	Algebh	Hūida.
11	♈	8	34	♊	leonis	ad	21	25	43	leonis	Ardaf	℞pata.
12	♈	21	25	43	leonis	ad	4	♊	9	♍ginis	Alzarfa	Hūida.
13	♈	4	♊	6	♍ginis	ad	♊	8	34	♍ginis	Alune	℞pata.
14	♈	♊	8	34	♍ginis	ad	0	0	0	libre	Achurch vl' acleymech	℞.
15	♈	0	0	0	libre	ad	12	♉	26	libre	Agrafa	Hūida.
16	♈	12	♉	26	libre	ad	25	42	♉	libre	Azubene	Sicca.
17	♈	25	42	♉	libre	ad	8	34	♊	scorpi.	Alichel	Hūida.
18	♈	8	34	♊	scorpi.	ad	21	25	43	scorpi.	Alchas	Pluuial'.
19	♈	21	25	43	scorpi.	ad	4	♊	9	sagit.	Dyeula vel apala	Pluuial'.
20	♈	4	♊	9	sagitta.	ad	♊	8	34	sagit.	alymaimyl'arnaire	Hūida.
21	♈	♊	8	34	sagit.	ad	0	0	0	capri.	Albeda	℞pata.
22	♈	0	0	0	capri.	ad	12	♉	26	capri.	Zodeboluch vl' zadeideua	Hūi.
23	♈	12	♉	26	capri.	ad	25	42	♉	capri.	Zobrach	℞pata.
24	♈	25	42	♉	capri.	ad	8	34	♊	aquarij	chadezoad	℞pata.
25	♈	8	34	♊	aquarij	ad	21	25	43	aquarij	Zadalabza	Sicca.
26	♈	21	25	43	aquarij	ad	4	♊	9	piscū	Fragal mocaden	Sicca.
27	♈	4	♊	9	piscū	ad	12	8	34	piscū	Alfalgalmoad	Sicca.
28	♈	♊	8	34	piscū	ad	0	0	0	arietis	Alchue	℞pata.

Tabula. 28. mansionū lune ad nonam spheram.

		☽	m̄			☽	m̄	Nota	Qualitates.
1	♈	10	20	arietis	ad	23	11	arietis	Cornua arietis	Medium.
2	♈	23	11	arietis	ad	6	3	tauri	Venter arietis	Sicca.
3	♈	6	3	tauri	ad	18	54	tauri	Caput tauri	Humida.
4	♈	18	54	tauri	ad	1	46	geiorz	Oculus tauri	Medium.
5	♈	1	46	geiorus	ad	14	37	geiorz	Caput canis	Sicca.
6	♈	14	37	geiorz	ad	27	29	geiorz	Sydus paruū	Medium.
7	♈	27	29	geiorus	ad	10	20	cancri	Brachiū leonis	Humida.
8	♈	10	20	cancri	ad	23	11	cancri	Nebulosa	Medium.
9	♈	23	11	cancri	ad	6	3	leonis	Oculus leonis	Sicca.
10	♈	6	3	leonis	ad	18	54	leonis	Frons	Humida.
11	♈	18	54	leonis	ad	1	46	ỽginis	Capillus	Medium.
12	♈	1	46	ỽginis	ad	14	37	ỽginis	Cauda leonis	Humida.
13	♈	14	37	ỽginis	ad	27	29	ỽginis	Canis	Medium.
14	♈	27	29	ỽginis	ad	10	20	libre	Spica volans	Medium.
15	♈	10	20	libre	ad	23	11	libre	Cooptū volās	Humida.
16	♈	23	11	libre	ad	6	3	scorpi.	Cornua scorpij	Sicca.
17	♈	6	3	scorpi.	ad	18	54	scorpi.	Corona scorpij	Humida.
18	♈	18	54	scorpi.	ad	15	46	sagitta.	Cor scorpij	Pluuialis.
19	♈	1	46	sagitta.	ad	14	37	sagitta.	Cauda scorpij	Pluuialis.
20	♈	14	37	sagitta.	ad	27	29	sagitta.	Turbis	Humida.
21	♈	27	29	sagitta.	ad	10	20	capcor.	Desertum	Medium.
22	♈	10	20	capcor.	ad	23	11	capcor.	Pastor	Humida.
23	♈	23	11	capcor.	ad	6	3	aquarij	Gluriens	Medium.
24	♈	6	3	aquarij	ad	18	54	aquarij	Sydus fortune	Medium.
25	♈	18	54	aquarij	ad	1	46	pisciū	Papilio	Sicca.
26	♈	1	46	pisciū	ad	14	37	pisciū	Dauriēs prim⁹	Sicca.
27	♈	14	37	pisciū	ad	27	29	pisciū	Dauriēs scōs	Sicca.
28	♈	27	29	pisciū	ad	10	20	arietis	Pisces	Medium.

Argumētū tertie dñie ⁊ eiꝰ ꝓmi capli. ¶ Tertia dñia est de inq̄sitione a qua radice pueniat epidimia ⁊ mors in hominibus ⁊ plus vno tpe q̄ alioꝛet de modis cognoscendi ⁊ pronosticandi cursu nature ⁊ influentia celi mortem vel vitā egro. ¶ Primū autem huius tertie dñie capitulū est de distinctione ⁊ cognitione radicū epidimialiū. Et radix quo ad ꝓpositum pōt assignari quadruplex duplex superioꝛ ⁊ duplex inferioꝛ. Prima radix superioꝛ est voluntas diuina iuste puniens hoies. Secda radix superioꝛ est corpus celeste influēs letaliter. Tertia radix que ē prima inferioꝛ est fetoꝛ inficiens organū per aerem corruptū circūdando nos totaliter. Quarta radix que est secūda inferioꝛ est indebitus modus viuendi per excessum cibi ⁊ potus ⁊ aliarū superfluarum occupationū carnaliū ⁊ nimie tristitie ⁊ sollicitudinis, et de istis q̄tuoꝛ radicib⁹ aliq̄d scribet ad ꝓpositum deo dāte.

Cap'm primū

Arca materiaz primi capli huiꝰ ttie dñie ē videlicet de radicibus epidimialibus ⁊ fuit dictum q̄ radix potest esse quadruplex duplex inferioꝛ ⁊ duplex superioꝛ vt dictū est superius in positione fundatiōis istius tertie differentie: sed anteq̄ ꝓcedat ad eius specialem inquisitionē, videndū de quadam ꝓnosticatione in generali ⁊ instinctu naturali q̄ reperit hic inferi⁹ in multis viuentibus, ad clarius elucidandū materiā inquisitiōis causarū epidimialiū ꝑ qua noticia habēda inchoatus est ꝓsens tractat⁹ iste. Et circa multiplices vias quib⁹ a largo donatoꝛe tribuit futuroꝝ euentuū noticia, ⁊ quedā elegās dispositio nature receptionis somnioꝝ ab influētia celi causata hoꝛa ⁊ pūcto natiuitatis hoim aliquoꝝ qui q̄diu viuerēt supra terrā eoꝝ somnia vera erunt: vtputa si saturnus sit in nona domo celi fortunat⁹ in suis dignitatibus nō retrograd⁹ neq̄ cōbustus nec in casu suo ⁊ maxime fortificabit dispositio nati si mercurius aspiciat eum benuolo aspectu ⁊ receptus sit a saturno: ⁊ si respicies dispositionē influentie sit suis tpibus sciētificus ⁊ prudens ⁊ dñs suarū cupiditatū apparebit talis quasi ꝓpheta inter hoies. Rursus in somnijs secluſa celi influentia imprimuntur a deo vel ab angelo mandatoꝛ dei in solaui anime ⁊ in parte intellectua species rerū ostendentiū q̄plurima futura cōtingentia invisione noctis vt dicit text⁹ sacre scripture de Daniele ⁊ de multis alijs ꝓphis: ⁊ hec via secunda ꝑ quam quibusdā concedit futuroꝝ noticia est lōge securioꝛ ⁊ excellentioꝛ prima. Si reducamus ad memoriā vias naturales ⁊ licitas pnosticandi futura que olim fuerunt concesse aliquib⁹ eleuatis hoibus in vigilia siue somnijs naturali ifictu: forte quibusdam videbit mirandū. Verūtamen si illud brutis datū est vt ouis lupum quez nunc̄ alꝰ vidit cognoscit inimicum: q̄to plus homo intellectualis brutale aīal debet instinctu nature excellere ⁊ inimica at ꝑ nociua precognoscere fugere ⁊ vitare. Hō si obijciatur ratione experientie que

reruz est magistra q̄plurima animalia excedunt gradualiter in potētijs sensitiuis sensitiuā regulati hoi sic vt aquila limpidius ⁊ clariꝰ videt omni homine ⁊ canis in olfactu excedit hoiem: ⁊ sic de multis alijs aīalibus tam in auditu q̄ in alijs sensibus excedunt hoīs operationē via iam dicta: mirum nō esse debet de sensibus si aliqua aīalia gradualiter excedūt in his hoiem: sed miruz esse debet si in solaui anime animal brutū excedat hoiem: vt instinctu nature ⁊ in ꝓnosticando futura periculosa sibi imminentia. Et in mari q̄plurimū pisces ꝓsentiunt tempestatē futurā ⁊ de ꝓximo nondū apparentez in aere: ⁊ fugiūt ad inferioꝛes partes maris se tuendo in stagnis ⁊ aquis dulcib⁹. Pisces dicti lucij ꝓsentiunt tempestatem antecq̄ veniat ⁊ fugiunt ad partem inferioꝛē aque in roborando se in vno cuneo capitibus submissis inferius versus partē terre ⁊ caudis eleuatis superius exponendo totum corpus ꝑ custodia capitis sagacitate nature eis concessa a creatoꝛe omnia manutenente ⁊ cōseruante: ⁊ si tanta industria reperiatur in non habētibus aīaz rationalē: q̄to maioꝛ debet reperiri in homine rōnali ⁊ de facto reperitur: ⁊ adhuc fuit reperta fm magis ⁊ min⁹ in viris eleuatis ⁊ segregatis a mūdanis cupiditatibus que cupiditates q̄plurimū ipediunt naturā a precognitiōe ⁊ iudicio futuroꝝ. ¶ Et est notādū q̄ ꝑ materiam habem⁹ noticiā de re dubiā, ꝑ formā vero certam. Forma ergo in cōsideratione rerū est attendenda vt pnosticatio ⁊ pscientia possit haberi. discurre singulas artes ⁊ practicas scientiarū per cōsiderationem intellectualem ⁊ in omni practica reperies solertiā ⁊ subtile ingenium pueniendi ad cognitionem. Vide artez medicoꝝ qui suas obseruant pnosticationes de corpore humano iudicando de rebus non visis ⁊ latentibus in interioꝛibus partibus corporum iudicant per signa exterioꝛa: per vrinam: per pulsum: per sudoꝛē: ⁊ ꝑ faciem: ⁊

per ꝑplurimas vias ac experientias ꝛ nō equaliter: qz alter altero videt clariꝰ ꝛ descendit ad iudiciū particulare limpidius ꝛ securius ꝛ citiꝰ ꝑm scientiā ꝛ subtilitatē practice operātis. vide ꝛ cōsidera artes liberales ꝛ artistas in sua practica q̄ habēt industriā ꝓueniendi ꝑ media ad cōclusiones intētas: ꝛ si vnꝰ artista ostēdit ꝛ demōstrat ac declarat limpidiꝰ ꝙ alter cōclusiones per media demonstratiua: qz alter clarius intelligit alterō: nec dici meretur artista qui semp libris inuentis vtit ꝛ doctrina aliox nihil de suo addendo ad minus formā loquēdi verboꝝ. Intuere artes mechanicas ꝛ considera ꝑ actum intellectus subtilitates ꝛ ingenia q̄ de die in diem reperiuntur ꝑ operarios ad alleuiandum labores ꝛ opera: ꝛ ꝓpēdes nullum esse subtilem in sua arte sine noua inuentione.

Quid loquar de laborantibus toto conamine sup facto sciendi secreta nature paucis dat actus talia sciendi: ꝛ aliq̄ acquirūt ꝙplurima clare ꝛ est eis vt lumen solis ꝛ sine magno labore ex quadam subtilitate nature. iuxta sentētiā ptholomei in centiloquio verbo. iij. Ille qui facit opꝰ ex natura inueniet in sua natiuitate planetā fortē ex natura illiꝰ operis: ita in ꝓnosticando futura modo naturali siue scientifico acq̄sito. cozū autē qui futura ꝓnosticāt alij ex sola vi aie quodā instinctu nature ꝛ rōne ꝓpria talis ꝑticularis indiuidui talis pōt esse capax ꝓscientie epidimie de ꝓximo future seu alteriꝰ pestis vel incommodi ꝛ predicere pōt talia futura ꝛ ꝙplurima remedia. ꝛ de talibꝰ multa exēpla habemus in scriptis antiquoꝝ cuiꝰ rei experientia fuit sequēs magistra veritatis. alij ꝓnosticant futura occulta ꝛ futura signis. alij sola interrogatione. alij alijs medijs mulꝯ. hec aūt oia operāt supereminēter ꝛ immediatius vnꝰ atq̄ idē spiritus quacūq̄ causa secunda diuidens singulis ꝓout vult. alijs dat noticiā futuroꝝ per scientiā motus planetarū ꝛ stellarū ꝛ per aspectus ꝛ coniūctiones inter cozpora celestia, alijs dat ꝓcognoscere futura per circulos et colores qui apparent multis, ꝛ quibusdā tēporibus in aere circa cozpus solis ꝛ lune ꝛ alioꝝ syderū ꝛ ꝑ cometas ꝛ radios ꝛ figuras in aere quandoq̄ apparētes et ꝑ multiplicationē pluuiarū tēpore hyemali ꝛ signis multis alijs ex quibus sequit̄ doctrina. ¶ Rursus inter hoies est precognitio epidimie pestis vel mortalitatis ꝑ multas species auiū in aere habitantium vt cozuus fm dicta poetarū ꝛ locutionem popularium ꝓsentit futurā mortalitatē in suo cantu seu garritu plus solito garriendo sup terras ꝛ villas in quibꝰ aer est iam infect⁹ vel de ꝓximo inficiēdus. aues passeres fugiunt naturaliter aerē cozruptum ex qua fuga hoies sapientes ꝓuidēt sibi de remedijs iuxta posse. vultures quodā instinctu nature ꝓsentiūt bella futura hoīs de transmarinis partib⁹ transferendo ad istas partes vel econtra: ꝛ ꝙplurime alie aues ꝛ alia animalia ꝓsentiunt incōmoda futura hoīm: ꝛ in hoc ꝛ ī multis alijs subseruiunt hoi suo modo q̄ oia sunt facta ꝓpter hoiem ꝛ ad hoiem habēt ordinem et hō ad deū laudandū a quo est ꝓcognitio futuroꝝ ꝛ omne bonū ꝛ si dat hoi precognitionē epidimie anteq̄ veniat scire per causas naturales ꝛ ꝓpter q̄d vt pōt ꝓcui dere prudēs astrologus ex sua arte maiꝰ domū habet ꝙ medicꝰ q̄ cognoscit qz est, ꝛ qñ est epidimia ꝛ nō ꝓcognoscit antea vt pōt cognoscere expert⁹ astrologꝰ: ꝛ i qb⁹ villis ꝛ regionibus ꝑticipaliter cadet epidimia ꝑ figuras celi ꝛ planetas significatores gentiū atq̄ locoꝝ ꝛ patriarū: ꝛ ista de ꝓcognitione in generali circa noticias futuroꝝ euentuū ꝓtingēter ex influentia celi dependētiū ꝑ quadā persuasione seu fundamento declarationis capituli epidimie breuitatis causa sufficiant de ꝑsenti.

De ꝓxima radice superiore.

¶ Ad clarius intelligēdum precognitionem ꝙplurimoꝝ effectuum in natura futuroꝝ sciendū est ꝙ ꝓxima radix superioꝝ est diuina voluntas iuste puniens homines de qua radice loquit̄ sacra scriptura in multis locis ꝛ maxie in textu moysi ꝛ ad ꝓpositū Deu. 28. ca. cuius textus talis est. Si audieris vocem dñi dei tui ꝛ facias atq̄ custodias oia mandata eiꝰ que ꝑcipio tibi hodie faciet te dñs deꝰ tuꝰ excellentiozē cūctis gentibꝰ q̄ versant̄ in terra. Veniētq̄ sup te vniuerse bñdictiones iste ꝛ apprehēdēt te: si tñ ꝑcepta eiꝰ audieris. Bñdict⁹ tu in ciuitate: ꝛ bñdictus in agro. Dat igit̄ bñdictiōes deꝰ ꝙplurimas populo obseruāti mādata eiꝰ vt ptz in textu moysi ꝛ ipse dñs ꝑ moysen famulū suū dat maledictiōes populo rebelli: vt ptz in codē ca. ad ꝓpositū: cui⁹ textus biblie ibi dem talis est. Qđ si audire noluerisvocē dñi dei tui vt custodias ꝛ non facias oia mādata eiꝰ ꝛ cerimonias q̄ ego ꝑcipio tibi, veniēt sup te maledictiōes iste ꝛ apprehendēt te. Maledict⁹ eris in ciuitate. maledict⁹ in agro. maledictū horreū tuum ꝛ maledicte reliquie tue: maledict⁹ fructus ventris tui: ꝛ fruct⁹ terre tue: armenta boū tuoꝝ ꝛ greges ouiū tuarū. Maledictus eris ingrediēs ꝛ maledict⁹ egrediens. Et subdit. Adiungat tibi dñs pestilentiā donec consumat te de terra ad quā egrederis possidendā. Percutiat te dñs egestate febre ꝛ frigore ardore ꝛ estu ꝛ corrupto aere ꝛ rubigine ꝛ ꝑsequatur donec pereas sit celū qđ supra te est eneū ꝛ terra quam calcas ferrea. Et subdit. Percutiat te dñs vlcere egypti ꝛ partē cozporis ꝑ quā stercora egerunt̄ scabie quoq̄ ꝛ prurigine: ita vt curari nequeas. Percutiat te deꝰ amentia ꝛ cecitate ac furore mētis: ꝛ palpes in meridie sicut palpare solet cecus in tenebris: ꝛ nō dirigas vias tuas: omni tpe calūnias sustineas ꝛ opprimaris violentia nec habeas qui liberet te. Uxorē accipies ꝛ alius dormiet cum ea. domū edifices et nō habites in ea. plantes vineam ꝛ nō vindemies eam. Et subdit. Percutiet te dñs vlcere pessimo in genibus ꝛ in suris sanari non possis a planta pedis vsq̄ ad verticem tuū. Et subdit. Insup ꝛ vniuersos

languoꝛes ꝛ plagas que non sunt scripte in volumine legis huius inducet dñs super te donec te conterat ꝛ remanebitis pauci numero qui ꝓius eratis sicut astra celi ꝓe multitudine qm̄ non audisti vocē domini dei tui. Et sicut āte letatus est dominus deus super vos bene vobis faciēs vosq̄ multiplicās: sic letabitur disperdēs vos atq̄ subuertens vt auferamini de terra ad quam ingrediemini possidendam. Quāplurimas alias maledictiones dominus populo rebelli ꝓceptis eius ꝓmittit quēadmodum exꝓimitur in codē textu biblie. Sed hic extracte sunt he que magis ꝓposito videntur subseruire. alias autem maledictiones infirmitatum talis text⁹ moysi vbi deus cōminat̄ plagam lepre nolentib⁹ adire sacerdotes. Quis est qui egritudinibus a deo illatis possit resistere easq̄ curare nisi humili deuotiōe deum oīm creatoꝛe suppliciter exoꝛans illic em̄ sopitum est omne medicine refugium. vnde cum maria soꝛoꝛ moysi murmurasset contra moysen fratrem suū moꝛe multoꝝ: indignatus dñs fecit vocari moysen ꝛ aaron fratrem suum qui quo dammodo erat particeps i murmuratiōe ꝛ mariam ꝛ fuit eis locutus i ostio tabernaculi ꝛ puniuit mariam faciendo eam leꝓsam ꝛ subito apparuit candoꝛ vultus eius vt nix ex plaga lepre ꝛ videns aaron soꝛoꝛē eorum supplicauit moysi quatinus peteret a deo ꝛ supplicaret ꝓ sanatione marie qđ ꝛ fecit moyses ꝛ stetit maria septem diebus separata leꝓsa ꝛ extra castra. octaua vero die fuit reducta ad sanitatem ꝑ oratiōnē ꝛ intercessionē moysi. vt habeꝝ Numeri. 12. c. in talibus plagis et pestilentijs missis a deo non est ad remediandum nisi humilis ꝛ deuota oratio.

De secunda radice superiore.

¶ Uiso de ꝓxima radice superioꝛi a qua omnia dependent videndum est de radice superioꝛi scḋa videlicet de cozpore celi vnde celestia cozpora sepe influunt letaliter ꝛ potestatē illam quam habēt planete

et corpora superiora influēdo hic inferius siue ad bonum siue ad malum totum habent a deo: ⁊ inter corpora cetera celestia sunt duo planete qui dicūtur maliuoli: vt puta saturnus ⁊ mars qui sepe inducunt ex eorum influentijs pestilētias: primo ex frigore. secundus ex calore. ex frigore saturnus reuma: lepram que dicit elephātia ⁊ oia que ex frigore supfluo ptingūt. mars inducit febres pestilētiales sputū sanguinis apam sub dyafragmate ⁊ pleuresim q̄ est egritudo apostemosa generata i pleura panniculo denso ex materia subtili colerica. Prudens phificus astrologus inter cetera debet considerare introitū solis in arietē ad tempus quo verō poterit habere ⁊ equare domos ⁊ planetas. Et ista influentia est prestantior oibus influētijs anni demptis coniunctionibus superioribus planetaꝝ ⁊ si esset aliqua magna eclipsis: ⁊ iste introit⁹ solis in arietem vincit oēs introitus solis in celestes imagines totius anni. debet igitur ꝓsiderare quo modo se habet dōs sexte dom⁹ qui est dōs infirmitatum an videlicet sit impedit⁹: et si sit impeditus erunt infirmitates plurime iuxta naturā suā ⁊ sue domus scz sexte. et iste infirmitates erunt sm combinationez nature sue ⁊ sue dom⁹. verbi gratia. detur ꝙ saturnus esset dōs sexte domus ⁊ aliq̄d signum terreum faceret sertā domū egritudines eiusdem anni vt plurime essent frigide ⁊ sicce. Ultra hoc considerandum est ꝙ si dōs sexte domus habeat aspectuz cum dño domus mortis, vel domin⁹ domus mortis ad eum terminabūtur vt plurimum tales egritudines scz frigide ⁊ sicce ad mortem. Et sicut dictū est de introitu solis in arietē ita dicendum est de coniunctionibus solis ⁊ lune totius anni q̄d videlicet ipsas prudens phificus ⁊ astrologus eodē modo ꝓsideat ⁊ sm naturam planete existētis in sexta domo si quis sit vel sm aspectuz ad istos duos ille effect⁹ poterit aliqualiter alterari: ꝛ nō omnino apocopari. Debes etiam cōsiderare si isste introitus solis in arietē vel aliqua de coniunctionibus luminariū sit in octaua domo tunc ⁊terius est. Et nota ꝙ si eclipsis solis ⁊ lune sit in aliquo angulorum nativitatis alicuius vel in aliquo angulorum revolutionis natiuitatis tūc natus parū habebit sm exigentiā anguli: vt si fiat eclipsis in medio celi patietur in honore ⁊ fama: si in ascēdente in corpore ⁊ sic ⁊ alijs. Peius tn̄ si fiat in ascēdēte ⁊ inter istas eclipses peius cecidit eclipsis solis. Et nota ꝙ effectus eclipsis lune euacuatur per decursum mensium ⁊ ad longi⁹ durat vno anno. Eclipses autem solis euacuantur ꝑ decursus annorum: ⁊ prolixius durāt effectus eius duodecim annis. videatur hoc verbum. 24. centiloquij Ptholomei. Si petatur cur certo anno mortalitas venit super vnum locum ⁊ non super alium vicinum ei. Respondetur ꝙ ideo quia vnusquisq̄ locus habet signum ꝓprium ⁊ planetam ꝓprium: ⁊ est illud signū alicuius loci quod erat ascendens tempore edificationis illius loci: ⁊ ille planeta est illius loci qui planeta tunc temporis fuerit fortior in figura celi vel qui fuit domin⁹ ascēdentium: quia si illud signum constituat signum octauum vel si planeta loci sit in illa figura dominus octaue dom⁹ vel ipse sit in octaua domo tunc erit super illo loco mortalitas illa: cuius illud signum et ille planeta sunt signum vel planeta fortunium ipsorum. Unde signum Virginem. ciuitatis est libra ⁊ planeta eius est saturnus: sicut leo est signum ciuitatis rome ⁊ sol dominus eius. Venus est planeta ciuitatis Lugdunen. Si petatur quomodo scietur hoc videlicet ꝙ tale signum et talis planeta sunt talis vel talis loci. Dicendum ꝙ si non sciatur initium fundationis eius vt puta positionis primi lapidis non scietur nisi a posteriori per effectus ꝙ si astrologus videat ꝙ sub tali signo vel influentia talis planete fere semper aliquod euidens illi loco contingat: qd̄ est de natura talis signi vel talis planete signum est euidens ꝓpositi. Ceteri enim astrologi capiūt iudiciū anni ꝑ introitum solis in arietē ad punctum introitus solis in primū minutuz arietis. si in figura celi q̄ tunc erit sint planete mali in domo octaua q̄ est domus mortis dicit eodez anno pestis iuxta conditionem illoꝝ planetarū ⁊ si luna in eodem introitu sit ꝓpe coniunctionem solis, sicut potest accidere ⁊ aliquando accidit infra duos vel tres aut q̄tuor gradus tota gens patietur ruinam ⁊ infirmitatē de natura lune influxam ⁊ nō expectabuntur duo menses sed satis cito post introitum ⁊ coniunctionez lune vel alius infortunij lunez sm ꝙ corpora humana sunt magis tenera ⁊ capacia citius ⁊ fortius patient⁹ infra mēsez ab introitu solis in arietē ⁊ ab infortunio magno lune. Et sic de alijs lune infortunijs sm magis ⁊ min⁹ huiusmodi effect⁹ apparebūt.

Rursus cōsiderande sunt magne coniunctiones altiorū duoꝝ planetarū: sicut verbi gratia ꝓiunctio iouis ⁊ saturni fuit anno fluente dñi. 1425. vltima die augusti vt prememoratū est: ⁊ fuit i decimotertio gradu scorpionis ⁊ fuit mutata cōiunctio de triplicitate aerea ad aquaticam et fuit in signo aquatico iudicāde sunt pluuie multe quas cōsequitur corpoz humanoz humectatio excessiua q̄ est causa putrefactionuz humorum: quā consequit febris ⁊ ratione excessus nimij cōsequit pernicios⁹ febriuz species q̄ est pestilētialis ⁊ maxime q⁹ in eadē coniunctione saturnus fuit elevatus in septētrionē sup iouē qui saturnus est male influētie ⁊ sm ꝙ cōiunctiones luminarium veniunt in mēsibus suis habendo simbolizationē cuz saturno habente auctoritatē in eadē cōiunctione sm hoc prouenit maior vel minor influentia mali de natura ipsius saturni: ⁊ ista q̄ dicuntur hic sunt quedā generalia nō descendēdo ad specialia vt expedit quādoq̄ in infirmitatibus ⁊ in iudicio infirmitatum, ⁊ medicinarum.

De tertia radice q̄ est ꝓima inferioꝝ.

Prima radix inferior est feror insiciēs organum aerē corruptū vel circundādo localiter. Necesse nāq̄ est advite continuationem aspirare ⁊ respirare propter vehementē vitalis spiritus in corde existentem calorē qua aspiratione: corrupto existente aere attrahunt vapores putridi mixti aeri ad ipsuz cor inficiētes spiritus vitales cordis ⁊ eisdem mixti transinittunt singulis mēbris totum corpus inficiendo infectione febrili cum febris sit prima passio cordis ⁊ consequenter aliorum mēbrorum: ⁊ hec infectio aeris circundātis nos nō procedentis a corpore humano corrupto aut infecto non est adeo vehemēs sicut si procedat ab aliquo corpore humano infecto ⁊ hoc ratione simboleitatis nature: ⁊ hec etiā est causa quare potius ab hoibus infectis inficimur ꝙ a bestijs infectis.

De quarta radice q̄ est scda inferioꝝ.

Secunda radix inferior est abusus rerum nō naturaliū scilicet cibi ⁊ potꝰ: somni ⁊ vigilie: motus ⁊ q̄etis: inanitionis ⁊ repletionis accidentium anime: pariter ⁊ coitus. excessus nempe in cibo ⁊ potu fere omnium nūc temporis cōmuniter occurrentium egritudinum est causa. Quicqd namq̄ cibi aut potꝰ diminuto caloris naturalis dominio nō subijcitur penitus in egritudinis materias cōuertitur. Somni etiā multitudo corpus nimia humiditate replet: vigilia aūt nimia excessiue deficcat sic motus comparādus est vigilie ⁊ quies somno quibus suo modo cōparat inanitio ⁊ repletio. ianitio nāq̄ nimia plurimū calefacit eo ꝙ calor ꝑ ipsam ipsi humido humani, corporis nimiū dīnat ⁊ exiccat ex eo ꝙ humidū ratiōe excessiui caloris multum cōsumit nec ꝑ appositionē noui humidi restauratur pure. repletio nimia nimium infrigidat ⁊ humectat. infrigidat nāq̄ ꝙ calorem nostri corporis penit⁹ obtundit ⁊ suffocat: ⁊ humectat: ꝙ rōne paucitatis caloris humiditates corporis non cōsumunt. accidentia q̄z aie cuiusmodi sūt gaudium timor spes ⁊ desperatio vltima

alteratione humana corpora alterãt ⁊ in disponunt. Ait enī arnaldus de villa nova in suis areolis simpliciū medicinarum his verbis. Que medicina est plus cōfortans q̄ gaudiū: ⁊ q̄ plus calefaciēs q̄ ira: q̄ plus infrigidās q̄ tristicia: q̄ pl⁹ nutriēs q̄ bona spes: ⁊ q̄ plus interficiēs q̄ desperatio. Deinde coitus plus cunctis reb⁹ immutat corp⁹ supcalefaciendo in pricipio: finaliter nimiū infrigidādo: ⁊ cum hoc exsiccat. infrigidat nāq̄ p spirituū resolutiones ⁊ exiccat p humidi naturalis deperditionē. his oībus obuiare possumus incōmodis p administrationem rerū naturalium contrariarū dispositionū dispositionib⁹ p̄dictis. vt aeri corrupto remediandus est cū aere rectificato cū aromatib⁹ ⁊ ppie ad feditatem inclinantibus. sicut enī caliditas ⁊ humiditas sunt principia corruptiōis: sic frigidū ⁊ sic cum sunt principia cōservationis ab eadē fit itaq̄ hec rectificatio cū cāphora ⁊ aspersione aque rosate mixte aceto optimi vini ⁊ similiū. iguis etiā pcipue lignoꝝ rosmarini ⁊ iuniperi ⁊ in eoꝝ absentia lignorum pini aut saltē lignoꝝ quercuum mire huic obuiat indispositioni: ⁊ sic de ceteris p̄m eorum contraria contemplare.

Argumētū secūdi cap̄. tertie differētie.

¶ Secundū capitulū ostendit quomodo revolutio natiuitatis si constaret perito astrologo potest mīta mala impedire nato que sunt possibilia ei euenire vel de facto cuenient. que mala nō sunt necessaria sed contingentia cursu nature.

Circa presens capitulum est consideranda ppositio Ptholo. quito sui centiloquii cuꝰ sententa cōmenti. vnde ppositio talis est. Astrologus optim⁹ multū malū phibere pōt qō p̄m stellas venturū est cū eius naturā prescierit: sic enī p̄munier eū cui malum futurum est vt possit illud pati. ex hac ppositiōe trahitur illud vulgare. Sapiens dominabit astris. Nam vt declaratur ab haly in cōmento volente sententialiter q̄ illud malū celestis influētie nō est equale suscipiendū q̄ si aliquis sit dispositus a natura ex influētia corpoꝝ celestiū ad patiendū egritudinem calidā ⁊ siccam sapiens poterit preuidere illi corpori administrando illi corpori frigida ⁊ humida que disponent tale corpus. ita q̄ aut illud malū penitus annuller aut saltem influētiam illā tolerabilius moderabit. Et circa istā mat eriā declarandū est quid sit revolutio natiuitatis ⁊ quomodo ab astrologo intelligat. Unde in natiuitate cuiuslibet animati corporis dū nascitur notāt certū ⁊ ppriꝰ gradus celi sub quo gradu sol tunc incedit vel peragrat ⁊ tūc eadem hora ⁊ parte hore cōsiderat minutū tēporis diei naturalis dicte natiuitat. qua hora ⁊ minuto egredit infans de ventre matris illud instans ⁊ mēsura tp̄is dicit esse hora sue natiuitatis ⁊ ppie consideratur locus solis i celo vt verbi gratia. Si puer nascitur sole existente sub quarto gradu leonis ⁊ certo minuto eiusdē gradus ille locus solis dicit semp̄ q̄diuviuet esse gradus natiuitatis dicte. ⁊ dū sol sequēti anno venit ad eundē quartū gradū leonis ⁊ eiusdē minuti signi leonis dicit tunc esse revolutio dicte natiuitatis: ⁊ sic quolibet anno vite cōpletur ipsius nati vna revolutio solis que dicitur revolutio natiuitat⁹ sue: ⁊ tunc ad illā horā ⁊ numerū hore in qua sol reuertit ad illū locum pōt cōsiderari ascendens celi quolibet anno sicut factum fuit p̄o natiuitate: ⁊ considerāda sunt loca planetarum ⁊ alia requisita ad figurā celi ⁊ per ante hoc potest videri et debet q̄ consilia nō sunt de preteritis sed de futuris. Nam melius est puenire q̄ preueniri. Cuius rei exemplū habetur i libro Guidonis bonati de partibus italie p̄o ppie de forliuio qui suo tēpore magn⁹ fuit astrologus ⁊ tantus q̄ post ipsum nō fertur fuisse tantus citra mare de quo fit memoria. Ponit enī i quodam libro suo qui notabilis est liber inter astrologos q̄ tpe cuiusdā imperatoris romanoꝝ quivocabatur henricus a quo idē guido habebat omni anno stipendia morando in ciuitate bononien. ⁊ non in alemania vbi est curia imperatoris qui imperator habebat multos astrologos tam phisicos q̄ alios in domo ppria q̄ laborabāt p imperatore dando cōsilia ⁊ pueniendo periculis futuris intantū q̄ quodā anno laborauerūt p calculatione revolutionis natiuitat⁹ eiusdem imperatoris ⁊ fecerūt vniformiter illi de domo impatoris figurā celi cōsimilē sicut vnus fecit ita alter: ⁊ viderūt martez in eadē figura revolutiōis in angulo terre que est domus quarta celi subt⁹ terraz ⁊ ppenderūt martē tūc fore male influentie: ⁊ hoc videbāt per aliquos mēses ante horā revolutionis natiuitatis ⁊ iudicauerunt in descensu practico imperatorē eodem āno pati debere febres calidas de natura martis ⁊ in ista opinione cōuenerūt oēs astrologi de domo impatoris: guido vero bonati existēs ibidē habebat figurā natiuitatis imperatoris ⁊ laborabat p̄o imperatore ad iudiciū revolutionis natiuitatis ⁊ fecit figurā p ante revolutionem natiuitatis imperatoris: ⁊ reperit martez venturū ad quartā domū celi ⁊ tunc eum esse maliuole influentie: ⁊ descendēdo ad iudiciū practicū non iudicauit febres calidas ex natura martis imperatori infligēdas sed venenum ministrandū imperatori ad eius interficiendū: ⁊ ante imperator miserat eidem guidoni iudiciū cum celi figura astrologorum in curia sua existentiū cōsuluit igitur guido per scriptū imperatori si qui habentes aut mutua colloquia secreta ⁊ hincinde reperti mutuo cōuenientes in curia sua deprehenderentur aut si qui coquinam non deputati accederēt q̄ vni certissimo ⁊ fidelissimo sue curie id exequendum cōmitteret: cuius negocij executio ⁊ sollicitudo ab imperatore cōmissa est magistro hospitij: qui sollicitus existēs in expeditione cōmissi operis repperit duos milites curie imperatoris esse illarū cōditionum tactarū. sepe enī in secreto mutua habebāt vltra solitū colloquia: ⁊ cū coruz non interesset coquinā intrare sepius peruenerunt introitū in eandē. vnde ipsos magister hospitij cepit ⁊ carceri⁹ mancipauit. vnde horū militū vno iohāne frācisci noiato nequaq̄ crimē patrationis nephā de fateri volente pluries tñ supplicio corporis torto p̄ industriā inuenerūt iusticie executores quatinus litterā cōfessionalez noie dicti iohānis francisci facerēt quā et fecerūt ⁊ socio ei⁹ monstrauerūt: quavisa ille secūdus miles retulit hec verba. Predictor ille prim⁹ fuit cōsentiens in hoc patrocinatiōis seu patrationis nephas: me semp̄ illi maledicto operi renitente: quib⁹ vbis auditis executores iusticie pposituz habuerūt ⁊ ipsos velut guido ex astrorum scientia p̄cognouit intentionē potionādi imperatorē reppererūt. quare ipsi secrete punitionis sententiā inierūt: ⁊ hoc ne imperatoris curia aliqualis infamie notāvideretur incurrere. aliter eteñ grauiorē iusticie sententiā incurrissent. Et q̄ titul⁹ loquitur de revolutione natiuitatis cui⁹ natiuitatis hora ⁊ gradus celi ignorat: ideo ponēda est hic practica p̄m sniam Ptholo. in quadripartito sup hora nō certa estimatam p̄m verisimilē coniecturā esse horam temporis natiuitatis cui⁹ practice duplex est fundamentum. primū est q̄ super hora incerta equentur domus celi modo p̄cisiori quo fieri possibile est ⁊ planetis positis in suis locis inquirendus est planeta qui fortior extitit in figura facta super locum cōiunctiōis aut oppositiōis luminarium p̄cedentis dictā natiuitatē quo fortiori planeta inuento debem⁹ considerare locū illi⁹ planete in figura natiuitatis estimate quot gra. ⁊ quot minu. ipse pertransiuit signi in quo est eiusdem natiuitatis tpe: tunc habeatur hoc p̄ fundamento q̄ planeta q̄ fuerit fortior hora cōiunctiōis vel oppositiōis ponat in tali gradu illius signi in quo fuit natiuitas estimata in q̄to

fuit repertus in aliquo signo. verbigratia
si fuit cōiunctio luminariū p̄cedēs aliquā
natiuitatē in ārto gradu capricorni mars
ibidē in loco cōiunctionis est ibi fortior: ⁊ p
cōsequēs dñs. videdū est vltra q̄tū mars
pambulauit in signo suo in quo reperitur
hora natiuitat⁊ ⁊ dēt exēpli gratia q̄ mars
pambulauit. 6. gra. ♑. minu. leonis. est er
go mars hora natiuitat⁊ in fine. 7. gra. leo
nis. habebis hoc p primo fundamēto q̄
planeta qui est fortior ceteris in loco con
iunctiōis hora cōiunctionis pambulauit
seu inuenitur hora natiuitatis in. 7. gra.
signi in quo est dicta hora natiuitatis nō
hora cōiunctiōis vel p̄uentionis sed nati
uitatis ⁊ hoc est primum fundamentum.
Secundū fundamentū huⁱ⁹ inquisitiōis
veri gra. ascēdēn. alicuius natiuitat⁊ et de
facto practicatū est tale: cōsiderari debet
figura celi facta estiatione p̄piquiori mō
quo fieri potuit ad inquirendū ascendēn.
natiuitatis ⁊ videri in qua p̄te celi est ille
planeta qui fuit fortior in loco cōiunctio
nis ⁊ hora cōiūctōis ⁊ cui duor⁹ angulor⁹
scz ascēdēn. ⁊ medū celi sit ipse planeta p̄
pinquior. Ut exēpli gratia sit ipe mars in
uentus sm̄ figurā estimatiuā p̄pinquior
angulo. 10 dom⁹. ergo. 7. gra. signi estima
tur p̄incipiū. 10. domus: ⁊ si ipse planeta
esset inuētus i hora natiuitatis p̄piquior
angulo ascendēn. formarek tota figura ce
li sic q̄ septimus gradus signi estimatiui
esset ascēdēn. ita q̄ de. 30. gra. alicui⁹ signi
qui oēs sunt dubitati in p̄incipio opera
tionis aut p̄pter defectū horologior⁹ aut
indiligentiā illor⁹ qui debebāt aduertere
ad p̄ctū horę natiuitatis reperit̄ per istā
viā vnus ⁊ p̄pius ⁊ indubitatus p̄ fortī
tudinem loci cōiunctionis vel oppositōis
⁊ p̄ p̄pinquitatē eiusdē planete duor⁹ an
gulorum hora natiuitatis. Et ad plenius
declarandū ponit̄ aliud exēplū. Sfuit p̄sen
tata de facto quedā natiuitas que natiui
tas fuit anno fluente dñi. 1381. completis.
26. dieb⁹ februarij. 21. hora die mercurij q̄
fuit. 27. februa. hora iouis ⁊ facta fuit fi

gura cōiunctionis solis ⁊ lune immedia
te p̄cedētis hāc natiuitatē q̄ p̄iunctio fuit
in piscibus. 1♓. gra. 16. minu. ⁊ ibidē venus
extitit fortior habēdo triplicitatē ⁊ exalta
tionē in loco cōiunctionis ⁊ hora natiui
tatis p̄dicte estimate venus fuit in. 2. gra
du. 12. minu. aquarij. ſ. in. 3. gra. aquarij p̄
pe angulum medij celi. fuit ergo sic p̄ce
sum via artis sequendo viā nature q̄ ter
tius gradus aquarij fuit repertus initius
io. dom⁹ ⁊. 22. minu. eiusdē. 3. gra. q̄ venus
hora natiuitatis fuit inuenta p̄ope angu
lum medij celi: immo in cuspide anguli ⁊
si figura celi contineret plenā veritatē. 12.
minu. 3. gra. aquarij esset p̄incipiū. 10. do
mus: sed cōpositores tabularū nō potue
runt ad tantas deuenire fractiones: ideo
sufficit posterior⁹ artistis q̄ d̄. 10. minu.
non est vis magna in opere. Et est hic no
tandū q̄ aliam practicā ponit. Ptholo. in
suo centiloquio v̄bo. 51. locus lune in ip̄a
natiuitate est gra. ascendēn. de circulo ho
ra casus spermatis ⁊ locus lune hora ca
sus spermatis est gra. ascendēn. hora na
tiuitatis. ¶ Et est notanduz q̄ circa hoc
triplex est mora puerorū tēporis in vēri
bus matruz videlicet maior mora: media
mora: ⁊ minor. Mora maior est. 284. dies
rum. Media mora est. 273. dierum. Mi
nor vero mora est. 258. dierum cū aliquib
bus horis ⁊ minutis horarū a casu sper
matis vsq̄ ad horā natiuitatis q̄ tēpus
dicitur breuius fieri circa octo mēses quo
ad natiuitates hoīm. ⁊ hec doctrīa Ptho
lo. traditā hic in centiloquio securior est q̄
alia doctrina de quadripartito eiusdem
ptholo. in querendo ammodar natiuita
tis per multiplicationem dignitatū essen
tialium planete fortioris in loco coniun
ctionis vel oppositionis lune immediate
precedentis ⁊ hec via operandi est facilis
or habentibus vera planetarum loca ad
magnum tempus ⁊ expedit astrologo et
magnum tempus ⁊ expedit astrologo et
mane est via generalis in cūctis speciēb⁹
animaliū siue ad tres mēses siue ad mai⁹

siue ad min⁹. ista est regula generalis sic
certa q̄ nō fallit nisi cēt aborsiuū q̄ semp
ille locus de circulo none sphere sub quo
est luna hora casus spermatis est gradus
celi ascendēn. in contactu orien. hora eius
dem natiuitatis cuiuscūq̄ animalis qua
hora egredit̄ ab vtero matris: ⁊ sic reuer
tendo doctrinalit̄ ad natiuitates hoīm p
horā natiuitatis pōt scīri hora generatio
nis et mora fet⁹ in vtero matris ⁊ mīta
alia accidentia circa p̄sentem materiam
Et circa hanc materiā est vlterius sciēdū
q̄ scita natiuitate alicuius ⁊ habito gra.
ascendēn. ⁊ aliis domibus ad clima tuuz
vel tuū meridianū multa poteris iudica
re in reuolutionib⁹ annor⁹ de accidēn. cō
tingen. nato vt puta si veniret eclipsis so
lis vel lune in gra. ascendēn. nati vel pro
pe ad duos vel tres gra. antecrit in pīcu
lo nat⁹ ne infra dimidiū annū vel citius
aliq̄d horrenduz eueniat ei in corpore: et
fortis si fit eclipsis solis in angulo ascen
dēn. scz in cuspide ad tot gra. sicut dictuz
est: ⁊ si sit post nō erit adeo p̄nicios um ac
cedens est tamen in periculo. dicit etiam
de marte idem ⁊ de saturno sed non tātū
si in reuolutiōib⁹ annor⁹ veniant ad gra.
ascendēn. vel p̄pe sicut dictū est maxime
si fuerint infortunati retrogradi vel ꝓbu
sti. etiā multa alia possunt deduci ad istā
materiā de ascendēn. nati et de reuolutio
nib⁹ annor⁹ vt si applicuerit finis ascen
dēn. natiuitatis alicui⁹ ad domos malas
imminet sup̄ dedecora ⁊ malā famā ⁊ plus
si in domo illa mala fuerit planeta mal⁹.
⁊ he ad p̄positū sunt domus male de an
gulis. 4. ⁊. 7. de post angulos. 6. 8. ⁊. 12.
⁊ bone sunt ascen. ♑. 10. ⁊. 11. ⁊ cetere sunt
neutrales q̄ si in his bonis domibus fue
rit bonus planeta augebit bonā famā ⁊
honorē sed si in bonis domib⁹ fuerit ma
lus planeta et in malis domib⁹ bon⁹ erit
res mixta.

Argumentū tertij cap̄. tertie d̄rie.

¶ Tertiū cap̄lm huⁱ⁹ tertie d̄rie q̄ reuo
lutio natiuitatis ⁊ hora natiuitat⁊ cōter

ignoratur: ideo ostendit qualit̄ p̄nosticat
sup̄ cura infirmor⁹ p̄ questionem aut p̄
aggressum infirmitatis considerādo et
inquirendo tū cinfluentiam celi.

Via vt dictū est reuolutio natiuitatis cōi
ter ignorat ⁊ quandoq̄ dies mensis annus ⁊ hora
⁊ si annus sciatur non p̄pt̄ hoc aliq̄n mē
sis vel dies ⁊ per q̄ns hora ignorat ideo
astrologi antiq̄ venīdo ad curaz infirmo
rū habuerūt aliter p̄nosticare ⁊ p̄uide
re remedio iuxta posse ⁊ hoc per duplicē
viā. Et prima via est aggressio infirmitat⁊
considerando horam ⁊ punctum horę in
q̄ infirmitas inuasit egrū ⁊ q̄ potest h̄re
certitudinaliter p̄ncipium aggressus in
firmitatis multa pōt p̄dicere de ip̄a infir
mitate ⁊ de remedijs opportunis ⁊ videre
si infirmitas sit curabilis an non ⁊ aliq̄n
est deceptio ex p̄te egri: q⁊ ip̄e dicit p̄nci
piū sue egritudis in aliqua hora vt puta
in hora post̄ mediam noctem ⁊ p̄ncipi
um aggressus infirmitatis fuit ad duas
vel tres horas ante: q⁊ eger cōsiderat ho
ram in q̄ incepit vinci a morbo ⁊ p̄ prius
fuit aggressus scz q̄n fuit facta p̄ma mo
tio infirmitatis ⁊ hoc notetur diligenter
Et sup̄ tali p̄ncipio debet fieri figura celi
q̄ figura ⁊ dispositio celi oñdit mortē vel
vitā egri: ⁊. hoc intellige de q̄cūq̄ specie
egritudinis videre: ⁊ si infirmitas sit lon
ga⁹ vel breuis ⁊ si nō bene habeb̄ p̄ncipi
um aggressus infirmitatis totū iudicium
deficiet ⁊ videbit̄ astrolog⁹ deficere ⁊ nō
est defect⁹ ei⁹ sed egri male recitant⁊ p̄n
cipiū egritudinis. si vo bñ h̄eat p̄ncipium
aggressus infirmitatis ⁊ p̄quirat ad eam
de horā dispositio celi ista via est securior
p̄cedendi ad iudiciū q̄ p̄ a via q̄ fit p̄ q̄stio
nē. Scda igit̄ via talis esse dinoscit̄ veniet
ad astrologū nūci⁹ p̄ infirmo ⁊ p̄ponet q̄
stionē de cura infirmi: tūc astrolog⁹ p̄fide
rabit diligenter horā p̄sentatiōis nūcij ⁊ q̄
stionis ⁊ applicationis nuncij eum scīz

astrologum ⁊ pquiret astrologus ad eandē horam ⁊ punctum horę p horologiuz bene ordinatum vel per instrumēta astrologica si sol luceat: aut de nocte per eleuationē stellarū visibiliū astrologo notarum horā ⁊ punctum horę ⁊ videat ordinationē celi duodeci domorum ⁊ planetarū quēlibet planetam locando in loco pprio. ¶Et hic nota de questione q̄ questio fundat in istis pncipijs influētia celi mouet querentem ⁊ disponit in illa hora citius q̄ in alia ad querendū. disponit quoq̄ astrologū cui queritur ad ipaz questionem capiendam: ⁊ sic vi quadā influentiali celi voluntates querentis ⁊ ei⁹ cui queritur quodāmodo vniuntur. Si diceres questio cadit sub arbitrio querentis ergo non cadit sub influentia celi. ad qđ dicit sm dictum leopaldi q̄ est ¶Rubrica tractatus. ℣. de questionibus. et est hūana ydiotio interim amor instinctu celestium corpor̄ imitari naturā ⁊ ordinē non desistit ⁊ ob hoc q̄le est in circulo tale est in aio. quia vult⁹ huius seculi subiecti sunt vultibus celestibus iuxta verbum. 9. ptholo. in suo centiloquio: ⁊ ideo q̄stionū responsio rata est. et debz questio ppie illa que debet fieri de rebus arduis esse radicalis .i. spacio. 24. horarū in mente querentis radicata: ⁊ addunt quidam cum confidentia querentis de veritate responsionis ab astrologo obtinenda sed fortasse non tantum in questionibus egritudinum egebimus cerimonijs. Huius rei veritatem approbat guido bonati videlicet q̄ questio fit radicata sic dicens. ¶Modus querendi est inuocato nomine dei ⁊ questione habita per diem ⁊ noctem in mente accedat intentione veraci ad astrologuz: ⁊ postea ipse addit ea que sequunt̄ que notentur suis locis. ¶Expertus sum pluries ⁊ inueni verum quando hora interrogationis finem alicuius signi inueni in linea orientali scz q̄ ascendens fuit inter finem vni⁹ signi ⁊ pncipium alterius signi, dicebaz q̄ querens non querebat ex intentiōe aut q̄ querebat causa temptādi. Alio modo potest astrologus errare: vt si dominus ascendentis ⁊ dominus horę non fuerint idem vel non fuerint eiusdem triplicitatis vel non sint eiusdem cōplexionis cum ascendente. si enim ita inueneris nō erit questio radicalis. ¶Hec expertus sum multotiens quoniam res erit sm qualitatem sollicitudinis interrogantis ⁊ sm q̄ ipse venerit ad te sub necessitate quasi tristis aut cogitans aut sicut sperans q̄ tu possis ⁊ scias respondere ei veritatē ad questionem suaz illum enim potes aspicere secure. ⁊ dicit idem pauloante si equales fuerint fortūe ⁊ infortune tūc astrolog⁹ nō dz recipere aliquā q̄stionē ⁊ dicit ideo sm messehalac q̄ astrolog⁹ non dz aspicere sibijpsi ne forte decipiat̄ in re sua q̄nti vir fiet quin ipe habebit remorsuz de ascendente. Vñ oportet q̄ interroget aliū astrologū aut det questionē suā alteri vel scripto vel sine scripto tali videlz q̄ sit sollicitus de re sua ⁊ q̄ ille porrigat eā sibijpse suo motu quando voluerit vel ponat in mēte sua dicens q̄n occurrerit mihi tale signum sit p ascendēte questionis quā facere intendo p me. Et nota circa hoc q̄ aliq̄n potest esse defectus q̄ accidit ex parte querētis si veniat tentatiue vel derisorie: ⁊ circa hoc considera si luna sit in fine signoz ⁊ maxime signorū cōmuniū aut dupliciū corporū qđ idem est seu mobiliū. Caueat astrolog⁹ quia cōmunit̄ q̄ venit ad eū ⁊ ei applicatur ad querendū cōmuniter venit ad decipiendū ⁊ tēptandū ⁊ iste defect⁹ est ex parte malicie querentis. Alter defect⁹ pōt esse ex parte influentie celi. ⁊ illum tradit ptholome⁹ in centiloquio verbo 14. sic inquiēs. ¶Quantuscunq̄ erroz astrologi sit septima dom⁹ celi ⁊ ei⁹ dñs fuerit ipedit⁹ ⁊ subdit in cōmento cū sit ascendēs ⁊ ei⁹ dñs significatores interrogātis septia ⁊ ei⁹ dñs erūt significatores rei quesite: cū igit̄ infortunati fuerint significāt malicia quā cōsequit̄ astrolog⁹ in re illa p quā interrogat̄: ⁊ pma ps ē ꝙ

fiat erroz illi requisita. astrologi vero indiq̄n infortunati fuerūt septima ⁊ ei⁹ dñs interrogationē differebāt ⁊ loqui de illa hora erroris. Alius defectus est ex parte astrologi imperiti in scientia astroz q̄ est defectus maior ⁊ cōmunior: cū multi nempe ignorantes principia astrologie se astrologos faciunt ⁊ hi si quid iudicēt a casu iudicant ⁊ eisdē plerumq̄ erroz cōtigit ⁊ nimirum cū vnicuiq̄ inerudito et in sua sentētia inexperto idipsum frequētissime contingere videatur. Preter istas tresvias potest astrologus decipi si sit nimis affectatus ad aliquā partē non prosequendo veritatem: vt tangit ptholome⁹ in centiloquio verbo duodecimo sic dicēs. Animoz ⁊ odiū remouēt hominē a rectitudine. magnanimus quipendit magna sed pusillanimus magnificat parua: ⁊ est eq̄litas inter vtrūq̄: cuius verbi cōmētū est tale. duas esse infirmitates anime a pbis deprehensum est a bona rei discutione illam prohibentes. Parcunt em̄ pro amore rebus multis quas scrutari debent et scrutanē cum odio qđ nunq̄ perficietur propter malam significationem. ob hoc aūt phisicis ⁊ astrologis a grecoz regibus donatiua dabant̄: vt eorum rata eēnt iudicia ⁊ non timerent aliquos ⁊ remouerentur eorum sollicitudines ⁊ ne dignitas honor vel diuitie eos a via auerterēt rectitudinū ⁊ magnanimus non discutit magna sed preterit propter suam animositatē. pusillanimus vero animū imbecillē signat: ⁊ ille versatur circa minima: ita vt longa eius cōtentio cum a maioribus impediat: animus vero cōmendat̄ in omni scientia q̄ medi⁹ est inter has vtrasq̄ naturas: ⁊ ad hec multuz valet discretio horę planetarum: nam si querens applicetur astrologo in hora planete maliuoli vt puta saturni aut martis suspitio potius est ad malum q̄ ad bonū ⁊ maxime si planeta maliuol⁹ sit aliūde ipeditus ⁊ retrogradꝰ aut cōbust⁹ aut in casu suo vel cadens ab angl̄is: ⁊ hoc intelligendū est ēt de applicatione cuiuscūq̄ ex parte alicui⁹ egroti tamē siue vrinā deferentis aut de ipso egro querere volentis non etiam visa vrina sit spicio est ad malum egroti. licet non sit testimoniu m.

Argumentū quarti cap̃. tertie dñe.

¶Cap̃m quartū est de declaratione domoz celi q̄ ostendunt influentiam super egro ⁊ medico ⁊ medicinis ac natura infirmitatis.

Circa materiam et inquisitionem domoruz celi que pertinent ad egruz ⁊ ad medicum ⁊ ad alia q̄ sunt de factis medicoruz ac de natura infirmitatis. Sciendum sequendo Arnaldū de villa noua qui videtur loqui in ista materia magis propie ⁊ clare ⁊ copiosi⁹ q̄ antiqui astrologi. Ipe enim notat q̄tuor domos celi ad propositum: videlicet primā que dicit̄ ascendens: ⁊ angulum medij celi que dicitur .io. ⁊ sextam ⁊ quartā domū celi que dicit̄ angul⁹ terre. Et circa istas quattuor domos ipse ꝓsiderat ea q̄ accidūt infirmis ⁊ eis accidere possunt. Nam prima domus que est ascendens ⁊ eius dominus assignatur egro domus .io. celi assignatur medico. sexta domus assignatur infirmitati. quarta medicinis et apothecarijs ⁊ quibuscunq̄ seruitoribus infirmoruz: excipiendo medicum qui pro se habet. io. domum. Et sensus est iste. si prima domus que est ascendens habuerit bonos planetas sub se et bene fortunatos q̄ non sint retrogradi nec cōbusti aut quomodolibet aliter infortunati eger erit boni regimiuis ⁊ obtēperabit .i. obediet medico ⁊ amicis ⁊ suis seruitoribus ⁊ iuuabit se ad curam q̄tum poterit. si vero in ascendēn. sit malus vel infortunatus patiēs sibijpsi nocebit ⁊ erit mali regiminis et inobedieus suis rectoribus. Sed vero in decima domo que signi ficat medicū sit mal⁹ vel infortunat⁹ planeta medicina nō pficiet egro: ⁊ cū b dab

ro q̄ bene faciet medicus incriminabilē a vulgo de opere ⁊ dicramine suo circa dictū infirmū dicendo q̄ ei⁹ culpa eger nō posuit subleuari dato q̄nō sit culpa medici: vt puta si infirmitas est ad mortē vt est sepe: et pōt cognosci per aggressum infirmitatis bene habitum aut p̄ questionem veracem vt exēpli gr̄a tangēdo vnū inconueniens. si dñs ascēn. figure celi coniūgatur dño mortis sine receptione et multe sunt alie vie de quib⁹ dicetur suo loco.

¶ Sexta dom⁹ celi et dñs eius oñdunt infirmitatē ⁊ causam infirmitatis: vt exēpli gratia si sexta dom⁹ sit ♉ signo terreo ostendit cāz infirmitat̄ ex frigiditate: ⁊ sit mulia ⁊ morb⁹ mulieris: si de signo aereo significat egritudinē eē ex caliditate ⁊ humiditate ⁊ p̄ ꝓñs ex sanguine ⁊ ex morb⁹ sanguinis si sit de signo aqueo significat causaz infirmitat̄ esse ex frigiditate ⁊ humiditate ⁊ p̄ ꝓñs ex fleumate et ex morbis fleumaticis. si vero sit de signo igneo significat cām infirmitatis esse de caliditate ⁊ siccitate ⁊ p̄ ꝓñs ex colera ⁊ ex morbis colericis: ⁊ si malus planeta vel infortunatus sit in ea significat egritudinē ad malū determinari debere vel saltem mali ciam illi⁹ morbi designat. ¶ Quarta autem dom⁹ et dñs eius significat medicinam. si igit̄ ipa impedita fuerit p̄ plentiā mali planete in ea aut ipe diti significat q̄ aut medicina talis est ex rebus nimis antiquis aut non valentibus ꝓpositis. aut q̄vel ab apothecario cōburent̄ aut aliter indebite p̄parent̄: aut q̄ ab ipis ministrātibus ipi egro indebite ministrabuntur. Et de dñs predictarū domoz intelligendū q̄ si mali aut impediti fuerint suspitionem mali dant p̄ exigentiam ipsarum dictarū domoz. ¶ Considerandū tñ circa dicta q̄ videt̄ prima facie esse cōtrouersia inter ptholomeū ⁊ arnaldū de villa noua de domo significante sup medico: vnde sn̄ia arnaldi de villanoua nūc recitata est sed sn̄ia ptholomei in centiloquio verbo ℣. est q̄ si ℣. domus ⁊ domin⁹ eius sint impediti significat errorē ⁊ turbationem medici circa curā infirmi. sic enīz inquit. Cum fuerit ♄. et eius dominus impediti remoue medicū ab egro et vult comentū q̄ cum dom⁹. ♄. ⁊ eius domin⁹ sunt impediti significat errorem ⁊ turbationem medici erga curam egri. Sententia autē arnaldi videtur rationabilior ⁊ magis declarara: ⁊ itellige omnia dicta hec de hora questionis vel de hora muationis egritudinis de hora aūt mātionis principalius sunt intelligenda. Concordari autez p̄nt hi doctores hoc modo: q̄ ptholomeus. vult q̄. ♄. et eius dominus iudicant p̄fectum quem medicus faciet infirmo q̄ si fuerit impedita et dñs eius medic⁹ turbabitur nec videbit vt consueuit in opere sed si sit bonus planeta in ♄. vel domin⁹ eius cum bono aspectu ad dominuz ascēden. p̄ficier medicus egro: sed decima et eius dominus ostendūt iudicium medici et declarant diligentiam scientiam vel ignorantiam ⁊ famam medici quam acq̄ret erga vulgus et fortunam adiutorij a cursu celesti casu vel fortuna seu arte si ars ad eius regimen cōcurrat: quia si fuit infortunati medicus inculpabitur ⁊ criminabitur iuste vel iniuste si sit oppositū laudabitur ipse. ¶ Ex duobus modis supradictis sumendi ascendens et constituendi domos celestes p̄o iudicio egritudinum possunt addi duo modi minus principales. Primus est considerare horam applicationis nūcij ex parte egri requirentis medicum ad curam vel portantis ei vrinam. Secundus est considerare horam applicationis medici ad egrū: et hic est notandum q̄ si dominus sexte dom⁹ sit retrogradus vel combustus vel in domo mortis̄ comunctus marti vl̄ saturno et sine receptione sez cum non recipitur dominus sexte a domino dominus mortis est signum mali. Et hic nota q̄ē differentia inter signum mali et signum mortis q̄ signum mali non semper arguit mortem sed tamen quandocunq̄ vnum signum

mali potest significare mortē qñ est multū potens et non sunt testimonia sanitatis ad oppositū mali ꝺ p̄muni cursu duo vel tria signa mali p̄m eoz fortitudinem possunt arguere mortem velut late declarabitur in capitulo sequenti.

¶ Itē sciēdū q̄ si sexta dom⁹ sit de signo fixo significat longitudinē egritudinis. si de mobili significat abbreuiationē. si cōe sit significat dr̄iam: p̄o quo cōsiderandū est q̄ si. io. gra. p̄cedentis signi de duobus signis cōstituētibus domū sint de domo aliqua tunc tota domus est ab illo signo denoīanda. si vero tres aut quattuor essent p̄incipiuz domus tunc dom⁹ non esset denominanda ab illo signo p̄imo: sz a sequēt̄: verbi gratia dek̄ q̄ io. gra. vl̄ ad huc. 9. gra. tauri essent p̄incipiū sexte domus tota dom⁹ p̄incipaliter denoīaret̄ a tauro: ⁊ sic de alijs domibus. si vero nō essent nisi tres aut quattuor gra. sexte domus non denoīaretur a tauro: imo a sequēte signo sez ageminis. Item intelligēdū est q̄ si saturnus sit dñs sexte domus infirmitas debet esse plixior: q̄ si mercurius vel venus vel luna haberent dominiū sexte dom⁹ q̄ mobiliores sunt q̄ saturn⁹ Ita q̄ tarditas motus planete seu velocitas que duplex est considerāda in hac materia. prima est qua videlicet vn⁹ planeta tardior est altero in suo motu vt saturn⁹ tardior est alijs: ⁊ scōa superi⁹ est declarata qñ videz planeta minus mouet̄ in die naturali suo medio motu. Et q̄ non sufficit ad cōplementū huius tractatus tangere solum domos accidentales celi q̄ faciunt ad declarationē infirmitatū: sz etiā expedit aliq̄d scribere gn̄alit̄ de. 12. domibus celi et de significationibus earuz. iō paucis percurram.

¶ Prima dom⁹ i cuius initiū oritur i circulo hemisp̄herij orientalis vocatur acalie. i. ascendens ⁊ hec significat corpora ⁊ vitam ⁊ initia operationū de interrogationibus sez oīone locutione ⁊ rumoribus ⁊ quicq̄d cogitat in aio suo interrogans ⁊ significat initium vite in natiuitate: q̄ dominus triplicitatis ascendentis. p̄im⁹ signat vitam et naturas nati seu interrogantis et eius delectationes seu voluptates et quid diligat ⁊ quid odio habeat et quid boni seu mali esse iueniet initio vite sue ⁊ dñs triplicitatis sc̄ds significat vitā ⁊ corpus ⁊ virtutem seu fortitudinē ⁊ medietatem vite: ⁊ dñs triplicitatis tertius significat id qd̄ sui socij significauerūt ⁊ significat finem vite. ¶ Itē prima dom⁹ significat querentē vel p̄o quo est questio et generaliter agentez ⁊ significat prima domus initium corporis ⁊ vite.

¶ Secunda domus est domus subez ⁊ victus ⁊ ministroz̄ ⁊ finē annoz̄ vite significat idest finem iuuentutis. de dominis triplicitatis domus subē: de p̄imo sez secundo ⁊ tertio vide quis eoz̄ sit fortis esse ⁊ hunc facies merito auctorē subē ⁊ significatorem acquisitionis eius: q̄ si fuerit i medio celi inueniet hāc a rege vel a p̄incipe vel ab hoīe magne auctoritat̄ ⁊ si fuerit in domo fidei erit melius. similiter dominus triplicitatis p̄im⁹ dat substantiam in initio vite secūdus in medio ⁊ tertius in fine eius. ¶ Item secūda domus est census ⁊ mercationum subē ⁊ victus vt predictum est.

¶ Tertia domus est domus fratrū sororū p̄pinquoz̄ ⁊ dilectoz̄ fidei ⁊ religionis mādatoz̄ legatoz̄ mutationū itinerū minoz̄ significat eē vite añ mortē. dñs triplicitatis domus fratrū p̄imo significat fratres maiores: secūdus medios: tertius minores. eritq̄ eoz̄ dignitas ⁊ eoz̄ esse p̄m loca eoz̄. ¶ Item tertia dom⁹ est auxilij ep̄larum ⁊ nunciorum: ⁊ est fratrum ⁊ sororum vt dictum est.

¶ Quarta dom⁹ est patrū ⁊ hereditatū finis rerū et thesauroz̄ ⁊ oīm absconditoz̄ ⁊ occultoz̄ ⁊ significat de esse vite ꝺ: si nē dñs triplicitatis dom⁹ patrū p̄imus significat patres. scōs significat ciuitates ⁊ terras. tertius fines rerū ⁊ carceres. ¶ Item quarta dom⁹ significat finē que

stionis et locum: ⁊ domus patrū matruz et hereditatū vt tactum est.

¶ Quinta ē dom⁹ filioz ⁊ delectationū ac donationū. ⁊ significat quid sit futurū post mortē ex laude vel vituperatiōe. dns triplicitatis domus filiorū. ꝑmus filios significat ⁊ vitā. scds delectationez. tertiꝰ legatos. ¶ Jtē quinta dom⁹ ē gaudij et legatoz vestimētorū ciboz ⁊ donationū.

¶ Sexa domus est dom⁹ infirmitatum ⁊ seruoꝝ significat finem vite et quid futurū sit ante senectutez. dns triplicitatis domus infirmitatū. primus significat infirmitatē et qualitudines seu languores ab infirmitatib⁹ ⁊ malis. scds significat vernaculos ⁊ seruos. tertiꝰ quid inueniet ex eis ⁊ eorum vtilitatem ⁊ opera: ⁊ est significatiuꝰ bestiarū ⁊ pecorū omniūq; q̄drupedum ac fortitudinis eorū multitudinis et paucitatis eorū moribus in manu eius vl' aggressionis ⁊ illoꝝ ab eo careres quoq; a c detentiones. ¶ Jtē sexta domus est periculi laboris ⁊ tristitie infirmitatum et sanitatum.

¶ Septima domus est domus mulieꝝ nuptiarū cōtentionū participationū ⁊ significat mediū finis vite erga senectutez dns triplicitatis dom⁹ nuptiarum. primꝰ significat mulieres secundus cōtentiones tertius comestiones ⁊ ꝓticipationes.

¶ Jtem septima domus est patientis vt si castruz esset obsessum. prima domus significat inuadentē. quarta locū seu castrū ⁊ septima illos qui sunt obsessi in castro. Jtē significat furē fugientem ⁊ exulem.

¶ Octaua dom⁹ est mortis ⁊ significat timorē et mortem atq; almanerich. i. substantias ⁊ hereditates mortuorum quas deberent heredes habere post mortē eoz ⁊ significat annorū finē vite post senectutem. dns triplicitatis domus mortis. primus significat mortem scds preceptum vel res antiqs. tertiꝰ almanerich. i. q̄ hereditāda sūt a mortuis sicut superiꝰ dixim⁹

¶ Jtē octaua dom⁹ significat bella bellicos clictes: auxiliatores: callidit⁹: q̄stū

¶ Nona domus ē domus peregrinatiōnū et itinerū maiorum fidei ⁊ religionis sapientie ꝑbie librorum epl'aꝝ legatoruz narrationū ⁊ somniorū ⁊ significat diuinū vite. dns triplicitatis domus pegrinationis. primꝰ significat pegrinationem ⁊ omne qđ accidit ei. ⁊ scds significat fidez ⁊ religionem ⁊ valitudinem hanc atq; modū tertius est significator sapientie somniorum stellarū auguriorum ac veritatū eorū scz exist̄tiū in eis ac mendacij.

¶ Jtem nona dom⁹ significat ecclesias ꝑbendas epl'as legatos pecunias studia somnia sciam ⁊ electiones fiendas.

¶ Decima dom⁹ est dom⁹ regia ⁊ operū sublimationis ac exaltatiōis regni ⁊ mei morie ⁊ vocis. s. imperū ⁊ magisteriorum ac matrū: ⁊ significat dimidiū annorū vite. dns triplicitatis domus regie. primꝰ significat op⁹ ⁊ exaltatiōes. i. sedē sublimationē ⁊ māsionē altissimā. scds voces imperij ⁊ audaciā in eadē. tertius stabilitatē ei⁹ ⁊ durabilitatē. ¶ Jtē decima dom⁹ significat artes hoīm ⁊ eoꝝ magisteria ac dua negocia subiam furtim sublatā et infidias habitationes nobiliū ⁊ alta loca.

¶ Undecima domus est domus fiducie fortune lauđ amicoꝝ ministroꝝ et auxiliatoꝝ et significat finem annorum medietatis vite ⁊ post medietatem vite dns triplicitatis domus fiducie. primꝰ significat fiduciā. scds amicos. tertius vtilitatē seu profectus eorum.

¶ Jtem vndecima dom⁹ est dom⁹ fortune amici et amice subam regis significat redditus et tributa regis ⁊ principis: q̄ est scda dom⁹ a domo regia et significat virū regi succedentem milites vel pedites post aliquam potestatē scdaz ⁊ omnes in quo fiducia habetur ad rem separatā.

¶ Duodecima domus est domus inimicorum laborum tristicie inuidie caliditatum fallaciarum susurrationum ingeniorum ⁊ bestiarū ⁊ significat vite finem: ⁊ q̄d̄ contingat matribus in conceptiōe sua et hoc vel malo. dns triplicitatis domus inimicorum. primus significat inimicos. secundus laborem. tertius bestias ⁊ pecora. ¶ Jtem duodecima dom⁹ significat iurgia mendacia potationes periuria meretices ⁊ personas abiectas ac lusores ⁊ ꝓstitutoꝝ ⁊ est hec in gñali significatio duodecim domorū celi q̄ variant omni istāti.

Argumentū q̄nti capl'i tertie dr̄ie.

¶ Capl'm q̄ntū versat in declaratiōe planetarū influētiū sup varios morbos ⁊ decognitione an morbi sint curables an nō

Sequitur declaratio planetarū ⁊ graduū celi influentium super varios morbos. ⁊ nota hic q̄ p̄ nihil tāgit de morbis illaꝝ a deo: de quib⁹ sacra scriptura saꝝ loquit. sed de morbis ꝓuenientibus cursu nature ⁊ influētia celi Sup istis infirmitatib⁹ naturalib⁹ est notādū q̄ aliq; infirmitates hūani corporis non semp durant ⁊ dolorē inferunt sicut ylica colica podagra cyragra gutta ⁊ sl'ia: aut semp durant ⁊ dolorem nō inferunt sicut cecitas surditas gibbositas membroꝝ mutilatio et similia: aut semp durant ⁊ dolorem inferūt sicut continua febris acuta ⁊ ꝙsimiles morbi. infirmitates que leuiter ꝑnt curari et in breui tpe mensurantur influentia lune vt febris acuta sed que diutius durant vt quartana mensurant motu solis licet minera proueniat a saturno: cura tamen et temp⁹ cure mensurat ab influentia solis. Ulterius cōsideradū est q̄ vnusquisq; planeta significat ꝓprias infirmitates sm ꝓpriam ꝓpriet̄ē ⁊ influētiā q̄ infirmitates sm signa ⁊ g̃. azemena lucidos vl' tenebrosos angulos succedē. vel cadē. augmentant durāt crescūt vel decrescunt.

¶ Unde saturni egritudines sunt ptisis catarr⁹ febris ethica splenetica ydropisis ventris solutio et grauiores morbi vt lepra maxime elephantia podagra cancer et similia. et que magis proueniunt ex frigiditate.

¶ Jupiter significat sanguinariā periplo. pleuresin apoplexiam spasmum cephalee litargiam cardiacam et generaliter oēs infirmitates que proueniunt ex abundātia sanguinis vel corruptionis ei⁹ vt sunt cynochus synocha ⁊ similes egritudies.

¶ Mars significat infirmitates epatis febres tertias cōtinuas epidimiā emigraneaz herisipilam quod est apud colericū aboꝛsus putredinem ⁊ omne quod ex caloꝛe nimio calorem ⁊ dolorem infert coleram maxime rubeam et infirmitates ꝓuenientes ex ea.

¶ Sol habet influentiaz supra fluxum reumatis descendē. ad oculos ⁊ superoꝛis lesionē ⁊ sup morbos siccos et calidos qui nō ꝓueniūt ab influctia martis.

¶ Uenus habet influentiam super morbos frigidos ⁊ humidos vt sunt apostema fistule humoꝛes supfluitates maxime circa genitalia ⁊ mulierum pudenda.

¶ Mercurius habet mēris perturbationem: maniam: muliam: epilentiam: precipitationem tussis et sputi abundantiam.

¶ Luna habet paralisim: vultus obliquitatem membroꝛum cōmotionem et que ex oplatione nerꝛuoꝛum proueniunt.

¶ Et nota quando domin⁹ ascēn. vel luna vel pars fortune fuerint in gradu azemena. vel tenebroꝛosis vl' putealibus significat infirmitates radicatas. In gradu lucido recentes: et peius significant in his grietis cancri scoꝛpionis capricorni et piscium ⁊ quandoq; in his signis significat lepram apostema pullulas scabiez impetiginem ⁊ serpiginem sm formas domoꝛum ⁊ graduum in quibus reperti fuerūt dns ascēn. luna ⁊ pars fortūe. Preter ista cōsideranda est luna in singulis signisiet fi'it luna in ariete cuz marte aut sole erit infirmitas in capite ⁊ dolebit ei pulsus capitis et febrem calidā patietur et anxietatē et vix loq̄tur: in pectoꝛe n'miū dolorē patiet ⁊ in pulmone ⁊ hēbit vehemēt. ei⁹ pulsū: expedit vt flebotomet̄ vena coꝛdiset vtatur cibarijs frigidis. q; periculū

est de freneſi: et ſm cõiunctionem lune ad malos vel ſm aſpectũ ad malos periculũ est de morte infra ſeptem dies. est eñ lũa cum bonis bona et fortunata. cum malis vero mala et infortunata maxime cũ marte in cremento lune ⁊ cũ ſaturno in decremento lune intellige qõ dictũ est.

¶ Viſo generaliter de planetis et gra. celi influentibus ſuper varios morbos videndum est in alia parte capli an morbi ſint curabiles vel non. et circa iſtã materiã primo requiratur prudentia iudicãtis: vt verbigrati lepra dicit infirmitas incurabilis: qz cum difficultate curatur ⁊ raro qz non omnis ſpecies lepre est curabilis per artem ſed alique ſpẽs tantum: et ſic de multis infirmitatibus ſuo modo loquendo: et iudicio cõmuni medicorum quorum interest prima determinatio preſentis locutionis: ſed veniendo ad ſpãlia et ad iudicia aſtrologorum multa ſuperius dicta in iſto capitulo ſunt conſiderãda: et ad ꝓpoſitũ qñ preſentatur aſtrologo iudicium an aliqua infirmitas ſit curabilis vel non.

¶ Circa hoc est notãdum qꝺ aſtrologus põt habere per duplicem viam principiũ ſue inquiſitionis aut per aggreſſum vel infirmitatis aut per queſtionẽ: vnde idẽ est iudiciũ aſtrologi ꝑ queſtionẽ ⁊ ꝑ aggreſſum infirmitatis: ſz verius per aggreſſum ſi ve hꝝ poſſit ⁊ vt pateat aliquãtulũ clare dabo tibi tale exemplũ anno flueñ dñi ieſu. i418. die. 24. auguſti cõpletis tribꝫ horis poſt meridiem diei mercurij cũ 12. gra. celi in fundamento tpis hora ſaturni clericus quidam vocatus ſohes morterij queſiuit pro quodã famulo fratris ſui infirmo ꝙd de fine infirmitatis ſue moꝛs vel cura. cuius celi figura incidit talis ſuper vienneñ. qſtionis hora. Nota tñ antea qꝺ duodecim gra. celi correſpondent in meſura tpis. 48. minu. hore dando eleuationi cuilibet gradui celi quattuor minu. hore ⁊ econuerſo. et nota etiã qꝺ. iꝯ. gra. celi capiũtur ꝑ vna hora in recipiendo aſcendens ita qꝺ hora diuidit in. iꝯ. partes ⁊ de illa hora fluxerũt. 12. ꝑtes hore ſcz. 12. ꝯ. et non reſtabant niſi tres ad cõplendum horã. Ita qꝺ fuiſſent q̃tuor hore et hore equales poſt meridiẽ. aſpexi hanc figurã celi que fuit hora queſtionis ⁊ dedi aſcendens et dominũ eius et lunam infirmo et vidi martem dominũ exaltationis aſcendens ad vnum gradum ꝑpe aſcendens ⁊ cum hoc aſpiciente partem fortune a q̃rto aſpectu eam infortunãtẽ. Primũ fuit ſufficiens iudicium mortis ſcz vicinatio martis iam prima ad gradũ aſcendentis ⁊ cũ ♂ mars erat ſub gradu. azemena. qꝺ est coadiutoꝛium quoddaz ad malum et aſpect⁹ quart⁹ ad partem fortune erat in uãs ad malum: qz infortunata rõne marꝛ Judicaui ex vicinatione mala martis nã qꝺ a ſufficienti cauſa licz alie due bene coꝛ operate fuerint eum moꝛiturũ infra dies naturalem: ⁊ cauſa est: qz primo ex parte temporis cõis erat tꝑs epidimiale: ⁊ iſta est cauſa minor ſed principalis aſtrologica: qz mars erat in ſigno mobili⁹ ⁊ aſcendens erat ſignum mobile ⁊ non diſtabat mars ab aſcẽdente niſi ꝓnũ gradũ. ⁊ coꝛrũpebat aſcendẽs ⁊ gra. aſcẽdẽtis rõe ſue vicinitatis: et aſcẽdẽs ſignificat vitã et principiũ rei ⁊ in oĩb⁹ reb⁹: ⁊ qz erat ſignũ mobile de ſignificatione tpis nõ dedi niſi diẽ naturalẽ qz ſi fuiſſet ſignũ ſtabile dediſſez ſeptimanã vel mẽſez qz ſignificatio ſignorũ mobiliũ velocꝛ est ⁊ fixoꝛ tarda cõmunis vero mediocris iuxta materiã reꝯitã ⁊ rerũ ſignificatiões. ex iſtis dictis iudicaui eum moꝛiturꝫ infra diẽ naturalẽ niſi eſſent adiutoꝛia influẽtie celeſtis ad oppoſitum moꝛtꝫ q̃ nõ vidi in figura. Rurſus ꝑſideraui lunã ⁊ locũ lũe ⁊ dñm lũe: vñ reperi lunã in gra. 9. geminoꝛũ ex parte ſitus ſtellarũ infortũãtã qz luna infortunat⁹ in geminis cõi infortunio: qz gemini facit. 12. a cãcro q̃ est dom⁹ lune. Ceterũ cõſideraui mercuriũ q̃ est dñs lũe eo qꝺ lũa est in geminis ſcilicet in domo mercurij et vidi mercurium infoꝛtunatum propter ſuam retrogradationem inter ſtationẽ primam ⁊ mediũ ſue retrogradationis: ⁊ quia aſſignauit aſcẽdenti ⁊ lune ſignificatoꝛes coꝛporis humani dñs aſcẽdentis ⁊ dñs lune qui ſignificatoꝛes ſunt ipſi⁹ aĩe ⁊ infirmitatum q̃ poſſunt accidere ipſi vtputa alienatio mẽꝛ ⁊ rõnis, mania multa ⁊ freneſ: ⁊ qz vidi mercuriũ infoꝛtunatum qz retrogradũ inter ſtationẽ primã ⁊ mediũ ſue retrogradatiõis vbi est peioꝛ ⁊ qz mercuri⁹ de ſua influentia habet iſtas infirmitates qñ est male influẽtie ⁊ in malo loco quia ĩ octaua domo ⁊ influẽtia ipſi⁹ mercurij ſic infoꝛtunati principaliter ⁊ martis ab alio latere qui infoꝛtunabat gradũ aſcendens ⁊ aſcendẽs de ſua natura ſignificat caput hoĩs iudicaui iſtũ infirmũ fieri freneticuz ratiõe male nature martis ⁊ hoc in breui tpe vt tactũ est: ⁊ ſic iudicaui ipſum moꝛiturum freneticũ ⁊ infra diem naturalẽ vt tactum est. Ceterũ conſideraui mercuriũ qui per motũ ſuũ retrogradum ſeparabatur a ſole appropinquando ſaturno tranſferendo lumen ⁊ naturã dñi domus moꝛtis ad ſaturnũ dominum aſcẽden. q̃ est domus vite ⁊ per talẽ tranſlationẽ luminis lz trãſlatio ſit debilis iudicaui eũ moꝛiturum dicit qꝺ est debilis tranſlatio duplici

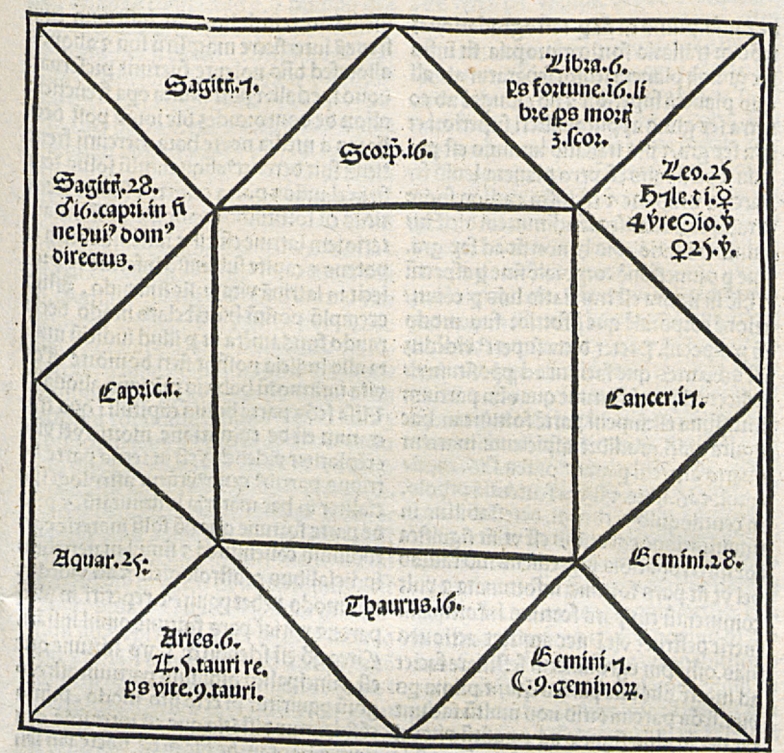

de causa. primo qz fit p retrogradationez scdo qz trāslatio fortis ⁊ propria fit infra sex gra. qñ planeta leuior separatur ab aliquo planeta superiori ⁊ nō elongat ab eo vltra sex gra. ⁊ applicat alteri superiori et infra sex gra. ⁊ ista trāslatio luminis est propria ⁊ principalis cū vero planeta leuis separetur a superiore ⁊ est infra radios suos: ⁊ radij eoz cōmiscent adinuicem dicit luminis trāslatio cōis ꝫ non fit ad sex gra. siue p ꝯiunctionē corporalē siue p aspectū ⁊ hic in figura est translatio luis p cōiunctionē corporalē que ē fortior suo modo q̄ p aspectū. Preter dicta superi⁹ videduz est ad partes que faciunt ad ꝓpositum videlicet ad partē fortune que oīm partium fortissima est: inuenī partē fortune in hac figura in. 16. gra. libre aspiciente martem quarto aspectu p grad⁹ ꝟsiles. s. 16. capricorni. ⁊. 16. libre. ⁊ iuxta sententiā ptholo. in centiloquio verbo 9i. detestabilius in significatione egrotātis est vt sit significator interrogatiōis ingrediens sub radios vel vt sit pars fortune infortunata ⁊ vult commentū cuz pars fortune infortunata fuerit destruet vitā nec amittet actiones suas. qñ ipm egrotantem festinare faciet ad mortē. alie due partes q̄ sunt prima ps vite. scda pars mortis non multū faciunt hic nec in alijs figuris ad ꝓpositū vite vel mortis sicut pars fortune. Ceterū considerani domū octauā ⁊ planetas ibidē existentes: ⁊ qz sol repertus fuit in domo octaua q̄stionis hora vna cuz saturno dño dom⁹ ascēdentis ⁊ cū venere ⁊ mercurio retrogrado inter stationē primā ⁊ mediū sue retrogradatiōis iudicaui malū ifirmi ampliandū ⁊ festinandū. Viso iudicio mozꝰ ⁊ intimato eodē ipsi nuncio: qz ꝓpe astrologum erat infirm⁹. nūcius denunciauit amicis ⁊ magistro ipsi⁹ ifirmi. s. fratri suo vt puideret de ordinatione spūali ⁊ tēporali ipsius infirmi qđ factū est: ⁊ post duas horas a receptiōe. sacramētoz recepit infirmus frenesim sicq; secutū fuit in crastinum iouis mane circa octo horas post mediā noctem laborabat infirmus cum freneti interficere magistrū suū ⁊ aliquos alios: sed dño nolente fuerunt preseruati dono speciali: ⁊ post multa opa frenetici ⁊ alioz de dom o: eadez die iouis post decē horas a media nocte hora mercurij frenetica fuit derelict⁹ aliquantulū solus frenetica fuit derelict⁹ aliquantulū solus frenetis clausis ⁊ porta camere ⁊ subito frenetica cū fortitudine remouit postem anteriorem latrine cū esset iuuenis fortis et potens ⁊ capite submisso inferius se proiecit in latrinā vitam sic finiendo. Istud exemplū positū hic est claro modo declarando fundamēta vt p illud iudiciū multa alia iudicia possint fieri de morte vl'oe vita infirmoz habitis principijs aliqualr. Visa scda parte huius capituli i qua tractatum est de cognitione mortis vel vite exēplariter videndus est in tertia parte de tribus partib⁹ quib⁹ vtūtur astrologi specialiter in hac materia infirmitatū. ⁊ prio de parte fortune que nō solū materie egritudinum cōuenit: sed ⁊ simul materiebus iudicialibus ⁊ astrologicis ⁊ ad videduz quomodo debet pquiri ⁊ reperiri in alīq parte: ⁊ variat pars fortune omni instāti. Circa qđ est sciendū q̄ pars fortune que est principalioz omnium partium astrologoz pquiritur in celo isto modo. primo cōsideratur distātia que est inter solē ⁊ lunam ⁊ hoc tam de die q̄ de nocte sm sententiam ptholo. verbi gratia in exemplo posito sol fuit inuentus in decimo gradu virginis ⁊ luna in nono gradu geminoz: cōsidera distantiā que est inter solē ⁊ lunam p numerū graduū ⁊ signoz: ⁊ reperies. 20. gra. virginis post locū solis ⁊ reperies postea signū, libre scorpionis sagittarij capricorni aquarij piscium arietis ⁊ tauri: ⁊ hoc sm successionē signoz: zodiaci qz sic debet fieri computatio, interdum cōpleta est distantia que est inter solem et lunā: qz luna tunc erat in nono gradu geminoz: qui sunt addendi in distantia solis ⁊ lune: ⁊ ita habes octo signa integra enumerata inter solem ⁊ lunaz ⁊. 20. gra.

dus virginis completos ⁊. 9. primos gradus de principio geminoz: ⁊ isti distantie ad operandum citius ⁊ certius adde gra. signi ascēden. qui fuerūt. 17. ita q̄. 17. gradus capricorni ascēdebat: ⁊ sic habes octo signa per prius. ⁊. 20. gra. virginis ⁊. 9. geminoz vsq; ad lunā. ⁊. 17. gra. capricorni ascendit ⁊ reperies in numero istoz graduū. 46. gradus de quib⁹ gradib⁹ recipies. 30. gra. ⁊ faciesynū signum ⁊ istud addes alijs octo signis superius dictis. ⁊ sic habebis nouem signa ⁊ remanent tibi 16. gradus ō illis. 46. Habes ergo p fundamento primo q̄ inter solem ⁊ lunā apositis gradibus signi ascendētis scz capricorni q̄ sunt. 17. sunt. 9. signa ⁊. 16. gradus. hoc facto procedatur per istam viam incipitur cōputatio a signo ascendēn. scz a principio signi ascēdētis ex quo. 17. gradus capricorni fuerunt appositi ⁊ vbi terminabitur numerus signoz ⁊ graduum. ibi erit pars fortune. Numera a capricorno post venit aquari⁹ postea pisces ⁊ post ea aries: ⁊ sic de singulis per successionem signoz. Ita q̄ virgo est nonū signuz post capricornum restāt ibi sexdecim gra. ipsi⁹ signi libre vbi terminatur numer⁹ inter solem ⁊ lunā ⁊ computādo ab ascendēte cō similem distantiā vbi terminatur numer⁹ ibi est pars fortune in celo. fuit igit pars fortune in sexdecimo gradu libre. Ō si velis idem p aliam viam facere dimitte gradus signi ascēdētis qui fuerunt septēdecim gradus capricorni: ⁊ recipe sequentes gradus capricorni qui sunt. 13. ⁊ nō addes istos. 17. in calculatione tua: sed cōsidera distantiaz inter solem ⁊ lunā et per successionem signoum ⁊ vbi terminatur numerus graduum incipiendo cōputare a gradu signi ascendentis ⁊ non a principio signi: ⁊ idem reperies qđ prius. s. 16. gradus libre. qđ poteris probare in exemplis diurnis vt in isto exemplo: qz consimilem habet proportionem sol ad ascendens quam habet luna ad partem fortune: ⁊ latio ptis fortune potest reperiri ante ⁊ retro ps fortune de nocte recipitur a luna in solem sm opiniones pluriū astrologoum ⁊ quasi de cōmuni cursu ipsi insequuntur istā viam de nocte: ⁊ tūc si a luna in solem ꝓiciatur similis proportio est inter lunā ⁊ ascendens ⁊ solē ⁊ partē fortune: declaratio est quia tanta precise omni tempore diurno cōputādo tam gra. q̄ minuta: est distantia inter solē ⁊ ascēdēs quarta est inter lunā ⁊ partem fortune: ſz de nocte tanta est distātia precise inter lunam ⁊ ascendens quanta est inter solē et partem fortune. Sentētia ptholo. in ista parte: quia ista duo luminaria imminent super fortunam ⁊ semper a fortiori eoz inchoandum est vnde dicit sequen. ptholo. ascendens celi omni tempore mundi suo modo solis habet similitudinez quia sicut a sole calor per quē fit mor⁹ in istis inferioribus ortum habet: ita ⁊ ab ascendente accidentalia opera ortuz habēt. est igitur sol naturale principium ⁊ origo virtutis vitalis sicut luna est principium virtutis naturalis ⁊ saturnus virtutis retentiue: ⁊ sic de alijs planetis dicitur infra teste ptholo. in suo centiloquio verbo. 86. sic etiam ascendens est vite domus in modum solis. est etiam sol principalissimus omnium planetarum existens omnium planetarum dominus ⁊ ipse fortificat omnes planetas vt supra tactum est et purificat omnes planetas et stellas existentes sub suis radijs: ita q̄ dum euadunt radios solis sūt purificati planete ⁊ stelle suo modo quo aurum igne examinatuz ⁊ ferrum a fornace, ferri extractum existit purificatum: sic etiam domus ascenden. est omnium domoum principalissima ⁊ fortioris virtutis. Sicut igitur sol est naturale principium vita luna est finis per humiditatem et crementum rerum augmentabilium vnde a sole ad lunam pars fortune sumitur ⁊ obtinet ascendens locum solis et pars fortune locum lune. et ad finem rei iudicat ipse loc⁹ lune ⁊ pars fortune: et ista est ratio ptholo. Alij dicunt

vtputa albumazar et plurimi alij q̄ ista duo lumiaria vnū est lumiare diei reliquū est lumiare noctis ꝛ luiare noctis sc̄z luna maioris fortitudinis est ō nocte q̄ sit ipe sol. Jdeo ꝓz ipsos ichoādū est de nocte a luna in solē in pquirendo partē fortune i celo. Unde mihi verisīl' videret propter tantā multitudinē sequētiū istā opinionē secundā a luna in solē q̄ nō posuerūt ista fine fundamento sciētie naturalis pbie et astrologie: ꝛ in hac materia sic pcederem saluo meliori iudicio. si de nocte pquirere tur ps fortune ꝛ luna esset in cancro vel in tauro vel i aliqua alia dignitate sua essen tiali ꝛ esset fortis vtputa in angulo medij celi ꝛ sol nō esset in loco cōuenīēti sibi vt puta in signo aquarij vel libre inchoarem pquisitionē ptis fortune a luna in solez: ꝛ sic de alijs ptib⁹ vbi duo planete ꝙueniūt ad vnū effectū a fortiori tūc inchoādū est exēplū sol ꝛ saturn⁹ ambo sunt significa tores ptiū ꝛ vterq; istoꝝ planetarū ē diur nus ꝓz sol ē fortior i ifluētia diurna satur no: ideo accipit ps ptiū a sole in saturnū ꝛ sic de alijs significatoribus partiū.

¶ Et nota q̄ si sol ꝛ luna sint in eodem minuto vt hora cōiunctionis tunc erit ps fortune in minuto ascendentis ꝛ in oppo sitione erit in minuto occidentis in prin cipio septime domus.

¶ Pars mort̄ accipit a luna i gra. ꝛ mi nu. dom⁹ octaue ꝛ addit q̄ pambulauit sa turnus in signo in quo est ꝛ pijcit ab ini tio signi saturni. Et nota q̄ si minutū ha beri non possit sufficit gradus dicente al bumazar differentia quita tractat⁹ sui pri mi cōmēti introductorij nō cōtingit error in iudicijs ex parte impressionis advnum gradū quare a fortiori ptz propositum.

¶ Pars vite accipit in die a Joue i satur nū ꝛ de nocte ecōtra ꝛ pijcit ab ascēdere.

¶ Videndū nūc in pteyltima capli hui⁹ de signis mortis ꝛ testimonijs sufficienti bus ad mortē ꝛ de signis que dicūt signa mali non tñ mortis ꝛ de signis ꝛ testimo nijs vite q̄ueniunt in figura celi p̄ questio nem vel per aggressum infirmitatis aut per reuolutionē annorū natiuitatis et vt in plurib⁹ primo ponunt testimonia mor tis que se tenēt ex parte almuten ascēden tis. scō ex parte almuten domus mortis tertio ex parte domini domus infirmitat̄ quarto ex parte lune ꝛ domin lune.

¶ Notandū igit generaliter p̄io q̄ nūq̄ tenet fieri mort̄ iudiciū nisi vn⁹ significa tor: sc̄z dns ascendētis vel luna fuerit cor rupt⁹ vel vn⁹ alterū debilitet etiā q̄ fortu ne sint cadēn. prius ab angulis. Secūdo q̄ ois malus peior est in angulis q̄ in ca denti: ꝛ q̄to tardior in motu vel impedi tus tāto peior. Tertio notandū q̄ in oib⁹ signis malis dicēdum q̄ receptio minuit malum ꝛ maxime receptio fortis.

¶ Primum igit signū mortis sit tale q̄ dns ascēdētis iungit̄ filiter ꝛ luna dño rei quesite erit res q̄ queritur. exemplū si do minus ascēdētis ꝛ luna iuncti fuerint dño domus mortis mort̄ patiēs ab illa in fir mitate nisi recipiat eū domin⁹ dom⁹ mor tis qui est dns rei de qua est questio: ꝛ sci as q̄ si dns domus mortis iungat̄ domio ascendentis iudicabis eū esse moriturum nisi sit fortis receptio iter eos. Et nota be ne hoc documentum sequens q̄ deterius est q̄ dominus ascendentis iungatur ma lo vel domino domus mortis q̄ q̄ mal⁹ vel dns mortis iungatur ascendenti.

¶ Secūdū signū si dns ascēdēs vl' signifi cator principalis celi dederit vim aut cōiū gatur planete q̄ ē in domo quarta morie infirm⁹ qm̄ hec est dom⁹ fouee. Unde no ta q̄ dare vim fit aut p̄ coniūctionē plane tarū adiuuicē aut p̄ aspectū eoꝝ aut p̄ con iunctionem radiorum ipsorum.

¶ Tertiū signū si dns ascendentis ꝛ luna sint in quarta aut octaua domo vel cōbu sti a sole aut caden. vel coniūcti cū domi no octaue domus ipi dant certū testimo nium mortis: ꝛ si vnus ipsoꝝ tantū. s. do minus ascēdentis vel luna se habuerit vt dictum est. Notandum est in quib⁹ respe ctibus ipi sunt ex planetis beniuolis aut

infortunatis: ꝛ iudicare ꝓz bonos aut ma los testes quos habēt. nā si dns ascēdētis fit retrograd⁹ vel cadēs aut fuerit in octa ua domo ꝛ ex retrogradatione separet a dño octaue domus hoc affirmat mortem nō dubitare nisi ex ei⁹ retrogradatiōe fue rit a sole cōbust⁹. nā si denunciat mortem prima hoc facit luna q̄n applicat planete stanti subt⁹ terrā ꝛ maxime in quarta do mo: ꝛ tenet vitatem illud nisi fuerit in pte ascēden. subt⁹ terrā: sed cōtrariū est si ap plicetur planete sup terrā existēti. Et nota q̄ stelle existēn. supra terrā vitā significāt ꝛ ille de subtus terrā mortem ampliant.

¶ Quartū signū est si dns ascendētis vel luna vel dns sexte sint combusti vel retro gradi ꝛ dns ascenden. sit in domo mortis coniunctus marti vel saturno oportet in firmum mori ab illa infirmitate.

¶ Quintū signū si dns ascenden. ꝛ sexte sint male influentie ꝛ reperiant̄ in octaua domo celi argumentū potens est mortis. Unde nota differentiā inter potēs ꝛ suffi ciens: q̄ signum sufficiens est signū com pletum mortis. signum autem potens est signum non adeo completum.

¶ Sextū signū si dns ascenden. vel luna sint impediti signū est mortis vel lōge in firmitatis. Et notandū est q̄ omnia signa mortis vel mali veritatē habent nisi vin cant signa vite vel boni. Notandū q̄ si idē planeta equales habeat dignitates essen tiales in ascenden. ꝛ in. 8. significatio est mortis maxime si ille planeta sit aliunde impedit⁹: eodē modo possum⁹ dicere de dño sexte ꝛ octaue q̄ tunc est significatio mortis aut saltem longe infirmitatis.

¶ Scō considerandā sunt signa mort̄ sumpta ex pte dñi dom⁹ mortis: quoꝝ p̄i mū sit tale. si dns domus mortis fuerit in qrta domo infortunat⁹ morietꝫ infirmus.

¶ Secūdū signū q̄n malus est dns octa ue ꝛ bonus planeta separat̄ ab eo qui est dns infirmitatis ꝛ ille dns infirmitatis re peritur in ascenden. maxime in p̄ia med. signum est mortis q̄ transfert natura dñi mortis ad dñm vite ꝛ fortius est quando dns octaue est retrogradus vel aliter im peditus ꝛ tūc infirm⁹ nocet sibijpsi et est mali regiminis ꝛ deterius est q̄n dns sexte est malus in ascenden.

¶ Tertiū signū q̄n dns rei quesite vel lu ne recedit ab infortunio ꝛ vadit ad aliud infortunium per malum aspectum vel p̄ applicationem corporalem significat ma lum effectum fiendum ꝛ maxime in infir mitatibus est signum mortis.

¶ Quartū signū mal⁹ in octaua vel dns octaue mal⁹ significat mortem si recipiat dñm ascenden. vel lunā qui non sint aliū de infortunati significat euasionem post timorem mortis propter receptionem et maxime si receptio sit fortis.

¶ Quintū signū videas ad vim planeta rum si ipsi fuerint supra terrā sicut plane te diurni ꝛ ecōtra est de nocturnis ꝛ asso cia significatori dñm triplicitat̄ prime et dñm hore: ꝛ si plures infortunati fuerit in domo. 6. vel. 12. vel. 8. aut dñi dom⁹ eorum morietꝫ eger. itidē malus eoꝝ aspectus cū significatione est malus per se.

¶ Tertio p̄sideranda sunt signa sumpta ex pte lune quoꝝ p̄imū sit q̄n luna est cuꝫ marte in quarta domo sine aspectu plane te beniuoli hoc inquit signum mortis.

¶ Secūdum si luna fuerit in angulo ter re cū martꝫ planete beniuoli sint cadēn. hoc inquit signum mortis.

¶ Tertū si luna sit orientalis ad. 12. gra. ppe solē signum est mortis ꝛ q̄to p̄pin quior soli ꝛ in cōbustione tanto peior.

¶ Quartum si luna fuerit infra. 3. gra. scorpionis primos corrupta ex saturno fert mortem.

¶ Quintū si grad⁹ q̄ sunt inter lunam ꝛ primū gradū mort̄ sint substracti a p̄icipio signi ascēden. accipiēdo p̄o quolibet signo. 30. gra. si sint: ꝛ aduenīat q̄ in termi no in quo hic numer⁹ finiet ꝛ terminabit sint planete maliuol⁹ vel q̄ receptor: dispo sitionis fuerit maliuol⁹ hoc inquit signuꝫ mort̄. Et nota hic p̄io si maliuol⁹ sol ēt vel

lunam corrūpat sine hoc q̄ non sit testis fortune hoc inquit signum mortis.

¶ Nota secūdo q̄ si luna fuerit cū saturno in decremēto in prīcipio infirmitatis ostēdit longam infirmitatē vel mortem sed in crementō ostendit sanationem ⁊ econtra de marte cum luna: q̄ cremētum lune est calidum ⁊ decrementū frigidum vt supra tactum est. Et generaliter sapientes conuent ne fit luna in prīcipio mēsis cū marte in fine eius non nocet.

¶ His p̄dictis signis adiūgi possunt hec signa de intētione haly habenragel. vult em̄ sic si hi tres significatores scz sol luna vel almuten ascenden. aut fortior eor: et maxime si sol vel luna fuerint dīni tpis et habuerint aspectū cuz dño domus mortis non pōt liberari. sivero fuerint liberi ab infortunis ⁊ nō habuerint aspectū ppīe cū dño domus mortis: ⁊ si duo sint liberi nō habēdo respectū cum dño domus mortis euadet. ⁊ si vnus sit saluus ab infortunis ⁊ alij duo nō aspexerint dīnm domū mortis euadet. si infortuna duor: nō fuerit p coniūctionē aut per ifortunā potentē ⁊ maxime si illa ifortuna fuerit dīns quarte octaue vel duodecime: q̄ si duo habuerint aliquam talē infortunā erit mirabile si euaserit. ⁊ si fuerit almuten ascendēn. ⁊ luna: et maxime si ipsa fuerit dña tpis. i. questione existēn. mortua vel etiā sol si fuerit dominus tpis oēs hi significatores aut fortior eorū habuerit aspectū cū domino domus mortis nō potest liberari a morte. ⁊ qualibet vice dum aliquis illorum significatorum applicuerit infortune fortificatur infirmitas quousq̄ separet ab eo. ⁊ si luna in prīcipio infirmitatis aspexerit infortuna vel iuncta fuerit cū ea mortē in eadem infirmitate significat ⁊ si aspectus ille vel cōiunctio fuerit de fortuna significat illi saltē. Et ista refert haly in sequenti ca. ð intētione dorotheī. Unde aduertendū q̄ si dīns ascendēn. et dīns domus mortis se aspiciāt aliquo aspectu siue amicitie siue inimicitie: fortius tamen si inimicitie. peiautem si coniungantur per corpus signū est mortis nisi fuerit receptio inter eos: q̄ si idem planeta malus: puta mars sit dominus ascendēn. ⁊ ð. sicut accideret si arines esset ascenden. q̄ tūc scorpius esset domus. 8. ⁊ questio fieret hora martis et q̄ mars sit aut in ascenden. aut in. ð. domo ⁊ peius in. 8. est signū mortis. vnde q̄n dominus querentis ⁊ rei quesite cōueniunt tūc est signū potens cōsecutionis effect⁹. Aliud de eadē materia dat documentum dicens q̄ scorpio ascēdit. 6. dom⁹ a scorpione est aries si tunc mars sit in ascēden. vel in sexta domo ⁊ esset hora martis ⁊ esset questio de sanatiōe vel infirmitate aut peioratione argumentū potens est peiorationis infirmitatis: q̄ ascēden. ⁊ sexta cōueniūt sub dīnio martis. ⁊ ista trahuntur ex. 37. verbo centiloquij. Unde notandus si luna fuerit impedita in prīcipio infirmitatis vel questionis hora p aspectū malorum vel p coniūctionem frequentissime erit crisis ad malum: nisi planeta ille malus cui luna applicatur habuerit dominum supra natiuitatē infirmi q̄ mali iuuant suos interficiendo alios. Notandū etiam q̄ si luna vel dīns sexte vel dominus ascenden. fuerint combusti vel retrogradi aut dīns ascenden. fuerit in domo mortis coniunctus marti vel saturno de vita nō sperabitur aut luna impedita coniuncta domino domus mortis vl⁹ dīne dom⁹ mortis ⁊ cū impedita in. 8. vel in. 12. seu. 4. et prope caudā. Et hic nota hoc signū mortis q̄ si in gra. ascenden. vel prope ad. 2. gra. fuerit malus argumētum est mortis infirmi ⁊ numerus graduū illius distātie ab ascendente si sint signa mobilia denotant dies ⁊ de fixo plus tēporis denūciāt ⁊ si de cōmuni cōmuniter. Hec pro p̄senti sufficiant mortis signa: ⁊ si pluravolueris aliqua preter ista licet puta in iohanne hyspalēsi inuenies sicut ista. Dicit iohānes hyspalēsis in ysagogis in sexta domo vbi dicit si quis querit pro infirmo an sit liberandus vel non aspice si dīnm ascenden.

inueneris in bono loco ⁊ si est in angulo ⁊ non cōbustus a sole. i. sub ei⁹ luce ⁊ melius si dat vim planete fortune: ⁊ melius si sit in angulo ipse planeta fortuna: ⁊ melius si dīns ascenden. recipitur ab ipso planeta cito liberabitur. similiter de luna vel de dño ascenden. si autē dīns ascēden. dat vim dño domus octaue. estq̄ dīns octaue domus planeta fortuna a quo dīns ascenden. recipitur ad mortē egrotabit sed euadet. si nō est recept⁹ deficiet. si dīns octaue domus est planeta infortuna: ⁊ dat vim dīns ascenden. sit vel non sit receptus deficiet: ⁊ peius si sit dīns octaue dom⁹ in quo uis angulo: si dīns ascenden. sit infortunatus a domino domus sexte vel duodecime ⁊ ipse vel luna aspiciat planetam infortunam quouis aspectu ⁊ peius si fuerit in signis fixis ipse vel luna peius ⁊ hoc est saturnus: vel si est planeta infortunat⁹ ex itinere tardo vel retrogrado egrotabit diutissime si planeta sit infortuna qui impediat dīnm ascenden. ⁊ ipse velox vel cito exibit signū in quo est: ⁊ melius si est in signo mobili vel aspicit ipm aliquis planeta fortuna: quouis aspectu cito euadet a morbo: aspice etiā quot gradus sunt inter supplementum aspect⁹ planete fortune ⁊ infortune ⁊ cuilibet graduī diez tribue. similiter si luna habet aspectum adhuc incōpletū quouis planete dat cuilibet graduī diē si dīns ascenden. est in domo. 6. ingressus intraturus statim. i. ex ea liberabitur: sic si dīns. 6. ð omus est in ascenden. in ingressu eius euader: planeta fortuna i angulo significat bonū infortuna malū: si ergo dīnm corporis significat permutationem in aliū morbū si dīns ascenden. hz incōpletā cōiunctionē vel aspectū incōplerū cū dño domus. 6 vel. 8. vel. 12. ⁊ etiam q̄n aspicit infortunā ⁊ dīns ascenden. est ifortunatus ex eis q̄n cōsummabit aspectus vel cōiūctio ea hora deficiet infirm⁹ semper si dīns ascēden. est sub luce solis ⁊ pei⁹ est si est in angulo cū pertinget ad cōbustionem deficiet. si saturnus vel iupiter est dominus ⁊ transierunt combustionem solis cū sint orientales liberabit. si occidētales ecōtra: ⁊ mars si est iunct⁹ infra. 16. gra. et est orietalis liberabit si est occidentalis et est min⁹. 18. gra. morietur si pl⁹ liberabit: cū luna a loco solis. 12. gra. discēderit cū ē occidētalis liberabit si orietalis morietur.

¶ Nunc cōsequenter p̄cedendum est ad signa mali de quor: numero sit hoc primo sumptū a dño ascēden. aut domo ascēdē. respice igitur ascenden. q̄ est egroti si sit ibidē malus vel dīns eius malus significat malū ⁊ infirmus erit mali regiminis ⁊ sibiipsi nocebit ⁊ procurabit malū suū. Secundū si dīns ascēden. vel dīns. 6. sit retrograd⁹ vel cōbustus vl⁹ in domo mortis cōiunctus marti vel saturno maxime p malum aspectū signū est mali. Tertiū si dīns ascēden. fuerit in domo. ħ. vel. ii. trāsibunt angustie magne sup egrum nisi fortunate fuerit recept⁹ ipe dīns ascēdē. Quartū q̄n dīns ascenden. vel luna vel ps fortune fuerit in gra. azeme. vel tenebroso vel puteali significat infirmitates radicatas in gra. lucido recentes: ⁊ peius significant i hīs signis arietis cācri scorpionis capricorni piscis: ⁊ quandoq̄ in his signis lepra apostemata pustulas scabiē impitiginē et serpiginē ꝛz formā domor: ⁊ graduū in quibus reperti fuerūt dīns ascēden. luna ⁊ ps fortune. Nota q̄ a dño domus octaue fere nullū signū sumitur dūtaxat mali: sed potius penes eū sumuntur mortis signa. Primū itaq̄ signum mali sumptū a luna sit illud. si luna aspiciat malos ex quarto vel oppositō malum significat. Secūdum signum quando luna est impedita vel domina domus mortis vel in octaua vel in duodecima vel i domo quarta malū significat. Tertiū si luna fuerit in loco malo ⁊ in signo fixo plongabit⁹ morb⁹ si autē in mobili signo cito sanabit: si in cōmuni sanabitur termino medio: ⁊ egredit⁹ de morbo in morbum alium fm aspectum lune cum planetis et aspice locum lune si dederit vim domino sexte fortificabit⁹ morbus

Quartū quādo luna cōiungitur saturno in signo arietis ⁊ aries sit ascēdēs: vel faciat domū sextā vel octauā antiqui in principio egritudinū vel questionū iudicaue/runt mortē sed nō est dicēdū iudiciū mortis: ⁊ ratio est quia saturnus in ariete nō habet illā auctoritatē quā habet in libra vel in suis domibus: ideo refrenat ibi malicia saturni: ideo pronosticare non debemus infirmo mortē sed potiꝰ recidiuationem seu recidiuā egritudinem tñ euadet qñ luna iungitur saturno in tauro ⁊ tauꝰ facit ascēdēs aut sextā domū aut octauaꝫ tunc tēporis luna trahit malas influētias saturni ⁊ facit bonas qꝛ luna est in exaltatione sua ⁊ saturnus tūc nō habet prauū dominū supra lunā. qñ vero luna piungitur saturno in geminis tūc saturnus operatur oēs pravas influētias pter proditionem: qꝛ luna est debilis nō potēs resistere saturno qꝛ est i signo duodecimo a domo sua: quando vero luna coniungit saturno in cācro dña est in domo sua ⁊ ideo saturnus nō habet potentiā male operandi: id circo saturnus prebet lune oēs bonas suas operationes ⁊ cōuertit naturā suaꝫ ad ipsam lunā ⁊ tūc efficit mobilis in influentia. si hec coniūctio fiat in leone saturnus nō habet potētiā operandi bonū qꝛ est in domo firma ⁊ in domo solis ⁊ inimici sui si in virgine indifferens est tam ad maluꝫ ꝙ ad bonū. si in libra tūc saturnꝰ cōuertit naturam lune ad se si in scoꝛpione mala opera exercet saturnus ⁊ luna non potest refrenare ipsum. si in sagittario refrenat malicia saturni. si in capꝛicorno ⁊ aquario saturnus potēs est ad malū operanduꝫ et luna debilis. si in piscibꝰ mediocriter se habet: ⁊ si ista velis ampliare itelliges de cōiunctione aliorum planetarum cū saturno: considera amicitiā vel inimicitiam fortitudinem vel debilitatē ipsius saturni et aliorū planetarum qui eis cōiunguntur ⁊ sic pcede ad iudicium. Cōsidera etiam horam quando infirmus cadit in lecto vtruꝫ luna tūc exeat a cōbustiōe tunc eī crescit egritudo quousqꝫ veniat ad oppositionis gradum sꝫ plenilunium tūc si fuerit cum malo planeta a malo signo: tūc de morte est timendum: ⁊ sic etiā hoc est signū malū: qꝛ vt dictum est a dño domus octaue fere nullum signū sumit dūraꝛat mali: sꝫ potius mortis. Igitur vt quadripartitus in signis mali quēadmodū in alijs sit tenea/mus ordinez loco eiꝰ sunt sumenda signa mali a dño domus sexte q̄ est egritudinis domꝰ quorum primū sit istud. si dñs sexte sit in malo loco vt i. 6. vel in. 12. vel. 8. malū significat. Secūdū si dñs. 6. sit impeditus a dño ascēn. ꝓ malum aspectū ⁊ est in gra. aze. ⁊ in angulis incurabilis est infirmitas ⁊ semꝑ nociua ⁊ dolorosa in succedentibꝰ durat sed nō semꝑ nociua ⁊ dolorosa sꝫ ꝓ tūc nō semꝑ durat nō semꝑ dolorosa. sꝫ ꝓ tūc inuasit infirmitas cito recessura: sꝫ fꝛs qualitatē signi ⁊ planete ꝓ tūc magis vel minus impeditoꝛ cōsideraē iudiciū infirmitatis penes cōueniētiā ⁊ dispositionē dñi domꝰ sexte. Tertiū. si i sexta domo sit malus patiens transibit de egritudine i egritudinē. si autē bonus patiens cito curabitur. Quartū recitatū est intra signa mortis permisque. his signis mali addendum est primo ꝙ si planeta qui significat impedimentum sit in gra. aze. me. significat incurabilitatem ⁊ sic notāda est graduū natura sub quibus sunt planete faciētes ad iudicium. si vero alter istoꝝ duoꝝ sit impeditus ascendēn. ⁊ luna ⁊ alter fortis natus infirmitas non erit tanta. Secundo ⁊ de translatione luminis si separatur planeta a dominoꝝ a domina domꝰ mortis ⁊ trafferat lumen mortis per coniunctionem vel aspectum ad dominū ascēdē. hec translatio malum significat. Tertio ⁊ est amphoꝛismus astrologoꝝ sꝫ de centiloquio deprestabiliꝰ in significatione egroti est vt sit significatoꝛ interrogationis ingrediens radios vel pars fortune infortunata. Quarto de eisdem amphoꝛismis tinoꝛ magnus est super infirmo cum interrogationis hora ambo luminaria fuerit sub terra. Quinto si pars fortune cadat ꝑpe caudam ad quartum gradum sub terra vel in octaua vel vadat ad caudam vel ad malos vel habeat aspectum malum luna ad malos. ⁊ numera gradꝰ. inter partem fortune ⁊ caudā vel inter lunā ⁊ partem fortune vel inter illū qui erit ꝓpinquioꝛ parti fortune infortunate. Et si ascendēn. 6. ⁊. 8. sint mobilia dic gradus q̄ sunt inter partē fortune infortunatam dies vl̄ minus ꝙ erit effectꝰ mali. Si ascēdeñ. 6. ⁊. 8. sint firma dic tps effectus amali plusꝙ dies. ⁊ si luna sit dña. 6. vel. 8. erit effectus hora lune: ⁊ sic de alijs horis alicuius dñorū harum domorum.

¶ Deinceps videnda sunt signa boni q̄ fere oia sumunt ex parte almuten ascendeñ. quorū primū sit si dñs. ascendeñ. fuerit in vno angulo ⁊ fuerit bonus planeta sine malo aspectu ⁊ nō sub radijs solis neq; retrogradus ⁊ fuerit in situ celi fortunato: signum est vite.

¶ Secūdū si dñs ascendeñ. sit fortunatꝰ qñ luna peruenit ad eū coꝛporaliter tunc incipiet apparere crisꝭ ad bonū maxime si prima applicatio lune sit ad dñm ascendeñ. coꝛporaliter anteꝙ applicetur coꝛporaliter alicui alteri planetarum quia dñs ascendeñ. significat aiam ⁊ vitam luna coꝛpus ⁊ eiꝰ salutem ostēdit ⁊ ideo si luna nō fuerit infortunata: bonū.

¶ Tertium si dñs ascenden. fuerit veloꝛ ⁊ aliud ingrediaē signū vel aliam domuꝫ velociter deficiet infirmitas non sit tamē in domo. 8. vel. 12.

¶ Quartū ⁊ nota bene ꝙ si dñs ascēdē. recipiat dñm domus mortis iunctuꝫ sibi directū vel postꝙ incipit esse dñs mortis dirigi significat bonum ꝓpter receptionem licet talis aliunde aspectio seu ꝓiunctio sine receptione significat mortē cum alijs circūstantijs: ⁊ qñ transierit aspectuꝫ seu cōiunctionē dñi domꝰ mortis ⁊ dñi a scēdeñ. apparebit effectus sanitatis licet precesserit timoꝛ mortis in egroꝛ iudiciū eiusdem in medico.

¶ Quintum signum luna aspiciens venerem venꝰ solem sol iouē. maxime si iupiter sit in ascendeñ. vel in nona iupiter erit almuten hoc est habens dñium in figura hoc significat bonū et fortune hñt naturā vite nisi sint dñi domus mortis. His bonis signis annectēda sūt hec quorum sit primum. si luna applicetur mercurio vel veneri per aspectum vel coniunctionem: ⁊ vnus illoꝝ applicetur soli vel marti dato ꝙ coniunctio vel aspectus istoꝝ non sint boni ⁊ mars applicet iouī qui iupiter sit fortis tam ex parte situs celi ꝙ ex parte dignitatū essentialiuꝫ iupiter habet colligere lumen illoꝝ tā ꝙ supioꝛ ⁊ terminare oia illa luia inferioꝛ ad bonam crisim ⁊ ad bonum terminuꝫ Secundum si almuten vite. i. almutē ascēden. fuerit in quarta domo fortunatꝰ sanabitur eger ꝙ si fuerit illic boni ⁊ mali sin fortioꝛes iudica sed si postea se straverit in lectū morietur. Tertium si significatoꝛ fuerit in. 10. crescens lumie ⁊ numero abbreuiabiē morbus. Quartū et est amphoꝛismus astrologoꝝ sꝫ de centiloquio ptho. saturnus orientalis mars occidentalis egros minus impedit iupiter in septentrione venus in meridie bonum augent cum ipsi fuerint dñi ascēden. infirmi vel questionis. Et quia materia infirmitatū non sufficienē declaratur per exemplū vnius questionis aut duarum questionū ideo hic alia duo exempla annectentur ꝓ maioꝛi declaratione.

Anno fluente dñi iesu. i420. die sabbati q̄ fuit secundus dies mēsis iunij completis octo horis post meridem quidam sacerdos ꝓposuit questionem super ꝓpria infirmitate grauelle ⁊ statu sue sanitatis ⁊ vite cuius questionis hora talis incidit celi figura super vienneñ. ciuitatez ⁊ fuit questio ꝓsentata hora mercurij.

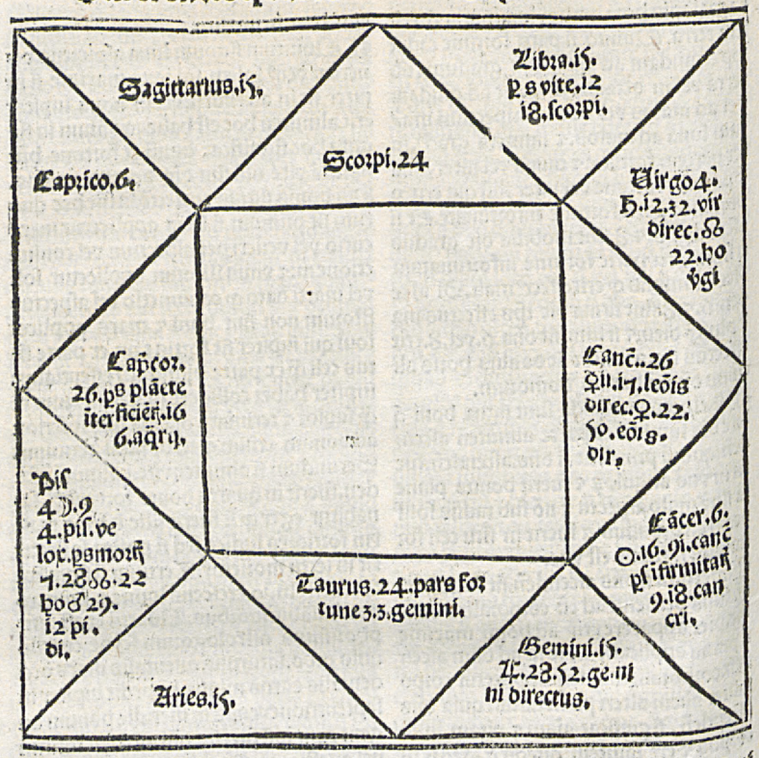

¶Aspexi in hac questione ⁊ dedi ascēn. et dominum eius querenti septimam domum celi ⁊ eius dominum medico. sextā domum celi infirmitati: fuit ergo saturnus significator querentis ⁊ inuētus est in domo mortis circa principium significans malum effectum ⁊ feci lunam participem querenti ⁊ inueni eam in decimo gradu pisces aspicientem saturnum ex opposito ⁊ dantem sibi vim ⁊ luna in tali aspectu non recipiebatur a saturno: qui si esset receptio minueretur de malo. Itē notaui lunam ⁊ dominum ascendentis non aspicere ascendēs. que faciunt ad malum pronosticandum. Item consideraui partē planete interficiētis in decimoseptimo gradu aquarij in domo vite in ascendente. et in potestate saturni et esse saturnum interfectorem principalem ⁊ lunam adiutricem ¶Item consideraui partem fortune in quarta domo celi que domus significat finem ⁊ foueam ⁊ fuit pars in quarto gradu geminorum aspiciens lunam quarto aspectu ⁊ ambo luminaria esse subtus terram hora questionis omnia faciunt ad malum effectum. veniendum ipsi querenti: ⁊ ex his omnibus iudicaui mortem ipsi querenti ad tardius infra annum: nec pars vite que erat in nona domo celi in decimooctauo gra. scorpionis

poterat iuuare ad oppositum tantorum testimoniorum mali consideraui vlterius ex parte medici venientis ad adiutorium querentis loco ⁊ tempore paucam facere vtilitatem querenti quia luna que est domina pro principio septime domꝰ est impedita infortunio vt iam patuit. ⁊ sol qui est dominus pro maiori parte huius septime domus cadit in sexta domo celi in domo infirmitatis significans querenti malū ⁊ duo planete qui sunt in septima domo celi venus ⁊ mercurius modicum possunt iuuare medicum. quia querens non est capax in opere dependētis adiutorij. ¶Consideraui sextam domum celi que est ex parte cancri ⁊ leonis. domina prime partis domus est luna. ⁊ per hoc ostēdit infirmitatem que est in querente que stionis hora esse frigidam et humidam excessiue. ℞a luna est infortunata vt supra patuit: quia pars infirmitatis cadit in hac domo sexta in decimo gradu cancri in gradu azemena. ⁊ sub radijs solis que omnia faciunt ad malam influentiā celi contra querentem. ¶Et nota preterea ista dicta solem in sexta domo celi separari a saturno aspectu sextili ⁊ aspicere ascendentem ex opposito et est quidam modus translationis luminis domini mortis ad dominum vite concludendo in hac questione ⁊ figura celi in conuenientia luna cum parte mortis ambo aspiciunt ex opposito celi saturnum interfectorem q̄rentis questionis ⁊ luna nūcia celi velox in suo motu recipit delegationem effectꝰ influentie celi quoad partem mortis ⁊ saturni interfectoris: ⁊ super hoc consideraui gradus celi qui sunt in ascenden. et lunam qui sunt quadraginta quinq̄. ⁊ veri eos ad mensuram temporis: ⁊ quia ascēdēs est mobile ⁊ luna est velox in suo motu consideraui gradus distantie celi qui sunt ascen. ⁊ lunam vertere in dies ⁊ non in aliam mensuram temporis ⁊ in complemento illius temporis post quadraginta quinq̄ dies euenire effectum. sicq̄ secutum fuit venit ipse querens ad infirmitatē fortiorem decubans in lecto post dies triginta quinq̄ a questione per eum facta super statu suo procedens de malo in peius spacio decem dierum ⁊ per vnā diez post quadraginta quinq̄ dies a questiōe facta fuit in freneli ⁊ die iouis i crastinum que fuit quadragesima septia dies a questione facta ⁊ quindecia dies augusti hora prima post meridiem hora saturni nigrauit ad dominum.

¶Sequitur vltimum exemplum formatum per figuram celi vt decet: cuius exemplo posito finietur capitulum quintum differentie tertie.

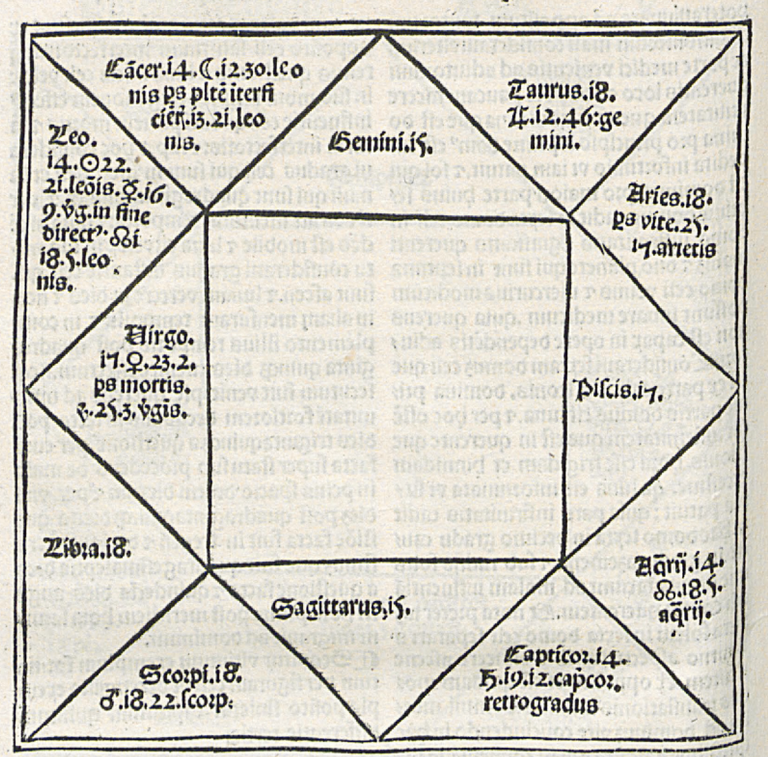

¶Anno fluēte dñi ieſu i43i.⁊ die ſeptia in cōpleta menſis Auguſti que fuit dies martis completis ſeptem hozis a media nocte hoza ſolis quidam magiſter in artibus ⁊ doctoz in medicina vocatus henrꝛicus amici natus de bruxella in brabantia petiſuit ꝓ domino decano vienneñ. actu infirmo queſtionem quid de infirmitate eius ſanitas vel mozs:cuius queſtionis hoza talis incidit ſuper vienneñ.cel i figura ⁊ ordo planetaruꝫ.aſpect in hac figura ſeu queſtione ⁊ ordine celi:⁊ dedi aſcen. et lunam infirmo ⁊ vidi lunam euntem ad coniunctionem ſolis infra radios ſoꝛlis:hoc fuit vnum teſtimonium mozꝛtis. conſideraui partem planete interficiētis in.i4.gra.leonis inter lunam ⁊ ſolem et infra radios ſolis in principio domus.i2 eſſe ſignum malꝛ aggrauantis infirmum ¶Conſideraui tertio partez mozꝛtis in.26. gra.virgi.in aſcen.in domo vite malū teſtimonium.conſideraui quarto partē vite preſentis figure in.26.gra. arietis in domo mozꝛtis:ita ꝙ eſt quedam mala combinatio:vita ſeu pars vite in domo mozꝛt ⁊ pars mozꝛtis in domo vite:⁊ vniformit in conſimili numero graduū ſignoꝝ arietis ⁊ virginis in.26. vtriuſq; eoꝝ gradꝰ ſunt termini maloꝝ ſaturni ⁊ marꝛ ꝓſideraui vlteriꝰ ad ꝓpoⁱᵘˢ maloꝝ ſignoꝝ

ſeu ſignificatione parte fortūe i.7.gra.virgis.6.gra.cōpleti ⁊.9. minu.in domo.i2. que oia dicta ſunt teſtimonia malꝛ:ex qb⁹ ſignis ⁊ teſtionijs malis iudicaui mozꝛtez egri futurā in breui ex eadē infirmitate. Ceterum aſpexi mercuriū dñm aſcēdeñ. ꝓpe aſcenden.ad vnū gra.in domo.i2.in fine ſue directionis veniētē ad ꝓncipiū retrogradationis ⁊ corrūpentez aſcen.⁊ ex hoc iudicaui egrū venire ad freneſim ad tardus infra diem naturalē licet eſſet ꝙ plurimū ꝓudens:⁊ ita euenit de freneſi ⁊ citius ante diez naturalem ⁊ mozs poſt duos dies ⁊ infra duos dies.

Argumētū ſerti cap̄.tertie dñie

¶Sexti cap̄.de inuentione almutē aſcēdeñ.qui dñs principalis dicit⁊ aliarū domorum celi ⁊ totius celi ⁊ de ſtatu plane te corrūpentis vitam.

¶Dicēdū eſt ꝙ iſte termin⁹ almuten i figura in lingua arabū q̄ magni ſunt aſtrologi in lingua latina interpt̄at vincēs.⁊ eſt ſenſus talis planeta eſt almuten aſcen.hoc eſt idē planeta eſt fortior i aſcen.oīb⁹ aliꝭ planetꝭ.Primo igit videndū eſt ꝙ ſignū q̄s gra.ſit in aſcen.⁊ tūc videre oportet q̄s planeta ſit fortioꝛ i vtutib⁹ eſſentialib⁹ q̄ ille ē dñs aſcen.vbi gra.ponat ꝙ aliq̄s gra.faciei ſe cūde arietꝭ q̄ eſt facies ſol ſit in aſcen.⁊ q̄ ſtio ſit diurna videndū eſt q̄s planeta ſit ibi fortioꝛ aries eſt dom⁹ marꝛ ideo habz q̄nq; vtutes:ſol q̄ exaltat in ariete habz vtutes q̄ttuoꝛ ⁊ ꝓpt triplicitatē diurnam tres ⁊ ꝓpt faciē vnā q̄ ſunt in ſūma virtutes octo:⁊ ſic habem⁹ ꝙ ſol eſt ibi fortioꝛ ido iudicādus dñs aſcē.ſi q̄ſtio eēt nocturna ⁊ aries eēt i aſcē.a.20.gra.vſq; ad.2♄. qui ſunt termini marꝛ.tunc mars hꝛet ꝓpter domū vtutes q̄nq; ⁊ ꝓpt terminum vtutes duas q̄ eſſent i ſūma vtutes ſeptē ſol vo ꝓpt exaltatiōez hz vtutes q̄ttuoꝛ ⁊ nō plures:q̄ nulla triplicitatē hz in eo q̄ q̄ſtio eſt nocturna ⁊ nulla in termis neq; in facieb⁹:reſtat igit vt marſ ſit fortioꝛ:vbi dē ideo erit dñs aſcēn.ponat etiā ꝙ q̄ſtio ſit nocturna ⁊ ꝙ ſecūda facies arietꝭ aſcēdat q̄ eſt facies ſol:tūc mars ꝓpt domū hz q̄nq; vtutes:ſol ꝓpt exaltationē hz vtutes q̄ttuoꝛ ⁊ ꝓpt faciē vnā q̄ ſunt in ſūma vtutes q̄nq; ⁊ ſic ambo ſunt eq̄les in ſupradictis vtutib⁹:ideo videndū ē q̄s iſtoꝝ duoꝝ ſit dñs aſcē.primo nāq; videndū eſt ſi aliquis iſtoꝝ ſit in aſcē.q̄ ſi ſit ⁊ licet ſolū hꝛet vtutes tres ⁊ alter vtutes ſex exiſtēs in alia domo:ille q̄ erit in aſcē.cū trib⁹ virtutib⁹ erit dñs aſcē.ſi vo aliq̄s plāeta eēt in ꝓmo gra.aſcen.⁊ haberet ſolū duas virtutes eſſet dñs aſce.nō obſtāte ꝙ ali⁹ exiſtens in alia domo haberet oīs vtutes q̄s habere poſſet.⁊ hoc nota bene.nā planeta q̄to ꝓpinquioꝛ eſt gradui aſcen.tanto ē fortioꝛ:⁊ q̄to remotioꝛ tāto debilioꝛ ſi igit null⁹ iſtoꝝ planetarū eſſet in aſcen. quos dicim⁹ eſſe eq̄les in vtutib⁹:ſed eēt in alijs domib⁹: tūc videndū eſt q̄s ſit in fortioꝛi domo vt in angulis vel in ſuccedeñ.⁊ habentib⁹ aſpectū ad aſcen.⁊ ille q̄ in fortioꝛi domo ⁊ i melioꝛi aſpectu erit dñs aſcē.ſi vero ambo eſſent in vna domo tūc videndū eſt q̄s eoꝝ ſit fortioꝛis vtutis in ſigno ⁊ domo illa ⁊ ille q̄ erit fortioꝛis virtutis in domo illa erit dñs aſcē.ſi autē ambo in domo illa eſſent eq̄lis vtutis:videndū eſt tūc ſi aliq̄s eoꝝ eēt ſignificatoꝛ rei q̄ſite in q̄ſtione vt ſi q̄ſtio eſſet de bello mars q̄ ſignificat bellū eſſet ſignificatoꝛ rei q̄ſite:⁊ ideo dñs aſcē.Et nota ꝙ ſi planeta ſit dñs hoze addit fortitudinem magnā.ſi forte null⁹ iſtoꝝ eēt ſignificatoꝛ rei q̄ſite tūc videndū eſt q̄s eoꝝ hz aſpectū ad melioꝛē planetā ⁊ fortioꝛē aſpectum ⁊ ille erit dñs aſcē.⁊ ſi ambo haberēt vnū aſpectū ad vnū planetā vel equalē videndū eſt tūc q̄s eoꝝ ſit magis amic⁹ illi⁹ planete ad quē habēt aſpectū ⁊ ille erit dñs aſcē, quādo aūt iſti planete ſunt ita equales in potētia tūc videndū eſt q̄s eoꝝ ſit in melioꝛi vel deterioꝛi gra.vt in augmētate ⁊ lucido qui augēt fortunā aut in puteis tene

brosis azeme.qui minuūt fortunā aut in gra.masculino si est ō die aut in femīis si ē ō nocte. Nota etiā q̄ q̄nq̄ dignitates domoz̄ preferēde sunt alijs q̄tuoz essentialibus vt puta triplicitati ꝛ termino nisi planeta repertus esset in triplicitate vel termino tūc cū preferend⁹ eēt ita etiaz̄ dicitur de domīb⁹ si aliquis planeta sit dūs rei quesite ꝛ reperiatur in domo rei q̄site cū dignitatibus essentialibus nūero:ꝛ alter reperiatur in domo sua essentiali non tamē in ascēdē.preferendus est ille qui est dūs rei quesite. De dño aliarū domoz̄ debet dici sicut ō domio ascēdē. saluo q̄ ille plāeta qui est significator rei quesite quā illa dom⁹ significat se haberet i illo signo qō est in principio illius domus virtutes .3.ꝛ alter planeta haberet .6. tunc dico q̄ ille planeta qui est significator rei quesite esset dūs illius domus. Cauēdū a retrogradatione planetarum ꝛ ab alijs infortunijs.et nota q̄ quādo planeta est in medio sue retrogradationis tūc est debilior ꝛ peior q̄ in aliquo loco epicicli ꝛ quādo incipit dirigi tūc acquirit virtutē ꝛ gaudere dicitur ꝛ eius bonitas augmentatur vsq̄ ad mediū sue directionis.ꝛ sicut dictū est de intētione almutē sup ascēdē.sic suo modo dicēdū est de intētiōe almutenaliarū domoz̄ totius celi. Preter iam tactas supza vrtutes essentiales planetaruz sunt quedā vrtutes ꝛ fortitudines accidētales ipoz̄ acciden.eisdē ratione domoruz. vnde ascen.i2.vrtutes habz.10.domus.11. vrtutes habet.11.10.virtutes habz.7.dom⁹ .9.vrtutes hz.4.octo habet virtutes.5.dom⁹.7.vrtutes habet.9.dom⁹ habz.6.virtutes.tertia habet q̄nq̄.secda hz q̄tuoz.8. dom⁹ habet trees vrtutes.12.habet.2.virtutes.6.dom⁹ est in fine virtutū ꝛ habz vnā virtutē seu vnū testimoniū.dom⁹ etiā celi preter fortitudines ꝛ debilitates tam dictas habēt bonitates ꝛ malicias ꝛ sunt similiter fortunate plurib⁹ occasionib⁹.prima causa ex natura suiipi⁹.secda ꝓpter situ quē habēt in celo,tertia,causa ꝓpē cōiunctionē vel aspectū quē hz vna dom⁹ ad alterā.quarta causa ꝓpter aspectū quem habēt ad primā ꝛ ꝓpter hoc nona dom⁹ et tertia que aspiciūt primā licet sint cadētes sunt fortiores q̄ secūda ꝛ octaua i fortuna ꝛ in oīi bono, q̄nta causa sūt q̄ signa inueniunt in domīb⁹.sexta causa sūt q̄ planete reperiunt in domīb⁹ quia planete fortificāt domos sicut econtra dom⁹ fortificāt planetas. septima causa sūt significationes q̄s significant. Et nota hic q̄ sūt libre ꝛ signuz scorpionis sunt de se infortuniū signoz̄ ꝛ domoz̄ vbi ꝛ q̄ habent situ in figura ꝛ in ordine celi. Nota etiā hic vt elici potest ex nunc dictis q̄ domus celi ascēdē.est sup oīs alias mire tam in fortitudine q̄ in bonitate primi leciara. vnde sol mercurius ꝛ iupiter in ascēdē.fortificātur ꝛ fortunant.luna mars ꝛ saturn⁹ in ascēdē.infortunant ꝛ infortunant ascēdē.venus vero mediocriter se hz quia est planeta occidētalis:ꝛ cadit fortitudo ipius ascēdē.similiter ꝛ aliarum domoz̄ principalit̄ super cuspide.anguli.sūt sup p̄mo gradu.vnde planeta cū fuerit in p̄io gradu anguli habet totā fortitudinē ꝛ ponit fortitudo ipius in nūero 8 cum autē distat ab angulo 5 gradib⁹ perdit fortitudinē vnā ꝛ si ad.10.perdit duas fortitudines:ꝛ si ad.15.pdit tres:ꝛ si ad.20.pdit quattuor:ꝛ si ad.25.perdit q̄nq̄:ꝛ sic nō remanēt ei nisi tres fortitudines quia est in fine virtutū illius domus ꝛ iam icipit sentire fortitudinē imediate sequētis domus: ꝛ hoc est qō alibi dicit q̄.5.gradus vltimi alicuius dom⁹ valde sapiunt naturā domus imediate sequētis. Et aduertēdū est q̄ preter fortitudines supradictas quas habent planete ratione domoruṁ adhuc planetarū fortitudo essentialis intendit ꝛ augmētat rōne domoz̄ planetarū in hūc modū.sol taz de die q̄ de nocte equaliter fortificat ratione leonis dom⁹ eius ꝛ sic de luna respectu cancri:qz sol ꝛ luna nō habēt nisi vnū simplex signū proprium domo videlicet sol leonē ꝛ luna cācrū

vt supza patuit.alter vo planete duo habēt signa.vnū hz diurnū ꝛ aliud nocturnū.hinc est q̄ saturn⁹ de die principalius respicit aq̄riū q̄ est signū diurnū:de nocte capricornū qui est signū nocturnū.et hoc intelligit̄ si saturn⁹ sit de die in aq̄rio vel respiciat aq̄riū ꝛ de nocte in capricorno vel respiciat capcornū:ꝛ sic suo modo dicēdū est de alijs planet̄ respectu suarū domoruṁ. vñ dom⁹ diurna iouis est sagittarius ꝛ nocturna pisces.martis diurna est aries ꝛ nocturna scorpi⁹, veneris diurna ē libra.ꝛ nocturna taur⁹.mercurij diurna ē gemini ꝛ nocturna virgo.

¶ Also mō inueniēdi almuten ascēden. ꝛ aliarū domoz̄ ꝛ totius celi oīi hora ꝛ oīi instan.in prima parte huj⁹ cap̄. Videdū nunc circa scdam partem istius capli de statu planete interficientis ꝛ corrūpēt vitam. Et circa hoc vt clarius pateat ponatur exemplū ex alio factū ꝛ practicatū cuius forma talis est Interrogato de statu cuiusdam per viam questionis qualis esset conditio sanitas seu egritudo ꝛ predominās qualitas qualisq̄ corporis dispositio sīm influētias data a deo ꝛ causis scdis ꝛ q̄tuz intellectus respōdētis astrologi illuminatur a deo sequendo scientiā acq̄sitaz regratiādo deo a quo omnia bona pcedūt cuj⁹ qōnis hora talis incidit celi figura vel in hora qua tunc fuit questio celi fuit talis existen.ꝛ figura et erat.

¶ Uisa figura celi ad pūctū questionis prima fronte videbat personā eē sanam p qua fiebat qstio ppter solem in decima domo ⁊ parte fortune in ascendēte. Circa cuius qōnis declarationem ⁊ figure primo perquirend⁹ est dñs ascēdens p multiplicationē dignitatū essentialium: ⁊ debet ꝑsiderari quis planetarum ab eo separat vel a quo ipe dñs ascē. separat. q: sm statū planete a q̄ separat ipe domin⁹ ascē. vl ecōtra sicut dictū est. erit egritudo vel sanitas p:o quo est qstio. Uoc⁹ corrūpēs cū planeta corrūpente naturā morbi ⁊ fūdamentū egritudinis patefacit: vt verbi gr̄a si planeta corrūpens sit in ascen. morbus seu egritudinē designat esse in capite si in scā domo in collo: ⁊ si in tertia denotat in humeris ⁊ in brachijs: si in q̄rta denotat i pectore ⁊ in stomacho. si in q̄nta domo denotat i epate vel in lumbis superioribꝰ. si in sexta erit in corde vel ppe cor in pelliculis vel intestinis in pte inferiori vētris. ⁊ q̄ncq; sunt egritudines totus corꝰ occupātes: q: sexta dom⁹ ē dom⁹ ppa egritudinū. si in septima erit in inguinibꝰ vbi sepe accidit bonū ꝓueniēs ex epulsione epatis. si octaua erit infirmitas in membris pudēdis. si i nona erit in coxis: si i decima domo sit planeta corrūpēs erit infirmitas in genibꝰ. si in undecia erit in tibijs si in duodecia domo erit in pedib⁹ ¶ Itē aliꝫ inuestigat ꝓticula patientis vide dñz sexte dom⁹ si sit infortunat⁹ in ariete erit infirmitas in capite: ⁊ sic ꝯiter sicut declaratū fuit de planeta corrūpente p ordinez domorū. Et circa hoc nota si planeta corrupt⁹ vel dñs sexte infortunat⁹ fuerit sub terrā erit infirmitas in dextra pte corporis si subtus terrā fuerit corruptꝰ. vel dñs sexte corruptus erit infirmitas i parte sinistra corꝑis. si in signis diurnis erit infirmitas i parte anteriori corporis si in nocturnis erit in parte posteriori corporis. vnde aries est signū diurnū. taur⁹ nocturnū: gemini diurnū. cancer nocturnū: ⁊ sic de singulis.

¶ Uisa questionis figura ⁊ quibusdā notatis perquirendus est vt dictum est dominus ascen. qui almuten arabice dicitur quo inuento ⁊ silr ꝑsiderato a quo ipse separat vel qui ab eo separat: quia sm eius statum erit egritudo vel sanitas illius p quo fit questio. In hac igit figura venus est almuten ascen. q̄uis iupiter principali dñio domus potiat: attamen ven⁹ ibi habet plura testimonia exaltationē ⁊ triplicitatē ⁊ ipsum ascendens ꝓspicit efficaci⁹ q̄ iupiter: ⁊ cum hoc etiam dignioꝛem loco celi occupat: q: igit ven⁹ vt dictū est erit almuten ascendens. ¶ Responsum est personam de qua q̄stū est mulierē esse vel saltem mulebris cōplexionis seu nature: et q: iupiter habet dñiuz naturale in ascē. scz dñium dom⁹: ⁊ est iupiter almuten q̄nte dom⁹ q: hz ibi exaltationē ⁊ triplicitatē: et q: ibi est inuēt⁹ q̄stionis hora in. 25. gr̄a. cancri q̄ inuētio planete in loco addit fortitudinē eius sup illo loco: ⁊ q: dom⁹ q̄nte in ordine domorū de mēbris corporis hūani significat epar. videtur in dispōne ꝓsone p qua facta est qō epar esse generatū ⁊ sanguinē fleumaticū: ibi abūdare fleuma rōne cācri ⁊ sāguinē rōe iouis: et ꝓsonā eē egrā ppē martē corrumpētē almuten. s. venerē dominū ascen. q: domia ascen. ꝓpatur a marte. Et q: mars corruptꝰ fortiꝰ ex malo loco aspicit ex domib⁹ suis arietē q̄ scorpionē significat calorē ⁊ siccitatē eē cāz egritudis ipsi⁹ capitis. Et q: mars corruptꝰ occupat domū quartam q̄ hz pect⁹ atq; pulmonē significat ꝓsonaz pati circa pulmonē. Et q: martis est figere rupturas venarū ⁊ sanguinis effusionem dicit patiētē spuere sāguinē: ⁊ si dñs ascēdens sol⁹ incedat sine aspectu ⁊ separatione alteri⁹ planete: ipe tūc naturam morbi ostēdet cū loco ⁊ domo i q̄ loco iuēt⁹ fuerit qōnis hora vel in ꝓncipio cuasionis egritudinis. ¶ Et nota circa b⁹ q: planete corrūpētes sunt saturn⁹ ⁊ mars ⁊ dñs octaue ⁊ marie si domin⁹ octaue fuerit impedit⁹ seu infortunat⁹ ⁊ habēt corrumpere

alios cū quib⁹ habēt affinitatē. s. p separationē applicationē ꝓiunctionē vel aspectū. In hac figura celi ven⁹ erat i. 28. sagittarij in medio celi: sz corruptꝰ: mars inuēt⁹ est in. 27. geminoꝝ in q̄rta domo in mala domo ad factū egritudinis. ⁊ ven⁹ separabat de vno gradu a marte corruptore qō fuit fundamētū cognitiōis egritudis. ¶ Ceterū ad malū egri inuēta est ven⁹ almuten ascēdētis ingredi radios solis ⁊ cōburi a sole ⁊ distare a sole p. 2. gra. sagitt̄. ⁊ p. 8. gra. capri. duo gra. signi sagittarij bicorꝑoꝛei fiūt duos mēses ⁊ octo gra. signi mobil⁹ capric̄. fiūt octo dies. dubitād⁹ est de morte egri ad duos mēses ⁊ octo dies a qōne facta sicut deus volunt ordinare sic pūctualr accidit nutu dei. cui⁹ sol⁹ est lāguores curare mortuos suscitare ⁊ terrena corꝑa p celestia corꝑa moderar ac inferioza p media dispēsare ipsi gl̄ia amē. ¶ Nota circa dictā figurā q̄ saturn⁹ inuētus est in. 8. domo ⁊ in. 15. g. scorpiōis ⁊ tota illa domus de se rōne finis libre ⁊ signi scorpiōis erat infortunata: ⁊ cū b⁹ rōe p̄tie saturni: ⁊ q: vt dictum est saturn⁹ ⁊ mars sunt infortuna planetarū finis. s. libre et signū scorpioñ. infortunia signoꝝ: ⁊ sp q̄n venāt talia in iudicijs infirmitatū i ascēn. vel in. 8. domo vel in. 6. vel in. 4. domo celi ꝓsumēdū est de malo. ¶ Circa testimonia boni q̄ fuerūt in ista figura celi: sol in 10. domo celi. ⁊ ps fortune in ascēdēte: ista duo testimonia modicū potuerūt iuuare ad oppositum tantoꝝ testimoniorum mali.

Argumentū septimi capl̄i tertie dr̄ie.

¶ Septimū capitulum de combinatione planetarum ⁊ associatione cū dño ascendēn. seu alterius domus celi ⁊ de accessu ⁊ recessu corūdem inter se.

In omni questione figura celi semp est querendus dñs signi ascēdētis ⁊ luna ⁊ suscipe alterū eoꝝ de directo magis aspicientē ascendēs ⁊ illū fac principalē si ambo aspiciant equaliter ascendēs suscipe alterum eoꝝ habentē plures fortitudines in suo loco: tam rōne domoꝝ q̄ solis vel sue ptāē. si ambo pares in oib⁹: suscipe dñm ascēdētis ⁊ lunā cū eo associa. In oi igit qōne respice sp dñz ascēdētis si ipse aspiciat ascendens ipe erit significator principalis rei q̄ste siue sit de infirmo siue de re alia: q: sm ipm principali⁹ ē dispēsand⁹. iudiciū: ⁊ si nō aspiciat ⁊ dñs honoris. i. exaltationis aspiciat signū illd ascēdēs qd est signū sui honoris accipe dñm honoris p significatore ⁊ relique dñm dom⁹: q: ipse dñs honoris est significator ꝓpter defectū dñi ascēdentis nō aspicientis ascendēs: vt exēpli gr̄a posito q̄ aries ascēdit: ⁊ q̄ mars in tali figura nō aspiceret ascēdēs. s. arietē eo q̄ eēt vel in. 2. vel in. 6. vel in. 8. vel. 12. domo et sol aspiceret aliquo aspectu arietē ascen. tūc recipien⁹ esset sol eo q̄ sol exaltat in ariete relicto marte dño ascēn. ⁊ sic d̄ alijs q: aspect⁹ planetarū ⁊ loca planetarū fortificāt domos ⁊ ecōtra. Qd̄ si nō aspiciat dñs honoris signū ascēdēs qd̄ ē sue exaltationis eo q̄ non aspiciat vel eo q̄ illud signū nō est exaltatio alicui⁹ recipe dñz triplicitatis aut termini post triplicitatem si aspiciat suā dignitatē triplicitatis aut termini post triplicitatē ipse est tūc significator qōnis: ⁊ semp aspice illū q̄ fuerit dñs hore in oib⁹ q̄stionib⁹: q: magna fortitudo est ei maxime si habeat dignitatem in gr̄a. ascēn. Unde nota hoc d̄ dño hore q̄ fortitudo eius in omni re est sicut fortitudo dñi ascenden. nisi ipse dñs hore fuerit quōlibet impeditus scz aut retrogradus aut cōbustus: ⁊ sic de alijs. nō em̄ tantuz dñs ascēdentis illis impeditis impeditur de magna parte sicut dñs hore. aut sic inuestiga significatorē respice planetaz plures habentem dignitates in. 5. locis quia ipse erit significator ⁊ si dederit vim planete superiori qui superior retineat fortitudinem. superior tunc erit significator. Respice lunam ⁊ locum eius a quo separat planeta coniunctione vel aspectu q̄m vis

magna inest ei. ⁊ similiter partē fortune: ⁊ si planeta fuerit in angulo ascendentis magna virtus inest ei. ⁊ si fuerit in suis dignitatibus hz etiā magnā virtutē celi: aut sic inuestigeꝫ significatoꝝ si dñs rei questite aspiciat dñz ascēdē. ipe erit significator: ⁊ cū his duob⁹ fiet iudiciū: qui si nō aspiciant vide si dñs exaltationis ⁊ dñs rei q̄site se aspiciāt cū his fiet iudiciū. si aūt nō fit aspectus inter istos cōsidera lunā ⁊ dominū rei quesite. significator: aūt spāliter infirmi sic ꝑm haly abenragel inuestigari pōt aspice almuten sup ascēdēs ⁊ sup solē ⁊ sup lunā ⁊ sup dñm partis fortune ac dominū hore ⁊ ille ē q̄ ē fortior in figura inter illos videlz. ☉. ⁊ ꝑm illū significatorem infirmi poteris inuestigare hoc modo pticulā patientem. Pro declaratiōe suprādictoꝝ: aspice almuten infirmi ⁊ vbi ille est infortunatus ibi est egritudo: ⁊ si ipe fuerit infortunatus supra terram erit infirmitas in parte dextra ⁊ si fit infortunat⁹ sub terra erit in parte sinistra. ⁊ si fuerit infortunatus in signo multarū ascensionuꝫ vt in geminis i cācro i leone ⁊ in vgine infirmitas occupabit totū corpus: ⁊ si i signo paucarū ascēsionū: vt in capricorno: aquario: piscibus: ⁊ sagittario tunc est diminutio mēbri: ⁊ si in signo equaliū ascensionū vt in ariete: libra: tauro: ⁊ scorpione: tunc est in corde. aliter etiā penes partem loci infirmitatis poteris pticulā patientem inuestigare: que ps loci infirmitatis ꝑm eūdē haly accipitur a gradu dñi hore in graduz solis: ⁊ pficitur ab initio signi arietis dando cuilibet signo. 30. ḡ. ⁊ vbi numerus finitur in illo mēbro est infirmitas dādo caput arieti. ⁊ sic de aliis. aut sic inuestigetur ptícula patiens. Respiciaꝫ quis sit dominus sexte dom⁹ ⁊ videaꝫ in qua domo sit. si sit in ascēdente erit infirmitas in capite si in scā in collo. etiā si sit in ariete est in capite infirmitas: ⁊ in tauro in collo: ⁊ sic de singulis. Juxta hoc diligenter cōsidera ꝙ duplex est via inter ceteras ꝑquirendi pticulā patientē, vna ꝙ capiatur dñs sexte si sit corrupt⁹ ⁊ tunc est videndus ordo signoꝝ vtputa si fit in ariete est egritudo in capite ⁊ sic de aliis. alter modus ⁊ exquisitior videatur q̄s malor planetarū malo aspectu corrūpat dñz ascēdē. q̄ ille est corrupt⁹ ⁊ ꝑm illū attendend⁹ est ordo domoꝝ ꝙ si fit in ascēdē. erit egritudo in capite si in scā domo i collo erit egritudo: ⁊ sic de aliis. Nota hic ꝙ corrupt⁹ dicit esse planeta malus siue sit mal⁹ per naturā vt saturnus mars siue sit bon⁹ planeta aliūde impeditus: vt si esset retro gradus vel cōbustus: ⁊ inspice si fuerit cōiūctio vel aspect⁹ inter dñm ascendētē aut lunā ⁊ dñm sexte a die sepationis a ꝓiunctiōe partiū. i. radioꝝ q̄m q̄tum durat lumē dñi sexte cū altero duoꝝ significatoꝝ tantū moꝛbus: ⁊ q̄n fiet sepatio lumis eorū incipiet moꝛbus separi ab infirmo. planete associantur dño ascendētis q̄n dominus ascēdē. est fortis ⁊ aspicit ascendens ⁊ fortius q̄n est in ascendēte: ⁊ quāto ꝑpinquior: est angulo ascēdentis. i. primo gradui tāto fortior est. Et ponaꝫ ḡra exempli ꝙ iupiter sit in ascēdē. ꝑpe angulus fortis ꝑpter aliquā dignitatē essentialē: ⁊ venus sit in medio celi fortis ⁊ luna sit in aliq̄ parte celi sibi cōuenīēti respiciēs ascēdē. dñus celi ⁊ fortitudo assignabit̄ principaliter iouī ⁊ sibi associabūtur in dñio venus ⁊ luna ⁊ erit influentia amicabilis hūida tñ. ⁊ maxime si ist⁹. z. planete vel saltē aliq̄ eorū sint in signis humidis ⁊ hoc pōt applicari infirmitatib⁹: q: ꝑm dictā cōstellationē infirmitates ꝓuenientes erūt multum humide. alio modo pōt fieri cōbinatio ⁊ associatio planetarū cum dño ascendētis vt si mars esset fortis ⁊ esset in septima domo ⁊ iupiter esset in ascendente fortis et potēs vt dictum est. mars ꝑpter aspectuꝫ oppositum illarum domoꝝ ⁊ ꝑpter fortitudines quas habent illi duo planete associantur: ⁊ ista associatio martis cū ioue non esset ad augmentum virtutis iouis ꝛ potius ad nocumentum bone influentie. q: inter se inimicantur ⁊ natura ⁊ ꝑpter

tate cuius oppositū fuit de tribus planetis antedictis. etiam inimicārur ꝓpter oppositionem situs celi. Alio modo planete inter se associātur in quacūq; domo sint celi. ⁊ hoc per aspectum quē habent inter se ⁊ per conuenientiam locorum in quibus sunt ipsi p̄ anete ⁊ vnus dat fortitudinem suam alteri ⁊ alter recipit ⁊ operatur ꝓ eo fortitudinem: ⁊ superior est receptor dispositionis: ⁊ leuior pulsat et mittit suam dispositionem ponderosiori. Unde ois planeta superior dicitur esse in ferioꝛi grauioꝛ tardioꝛ ⁊ ponderosioꝛ. Et ad ꝓpositum tale datur exemplum deꝫ ꝙ venus sit in tertio gra. virginis ⁊ mercurius in secundo cancri vel in scō gra. scorpionis aspiciens venerē aspectu sexti li mercurius cōmittit fortitudinez sue domus ⁊ sui termini ipsi veneri ⁊ venus recipit ⁊ retinet. ⁊ fortius retinet venus ista fortitudinem quando est in angulo q̄ in aliis locis celi: ⁊ ita ven⁹ potest adhuc cōsequenter cōmittere virtutem suam altrori si se si venus ipsum superiorē existentē in dignitatibus essentialibus ipsius veneris aspiciat aliquo aspectu. tunc consequēter venus cōmittit dispositionē suam ipsi superiori vtputa iouī. si iupiter esset in tauro vel i libra ⁊ in terminis veneris: ⁊ q̄to in ferior est debilior tanto illa receptio virtutis ipsius superioris est fortior. Et hz hūc modum donationis ⁊ cōmissionis virtutū inuestigari potest significator principalis celi. sic posito ꝙ aliquis inferior planeta sit repertus dñs ascendentis ratione multitudinis dignitatum essentialiū ⁊ ꝙ ille committat ꝑm modum dictum virtutem suam ipsi superiori existenti. s. in dignitatibus essentialibus inferioris: ⁊ se aspiciāt aliquo aspectu: tunc ille superior si aspiciat ascendēs erit principalis significator. Et in hoc capitulo similiter nota de accessu seu applicatione ⁊ separatione planetarū adinuicem ꝙ planeta dicitur applicari alteri seu ad eum accedere quādo radij sui illi alteri coniunguntur siue hoc fiat per coniunctionem vel per aspectum: sed se parari dr ꝓ oppositū q̄n videlicet ille planeta q̄ applicuerit ab illo cui applicuit recedit. ⁊ est applicatio siue accessus fortior q̄ sepatio. accessus nāq; planete futura denunciat. recessus autez ipsius preterita repꝛesentat. Et nota hic ꝙ quīq; gra. vltimi domus duodecime ꝓpinquiores angulo ascendentis sapiunt naturam ascendentis. ⁊ ita generaliter de. 12. domib⁹. ☉. gra. vltimi domoꝝ sapiunt naturam dom⁹ immediate sequētis cuius causa dicta est in ca. precedenti: sed fortius. ☉. gra. vltimi i 12. domus sapiunt naturam ascendentis pluſq̄. ☉. gra. vltimi ascendentis sapiunt naturam domus secūde que dicit̄ domus substātie. ⁊ nota circa hoc ad ꝓpositus ꝙ si mal⁹ planeta vtputa saturnus vel mars vel planeta qui est dñs octaue domus sit ꝓpe ascendēs in illis. ☉. vltimis gra. domus. 12. malum significat ⁊ p̄cipue si fuerit ad. 2. gra. ꝓpe ascendens: vel ad vnū gra. ꝓpe ascendens mortem significat ⁊ habet ibi infortunare totum ascendens quod est domus vite ⁊ illud trahitur ad iudicia infirmitatum.

Argumentum quarte differentie ⁊ eius primi capituli.

¶ Quarta differentia de modis cōseruandi sanitatem ⁊ obuiandi periculis ⁊ de ingenio expellendi morbos de corꝑib⁹ humanis quantum erit possibile artifici seu ministro nature. et de modo medendi et conficiendi medicinas ⁊ confortandi eas per influentiam celi ⁊ pcipue per inuocationē nois dei supra totā influentiā celi.

¶ Primum capitulum qualiter quattuor virtutes corꝑis humani sunt confortāde ⁊ iuuande regnante consimili constellatione in celo.

Oniā in titulo istius capli mētio fit de q̄tuoꝛ virtutib⁹ q̄ ꝓprie dicūtur administran. eo ꝙ sint quedā instrumēta virtutuꝫ

principaliū:ideo ꝓnotanda est hic distinctio virtutū. virtutū igit̄ q̄dam sunt principales q̄dam min⁹ principales seu administrantes ꝟtutes principales. Et sunt duplices vna q̄ est ad cōseruationē speciei q̄ residet in membris gn̄atiuis. ⁊ regit̄ principal⁹ p influentiā veneris. alie sunt ad cōseruationē indiuidui: ⁊ sunt tres. prima est vitalis ⁊ residet in corde: ⁊ regit̄ principal⁹ p influentiā solis. alia est naturalis ⁊ residet in epate i quo generant̄ q̄ttuor humores sanguis colera fleuma ⁊ melācolia. et fm diuersitatē illoꝝ quattuor humoꝝ regunt̄ principal⁹ a q̄ttuor planetis. Jupiter enim sup sanguinē q̄ est calid⁹ ⁊ humid⁹ influit. Mars supra colerā. Luna super fleuma. Saturn⁹ sup melancoliā. Mercurio aūt nō applicat̄ aliq̄ sup antedictas virtutes speciale dñiū: eo ꝙ est planeta quodāmō neutralis influentie: eo ꝙ pot⁹ virtutem suam alijs planetis associat q̄ ꝙ fm se influat. hoc tñ iuxta nūc dicta cōsidera ꝙ luna inter supradictos planetas vl'iorem influēdi vim hz q̄ aliq̄s aliorū q̄ pſuaderi pōt dupl'r. prio phisice ⁊ astrologice. scdo medicinal'r. primo quidē mō q: luna oīm humiditatuꝫ tam macrocosmi. i. maioris mūdi velut supra declaratū est q̄ microcosmi. i. minoris mūdi. s. hoīs est dña propter hoc existēs nobis fm situ vicinior vt mixtura entiū inferioꝝ q̄ maxime fit rōne humidi cū hoc maxie miscibile sit hz sentiā phoꝝ regulat ⁊ disponit humores nostri corporis supra explicatos moderet ⁊ influēter regat ⁊ disponat. Scdo ⁊ medicinaliter ꝓsupponēdo vt supra tactū est ꝙ influētiale ꝟtutē habeat supra fleuma. fleuma aūt fm medicoꝝ sniaz est sanguis diminute coct⁹ q̄re ꝟtus ei⁹ reciprocat̄ sup sanguinis natura: q̄quidē sanguis est oiz humoꝝ ꝓncipalis alijs humorib⁹ nō exist̄. nisi supfluitatib⁹ quibusdā ipsi⁹ sanguinis. Colera nēpe ē ipsi⁹ sanguinis spumosa supfluitas. fleuma vo aquosa: ⁊ melācolia feralis ⁊ terrea. Tertia vir⁹ principalis est aialis q̄ bipartita est in intellectiuam ⁊ sensitiuā intellectiua residet in cerebro ⁊ principaliter est quadripartita i virtutem imaginatiuā ⁊ fantasticā residen. in ꝓa cerebri: in discretiuam q̄ residet in media cellula cerebri ⁊ in memoratiuā q̄ residet in occipite. prima viget p calidū ⁊ humidum. tertia p calidū ⁊ siccū. ⁊ q̄rta p frigidū ⁊ siccū. Ille ꝟtutes fm oēm naturā sui. s. fm eoꝝ essentias ⁊ pſertim discretiua nō sunt subiecte virtutib⁹ influētialib⁹ planetarū ⁊ ceterorum corporū supracelestiū vt trahi pōt ex ꝟbo primo cētiloquij ptholo. supi⁹ declarato: subiecte aūt sunt ꝓsiderate fm earum esse. esse inq̄ existentie ꝑut organo videlz cerebro alligate sunt. cerebri tñ cōplexio influētie lune ⁊ veneris rōne cōplexionalis simboli dicit̄ subiacere. Et he virtutes et pſertim discretiua oīm virtutū nostri corporis sunt dñe ⁊ regulatrices. Sensitiua bipartita est in sensuz cōem ⁊ particulare sensus cōis quodammodo nature est medie iter ꝟtutē intellectiuā ⁊ sensitiuā ꝑticularem. ⁊ ob hoc medium situ inter ipas a phis deprehēsum est eā obtinere. Sensitiua ꝑticularis iudicat in .5. fm .5. sensus. .5. visum auditū olfactū gustū ⁊ tactū. Virtus visiua residet in oculo ⁊ ꝓprie in humore cristallino. virt⁹ auditiua in auribus ⁊ fit ꝓprie adminiculo aeris generalis existen. post pelliculā auris. vt aiūt phi pariē ⁊ medici. virt⁹ olfactiua in naso ⁊ ꝓprie i duob⁹ foꝝuculis q̄ sunt ptes medullares ⁊ cerebrales affixe crebro ex opposito duarum nariū. virt⁹ gustatiua in lingua ⁊ ꝓprie in radice ei⁹. virtus aūt tactiua non est speciali organo deputata: hz est toti corpori i modū rethis coexpāsa vt dicit̄ scdo de aīa. Primus illoꝝ sensuum viget frigiditate ⁊ humiditate. Secūdus frigiditate ⁊ siccitate. Tertius caliditate ⁊ siccitate. Et quartus caliditate ⁊ humiditate. Quint⁹ vero teperie viget oīm quattuor qualitatū primarū teperie aūt iusticiali vt dicunt medici. volūt namq̄ tam phisici ꝙ medici ꝙ tact⁹ est verus iudex qualitatum tangibiliū. hz calidi frigidi humidi ⁊ sicci si eīm sola caliditate vigeret de illius qualitatis opposito. puta frigiditate ver⁹ iudex nō esset: ⁊ sic suo modo deduci pōt in alijs qualitatibus: ꝟtutes quoq̄ ministrātes sunt quattuor. s. attractiua digestiua: retentiua ⁊ expulsiua: attractiua viget caliditate ⁊ siccitate: caliditate tanq̄ qualitate actiua ⁊ principali: ⁊ siccitate velut passiua ⁊ minus principali. ⁊ ait auic. fen ꝑia primi can. doctrina sexta de virtutibus q̄ attractio fit aut rōne calidi aut rōne vacui exēplū primi patet de caloze ignis solis vl' mēbroꝝ nostri corporis. exēplū scdi patet de vētosa. digestiua viget caliditate ⁊ humiditate: q: illa inter administrātes virtutes est principalissima: q: humido radicali ⁊ nris mēbris simillima. in calido nēpe et humido nra cōsistit vita viget inq̄ calliditate velut qualitate actiua ⁊ principali humiditate velut passiua ⁊ minus principali. Retētiua viget frigiditate ⁊ siccitate. Jfrigiditate tanq̄ actiua ⁊ principali siccitate autē velut passiua ⁊ min⁹ principali. frigiditatis nāq̄ est cōprimere et siccitatis cōpressa bene retinere. Expulsiua aūt viget frigiditate ⁊ humiditate frigiditate velut actiua ⁊ principali humiditate velut passiua ⁊ min⁹ principali. frigiditas nāq̄ superfluitates cōprimit humiditas ipsas superfluitates pariter ⁊ mēbra ad labi itatem disponit: ideo fit causatur expulsio. Attractiua vt volūt medici viget p vilos longitudinales ⁊ retentiua p vilos latitudinales ⁊ expulsiua p transuersales. digestiua aūt que est illarū virtutū principalis vt dictum est his vilis sic ꝑticulariter non eget sed alie ipsa suis vilis subseruiūt sufficienter. attractiua eīm digerēda attrahit retentiua. illud q̄d digeritur quousq̄ digestuz fit retinet: expulsiua illud q̄d ex digestiōe superfluū est reiecit ⁊ expellit. Ille ꝟtutes administrantes velut diligentes famule virtutū principaliū oibus mēbris nostri corporis sunt insite advite nostre cōtinationem: ⁊ q: quicquid in istis inferioꝝ est se habet passiue ⁊ particulariter ⁊ a corporibus celestibus est ⁊ dependet actiue et influēter. Jdeo cōsiderandū est ꝙ virt⁹ attractiua principaliter p influentiā viget solis qui est calide ⁊ sicce influentie tēperate ⁊ nō martis qui corruptiue est nature. digestiua virtus viget p influentiā iouis. retentiua p influentiā saturni. expulsiua p influentiā lune. Et predictis planetis associari possunt hi planete qui cū ipsis in altera qualitatū vel ambabus fimbolizāt. Pro declaratione hoc annectendus est ꝙ velut in celo duo sunt planete qui de p se advite ꝓductionē aut eiusdē continuationem nō influunt saturn⁹ videlicet ⁊ mars. Jta in corpore nostro sunt mēbra que ad vite continuationē nō deseruiūt nisi p accidens. s. cistis fellis que est superflue ⁊ nimium caustice colere recollectorium: ne ex ipsa mēbra aut exardescant aut saltē febrili caloze ⁊ ficcitate nimiū infestent. Et splen qui est torcular sanguinis ⁊ supflue feccis sanguinis puta melācolie reconditorium ⁊ crater. primo illoꝝ mēbroꝝ pest mars ⁊ secundo saturn⁹. ¶ Circa predictorum de quattuor virtutib⁹ ministrantibus declarationē. Notandū est prio circa virtutē attractiuā que viget vt dictū est calidate ⁊ siccitate in corpore mixto ex elemēntis sic debet cōfortari qñ viget similis virtus in celo: vt qñ luna est in signo calido ⁊ sicco vt ariete ⁊ sagittario: non autē luna existente in leone q: leo est signū fortissimū ⁊ habet influentiam in corde hoīs ⁊ subsequenter in stomacho virtus ei⁹ est adeo fortis ꝙ leo nō debet eligi pro operib⁹ medicine siue luna sit sub eo siue sit ascēdens nec ꝓ laxatiua nec ꝓ floborhomia nec ꝓ confectionib⁹ faciendis: ⁊ cōfectiōes fiende ꝓ attractiua etiā debēt fieri luna existente sub ariete vel sagittario: nō autē sub leone vt dictū est: ⁊ qui est festin⁹ ad subueniendū virtuti attractiue: et non potest expectare lunā ad arietē vel sagittariū eligat ad minus ascendens celi arietē vel sagittarium vt superior radix cōfortet ra-

dicem inferiorem.similiter qui vult cōfortare virtutē retētiuā eligat lunā esse in signo frigido ⁊ ficco:vt in thauro vel virgine non autē in capricorno:qđ est signū retrogradum ⁊ de confectionibus.similiter de festinatione intelligendū est sicut prius modo est dictum de iuuamine virtutis attractiue.Et qui vult confortare virtutem digestiuā eligat ꝙ luna sit in signo calido ⁊ humido vt i geminis ⁊ in prima medietate libre ⁊ in aquario ⁊ de confectionib⁹ similiter:⁊ festinatione intelligendum est suo modo sicut prius.Similiter qui vult cōfortare virtutē expulsiuā eligat lunā esse in signo frigido ⁊ humido vt in cancro scorpion.⁊ piscib⁹ ⁊ silr de confectionibus ⁊ festinatione sub ꝓpria cōstellatiōe iuuāte.Et operandū est ꝙ doctū medicū; ⁊sic est finis primi capituli q̄rte differētie.

Argumentū scđi capi quarte dñe.

¶Secundum capm̄ qualr̄ humores superflui ⁊ dānosi corporis hūani sunt purgandi ꝑ aspectū ad planetas influētes super humores planetas debilitādo ⁊ signa fortificando vt mars super coleram;iupiter super sanguine:⁊ sic de alijs.

HUmores superflui corporis humani sunt humores decidētes a tēperamēto nature;⁊ illi humores inducūt infirmitates ⁊ q̄nq̄ mortē;ideo expedit prudenti medico purgare excessum illoꝝ humorum ⁊ reducere ad debitum temperamētū.Et nota quod dam capitulū positū superius in quo agitur de septē planetis influeñ.super varios humores ⁊ varias egritudines. ¶Notādum igitur ad ꝓpositū ꝙ saturn⁹ influit generaliter sup melancoliam ⁊ mars generaliter super coleram : sicut luna super fleuma.Cum igitur volueris humorē melācolicum purgare a corpore humano facias ꝙ saturnus sit debilis in celo hora illa qua propinatur medicina . videlicet ꝙ saturnus non sit in angulis:quia eius virtus fortificaretur ⁊ retineret illū humorē in corpore ⁊ ipsum fortificaret ⁊ per consequens disponit ipsum vt vincat medicinas sit itaq̄ saturnus cadens ab angulis vt eius fortitudo debiliteur nec sit hora saturni:q̄ eius virtus augmētaret ⁊ quādo est debilis in celo non habebit virtutem retinendi humorē ⁊ citius expelletur eligas ergo horam iouis aut veneris q̄ illi planete sunt oppositarum virtutū : ⁊ ꝙ iupiter vel venus sint fortes in celo:⁊ pari forma dicēdum est de marte qui influit super coleram cum volueris purgare coleram eligas ꝙ mars sit in domo cadēti, ⁊ nō sit eius hora:sed hora alicuius boni planete.Et circa hec generaliter cōsiderandum ꝙ in omni euacuatione videlicet cuiuscūq̄ humoris semp vitande sunt hore maliuoloꝝ planetarum saturni videlicet ⁊ martis.⁊ generaliter vitanda est fortitudo eoꝝ in celo in omni opere medicinali laxatiuo ⁊ sic suo modo dicendū est in alijs planetis sup alios humores vim influendi habentibus.specialius tamen cōsiderandum ꝙ q̄ saturnus assimilat splenī existēti.frigide ⁊ ficce complexionis in hora ipsius aut ipo fortificato in celo malum est purgare splenem. Jupiter est calide ⁊ humide complexionis ⁊ assimilatur epati ⁊ ideo in horis ipsi⁹ ⁊ ipso fortificato malum est purgare epar:sed bonus est purgare splenem. Mars est calide ⁊ ficce complexionis ⁊ ei assimilatur fel ⁊ renes ⁊ ideo in horis eius ⁊ ipo fortificato in celo malū est purgare fel ⁊ renes.habet autem caliditatē ⁊ ficcitatē destructiuā.Sol est calide ⁊ sicce complexioms temperate q̄ habet caliditatem ⁊ ficcitatē conseruatiuam ⁊ nutritiuam ⁊ assimilatur ei cor:⁊ ideo in hora eius ⁊ ipso in celo fortificato malum est purgare cor; sed alia membra bene possunt purgari.Et nota hic ꝙ sole existente in fortitudine virtutis influētie vt in ascen.vel in angulo medij celi vel in angulo terre bonum est dare medicinam cordialem cordis confortatiuam non tamē purgatiuam:⁊ in isto correlario aperitur magna doctrina ministrationis medicinaliuꝝ ⁊ rerū operabiliū ꝓsuppositā scientia astroꝝ.caue etiam in opere laxatiuo ne leo domus solis sit ascendēs eo ꝙ moueret medicinam ad nauseam et vomicam dispositionez. Venus est humide ⁊ benigne complexionis: ⁊ influit i resticulis:⁊ ideo in hora eius ⁊ ipso fortificato in celo malus est purgare resticulos. Luna est frigide ⁊ humide influentie ⁊ influit super cerebrū:⁊ ideo in hora eius et ipsa fortificata in celo malus est purgare cerebrum. Mercurius est frigide ⁊ conuertibilis nature ⁊ influit super pulmonē ideo in hora eius ⁊ ipso fortificato in celo malum est purgare pulmonem ⁊ incipere applicationem medicine ad membrum: sed licet quandoq̄ in horis ipsoꝝ ⁊ ipsis fortificatis in celo parare ⁊ disponere humorem ad expulsionem vel etiam parare et disponere ad medicinā nisi horis Mar tis vel Saturni.

¶Considera aūt iuxta p̄dicta ꝙ q̄uis dictum sit ꝙ maliuoloꝝ planetarū influentia ⁊ fortitudo eoꝝ in celo vitāda sit. attn̄ aduertere debem⁹ sententiā sapiēt̄ ptholi. principis scientie astroꝝ.q̄ fuit in astronomia sicut aristo.in phia.ypocras in medicina.hector in armis.salomon in moralibus volētis ꝙ cōsiderare debem⁹ infortunam vtrū ne fuerit dña natiuitatis aut saltem notabile dñium habuerit sup natiuitate illi⁹ qui recipere debet medicinā. Nā illi talis infortuna seu maliuol⁹ planeta ꝑdesse posset:vbi alijs nocumentū inferret,mali em̄ iuuāt suos vt supra tactū est ait em̄ ptholi.in cētiloquio ꝟbo.io . sic ad litterā.vt oportet infortunijs in electionib⁹ sicut piti medici vtunt venenosis sm̄ cōpetentē quātitatē.Et vult haly in cōmento ꝙ docti astrologi nō solū aspiciunt ad fortunas in electionib⁹: sz primo aspiciūt ad naturā illi⁹ cui eligūt ⁊ rei ꝑ qua fit electio.⁊ si natiuitas nota fuerit sufficit illis ⁊ fortem faciūt significatorē siue fortuna fuerit siue infortuna.si vero ignota fuerit natiuitas inspiciunt ad naturam ⁊ ad mores illius pro quo eligunt ⁊ fortificant illum planetā qui assimilatur illi nature et moribus siue sit infortuna siue fortuna.

Et assimilauit ptholi. infortunas speciebus acutis que sunt quasi venenū cuiusmodi sunt medicine quarti gra.vtputa euforbium ⁊sic de alijs.quib⁹ prudēs phisicus vtit in quibusdā corporib⁹ in cōpetēti quātitate ꝓpter virtutem earū penetratiuam ad membra longinqua purganda aut alia quauis rationabili occasione: sic prudens astrologus vtitur infortunis sm̄ quātitatē esse earū dādo videlicet eis quātitatem fortitudinis ꝙoneā. predictis generaliter est annectendum ꝙ planete sm̄se considerati diuersimode influūt super opus laxationis.Saturnus nāq̄ impedit operationē medicine.Iupiter inducit nauseam si sit supra terram.mars quoq̄ ducit vsq̄ ad emissionem sanguinis.Sol q̄nq̄ est bon⁹ quandoq̄ malus.Venus est amicabilis.Mercurius est indifferens.Adultum tamen ꝑdest mercurius si sit sub terra trahit em̄ ⁊ inclinat humores corporis ad descensuz.habēt quoq̄ planete influētias sm̄ earū naturas ꝓprias sup̄ specialibus membris ⁊ humoribus.

¶Unde saturnus habet aurem dextram splenem vesicam melancoliam cum participatione fleumatis acris.

¶Jupiter hz tactuz pulmonē costas cartilagines ⁊ sperma cum sanguine.

¶Mars hz sinistrā aurē cū ioue participe colerā renīculos venas testiculos:⁊vt vult albumazar epar cum ioue.

¶Sol cerebrum medullā visum cor neruos ⁊ in omnib⁹ membris partis dextre participationem assumit.

¶Venus hz odoratū ⁊ sperma cuz ioue muchā spinā nates lūbos pulmonē mīcē vuluā cū luna epar carnē pinguedinem.

¶Mercurius habet locutionem deliberationem memoriam linguam ⁊ vt vult ptholi.fel atq̄ nates,

¶ Luna habet gustum deglutionem stomachum ventrem mulierū pudenda. participationem in omnibus membris finistre partis. horum planetarum incommoda siue morbi in hocipso tractatu capitulo. 5. differentie. 3. recitantur.

¶ Habent insuper planete influentiā sup specialib⁹ mēbris rōne existētie eox in signis vt in ariete: saturnus habet pect⁹: iupiter vētrē: mars caput. sol femora: venus pedes: mercurius crura: luna genua.

¶ In thauro saturn⁹ habet ventrē: iupiter dorsum: mars collū: sol genua: ven⁹ caput: mercurius pedes: luna crura.

¶ In gemínis: saturnus vētrem: iupiter verenda ⁊ que succedunt. mars pect⁹: sol crura ⁊ cauillas: venus collum: mercuri⁹ caput: luna femora.

¶ In cancro saturnus virilia ⁊ eis succedētia: iupiter femora: mars pectus: sol pedes: venus brachia ⁊ humeros: mercuri⁹ oculos: luna caput.

¶ In leone: saturn⁹ verenda ⁊ eis succedentia: iupiter femora ⁊ genua: mars ventrem: sol caput: venus cox: mercurius humeros ⁊ guttur: luna collum.

¶ In virgine: saturnus pedes: iupiter genua ⁊ succedētia: mars ventrē ⁊ verenda: sol collū: venus stomachū ⁊ ventrē: mercurius cox: luna humeros.

¶ In libra: saturnus genua ⁊ succedētia: iupiter oculos ⁊ succedētia: mars verēda ⁊ succedentia: sol humeros: venus caput: mercurius ventrem: luna cox.

¶ In scorpione. saturn⁹ caullas ⁊ succedētia: iupiter pedes ⁊ caput: mars brachia ⁊ femora: sol cox: ven⁹ verēda ⁊ succedētia mercurius dorsum: luna ventrem.

¶ In sagittario: saturnus pedes: iupiter crura ⁊ caput: mars pedes ⁊ manus: sol ventrem: venus femora ⁊ brachia: mercurius verenda ⁊ cox: luna dorsum.

¶ In capricorno: saturn⁹ caput ⁊ pedes: iupiter genua ⁊ oculos: mars crura et humeros: sol dorsum: venus femora et cox: mercuri⁹ verenda ⁊ succedētia: luna femora ⁊ verendorum succedentia.

¶ In aquario: saturnus caput ⁊ collum: iupiter humeros pectus ⁊ pedes: mars cauillas ⁊ cox: sol verenda ⁊ succedentia: venus genua ⁊ succedentia: mercuri⁹ femora ⁊ cox: luna verenda.

¶ In piscib⁹ saturn⁹ humeros brachia et collū: iupiter cox ⁊ caput: mars cauillas ⁊ ventrē: sol femora ⁊ succedētia: venus dorsum ⁊ collū: mercuri⁹ crura ⁊ verenda: luna femora ⁊ eorum succedentia.

¶ Juxta hāc materiā consideratur ꝙ potentior ceteris paribꝰ est influētia planetarum: in signis supra mēbra hois ꝙ in dorsibus: sed qz nūc dictū est in generali de influentijs planetarum inter se considerandis quas habent super opere medicinali laxatiuo ⁊ supra mēbra humana ⁊ sili dictum est de vtute eox quā habēt in signo sup mēbra humana. Nunc dicendū est de influētijs eox in speciali quas habent supra eodem opere medicinali laxatiuo prout sibi inuicē cōiūgunt ⁊ quas habēt existentes sub diuersis signis. prenotādū igitur ꝙ nō similiter se habēt planete p cōparationē ad humores nostri corporis euacuādum sicut ⁊ signa celi: nā vt supra patuit in euacuando humorē vitāda erat influētia ⁊ fortitudo planete simbolū habentis vel virtutē influendi sup talē humorē. secus autē de signis: nā in euacuādo humorem aliquē eligendū est signū simbolū habēs cū illo humore: ita ꝙ talevel sit ascendēs. vel ꝙ luna sit sub ipso. dēpto vt predictus est leone cui annectitur capricor. est enim vt supra tactum fuit capricor. odiosus. dēptis quoq; signis ruminātibus cuiusmodi sunt aries taurus ⁊ capricornus: ⁊ nec sub ipsis similiter nec sub leone nec capricorno sint luna nec etiā domin⁹ ascēdēs. dempta rursus medietate vltima libre cōputando a. 19. gra. eius que vocatur via combusta. demptis etiam tribus primis gradibus signi scorpionis quia luna illic et maxime in tertio gradu scorpionis infortunatur quia est casus ei⁹ qz oppositū

sue exaltationis qđ est. 3. gra. tauri. Juxta qđ est notādū ꝙ gradus qui est precisus casus alicuius planete infortunat semp gradum precedentē imediate: et graduz immediate sequen̄. quia illi multū sapiūt naturā illius qui est casus: hinc est ꝙ etiā quartus gradus scorpionis vitandus est. Circa qđ desiderandū est ꝙ planeta existēs sub aliquo gra. siue fortūato siue sb nō fortunato sicut tactū est sapit naturā ⁊ illius q̄ immediate p̄cedit ⁊ illi⁹ q̄ imediate seq̄tur. plus tamē sapit naturaz illius qui imediate sequitur qz ad illū se applicat: ⁊ ab illo q̄ precedit recedit. modo vt supra patuit applicatio fortior est q̄ recessus. vnde considera ꝙ si esset possibile oculū esse in centro terre videret per centrū corporis planete ad gra. 9. sphere qz isto modo sumunt nostre calculationes similiter ⁊ domorum celi cōpositiones sumunt penes nonā sphērā. Nota quoq; ꝙ de gra. ascendēn. in quocūq; climate ꝙ si veniat finis signi vt supra. 30. gra. aquarij ponit p̄m⁹ gra. piscis p̄ initio ascēdēn. in faciendo figuram celi licet nō debeat fieri quo ad alios gradus celi. causa p̄mi est duplex. p̄ma est causa que tacta est: qz gradus positus in medio aliquorum licz sapiat tam precedēn. q̄ sequen̄. naturam magis tamen sequentis. secunda quia si caperetur vltimus gradus aquarij p̄ initio piscium tunc illud signū aquarij pauc̄ cū vigorem haberet in illa domo ⁊ tamē oporteret dīm ascēn. sumere penes aquarium: sed quando initiū signi piscis ponitur p̄ initio tunc totū illud signū est vni⁹ ⁊ vnifor̄mis dominij ⁊ sic dīs ascēn. ⁊ cetera faciliter ⁊ vnifor̄miter sm ipm p̄t inueniri ex his faciliter p̄z causa. scđi. Nota ita q̄ consequent pro purgatione quo ad signa ꝙ ad cito purgandū egritudies recētes triplicitas aquea est vtilis ⁊ maxime luna existente in piscibus ad antiq̄s vero triplicitas terrea est oportuna dempto semper capicor. ⁊ plus in hoc valet taurus ⁊ luna sub co: ⁊ luna sit salua ab infortunis ⁊ in aliquo angulorum vt sit fortior: ⁊ caue ab appropiquatiōe lūe cū saturno qz significat semp elongatiōez et tarditatē in rebus. Cōsiderādū igitur specialiter ꝙ in figura celi facta sup hora sūptionis ipsius farmaci idest medicine laxatiue p̄ncipaliter considerare debemus duos planetas scz dīm ascēn. ⁊ lunā hoc notat Ptholo. in centiloquio vbo. 21. sic inquiēs. Purgatorijū accipe luna in scorpione vel in piscibus dño ascendēn. ⁊ iuncto planete qui fuerit sub terra laudabili si vero cōiunctus fuerit dīs ascendēn. planete existēn. in medio celi patiet nauseaz ⁊ vomet medicinā nec in ea morabit. Et vult haly in cōmento ꝙ intelligit verbuz de tota triplicitate aquea ⁊ ibi reddit cāz amphi: quia domino ascendē. cōiūcto planete qui fuerit sub terra humiditates superfluē mēbrorū obstan̄. fortitudini eorū trahunt ad inferiores partes corporis et opposito modo fit si supra terrā sit. Et nota ꝙ fortius est in hac re si dīs ascēdē. corporaliter fuerit sub terra pro actu laxatiuo: aut si corporaliter fuerit supra terram pro inductione nausee ⁊ dispositionis vomice. Itē in eodem cētiloquio verbo. 19. sic ait: Ptholo. si quis purgatorijū acceperit luna cū ioue existente abbreuiat opus eius ⁊ effect⁹ eius minuetur cuius causā reddit haly cōmentator: ibidem in cōmento sic: qz effectus medicine non est naturalis corpoi sed attrahit humores superando plures virtutes: cū igit natura fortior fuerit ipa medicina prohibebit effectum eius sed iupiter confortat naturā cōiunctus lune: igit ⁊c. Et ampliari potest sīa ptholo. ad existētiā lune cū venere: qz q̄n luna est cū venere etiā nō est sumēdū farmacū licz fortius sit de ioue. Et rō vtriusq; simul pōt esse hec qz ex quo luna est humide cōplōnis: ideo rōne cōiunctionis ei⁹ cū ioue aut venere qui sunt planete humidi mēbra nimiū hūida reddunt ⁊ p̄ dīs ad fluxū nimis excessiue. peliuia. ⁊ p̄ dīs medicina maxime ratione humiditat⁊ ve

neris nimium duceret, ⁊ similiter ratione fortitudinis iouis similiter ꝯiditatis eius luna eñ coniūcta iouí adeo naturā cōfortat vt ꝙ medicina nō possit vincere naturā: cū rñ de ratione medicine laxatiue sit ꝙ naturā vincat. Cōsulunt attamē aliqui ꝙ luna existente cum ioue nō dentur medicine laxatiue integra dos. sz fortasse si necessitas esset. so. aut. 12. pars ei⁹ ⁊ illud de facto visum est ꝙ experientiā in quodam egro qui cepit facilez medicinā alīs p eundē receptā ⁊ ductus fuit per ipaz vsqꝫ ad vltimū fere potentie sue nature ⁊ vsqꝫ ad mortis periculū: ⁊ hoc est intelligendū quicquid haly cōmentator dicit ad verbū ptholo. dicitur ꝙ intelligit ⁊ effectus eius sz sanitatis minuet: fortiꝰ quoꝙ vitande essent dicte contunctiones lūa existente recepta a fortūa ⁊ dño ipsius lune respicieñ. eā a tertio vel septili: ⁊ maxie caue ne lūa sit in leone in dādo farmacū ⁊ ne leo sit ascen. ⁊ itellige illō qō dictuz est de cōiūctiōe corpall aut saltez de applicatione ad coniunctionez corporalem ipsius lune ad ioue vel venerem ⁊ nō de aspectu ipsi⁹ lune ad illos duos planetas imo aspectus lune ad ioue ⁊ maxime ad venerē est valde bonus ad opus laxationis ⁊ bonū est in opere laxatiuo ꝙ sit dominus ascēdē, potens fortunatus orientalis in angulo rectificatus. his duob⁹ significatorib⁹ adde cum ipsis fortunas in signo mēbri a quo vis euacuare: ⁊ fortificetur illud signū ꝙtū poterit: ⁊ si fortuna posita in illo signo respicieñ. mēbrū habeat in tali signo influentiā supra illud mēbrū erit prestantius et apta dñz quarte domus ⁊ pone lunā vel dñm ascēdē. in signo materie euacuande semper fortificando eos: ⁊ caue ne illi duo significatores sint in ascēdē. nec in signo ruminatiuo qz euo meretur medicina ante ꝙ operaretur: ⁊ p cōsequens si velles facere vomere ⁊ purgare partem superiorē stomachi elige alter significatoꝝ dictoꝝ in ascendeñ vt in signis ruminantib⁹ vel in celi medio: ⁊ caue ꝙ inꝑtū potes ne isti significatores sint cadentes nec retrogradi nec cōbusti nec sub radijs solis vel alīs infortunati vt pro calida materia euacuāda pone eam in calido signo ⁊ p humida in humido ⁊ pro melācolia euacuanda applicet luna ioui pro colera veneri. pro fleumate soli: nec applicatur luna vel dñs ascendeñ. planetē retrogrado: ⁊ si medicina est potio melior est scorpio. si electū cācer: si pillule pisces: non sit luna vel dominus ascēdē. vt pars fortune in quarta domo nec in octaua: nec in cadēti aut infortunat auti infortune nisi sicut dictū est illa infortuna sit dominus natiuitatis: nō etiam sit dñs domꝰ mortis in aliquo angulorū ⁊ preseruti in ascen. nec cōmixtionē habeat cū aliq̄ significatorū nec habeat magnā potestatem hora sumptionis medicine. Et qz dictū est de medicinis laxatiuis videre restat de restrictiuis: pro quo notanda sunt sequentia ꝙ videlicet lūa sit in gradu sue exaltationis iuncta ioui per corpus aut applicans ei ex radijs: sit quoq; tam luna ꝙ planeta cui ipa luna applicat de tardo cursu non tamen sit retrogradus ille plāeta cui luna applicat: ⁊ si isti duo sint accedentes ad septentrionem prestabilꝰ erit caue a venere ⁊ marte ⁊ quo ad signa bona est triplicitas terrea dempto capricorno ⁊ vtilior est taur⁹ ⁊ competens est aq̄rius. Qz si medicina debeat sumi pro vomitu elige signa ruminantia ⁊ cancrū tā ascendētia ꝙ luna existē. sub ipsis ⁊ ꝙ dominꝰ ascēden. sit in celi medio: ⁊ si iret ad suā exaltationē. esset prestabilꝰ. aptaq; signū mēbri. vñ aptare signū est eligere ꝙ illō veniat ad bonā domū celi: ⁊ si bonꝰ planeta sit in illo signo aut domo aut sit rem aspiciens tāto melius ⁊ ad gargarizandū eligat ascēdē. aries vel cancer vt luna sub alīq̄ illoꝝ signoꝝ sit luna salua ab infortunijs sed de. clisteribꝰ ꝓsidera ꝙ luna sit i ꝓma medietate libre vsqꝫ ad. 19. ⁊ vel in scorpione dēptis q̄tuor ꝓmis gradib⁹ ⁊ dñs ascendē. nō habeat aspectū ad dñm dom⁹ sexte habeat tñ luna aspectuz vel dominus ascēden. ad venerem eā aspiciendo septili vel trino aspectu hoc iuuabit ⁊ plus valet aspectus lune ad venerē ꝙ ad ioue et elige si possis in his opationibus ꝙ luna sit recepta a fortūa aut saltem ab infortunijs libera: nō tamen sit cōiuncta corporaliter ioui vel veneri qz abbreuiaretur opus medicine cū malo effectu nimis laxando ⁊ debilitando corpus ⁊ extrahēdo eque bonos ḥuores a corpe sicut malos: ⁊ ista eadē est causa dictoꝝ de cōiunctionib⁹ eoꝝ supra in passu vbi determinabaꝫ de medicinis laxatiuis.

Argumentū tertij cap. quarte dñe.

Tertiū cap. qualiter totū corpus ḥuanū corruptibile habet aspectū ad celum ⁊ quelibz eius pars: ⁊ in curis ordinādis pōt ꝓsiderari certa ordiatio celi vt facilior cura acquiraꝫ si cura p artē fit possibilis.

Totum corpus humanū subijcit celo corpus humanū corruptibile ponit hic ad differentiā corporū ḥuanorū glorificatorū q̄ nullo modo subiacēt celo nec suis influentijs sicut sunt corpora sctōꝝ: sz ista nostra corpora que sunt inferius subijcūtur celo. teste sancto Thoma de aquio in summa cōtra gētiles sic dicente. Corpus ḥuanū subijcit celo: intellectus vero noster subijcit angelis: volūtas nostra non subijcit nisi soli deo: ⁊ omnia hec subijciuntur deo. Nunc igit videndū est qualit corpus nostrū ⁊ per quā formā subijcit celo: et circa hoc i kalendarijs antiquis: specu latiui antiqui depinxerunt hominem nudum qui super habet arietem: in collo taurum: in brachijs duos geminos: in parte superiori pectoris cancrum: contra stomachum ⁊ cor leonem: in parte superiori ventris signum virginis in parte inferiori ventris descendendo vsqꝫ ad pudenda signum libre in imembrijs generatiuis scilicet in pudendis scorpion. i corpis sagittarium; in genibus capricornum. in tibijs aquarium: in pedibus signum piscium: et ratio istius est quia signum arietis infinit in capite hominis et omnium animalium: thaur⁹ in collo: et sic de alijs descendendo vsqꝫ ad finem signoꝝ. Unde dicit alkibicius ꝙ aries ḥ abet corpus et faciem: thaurus collum ⁊ gutturis nodum gemini humeros et brachia ⁊ manꝰ: cancer pectus cor stomachum costas splenem ⁊ pulmonem. leo stomachū cor latus ⁊ dorsum. virgo ventrem anteriora telas ⁊ intestina. libra lūbos ⁊ inferiora ventris vmbilicum pectinem. scorpio verenda testiculos vesicam anum sagittarius femora. capricornus genua. aquarius tibias vsqꝫ ad inferiora cauillarum. pisces pedes: ⁊ idem ordo potest directe attendi in in firmitatibus pes nes domos dando caput ⁊ faciem ascendenti ⁊ sic de singulis.

Proportionatis itaqꝫ celestib⁹ signis ad membra nostri corporis procedendū est ad curam ipsorum ⁊ totius ḥumani corporis aspice in omni tempore curationis ad locum morbi in corpore. ꝙ si fuerit egritudo in aliquo illorum trium membrorum: puta vel in capite gutture aut pectore superiori: cura eam cum luna fuerit in vno illorum trium signorum; puta in ariete necnon in tauro aut geminis que est pars superior. ⁊ si fuerit in parte secunda corpis scilicet a spatulis vsqꝫ ad vmbilicum: cura similiter eam cum luna fuerit in cancro vel in leone vel in virgine et est hec pars media. si fuerit egritudo in parte inferiori corpis videlicet ab vmbilico vsqꝫ ad genua tam ante ꝙ retro cura eam etiam vel luna existente in libra vel in scorpione vel in sagittario. et si fuerit morbus a genu vsqꝫ ad pedes sit similit luna vel in capricorno vel aquario vel in piscibus: ⁊ exquisitius esset si luna esset in membro respicieñte distincte membrū curandū vel saltem sit tale signuz ascendēs vt si velis caput curare sit luna in ariete vel saltem aries ascendat: sed sicut su-

pra dictum est non sit luna in ascē.qm̄ ibi infortunat:t scias q̄ oīs egritudo t dolor existēs a capite vsq; ad pectinē dz curari luna existente iter angulū terre t medīū celi q̄ pars dr̄ ascendēs t pars alta celi:t si fuerit a pectine vsq; ad inferiorem partē pedis curabis cum luna fuerit iter decimā domū t angulū terre q̄ est⁹ pars inferior circuli t sic in alijs egritudinib⁹ t sit luna iuncta fortune aucta lumine t nūero ab infortunijs salua t in angulo p̄ter q̄ i ascēs.t sic in ascēs.fortūa ascēs.q̄ significabit curā.Et caueas in oīm curatione ab hora martis t eius influentia t ne luna vel dīs ascendē.iungat ei t p̄ser/tim ne luna iungat ei in signis terreis vl̄ igneis:t ne luna vel dīs ascendē.aspiciat ea malo aspectu maxime in cremēto lune t in cura oculor̄ t capitis t pone iouem fortunatus in ascēdē.vel i.ii.io.vel.9.t si vis curare fascinatū vel maleficiatum vel demoniacū fit mercuri⁹ in suo termio vl̄ in alijs dignitatib⁹ :t sic nūquam valet si eēt mercuri⁹ in p̄mis septē gradib⁹ virgis q̄ esset in sua domo t suis terminis. aliūde tamen nō fit impedit⁹ intelligendū quoq; q̄ melius essz q̄ luna esset in principio inceptionis cure in signo mobili aut cōmuni q̄ fixo:q; si est signū fixū protēdit cure p̄fixtatē:t inter fixa plus vitandus est leo t acceptabilior taur⁹ imo vt supra patuit i egritudinibus antiquis t fixe radicatis omnino eligendus est taurus Inter quoq; mobilia plus vitand⁹ est capricornus:t ne mireris si plus in donationibus laxatiuaz medicinaz t alijs medicine operibus attendamus existentiā lūe in celo q̄ alterius planete.ipa em̄ celoruz est nūcia.hic em̄ annectenduz est q̄ sicut supra dictū est q̄ signa celestia respiciunt naturali quodaz respectu membra nostri corporis : ita eadem signa t stelle eis infixe influunt etiā supra medicinas tā simplices q̄ cōpositas illis mēbris debitas t ab eisdem euacuatis.verbi gra.stelle que habent influentiā supra caput collū t pectus hominis sicut sunt stelle arietis t tauri t geminorū influunt singulariter supra ierapigrā:ideo ipa habet vim singularem imperio creatoris a capite collo t pectore t non ab inferioribus membris:t hoc exemplū est p̄ medicis cōpositis. similit̄ pro capite est dicendū de illa simplici medicina puta aloe t mirabolani.t a pectore simili rōne euacuat hoc p̄positū medicamē puta dyasene : t istud simplex puta agaricus quia specialē influentiā sup cōpositione t generatiōe eorum habuerūt stelle cancri leonis t virginis.pari ratiōe a stomacho illud euacuat compositū medicamē puta dyatris:t istud simplex scilz casia fistula t similiter mirabolani .scz ratione stellarum cancri leonis t virginis simili de causa similiq; modo euacuat ab epate hoc compositum medicamē electuariū de succo ros:t illō simplex scilz fumꝰ terre scilicet ratione influentie principalis virginis t principij libre.eodem etiaz modo euacuat a splene illud compositum medicamē pillule inde vel etiam dyasene et illud simplex scilicet sene velletiam fumus terre scilicet ipse finis virginis t principij libre.eademq; ratione suo modo ipsis renibus appropriatur hoc compositū medicamē puta benedicta t illud simplex puta sapifragia ratione influentie libre t scorpionis.matrici.etiaz simili modo appropriaz hoc compositū medicamē scilz benedicta:t illud simplex puta coloquintida scilicet libre t scorpionis.iūcture autem simili ratione conuenit hoc medicamen compositum scilicet electū de succo ros.vel etiā benedicta: t hoc simplex scz hermodactili vel etiam coloquintida.coloquintida quoq; t hermodactili ꝓpter influentiam stellarum constituentium signum piscium virtutē habent purgandi pedes,t hz supra iuncturas maximam influentiā capricorn⁹ t post aq̄rius t post pisces.Cōsiderandū attamē circa nūc dicta q̄ multū cōferūt dispositiones q̄litatū medicinarū ad opa euacuationū hinc

est q̄ ad euacuandum a iuncturis q̄ sunt loca mēbrū remota a stomacho t alijs p̄ncipalibus mēbris necessarie sunt medicine fortes vt virtus earū in via ratione caloris naturalis non consumat t oporteat eas esse subtiles t acutas vt virtus earuz ad profunda corporū loca queant penetrare maxie q: loca iūcturalia sunt neruosa t per cōsequens dense cōpaginis.Admiratione quoq; dignū rationabilit̄ existit.vnde tam admirabilis vis existat tā medicinis q̄ stellis:medicinis scilicet passiue t stellis actiue: sed hec oīm remoto hesitationis scrutinio a summo oīm rerū cōditore ac creatore ipsiusq; potēti t oī perfectione digno imperio ꝓfluit t depēdet:t non solū hec vis mero subiecta iure naturali:sed t oīm virtū tam sensibiliū q̄ intellectualiū cunctarūq; reruz totius nature subiecta vultui eius ineffabili bonitate dependet multimode:ordine quo q̄t nexu nobis incōprehēsibili extat contextura ipi summo bono qđ deus existit vt origini simul t fini lege inmittitur naturali.iuxta dictū boetiū in de philosophico consolatu libro.3.metro.3.¶Repetūt propriosq; recursus reditusq; suo singula gaudent nec manet vlli traditus ordo nisi qđ fini iunxerit ortū stabilemq; sui fecerit orbē.Et quia supra dictū est q̄ corpus humanū habet ordinē ad influentiam signorum:vt influētia arietis supra caput:t sic de singulis pretermittendum non est in presenti materia q̄ etiā corpus nostrū humanū habet aspectū ad influentiam.12.domorum vt puta caput ad ascē. collum ad domum secūdā:t sic deinceps sm̄ ordinē domorum vt dictum est clarius superius.Unde bene aduertenduz est q̄ si curare velis caput siue per medicinā laxatiuā siue per alterationem aut aliō multū cōgruum erit q̄ in domo respicien.caput ponatur fortuna non aliūde impedita:t prestabilius esset q̄ aries ascenderet nisi q̄ vitari deberet medicina laxatiua si ꝙ luna esset sub eo vel siue aries ascendere ret quia timor esset de vomitu:t hoc est solū ratione illius q̄ aries est signū ruminatiuū:t sic de alijs dicendū est q̄ si velis curare collū .fit fortuna in secūda domo: t prestabilius esset si taurus constitueret domū secundam.t sic videndū est consequenter discurrendo per alias domos:luna aūt solū dispone in suo signo velut supra tactū est.si tamen signum in quo est luna constitueret domū respicientem mēbrū cui mēbro esset medicādū tanto prestātius esset;sed tamen bene semp cōsidera q̄ nullo modo fiat incisio in mēbro luna existēte in signo hoc mēbrū respicien. His dictis generaliter annectēdū est q̄ in oīm electione cuius effectū quis desiderat t ad ꝓpositū intelligimus de medicinali electione septem sunt considerandā Primum est aptare seu fortificare planetā vincentē in natiuitate vel saltem naturē t moribus eius cui fit electio cōueniētē.Secūdū est aptare planetā qui fuit dux proxime preterite cōiunctionis vel oppositionis luminariū:quia ipe habet significationē super oīs qui sunt inter ipsa tēpora media.Tertiū est aptare gradū ascēdēs.t eius dīm.Quartū est aptare gradū vtriusq; luminaris t dīm hore: t si hec impedita fuerint nullū erit remediuz vtrestatur haly.sed oportebit electionem differre.Quintum est aptare domum et planetā significātem rem t genus electionis ac ipsius planete vltimū receptorem Sextū ē aptare gra. medij celi.Septimū tādē ptē fortune t domuz q̄rtā que est finis rei. Vñ nota q̄ aptare domū aut planetā nihil aliud est q̄ eligere tps in q̄ fuit in dispositione apta t bona in ipso celo.

Argumētū quarti cap. quarte dīe.

¶Capitulū quartum de electione influētie celi circa curam oculorū t auriū et de eius subtili ingenio.

Quia in isto capitulo tractandum est de influētia celi sup oculos corporis hūa/

ñi ⁊ super aures ⁊ de modo medendi et conseruandi sanitatem talium organorum. Primo videndum est oculus. oculus est membrum rotundum radiosum lucidū septem tunicis ornatum ⁊ constans ex tribus humoribus. ⁊ est ornatus septē tunicis a ppietatibus septē planetarū: ita ꝙ quelibz tunica ipius oculi participat cū cerro planeta incipiēdo a saturno: consequenť descēdendo vsq; ad lunaz vt pōt patere discursu pspectiue theodosij. oculus est cōstans ex tribus humoribus qui sunt isti: cristallin⁹ que est sedes virtutis visiue ⁊ pticipat cū natura aeris humor citrinus qui participat cū natura ignis. ⁊ humor albugine⁹ qui participat cū natura aque. Visa cōsideratione oculi in sevidendū est de influentia celi suy oculū: ⁊ de cura ei⁹ cōsiderandū vtrū oculus patiatur ratiōe humoris abūdantis in cerebro descendentis ad oculū: vel ꝙ fit tela in ipso vel aliqua macula vel vesica. si sit impedimētū ex parte humoris cerebri purgandū est cerebrū ab illo superfluo humore p medicinā cōpetētē luna existen. in piscib⁹ vel i ariete vel in tauro: ⁊ prestāti⁹ est ad hoc signū arietis: ita tñ ꝙ aries luna existente sub eo nō ascendat: hoc est ꝙ nō ꝟstituat domū primā rōne infortunij lune in ascen. ⁊ licet rōne ruminositatis arietis ascenden. nō esset bene eligēdum tñ minus malū multo esset ꝙ si luna eēt sub eo. ꝓpterea cōsidera iuxta ante habita ꝙ presentia lune in aliquo signo ad opera medicinalia multo plus valet ⁊ fortio: est ꝙ ꝙ signū aliqđ nude ascendat: et sic de alijs bonis planetis dicēdū est suo modo. s. de ione sole venere ⁊ mercurio. Purgato igit cerebro applicetur aqua vl alia materia cōueniēs ad purgandū oculū magis extrinsece ⁊ ad ꝟfortandū ipm eligēda est lūa in ariete dū tñ materia nō sit corrosiua tūc ei eligēdus eēt taur⁹. Si vero fit tela in ipso oculo vel aliqua macula vel vesica ḡre esset necesse ponere ferrū vel materiā corrosiuā: videndū ē cū magna deliberatione ⁊ quandoq; p meliorem antē ꝙ debeat cura inchoari vt possit haberi cōpetēs celi influētia ad talē operationē inchoandā. ⁊ primū quidē est ꝟsideradū ꝙ luna sit in ariete nec aries ascendat eo ꝙ tangere mēbrū ferro luna existente in signo talis mēbri verēdū est. Secundo cōsiderādū ꝙ luna sit i cremēto velocior in motu. Tertio ꝙ lūa nullā influētiā recipiat a marte per aspectū vel p̄iūctionē: q; magnū dānū mars influit oculis ⁊ est dānator oculoz ⁊ totius capitis maxie in crementō lune. Quarto ppende ne cura oculorū inchoeť hora martis vel saturni sed peior ē influētia martis. Quinto ne. mars sit ascendeñ. celi vel in ascen. natiuitatis egri qui sciret natiuitatē: q; ascendēs. ḃz caput. Si possis vltra predicta facere vt pars fortūe nō sit in quarta domo octaua nec sexta. ⁊ ad bene eligēdū influētiā competentē sit luna in cancro aspiciēs iouē vel solem vel venerem aspectu amicabili. luna in ỳgine ⁊ in p̄ma parte libre ⁊ in aquario ⁊ secūda parte pīscium vilis est positus taurū: nō tñ sit in fine signorū q̄ sunt termini maloz ⁊ deterior esset lūa in fine piscū ꝓpt approxiationē ad arietē ꝙ in fine aliorū signorū dictorū. Caue etiā in oribus medicinis tangē. oculos quacūq; via ne pareñ sub influētia martis nec ꝙ pars est vasa vitrea in quib⁹ medicine oculorū recondi dñt in hora martis nō mūdeť q; venirer forasse incōueniēs vl fractio aut inepta cōseruatio medicine i eisdē: ⁊ q̄ro peior esset mars vt puta retrogradus cōbust⁹ tanto esset pei⁹. Multo natura hūana ad custodiā oculoz laborat: q; oculi sunt fenestre aie per quas fenestras videt colores ⁊ figuras. Et vt dicit plato oculi participāt cū cerebro in genere luminis intellect⁹ recipit lumē spūale ⁊ oculus lumen corporale: ⁊ oculus est pinguis ⁊ lachrymosus: ⁊ lachrymosus ratione participante cuz natura aque.

¶ Aures sūt mēbra seu organa nobilissima tortuosa cōcaua ex instrumentis aie quib⁹ soni ⁊ voces discernūt sapiētie ⁊ scientie sūt susceptibilia dicēte Aristo. i. methaphisice. Q; aialia auditu carētia sunt indisciplinabilia. circa cuius ꝟsideratiōez medicinalē per influentiā celi omnia q̄ dicta sunt de adiutorio ⁊ nocumento oculorum memorāda sūt ad sanationē aurium excepta ista differētia ꝙ oculi requirunt medicinas tēperate frigidas ad eoz conseruationē nisi in hoc ꝙ aqua ardens prodest oculis dolorē tñ iferr: ꝛ alie aliq; medicinales appropiate oculis tēperate debent esse in calore ⁊ frigiditate ⁊ plus principando naturā calidā ꝙ frigidā. oppositū est de auribus: q; aures requirūt aquas seu medicinas magis tendētes ad calorē ꝙ ad frigiditatem p earū conseruatione ad curam vero oculoz vel auriū istō cap̄. simpliciter non sufficit quo ad celi influētiā sed multa sunt consideranda de his q̄ superius in alijs capitul' sunt declarata vt verbi gra. si tu incipis aliquā curā oculoz vel auriū circa coniunctionē solis ⁊ lune non nisi male accideret: ⁊ sic de alijs cōditionibus tactis.

Argumentū quinti cap̄. quarte dñe.

¶ Quintū cap̄. de minera febrium ⁊ de planetis influentib⁹ in ipis ⁊ de ingenio ꝓcedendi ad curā sequit in hūc modum.

Natura febriuz pariter ⁊ celi influentia in cura eaz efficacius pscrutari possint prenotāda est febris diffinitio ⁊ istarū hec generalis distinctio. vnde febris est calor naturalis mutat⁹ in iguē. distinctio quoq; generalis eaz ex hac descriptione trahi pōt hoc modo. Nā ex quo febris est calor vt dicit diffinitio ⁊ ipi⁹ nois interpretatio. dicitur em̄ a feruco feruesc: vl a phos grece ꝙ est ignis vel lux latine. ideo sm triplicem calorem nostri corpis triplex est p̄ma diuisio febrium. Est em̄ calor spirituū calor mēbroz ⁊ hūoz. febris, gñata p lapsū caloris spirituū dicit effimera ab effimeron grece qđ est nomen cuiusdā piscis solū viuētis per vnū diē: q; illa febris non durat vt plurimū vltra spaciū vnius diei: no aūt durat vltra spaciū triū dierū qñ in putridā. conuertit. ⁊ cātur hec species a supercalefactione spirituū ⁊ nimio eſtu ab interiori aut exteriori. aut interiori qdem vt ex ira sūptione cibi aut por⁹ supericalefacientiū: vl ex exteriori qdem vt ex excessiuo exercitio seu nimia mora in sole ⁊ ex alijs indebitis adminis̄ratiōib⁹ rerum nō naturaliū supercalefacientium: ⁊ sicut hec febris ex facili plerūq; causatur curatu ita facili ⁊ subito remedio puta p simpliciter in frigidātia potest curari: febris vero generata a supercalefactione mēbroz dicitur ethica ⁊ est illa inter omnes species febrium lentissima eisq; diuturnior. primū ipz eo ꝙ ipsa est habitualis facta ⁊ equalis fere in gradu ipi caloi mēbrorum ⁊ per cōsequens lente afligit ipa mēbra ⁊ fere insensibiliter ipsa ledit: cuius causa est q; dolor est sensus rei contrarie sensus autē non causať nisi per actionē vnius contrarie qualitatis in alterā. ab equalib⁹ autez nō fit actio. sed actio fit a qualitate predomināte q. igitur naturalis febris ⁊ calor ethice febris parū dominať caloi mēbrorū sequit ꝙ paucā actionē faciat ḡre ⁊c.

Procedit tñ hec febris semp extenuando patientē ipm ⁊ absumendo mēbroz humidū sez roiale cambiale ⁊ glutinosum. ⁊ sic tres sunt species ipius febris ethice. Prima que causatur per cōsumptionem humidi roialis qđ humidum roiale dicit resudare a mēbris arozans ea. Secunda causatur per consumptionē humidi cambialis qđ sic dicitur eo ꝙ immediatissime a ptū est ratione assimilationis mēbrorum quā iam acquisiuit ratione caloris membrorum aptum in quā ad hoc vt in subitā tiā mēbroz cōuertať. Tertia causať ex cōsūptione hūidi glutinosi qđ ē hūidū actu ptinuās ipa mēbra. Ex his prima harum facilioris ē cure alijs duab⁹ difficilioris

tamen cognitionis ⁊ secūda difficilis est cure facilioris tamen q̄ tertia. tertia vero difficilime est curatiōis eo q̄ nimiū subiē mēbrorū est inhabituata ⁊ eidē fere coequalis facta. ⁊ hec febris licz ethica a dictis vocatur febris facta ratione nūc dicta ⁊ eo q̄ nō dependet a cōtinuatiōe delegationis causarū ipsius ab aliqua minera. ¶ Febris aūt causata a supercalefactione innaturali humorū dicitur putrida eo q̄ residet in capinosis. i. fetidis humoribus delegatis ab aliqua minera ipius mēbri. ¶ Considerādū attamē q̄ ex quo febris est pria passio cordis q̄ nulla species febris causatur nisi cor primo supercalefiat ⁊ sic ipso supercalefacto consequenter alia mēbra supercalefaciat: ⁊ propter hoc febris dicitur vniuersalis. diuersificatur tamen hec febris tam quo ad materiā q̄ quo ad mineraz. minera in proposito dicit sedes seu locus originalis alicuius humoris febrilis. quo ad materiā quidē diuersificatur febris sm diuersitatem quattuor hūorum. febris igitur generata ex supercalefactiōe sanguinis est duplex. quedam causatur solum ex minera sanguinis multitudine ⁊ vocatur sinocha: alia ex sanguinis putrefactione ⁊ vocatur synochus. Unde metrice synocha de multo sed synochus a putrefacto. et eius minera est plerūq̄ epar. ¶ Febris generata a colera dicitur generaliter tertiana eo q̄ affligit de tertio i tertium diem: ⁊ sic vocatur interpaulata quandoq̄ tamen infestat continue et sic dicitur cōtinua: ⁊ diuersificat eo quia quādoq̄ fit ex pura colera ⁊ sic dicitur tertiana vera seu pura que fit in vltimo excessu caliditatis. dicitur causon a caumate qđ est incendium: aliomodo fit ex permixtione alterius humoris ⁊ precipue fleumatis ⁊ minera ei⁹ ē cistis fellis vel etiaz epar. ¶ Febris gñata a supercalefactione fleumatis dicitur quotidiana eo q̄ quolz die affligit ⁊ ei⁹ minera est stōachus eo q̄ stomach⁹ vt aūt medici est latrina fleumatis. ¶ Febris aūt generata ex supercalefactione melancolie dicitur quartana eo q̄ affligit de quarto in quartum diem. ⁊ diuiditur hec species febris sm diuersitatez melancolie. Duplex em̄ est melancolia. ſ. naturalis ⁊ innaturalis. naturalis est illa que a principijs nature nostro corpi inest exns naturali in fide ⁊ fex sanguis. alia est innaturalis ⁊ illa generatur ab adustiōe vniuscuiusq̄ humoris: ⁊ est minera quartane ipsius splen. Et nota circa dicta q̄ egritudines generate a duobus calidis humoribus dicuntur acute: generare vero a frigidis hūoribus ⁊ presertim a melancolia dicūtur chronice. idest longe seu prolixe. acute reguntur motu lune in angulis celi: chronice vero regūtur motu solis in eisdem celi angulis. vt vult ptholome⁹ verbo. 60. centiloquij albahaym sane ⁊ certe rc̄. in quo verbo similiter ⁊ in cōmēto haly ostenditur causa mutatiōis oiz morboz curabiliū taz acutoz q̄ chronicoz. vt exempli gra. ponatur q̄ in principio morbi acuti luna fuerit i principio arietis tunc septima dies ab ea est cretica cuius causa astronomica ē: q: septima die luna venit ad signum cancri nam lūa mouet p dies duos ⁊ sex horas. i vno signo vel circa qđ est oppositū in duabus qualitatibus ipi arieti q̄ aries est signum calidum ⁊ siccū ⁊ cancer est signum frigidus ⁊ humidum ⁊ inter arietem ⁊ cancrū est quarta pars circuli causans primam lineam quadrati celi. ⁊ si luna in loco illius quadre planetam fortunatū inueniat siue per coniunctionē siue per aspectū fortius tamen est per cōiunctionē: nā fortificabitur supra morbū ⁊ est signuz boni q̄ si medicus astrolog⁹ preuideret illic illas fortunā p propicias ⁊ faciles medicinas posset infirmū ad sanitatē in septima die deducere. Qđ si nō ibi fiat crisis eo q̄ nō reperietur bonus planeta ille expectādo est dies. 14. a principio morbi q: tūc lūa erit in principio libre ⁊ cōcurrūt due cause crisis: vt puta oppositio celi ⁊ signoz contrarietas in vna qlitate: aries em̄ calid⁹ ⁊

siccus est: libra vero signū calidū ⁊ humidum ⁊ si illic reperiaē planeta fortunatus signū est salutis: si infortunat⁹ ē signū periculi: ⁊ sic si tūc nō fiat crisis expectāduz est quousq̄ luna veniat ad sequētē q̄draz puta ad principiū capricorni ⁊ erūt. 21. dies ⁊ erit tertiū lat⁹ ipsi⁹ quadrati celi q̄ similiter nō: expectandū est quousq̄ luna retrogradiē ad locū initij. ſ. ad principium arietis. ⁊ sic pplebit totā reuolutionē suā ⁊ erūt. 28. dies ⁊ erit ibi latus quartum ⁊ erit ibi crisis si fortuna reperiaē ibi: si ifortuna cōuertiē egritudo acuta in chronicā. inter hos aūt dies creticos sunt dies alicj medij qui vocātur dies indicatiui a phisicis eo q̄ indicant signa salutis aut periculi vēturi in die cretico prime subsequenti sicut dies quarta est indicatiua septime q̄ dies indicatiui sumuntur p loca circuli signoz intermedia inter duas quadras: q: illa loca semper in aliquo opponūtur ipsi quadre p̄cedenti. nam p̄supponendo exē plum positū in quarta die luna est i thauro: modo thaur⁹ est cōtrarius arieti in vna qualitate puta frigiditate: ⁊ sic tūc nō erit vis humoris q̄ mouereē in egro sicut fuit in principio morbi: ⁊ p ꝯsequēs natura via deonerationis fortificaē ⁊ sic naturalius operaē ⁊ signū dat medico bone crisis future in sequēti q̄dra: ⁊ sic inuestigati sunt 8. āguli circuli signoz penes quos sumūtur iudicia cretica. Est em̄ crisis velox ⁊ vehemens mor⁹ morbi cū infirm⁹ vel ad sanitatē vel ad mortē deducīt. est aūt crisis cū natura a bonis diuidit nociua ⁊ vt ad expellendū faciat apparata. Hec sunt Galieni. 2. ampho. cōiūctio q̄b⁹ crisis fit rc̄. Et dicīt crisis grece iudicium latine ⁊ albaarim arabice em̄ valet q̄tum crisis. vñ crisis est iudicium morbus est actor: natura est reus: medic⁹ iudex: ⁊ accidentia sunt testes. Et nota q̄ cōditiones bone crisis sunt sex cōpleta: certa: salua: manifesta: indicatiua ⁊ in die cretica. Pro quo vltēri⁹ notandū q̄ dierū q̄dam dicīt cretica q̄dā nō cretica. quedā dicīt indicatiua quedam non indicatiua: ⁊ quedā intercadens. vnde dies prima ⁊ secūda sunt dies non critici. tertia est intercadens. quarta est indicatiua: q: medie prime septimane sm phisicum. quinta ppie intercadēs. sexta nō est ppie cretica. septima proprie est cretica. octaua nō est cretica: q: principiū secunde septimane sm phisicū nona dies est intercadens. decima nō est cretica. vndecima ē indicatiua: q: est media secunde septimane sz phisicū. duodecima nullo modo est cretica. decimatertia intercadēs. decimaquarta ppie cretica q: finis scđ⁹ e septimane ⁊ principiū tertie. decimaq̄nta est intercadens. decimasexta nullo mō est cretica. decimaseptima indicatiua vigesime. decima octaua nullomō est cretica decianona est intercadēs. vigesima ppie cretica ⁊ finis tertie septimane sz māsionē phicorū. ⁊ sic vlteri⁹ vsq̄ ad. 30. ¶ Redeūdo ad ppositū nota q̄ penes. 8. angulos supradictos sumitur sz aliquos aspect⁹ octilis q: cōprehendit octauā partē zodiaci q̄ aspect⁹ non valet nisi phisicis. ⁊ inter hos āgulos notanē p̄ncta media alia videlz octo. ⁊ sic habenē. 16. latera ipi⁹ circuli signoz ⁊ penes illa p̄ncta intermedia phici sūpserūt dies intercadētes. Hāc aūt materiā crisiū phici soluz sciūt sciētia q: est nō ppē qđ q: solū sciūt lōgeua experiētia edocti: q: viderunt semp sic ⁊ vnifozmiter in effectu p̄tingere Sed vt crisis habeaē pria experimēti opz tria scire. Primū vt sciaē principiū egritudinis. ſ. manifesta lesio opationū ⁊ decubitus. Secūdū q̄ error nō intercadat. ſ. q̄ medic⁹ sit sapiēs patiēs obediēs ministri diligētes extrinseca ad velle infirmi. Tertiuz q̄ si fuerit p tres dies cui illoz debet attribui. Et ad hoc sciēdū septē requirūē: videlicet vt sciātur natura egritudinis: natura diei: p̄cipiū circuit⁹: p̄cipiū rei: consumptio: ⁊ tēp⁹ duratiōis. Hñ p̄cipiū circuit⁹ appellaē cū dolores ⁊ vigilie icipiūt intēdi. p̄cipiū vocaē cū materia euacuaē p sudorē vel p cōsimilia. ⁊ cōsumptio appellatur cuz materia manifeste euacuata

est. Astrologi vero ⁊ Ptholome⁹ in verbo allegato sciũt sciẽtia ꝓpter q̃d. s. ꝙ causas. Et nota ꝙ bene notato ꝓcipio egritudinis ⁊ cõsiderato gradu sub quo tũc est luna: cõputandi sunt ꝑ die ⁊ hora cretica. 9. gra. ꝑcise: q̃ tũc fit crisis. ⁊ cõputãdi sunt 4½. gra. ꝑ die ⁊ hora indicatiua p̃cise: ⁊ sic suo modo vide de intercadẽtib⁹. ¶ Sed peteret aliquis vtrũ ne illa rl̃a sit generalis: rñdeꝛ ꝙ nõ impediẽtib⁹ duab⁹ de causis. prima nã posito ꝙ in eadẽ hora ⁊ minuto duo ici piãt eadẽ specie egritudinis. verbi gra calida ⁊ sicca ꝺ natura videlicet martis egrotari: ⁊ vn⁹ illoꝝ duoꝝ sit iuvenis alter senex iuuenis mori põt ⁊ senex euadere rõne obtẽperationis cõplexiõis etatiue ipsi⁹ senis ꝙ naturã ⁊ cõplexionez ipsi⁹ martis. Scda causa nam posito casu nũc recitato si mars in natiuitate vni⁹ illorum fuerit dñs ascẽdentis aut alt̃s magis dñij i natiuitate ei⁹ ille fortasse euadet altero morieñ. q̃ vt supra dictũ est mali iuuant suos: ſz q̃ illi duo casus raro cueniũt ideo superi⁹ dicta sic gñaliter sunt posita ꝙ doctrina. ¶ Sciendũ circa illã partem circuli q̃ tãgit de planetis influentib⁹ sup infirmitates febriles ⁊ sup alias quascũq; similiũ manieriñ: ⁊ ꝙ ꝺ est duplex cõsideratio. prima est de motu tẽporũ ⁊ de planeta celi mẽsurãte brevitatẽ vel plixitatez infirmitatis. ⁊ est certa period⁹ natiuitatũ vt exẽpli gratia exẽplificatũ fuit superi⁹ in isto capᷣo de mẽsura tpis mot⁹ lune mẽsurantis tps infirmitatũ acutarũ ⁊ solis mẽsurãtis tps infirmitatũ chronicarũ. i. plixarum sicut est quartana q̃ oẽs egritudies curabiles cõiter mẽsurañ mẽsura motus solis. Scda cõsideratio est de minera ⁊ de humore peccãte ⁊ illã minerã fil̃r ⁊ humorem regit aliq̃s septẽ planetarũ vr̃bi gra minere quartane humorẽ peccãtẽ regit saturn⁹ effunerã regit mercuri⁹ synochũ et synochaz regit iupiter. ſfebries aũt ternas ⁊ alias quascũq; rõne colere corpori ieriſtẽtes regit mars: ethicam regit sol. Illis itaq; planetis fortificatis in celo non debet inchoari cura nec debet eligi tempus dominationis ipsoꝝ aut tẽpus inchoationis cure aut ꝓpinationis medicine: et de hac materia. ſ. de debilitatione planetarũ eligẽda in curis superi⁹ est mẽtio facta.

Argumẽtũ sexti capᷣi quarte differẽtie.

¶ Sextum capitulum est de flebothomia ſm cursum ⁊ ordinem dieruꝝ lunationis ⁊ ſm aspectus lune ad planetas ⁊ ad tempora anni: ⁊ ad dispositionem aeris. ⁊ personarum.

De flebothomia

Triplex radix est attẽdẽda. ſ. infima media ⁊ suprema. Infima ẽ ꝑsona flebothomãda. attendẽdũ est igitur supra tale radicẽ ad cõplexionẽ ꝑsone etatem ei⁹ ⁊ habitudinẽ ipsi⁹: quo ad primuꝝ cõplexioni sanguinee ꝓprissime cõuenit flebothomia: post hec colerice: post h̃ fleumatice: ⁊ vltimo melãcolice. est em̃ flebothomia evacuatio masse sanguinarie sui quãtitate aut qualitate: tẽperie nature excedente. quo ad scd̃m nimis iuuenes nec nimis antiqui nõ sunt flebothomãdi nisi in casu desperato: sicut auẽzoar filiũ suus duoꝝ annoꝝ [alt̃s de vita desperãs] flebothomauit q̃ sic euasit. Quo ad tertiũ extenuati nõ sunt flebothomandi. ¶ Media radix est aeris dispositio q̃ vocari põt media eo ꝙ in quocũq; ordie est reperire extrema simplicia in illo ordine reperiẽt medium constitutũ ex vtriſq; extremis. primo de sensu: sed in ordine nature est reperire extrema dantia tm̃ virtutẽ influxibilẽ flebothomie cõueniẽtem cuiusmodi sunt corpora celestia: ⁊ est reperire recipientia tm̃ cadẽ cuiusmodi est corp⁹ humanum ⁊ tale mediũ est aer recipiens a celis dispositiões celi flebothomales iam exprimendas dans q̃ ⁊ imprimẽs easdẽ corpori humano quare ⁊c. ¶ Que aũt phibent flebothomiam quoad illam radicẽ sunt ventus nebulosus obscurus meridionalis et ventus occidẽtalis ⁊ aer calidus ⁊ aer sic

ẽus aer pluuiosus frigidus ⁊ humid⁹ aer fetidus aer pestilentialis. Indicãtia sunt vẽtus borealis: vẽtus orientalis. aer tẽperatus. aer aromaticus ſz ꝑ partem factus. ¶ Quo ad radicẽ superiorez cuiusmodi est corpus celeſte ꝙ plurima sunt aĩaduertenda: quoꝝ quedã sola experientia a quibusdaz phificis antiquis puta ex caldeis exorta sunt ꝓsecuta: nõ tm̃ aliqua astronomica. rõne nobis scita ⁊ stabilita: et sunt quidam dies vnius cuiusq; lunationis qui hic nec approbañ nec reprobañ: sed dũtaxat recitantur. Prima igitur dies lunationis alicui⁹ cõpetentis ipsi flebothomie sic se debet habere vtputa ꝙ non fit tpe nimis excessiue calido sicut in iulio ⁊ augusto ⁊ nimis excessiue frigido sicut in corde hyemis: illa reddit ꝑsonã graue si fiat nec est fienda nisi cũ periculo. Secũda dies lunationis alicui⁹ reddit ꝑsonã gutto sam ⁊ dolentẽ in iuncturis nec est eligenda. Tertia ministrat dispositionem membrorũ quã cõsequiñ in brevi electio mala. Quarta infert mortis timorez: ⁊ satis subito ſm illũ planetam tunc dominantem Quinta annihilat sanguinẽ modicũ reddendo extra ⁊ turbãdo sanguinem intra. Sexta die flebothomia nõ est fienda et si fiat a mala electiõe reddit sanguinẽ quasi albũ. Septima reddit ꝑsonã debilem preter nimio sudore ⁊ inducet periculuꝝ infirmitatis. Octaua debilitat personaz quasi in omnib⁹ mẽbris ⁊ mutat appetitũ comedẽdi. Nona immutat colorem ꝑsone ⁊ guttã disponit venienteẽ infra annuꝝ. Decima inter cetera removet potestatẽ comedendi: tamen non est eque mala sicut nona. Undecima cõpetens est iuueni indigenti ramen mutat quãdoq; colorẽ per quatruoꝝ dies. Duodecima bona est nisi mali aspectus impediant ⁊ meliorat appetitum comedendi. Decimatertia competẽs est cui ọpus est: tamẽ fine indigentia festina nõ eligañ. Decimaquarta grauat pectoralia ⁊ facit personam asinaticam processu tẽporis. Decimaquinta periculosa est q̃ inducit personam ad longã infirmitatem vel ad scabiem. Decimasexta competens est cui opus est: tamen non eligatur nisi constellatio bona faceret aliunde. Decimaseptima facit sicut precedẽs: ⁊ cum hoc nisi esset necessitas. Decimaoctaua apta ẽ maxime antiquis indigentibus ⁊ colericis iuuenibus. Decimanona mala est ⁊ grauat personam per. iij. dies ⁊ quandoq; inducit incurabilem infirmitatem. Vigesima grauat vt in pluribus per. 40. dies et si sint mali aspect⁹ ledit ad mortẽ. Vigesima prima bona est ⁊ auget appetitũ comedendi cũ digestione ⁊ reparat sanitatem. Vigesimasecunda melior est ⁊ ꝙ plurimũ indigenti reparat sanitatẽ si ꝑsona fit capax. Vigesimatertia prestat sanitatẽ ⁊ fortitudinem ⁊ purgat sufficienter superfluos humores. Vigesimaquarta dat leuitatem ⁊ letiçiã ⁊ reddit corpus humanũ delectabile ⁊ temperatum. Vigesimaquita bona est i omnibus maxime si fieret vespere pro splene ⁊ melancolia. Vigesimasexta est bona omni hora ex ꝙ omni humore ⁊ liberat a febribus per longum tempus. Vigesimaseptima mala est ⁊ quandoq; infert periculum mortis ⁊ in brevi videñ effectus. Vigesima octaua licet non multum laudatur electio tamẽ pro fracturis ⁊ verberibus potest fieri operatio. Vigesimanona multipliciter aggrauat personam. Trigesima peior est quia prope conjunctionem solis retinentis fortitudinez lune: ⁊ hoc dictum de trigesima bene fundatum est in ratione. ¶ Ista igitur vt supra tactum est pro maiori parte habnerunt fundamentum a caldeis super experientijs longo tempore a sapientib⁹ probatis. procedẽdo itaq; ad ea que se tenẽt ex parte radicis superioris approbata ratione astronomica. videndum est primo generaliter de tẽporib⁹ anni primovitãdi sunt dies caniculares ⁊ anticaniculares ⁊ tota influẽtia leonis tam ex ꝑte sol̃ ꝙ ex ꝑte lune: euitẽ incisio vene a nonismenſ iulij computando a fine vsq; ad ꝓcipiũ

kalendarū septēbris: hoc est a .7. die iulij vsq; ad .15. augusti inclusiue ꝓpter influētiā solis leonis ⁊ canis valide cōcurrētiū ad influctiā caloris excessiū: ver ⁊ autūn⁹ bonus. Rursus est videndū iuxta dictum ptholo. in centiloquio. vbo. 20. tāgere mēbrū ferro luna existēn. in signo illi⁹ mēbri verendū est: ⁊ ꝓpter hoc flebothomia nō laudat luna existēte in geminis qñ fit in brachijs: ⁊ sic de alijs signis dñantib⁹ sup alijs mēbris corporis. cōsiderandū q; luna existēte in ariete flebothomia est bona maxime ꝓ euacuatiōe colere cōsideraꝝ cōditionib⁹ generalib⁹ superi⁹ positis vtputa q; luna nō esset in ariete cum saturno vel marte vel ꝓpe cōiunctionē solis in ariete quas cōditōes pōt prudēs p se ex supradictis recollīgere: nō tñ tangat caput ferro: secūdū verbū ptholo. allegatū pōt bñ tāgi seu flebothomari vena capitis q; est in brachio q; vocat cephalica: videlicet luna existente in ariete: nec etiā tūc capiti ventose cū scarificatione sunt apponēde quib⁹ ventos⁹ vtimur aliquotiēs loco flebothomie. Est enī ventosa vicari⁹ flebothomie vt ait arnald⁹ de villanoua in suis simplicib⁹ luna existēte in tauro ⁊ geminis ꝓpter brachia in leone ⁊ in scōa pte libre ⁊ in scorpione mala est: flebothomia. nō tñ tātum est nociua in scorpione q̄tuz in tauro vel leone: q; scorpi⁹ est dom⁹ martis. silr mala est flebothomia luna existēte in capric. ⁊ peior tñ est in piscib⁹: cōpetens aūt est i cancro in virgine in prima pte libre in sagittario ⁊ in aquario: pter ista dicta considerandi sunt planete q; habēt influentias sup quattuor humores corporis humani vt verbi gra saturn⁹ hz influentiā sup humorem melācolicū iupiter sol et ven⁹ sup sanguinē: mars sup colerā: luna sup fleuma. vnde hi planete sunt debilitandi tpe flebothomie: ⁊ ne fiat flebothomia in horis eorūdē: vt exēpli gra si velis eligere tēpus flebothomie ad purgandū colerā nō sit hora martis: q; mars auget fortitudinem colere in hora sua nec sit mars fortis in celo vt in ascēdente vel in alijs angulis sed in domib⁹ cadentib⁹ vel ad minus succedentib⁹ vt debilitet eius influētia et ne retineat supfluā virtutē humoris purgandi in corpore humano: ⁊ sicut dicit de colera sm influentiā martis. ita dicendū est de alijs suo mō respectu alior humorum ad suas planetas. oppositus aūt dicit de signis: vt verbi gra si velis euacuare melācoliam pone lunā in virgine in signo terreo: ⁊ si colerā pone lunā in arietevel in sagittario: vel si velis euacuare sanguinem pone lunā in prima medietate libre vel in aquario. attamen prima pars libre aptior est q̄ aquari⁹: q; aquari⁹ est signū fixum: ⁊ sunt hec signa i succedētib⁹ qđ dicit propter lunam que nō est bona ad flebothomandū in ascendēte nec in quarta domo Respiciende sunt etiā quadre lunationis cōpetētiones vt scōa ⁊ tertia quadre sunt cōpetētes vitando vnum diē ante oppositionem ⁊ vnū post. Et nota hic q; secūda quadra lunationis vtilior est ꝓ iuuenib⁹ ⁊ tertia ꝓ senioribus: q; in scōa quadra sanguis est in augmento ⁊ habet consimilitudinem cū iuuenibus. tertia cum antiquis non tñ nimiū antiquis. Videndus est nūc de aspectib⁹: luna vacua cursu non est bona: aspectus quart⁹ lune ad solē est malus. ois aspectus lune ad saturnū est malus ⁊ similiter ad martem ꝓter q; trin⁹: duo dies ante coniūctionē lune cū sole et duo post sunt mali. oppositio lune cuz sole est mala: sed peior est coniūctio lune cū sole scz durant cōbustiōe lune: luna existēte in via combusta que est a .19. gra. libre: ad .3. scorpiōn. est pessimum bonus autez est aspectus omnis: ⁊ etiam cōiunctio iouis ⁊ lune. similiter valet aspect⁹ lune ad venerem q; venus est planeta fortunatus ⁊ similiter aspectus sextilis lune ⁊ aspect⁹ trinus lune ad solem sunt valde boni pter predicta indicantia bonitatem flebothomie sit luna et dominus ascendentis in signo arietis ambo fortunati in suis luminibus nec dominus, &, misceatur cum

luna aut cum dño ascendentis nec ipse sit in angulis. fortuna sit in medio celi aspiciens lunā vel dñm ascen. Nunq; sit luna in ascen. mūdi. vnde ascēdens mūdi est signum existēs in cōtactu orizontis mundi oi hora qđ dz ascēdens mūdi ad differentiā ascēdētis natiuitatis hoīs vel alicuius figure celi spālis. Et sunt quedā indifferēter indicātia flebothomiā cuiusmodi sūt aspect⁹ sextilis ⁊ trin⁹ ipsius lune ad mercuriū: sed quart⁹ ⁊ oppositus sunt mali. silr indifferēs est cōiunctio lune cū capite dra conis: sed cōiunctio ipsi⁹ cū cauda est mala: si cū ventosa operādū sit q; est vicarius flebothomie vt supradictū ē sit luna post oppositionē i vltima medietate mēsis sui aspiciēs ad fortunas. cauendū est a cācro leone ⁊ capricorno: ⁊ maxime a via cōbusta: signa bicorporea non timent cū fuerit fortuna in eis ⁊ sit luna in prima medieta te libre vel in scorpione ꝓter tres primos grad⁹: ⁊ nō sit luna iūcta corpori alīs mercurio. dñus medij celi sit fortuna ⁊ sit luna in signis aereis. Et q; de mulierib⁹ curandis nihil tactū est supra considerandū q; sit luna aucta lumine ⁊ numero fortunata a ioue vel a venere et nō sit in aliquo aspectu martis sitq; luna in signo fixo ⁊ potissime in tauro ⁊ cōsequēter in aquario: cauue ne luna vel dñs ascēdētis aspiciant mēbrum vulnerādū. s. ꝓ qđ essent in signo respiciente mēbrū vulnerandū nec sit luna in finibus signor q; sunt termini malorū nec sint illi duo significatores cadentes sz fit dñs ascendētis in celi medio: ⁊ hoc etiā valet in medicaminibus oculor dū tamē sit bonus planeta: aptaq; planetaz mēbri pariter ⁊ signū membri ⁊ pficiet patiēti: Et ꝓ balneo sit luna i signis aqueis sine aspectu infortunato malor: ⁊ si luna habet bonū aspectū ad martē ꝓdest: aut sit in domo iouis. non sit autem in domo mercurij: ⁊ qui cito voluerit exire ponat lunam in signo mobili: nec intret quis balneum luna existente in signo calido et sico nisi ꝓ sanādo humiditates supfluas vt de spasmo: de repletione aut paralisi: et tunc sit in domibus martis: ⁊ omnibus signis plus valet aries. leo autem semp euitetur: ⁊ tunc expedit vt sit luna applicans soli aut marti de trino vel sextili aspectu. Et hec de hoc capitulo.

Argumentū septimi capli q̄rte dr̄ie.

Septimū capitulū de horis conuenientibus ad sumenduz medicinas confortatiuas ⁊ cordiales: ⁊ ad conseruandum humidum radicale: ⁊ de arte ⁊ doctrina conficiendi ad hoc electuaria viua aquas et quedam alia requisita.

Hore conuenientes medicinis cordialib⁹ et confortatiuis sunt hore vel mensura tēporis in qua bonus planete habēt influentiā ⁊ dñium. Unde quinq; sunt boni planete iupiter: sol: venus: mercurius ⁊ luna q; boni dicunt: q; influētia eoz cōiter bona est. si igitur velis sumere vel alicui ministrare medicinā confortatiuā sit hoc in hora aliquorum illor. 5. dictor. Et vt clarius pateat datur exemplū de ioue: eligatur hora iouis qui iupiter omni die naturaliter ad min⁹ habet influentiā hore ⁊ in die iouis quater hoc est ꝓ ordinē iupiter habet influentiā hore ꝓpe quā influentiam ꝓ tūc nō habet saturnus nec aliquis aliorū planetarum ⁊ cū hora iouis eligat q; iupiter sit in bono situ celi: ⁊ cuz his aduertende sunt alie bone conditiōes figure celi superius enarrate: ⁊ sub tali influētia ministretur medicina cordialis vt vtus celi iuuet vtutē iferiorē ⁊ ppēde q; si medicina esset de auro: vtputa potabili vl folijs auri vl folijs arboris laurivtpura si fieret aq; ꝓ distillationez de illis folijs teneris lauri: q; sol super illa arbore habet influentiā sub propria constellatione facta vtputa luna existēn. in ariete vel leone ⁊ non est cōtradictio superiorū de leone: q; leo est dom⁹ solis: ⁊ habet influentiam: super illa arbore, ⁊ isto modo de floribus rosismarini: et

est bonū facere simil'r seu quōlibet cōpo/nere medicinas cōfortatiuas sub influen/tijs bonoꝝ planetarū:⁊ melius q̄dē est q̄ aptet' influētia sm exigentiā ipsi⁹ effectus medicine cōfortatiue. Vbi gr̄a si cōfortare velis caput:apta arietē sitq̄ luna ibidē iū/cta fortune si sit possibile:⁊ sit luna ab in/fortunijs libera:⁊ si velis confortare cor apta solē pariter ⁊ leonē:⁊ sic de alijs suo modo velut nūc explicatū est de capite:et caue ne planeta quē recipis p effectu con fortationis sit retrograd⁹ aut aliter impe ditus:⁊ est ordo iter ipsos in valore iupit ven⁹ sol mediū:mercuri⁹ ⁊ luna tenent ex trema:nisi in hoc q̄ cōfortando cor p̄ci/palius debem⁹ attēdere solem. Et scias q̄ oēs arbores odorifere filr'⁊ herbe odorife re regunt' ab influētia aliquoꝝ istorum. ☉. planetarū ⁊ potissime iouis solis vel ve/neris. Notāde sunt in p̄nti capło aliq̄ me/dicine cordiales tam simplices q̄ cōposi/te. vñ. simplices calide sunt hẽ. ambra ace tosa acetositas citri agrimonia ābo been ⁊ sunt velocis fuuamēti basilicō betonia croc⁹ cyminū. cortex citri cynamomum cu bebe calamentū cardamomū carpobalsa mum calam⁹ aromatic⁹ doronici romani enula cāpana. ⁊ est mirabilis: foliū indū folia. citri gariofili ⁊ sunt mirabiles galā/ga melissa muse⁹ macis nux muscata ozi. gariofilatum rosmarin⁹ sanſucus. i. mato rana. spica nardi seta. ppric. i. fericū crudū saturegia saluia:semē acetose semēanellis se semē citri. mirabolāi emblici xiloaloes crudū zedoariū. ¶ Et simplices frigide sunt hẽ alauda scs caput ⁊ caro ei⁹ acetuz optimi vini blactea bizācia cozallus caca bre cāphora coriandrū siccū ⁊ humidū lu tum sigillatū margarita lactuca nenufar os de corde cerui poma acetosa marina rosa spodiū sandali viola. ¶ Medicine vo cordiales tēperate vel q̄ p̄time sunt equa litati simplices sunt aurum topasi⁹ sma/ragdus saphir⁹ iacintus robinus argētū purum buglossa borago. p̄dicte medici ne simplices faciūt cor gaudeꝝ repellūtq̄ melancoliam totum corpus serenāt quo cunq̄ modo approximētur siue p̄ odorez siue p confectionē. siue per potū siue p epi thimata aut alio mō excogitabili: q⁹ aro matice fere oēs sunt. ⁊ nō pōt aliquis me lius eligere in egritudinibus q̄ cor cōfor tare ⁊ ei cū istis medicaminibus succurre re: maxime melācolicis pestilēticis aut ve nenatis seu cardiacis ⁊ his qui fastidiosi sunt. cor em̄ est corporis p̄cipiū ⁊ aie se/des oīum archa virtutū ⁊ spirituū ⁊ gene/rator. ¶ Confortāt generaliter totū corpus medicine que bonū sanguinē generant ⁊ que ipsum a. superfluitatibus mūdant ⁊ eus clarificant ⁊ que adiuuant spūs ⁊ mēbra. Alie dicine igit̄ que confortāt alleuiādo ⁊ sanguinē ab humorib⁹ mūdādo sunt iste. sene casia fistula cuscuta folium sticados buzscus pencedanū anisum oēs mirabo/lani. ⁊ sunt mirabiles in isto casu. bugloſ/sa borago aurum serū capzinū fumus ter re apiū mastix ⁊ vinū aromaticū: omnia ꝺ mundificant sanguinē ⁊ clarificant . um ac totū corpus confortant. cū istis medi/cinis cordialib⁹ munꝯ desinat medic⁹ ope rari. virtus em̄ vitalis gaudet cordialib⁹ virtus aialis gaudet delectationibus scz sensibilibus ⁊ odoriferis bonis pulchris coloribus delectantibus sonis armonijs amenis ⁊ saporibus delectabilib⁹. virtus vero naturalis gaudet ea idis ⁊ humidis sed medicine cōposite cordiales sunt ele/ctuaria aliqua: vina quedam: ⁊ filr' quedā aque. unde electuaria calida sunt cordia/lia dyacameron dyambra leticia galieni diāthos ⁊ dyamargaritō. frigida sunt dya boziginatū dyabuglossatū dyanenufera / tum zucc̄ rosata zucc̄ violacea ⁊ triasanda li: ⁊ est quoddā electuarium vite ab arual da senectute descriptum ex quinq̄ generi bus mirabolanoꝝ in via cōseruationis sanitatis ⁊ prolongationis vite compoſ tum ⁊ est res perfecta ⁊ probata: q⁹ non solum cōfortat. sed ⁊ superfluitates ex nu trimento p̄terito remanentes purgat. ⁊

vsus eius caniciem retardat ⁊ ad decrepi tum puenire facit: stomachuz corroborat ⁊ vsus eius reddit colorem bonū tori cor pori ⁊ est descriptio eius hec. ℞ quarum passularū mundatarum ab arrill'. lib. 2. li quiricie mundate ac contuse. ʒ. i. ponātur ista in duab⁹ lib ⁊ ℈. aque clare recentis et bene coquātur ⁊ colent̄ ⁊ exprimātur:⁊ in colatura ponātur mirabolanoꝝ ex ossi bus enucleatoꝝ:⁊ in mortario excussoruz lebuloꝝ citrinoꝝ ⁊ indoꝝ aā. ʒ. 2. embli corum ⁊ bellericoꝝ aā. ʒ. 2. coquantur et exprimāt̄ ⁊ colētur. Et post addat̄ zucca/re albe. lib. i. Et cū illa decoquātur usq̄ ad spissitudinē syrupi. Et in fine addatur cy/namomi electi. ʒ. ℈. gariof. galange aā. ʒ. 2. nucis muscate grossi. 2. maratri. anisi. aā. ʒ. vnā fiat electuarium:⁊ ponat̄ in pixi de ligni cōperentis complexioni volētis vti eo vt pro splene in pixide ligni tama/risci: vel fraxini aut iuniperi pro flematī/cis:⁊ sic ꝺ singulis. In ipso electuario sūt principalium mēbroꝝ medicine. s. cor/dis: capitis: stomachi: epatis: splenis ⁊ ge neratiuoꝝ. Et est primo calidū: postea humidū. post frigidū:⁊ vltimo siccū . Est etiam confectio quedā eiusdem doctoris. In eodē libello memoriā corroborās: cu ius descriptio est. ℞. piperis lōgi cimini. aā. partes. 2. gariof. partem. i. zuccari ad quantitatem oīum. Consequēter itaq̄ di cendum est de vinis eiusdē arnaldi de vil/lanoua de quodam suo tractatu intitula/to de vinis artificialibus extractis. Inter que vina vnū est cōtra humores adustos pro colericis ⁊ macris adducens leticiaz Et descriptio ei⁹ est. ℞. Radicis bugloſ/se mundate. lib. i. rosarū violarum flo/rum boraginis:⁊ bugloſse. aā. lb. ℈. been. albi ⁊ rubei. aā. ʒ. i. concassentur ⁊ ponātur in sacculo: qui sacculus ponatur in vase mū do continēte tres sarcinatas boni vini no uiter expressi albioris ⁊ purioris q̄ inue niri possit:⁊ q⁹ medietas cuz dictis speci/bus bulliat. Et sic alia meditas per se et bene dispumetur:⁊ tunc excoletur ⁊ pona tur in vase ⁊ de alio impleatur donec re/cesserit feruor ⁊ bene clarificatum fuerit ⁊ post assiduetur. Aliud vinum eiusdem arnaldi in eodē. In musto nouo ponan/tur flores boraginis usq̄ ad perfectaz de/purationem vel aliter q⁹ in bono vino de boraginē siue de conserua eius dissol/uatur ⁊ vsui reseruetur. Aliud eiusdem in eodē q̄ est ad conseruanduz complexio/nem ⁊ iuuētutem. ℞. cubebe gariof. mu/cis muscate passule. aā. ʒ. tres positi i sac/culo bulliant in boni vini. lb. ʒ. usq̄ dum redeat ad lb. 2. addatur zuccari q̄ sufficit ⁊ sumatur sero ⁊ mane. ʒ. i. vel plus aut minus sicut oportet. Iste etiam por⁹ val de confortat:⁊ presertim convalescentes ab egritudinibus frigidis:⁊ multum con sumit humiditates flemmaticas superflu as in occultis partibus corporis latētes. Est quoq̄ puluis quidam descriptus ab eodē arnaldo in eodem. conseruans om/nia membra principalia: cuius aggrega/tio hec est. ℞. zinziberis albi mundi. ʒ. ℈. cardamomi. dmōici. aā. ʒ. 2. cinamomi ele cti. ʒ. i. croci. ʒ. ℈. coriandi preparati. ʒ. io. zuccari ad velle fiat puluis. Comestio ius/per passularum enucleatarum. ʒ. 2. in re/iunio proficit ad viam iuuenescentie eo q̄ digestionem efficiant meliorem et mi/noratur ex eis fleuma. Confortant epar; et impinguant ipsum quoniā amici sunt stomachi et epatis ⁊ generant sanguinez copiosiorem:⁊ spissiorem:⁊ cum sumunt post cibum. habilitant ⁊ humectant ven/trem. Sequuntur alia vina arnaldi in pre dicto suo tractatu descripta. vinum bu/glossatum valens melancolicis sic fit. ℞. Radices bugloſse mundate vt decet sine lotione: ponantur in vino electo quousq̄ saporem eius sumat et assiduetur. Aliud vinum distilletur zinziberi ⁊ cinamomuz contra paralisim:⁊ contra omnem frigi/dam complexionem: vel passionez. Aliud est vinum auri. Extinguatur lamina auri. ℈o. vicibus i vino electissimo claro ⁊ post dimittatur claresce et diligēter colatur

et seruetur. Eaqꝫ vina pariter ⁊ medicine ex arnaldo sumpte posite sunt hic ad aliqualiter introductionē medicinarū cordialium ipsum potū insequendo eo qꝫ ipe cū ctis physicis sui tpis cui⁹ scripta cōiter habem⁹. fuerat vir magis illuminat⁹ ⁊ elegātioris ingenij. volēs igit plures ⁊ cordiales ⁊ notabiles medicinas scire ad tractatus p ipsum cōpositos recurrat. Circa doctrinā ꝫficiēdi aquas solēnes: ad quas recurrendū est qñ eger a physicis derelictus medicinis cōibus sanitati nequit restitui cuiusmodi sunt iste. Aqua celidonie ⁊ aq̄ sanguinis humani: q̄ ꝺscribūtur in tractatu quinte essentie fratris Jobis de ruppescissa multū elegāter ꝛ non commode ad vsum pauperū. ideo ad moderandū expē sas pariter ⁊ tpis plixitatē. practicatus est alter mod⁹ de facto satis familiaris faciē di aquā celidonie: ⁊ est iste. colligat tpe sereno ⁊ ppie circa finē mēsis maij herba celidonie tota cū radice q̄ herba multum sibis est cōplexioni humane. Emittit enī de radicib⁹ humiditatē sanguini simile: ⁊ de herba humiditatē similez lacti ob hoc pōt dici celidonia q̄si celi donū. Est enim isti herbe celi virt⁹ mirabilis donata ad humane cōplexionis conseruationē et incōmodoꝝ humane nature euitationē pariter ⁊ etiā ad egritudinū humano corpori accidentiū curam. Flores etiā habet aurei coloris: que herba tota sine lotiōe mūdetur. videlicet radendo solū superficiem ipsius radicis vt a superfluitatib⁹ terreis emūdet. folia etiā si qua corrupta sunt penitus resecent. Et sit herbe quantitas ad placitū. Fm tamen capacitatē vasorum factioni ipsi⁹ aque subseruentiū: que quātitas ponderet: quo pondere habito capiat 60. pars salis cōis pparati ad hoim medicinas: que pparatio sic fit. ℞. Salis cōis quātitatē placitā ⁊ pone in vase terreo: et superaspерge aliquantulū aque: vt aliqualiter madefiat: ⁊ pone in loco frigido ⁊ humido: ⁊ tunc dissoluat in aquā. Postea distilla p filtrum insciſum in vna parte. Jta vt sint. 3. aut. 4. partes acute p̄cedentes a parte non inscisa filtri: aliquantulum magis ampla q̄ sit pars incisa. Et vocantur lingue apud medicos: cui⁹ pars inscisa pē deat extra vas illud in quo est sal dissolutum: ⁊ pars nō scisa sit in ipso dissoluto: ⁊ inclinetur aliqualiter vas. Et sic eleuabit pur⁹ liquor ⁊ colabit p filtrū. Colligatur igit ille humor distillans: qui postea invase terreo ponat sup fortē ignē quousq̄ humiditatib⁹ cōsumptis albescat ⁊ appareat materia cōgelata alba. hoc sale etiā potentes vti debēt in suis ferculis. ⁊ est multo fortis⁹ pursus q̄ ⁊ sani⁹. Sal tū burgōdie satis vicinat in puritate sali preparato ad medicinas hoim: sz nō est adeo forte sicut marinū. Et hec pars. 60. salis pparati cōteratur cum supradicta herba mūdata in mortario mūdo. ⁊ cōterāt̄ he due materie taz diu simul quousq̄ sint quasi ad materiam aqueā redacte. Que materia ponatur in phiala vitrea satis forti impleta vsq̄ ad collū clauso orificio cū luto sapiētie. ponat in furnū equinū calidū sepeliendo eam penit⁹. Jta q̄ ex omni parte circūcirca vas tam subt⁹ q̄ supra quā etiam ad latera furnus ille calid⁹ circūdet vas ad spissitudinē vndiq̄ duoꝝ pedū: ⁊ amoueā tur lapides ⁊ baculi ne vas destruat ⁊ immutetur fim⁹ ad quattuor aut tres dies. tēnetur attū phiala cū manu si frigida sit aut multū tepida. Stet itaq̄ in illo furno calido spacio. 60. dierū: qz in tanto tpe putrefactio exquisite ꝓplet. Et tūc celidonia quodāmodo est ad materiā primam redacta. Postea hec materia putrefacta existēs aliquantulū redolēs facta celidonia p̄ existēte. aliquātulum odoris in vase eneo ꝺ firmioꝛi materia facto ad modū magni alēbici: ⁊ sup illud vas ponat cappa vitrea bene luto sapientie vasi eam connectendo. Et supponatur audacter ignis fiāme ratiōe fortitudinis vasis: ⁊ fortasse post. 10. aut. 12. horas exibit aqua clara. q̄ est elementum aque celidonie: que pauce est efficacie i corpore humano nisi q̄ bona est

valde ipsis oculis. ⁊ dum videtur colorꝛ distillantis liquoris immutari. in colorem videlicet olei olive magis tamen radiosum. Qui liquor est elementum aeris celidonie: tunc receptorium confestim immutetur: ignis quoq̄ fortificet quousq̄ appareat colorꝛ distillantis liquoris rubeus qui est elementum ignis celidonie. Et tunc iterum immutetur receptorium igne quoq̄ fortificato ꝓtinuetur distillatio. ite tꝫ q̄ aliquid illius humoris possit distillari. Et dum nullus liquor amplius exierit remanet elementum terre in fundovasis. Elementum aeris ⁊ ignis celidonie mirifici sunt iuuamenti in corpore humano. Multo tamen p̄cellentius est elementum ignis: coniuncta attamen fuerūt de facto a nobis propter paucitatem elementi ignis. Et fuit illud commixtum tāte virtutis: vt q̄ datuꝫ de facto tribus personis. omino a phisicis derelictis in hora competenti astrologice ad quantitatē solius coclearis argenti: cuꝫ valde pauco aq̄ ardentis fortasse vna gutta ad acuēdū ⁊ adviuacioꝛa illa elemēta reddendū. ille p̄sone in valde breui tpe fortasse infra diē naturalem, viribus nature resumptis reuiuiscerent. q̄ si hec elementa velis amplius purificare ⁊ virtuosa complexioni q̄ humane similioꝛa ac magis ꝓpicia multo reddere. hoc scias archanū q̄ ꝺ est vnū de his q̄ veteres socijs nolebant pandere caris. q̄ ꝺ amplius nolo esse archanum sicut nec extractionem elementoꝝ a celidonia: ⁊ alijs infra ponēdis: ideo hic ponuntur ista. nam ministerio eoꝝ corpoꝛi humano tam in conseruanda sanitate q̄ in morbis ab ipo fugādis. multifoꝛmia accrescūt commoda. ℞. itaq̄ elemētuꝫ terre celidonie ⁊ pone in poto terreo de terra alba qua vtuntur aurifabri: ⁊ sit clausus firmissime cum luto sapientie q̄ ꝺ etiam circundet totum potum ad spissitudinem vnius digiti: ⁊ pone in furno reuerberationis ad fortissimum ignem. quousq̄ sicinerescat ⁊ albescat. Et hoc fortasse fit in spacio trium dierum. Jn furno aūt vitriarioꝛum fieret in spacio vnius diei. Postea de hoc cinere p̄ius puluerizato pone in alēbico vitreo grosso: et impona tur materia ad altitudinē duoꝝ aut forte trium digitoꝝ: ⁊ supfunde elementuꝫ ignis aut aeris aut ambo simul ꝓmixta. ⁊ sit semp̄ tertia ps alembici superius vacua ⁊ in omni distillatione et pone alēbicum invase terreo pleno cineribus cribratis ⁊ distilla: ⁊ habebis ipsa multo virtuosioꝛa ⁊ nobilioꝛa fortasse i duplo aut pl⁹. Et quanto pluries distillaueris ea super eadem terra: tanto virtuosioꝛa ipa reddes. Et in illa distillatiōe rectificatur q̄cquid impuritatis contractū est per distillatiōez p̄imā ꝓpter naturam eris q̄ multū sulphuris ꝓticipat. hocq̄ penitus ⁊ oīno consumitur. Qz si adhuc amplioꝛi perfectione illum nobilez liquorē velis pficere pone ipsum in vase circulationis in fimū equinum spacio dierum seraginta. ita q̄ tota pars que est vacua sit in aere extra fimum. Et animaduerte q̄ cineres elementi terre super quos est facta distillatio elementoꝝ aeris aut ignis aut amboꝝ simul est mire virtutis in egritudinibus frigidis ⁊ humidis. Et sufficit q̄ sola. 3. vna misceatur vni libre medicinarum valentium egritudinibus frigidis ⁊ humidis. Cuiusmodi sunt idropisis paralisis et sic de alijs. Simili modo extrahuntur quattuoꝛ elementa a sanguine humano. sed fit sanguis ille hominuꝫ bone complexionis reiectis superfluitatibus scilicet fleumatica colerica melancolica: residente puro quoq̄ sanguine post ad solez aliqualiter desiccato. De foliis quoq̄ lauri etiam elementa extrahantur: sed capiant folia noua eiusdez a nni tenera collecta in mayo vel in iunio tpe sereno. Scito tamen q̄ elemēta sanguinis humani longe prestantioꝛa sunt q̄ elementa celidonie aut foliorum lauri. Aqua etiaz floruꝫ roꝛismarini mire est virtutis. nam et arnaldus de villanoua in de retardāda se

nectute floꝛes roꝛisinarini innouatvitã in modũ aḡle. Juxta textũ sacre scripture renouabiſ vt aḡle inuẽtꝰ tua. Et sic fit. colliganſ flores roꝛisinarini in fine maij tpe sereno: ⁊ bene mũdenſ ⁊ ponanſ in ampho ra vitrea siue phiala vitrea. Et ponaſ sup illos floꝛes aq̃ ardens. ponaſq̃ illa ampholra ad solẽ ꝓtinuãdo tpibꝰ claris. Et sic aq̃ ardẽs extrahet totã virtutẽ illoꝝ floꝛum: ⁊ est aq̃ illa coloꝛis citrini .q. si velis eã dealbare distilla ipsam p alembicum vitreum ⁊ erit vtilioꝛ pluſq̃ ante.

¶De aũt predicte medicie coꝛdiales posite sunt in hoc tractatu vt illis vtẽdo in debitis cõstellationibꝰ incõmoda pꝛima nature hũane possint euitari. Nõ aũt q̃s opineſ q. p. vsum illarũ coꝛdialiũ medicinarũ: q̃s valeat ꝓpetuari: posuit em̃ deus ministerio coꝛporũ celestiũ terminos qui ꝓteriri nõ poterũt: Iꝺ ꝓter celoꝝ influẽtiã p dei infinitã potẽtiã abbꝛeuiari possint ⁊ ꝓlongari. visũ est em̃ de facto q. elemẽta aeris ⁊ ignis celidonie ꝯmixta efficaciaꝫ curatiõis nõ hũerũt in q̃rta ꝑsona cui oꝛferebanſ. nã moꝛs erat naturaliſ illi ꝑsone ꝓueniẽs cursu nature fm motũ celi vt videbaſ. nã illa persona capiebaſ oĩno repẽtine a moꝛbo et oĩs virtutes coꝛporis subito fuerũt defecte. Unde nota q. virtutibꝰ vltimate defectis ille coꝛdiales medicine nõ haberẽr operatiõis efficaciã. Ut ita q. natura medicinarũ ⁊ celoꝝ coꝛporum virtus p infinitã ⁊ supnaturalẽ dei potentiã ad egri sanitatẽ recuperãdã diꝛigaſ et ſuuetur nomen eius deuote inuocẽ. hoc modo. hũiliter aliquãtulũ anteq̃ medicina ꝓpinetur coꝛpoꝛi humano. Dñe exaudi oꝛonem ⁊c. Oremus.

¶Domine iesu xp̃e qui es vera salꝰ omniũ dñe tu es ille qui in bonitate ⁊ sapiẽti a tua creaſti bona valde: vñ dñe tui grã scio siue te nihil boni esse in seculo. Quare dñe iesu xp̃e maiestatẽ tuã supplicater adoꝛo: quia scio ⁊ firmiter credo nihil boni esse neq̃ bonũ absq̃ tua bonitate: nec magnũ absq̃ tua magnitudine: nec duraſ absq̃ tua duratiõe eternitatis: nec potens absq̃ tua potentia: nec sapiens absq̃ tua immensa sapiẽtia: nec diligens sine tuo amoꝛe: nec virtuosum sine tua virtute: nec verũ sine tua veritate: nec gloꝛiosum sine tua gl̃ia: nec iustũ sine tua iustitia. Scio etiaꝫ dñe. q. tu mirabiliter hoiẽ creaſti sanũ ⁊ incolumẽ: sed sua malicia seipm̃ dãnaunt ad infirmitates quoq̃ ⁊ miseꝛias seipm̃ ꝓpꝛie effecit. Et mirabilius ipm̃ hominẽ reformaſti redimendo eũ sanguine ꝓꝓo. Tu dñe qui tãta bona nobis feciſti ⁊ dediſti medicinã ad recuperãdũ sanitatẽ humanoꝝ coꝛporũ da benedictionẽ tuam iſti medicine: vt oĩs virtutes quas i principio creationis rerum posuiſti in ea ad finẽ optatũ perducanſ: ⁊ in coꝛpoꝛe in quo d introieꝛint ꝓꝑs medicina sanitatem mẽtis ⁊ coꝛporis cõsequi mereatur: ⁊ ad vitam ꝑficiat sempiternã. Per te dñe iesu xp̃e filiꝰ dei qui cũ patre ⁊ spiritu sancto vnus ⁊ regnas deꝰ p oĩa scꝫa scꝯoꝝ. Amen.

¶Cõponanſ igiſ ⁊ miniſtrenſ medicine coꝛdiales in debitis cõstellatiombus superiꝰ in hoc eodẽ capꝰ explicatis vt virtus iſtarũ coꝛdialiũ medicinarũ per influentiã celi ꝓpꝛie augmẽteſ. Talis em̃ coꝛdo inferioꝝ rerũ ad superioꝛa: vt p superioꝛa cuiusmodi sũt celi generenſ ⁊ regulenſ. generenſ quidẽ dicẽte Aristo. ij. phisico. Homo generat hoiẽ ⁊ sol. regulenſ vo dicente eodẽ pmo methꝰ. Necesse est hũc mũdũ esse ꝓtiguũ lationibꝰ superioribus vt tota virtus eiꝰ inde gubernet. de quoꝝ coꝛporũ motu ⁊ eoꝝ influẽtia est ipa astronomia etiã vna de septẽ artibꝰ liberalibus staꝺilita p rõnes summe naturales ꝓpm̃ positas a ꝓtho. in q̃dripartito: ⁊ aliis voluminibꝰ eiusdẽ que rõnes experiẽtijs plerũq̃ eiusꝺ ꝓtholo. ⁊ aliorũ sapiẽtũ in scia astro. ⁊ quotidianis meritis approbanſ. Quis em̃ adeo demẽs cẽt q. celũ creatũ a deo bñdicto diceret expers virtutis influribilis ⁊ sic mortuũ esse miſtũ hic ipi deo sũme pfecto effectũ valde ipꝫ fectũ attribueret. Quotidiane em̃ exꝑ

rientie hoc omnino cõtrariaretſ qua videtur ad oculum mare fm influentiam lune creſcere ⁊ decreſcere. nõ etiam astrologis ille dũtaxat cõtradiceret: sed et pbis vt supꝛa tactum est. pariter ⁊ medicis cõsiderantibus penes motum lune solis et aliaruꝫ stellarum dies creticos. dicit nãq̃ ypocras medicorum summus pꝛimo pꝛognosticoꝝ est etiam quoddã celeste qꝺ nõ oportet medicum ignoꝛare. ⁊ parte scꝺa ampho. sub cane ⁊ ante canẽ moleste sũt farmacie. Ignoꝛantiã quoq̃ suam cunctis sapientibus qui operam huic scientie dederunt is sup ferret. Ex quibꝰ colligitur hanc scientiam veram esse ⁊ non supstitiosam: immo in ipsa ⁊ per ipsam artes supstitiose cuiusmodi sunt pyꝛomantia geomantia ydromantia ⁊ aeromantia. similiter ⁊ sphere pictagoꝛe penitus repꝛobanſ: videlicꝫ in quadripꝛito ꝓtho. ⁊ si que illarũ aliquid veritatis aliquotiens ꝓticipent.

Hoc ab hac scientia puta astrono. sibi accõmodant ⁊ vsurpant. vnde habent ipam astronomiam decurpare etiam vt ait dñs Johannes yspalenſ eps patrie hyspanie in ꝓlogo albumazaris. Luꝫ dicimus planetam aliqnem malum futurũ pꝛesignare nil aliud sentimus: nisi q. sui creatoꝛis mandato vt creature inseruientes eius pꝛesciam imitando hominem ipsum malum nobis ostendunt. ¶Quare nullatenus dicendũ esse planetas hmininꝫ malus sit vim inferre quemadmodũ nec deꝰ pꝛesciam. culpando em̃ planetarum significata. etiam p certo diuinam statim culpabunt ꝓuidentiam. nihil em̃ aliud planete q. qꝺ deus pꝛeuiderit aut predestinauerit. significãt. ⁊ huius elegantis scientie in ꝓsenti tractatu posite sunt doctrine ꝓncipaliter coꝛporis hũani dispoſ

tiones concernentes. hec itaq̃ in hoc tractatu q̃ dici põt directoꝛiũ astrologie phicate dictatoꝝq̃ in conuentu fratrum minoꝝ vienneñ. ciuitatis: per me fratrẽ Johannem ganiueti fratrem conuẽtus pꝛedicti: ad requeſtam atq̃ instantiam magistri Henrici amici in artibꝰ ⁊ medicia magiſtri de bꝛuxella in bꝛabantia oꝛiundi ob amoꝛem cognominis cuius ꝓsentẽ tractatum volui intitulare amicum medicoꝝ huius ꝓsentis tractatus oꝛiginale scribentis: ⁊ ad dictandũ eundem inuantis atq̃ complentis. Anno. fluẽ. dñi. 1451. mense septembꝛis. 28. die. 2. hoꝛa ante meꝛidiem in locoꝛ supꝛa. ¶Hec mq̃ tã astronomice q̃ medicinalis sciẽtie dicta sine pꝛiudicio efficacioꝝ ⁊ melioꝝ sint dicta huius tractatꝰ si q̃ corrigenda sint corrigantſ q̃q̃ recollectione diligenti dictoꝝ ipsoꝝ famosoꝝ doctoꝝ vtriusq̃ sciẽ breuiloque sunt inducta ad coꝛporis hũani conseruationem pariter ⁊ moꝛboꝝ eius curã vt sic fragilis de se exĩs hũana naturalis conditio per artificialia aditoꝛia in cunctipotentis dei omnis sciẽ rerũ q̃ omniũ ꝓditoꝛis laude ac in eiusdem de beneficijs eius summa bonitate eidẽq̃ conditioni hũane collatis regratiatione aliq̃diu valeat conseruari cui in trinitate existenti. perfecta patris ⁊ filij ⁊ spũs sancti: sit benedictio laus ⁊ gloꝛia ac gratiarumactio per infinita scꝯoꝝ scꝫa Amẽ.

¶Tractatus magistri Johannis ganiueti ordinis fratrum minoꝝ qui intitulatur amicus medicoꝝm.

Finis.

Celi enarrāt gloriam dei. Triplicivia ⁊ modo mirabili. celi enarrant gloriam dei. Primo ex eoꝝ creatione ab immēsa potentia. Secūdo ex eorū conseruatione ⁊ manutenentia ab eadem infinita sapientia. Tertia ex eorū multiplici operatione virtuali eis collata a suprema ⁊ indepēdēti clementia. Circa pmū celoꝝ creatio pādit ⁊ enarrat gloriam dei: qz tanta ⁊ talis operatio q̄ est de nihilo ad esse pductio: non potuit fieri ab aliqua intelligentia cū ad hoc requirat potentia infinita q̄ potentia repugnat intelligentie ⁊ angelo: ideo suo modo celi pandūt ⁊ enarrāt gloriā dei ex parte eorum creatiōis. Circa secūdū celoꝝ manutenentia ⁊ eorū ꝓseruatio q̄ immediate a deo pendet etiam enarrat declarat et manifestat gloriam dei: qz oīs creatura tam spūalis q̄ corporalis q̄tum est de se tendit ad non esse: ⁊ q̄to perfectior tanto maiori indiget manutenēdei. sicut equus minori indiget manutenēdo q̄ āgelus qz angelus plures pfectiones hz equo: et oīe esse pter pmū cē q̄tū ē ō se tēdit ad nō cē iō celi in manutenēdo. tali tā mirabli enarrant gl'iaz dei. Circa tertium celi enarrāt gloriā dei ex eorū operatione virtuali. vñ tot variationes ⁊ tepoꝝ mutationes: frigora: calores: pluuie: ⁊ sterilitates: guerrarū abūdantia ⁊ pauca pax ⁊ iusticia ⁊ inf hoies q̄q̄ infirmitates ⁊ pestes ⁊ interalia terre ⁊ volucres aeris ⁊ viuentia i aquis: talia de cōi cursu ꝓueniūt ex influētia celi qui enarrant gloriā dei. ⁊ licet deꝰ aliter posset facere ⁊ faciat quandoq̄ tamen teste beato Augustino in libro de ciuitate dei. Sic deus condidit res vt suis motibus sinat eas peragere: agunt cause secunde in virtute pme cause ⁊ operationes earū quādo placet suspendit pma causa concurrens imediati⁹ ad effectū cuiuslibet cause secūde q̄ causa vniuersalis secūda. ⁊ de isto cōcursu causarū secūdaz aliquid scribetur de operationib⁹ celi sequendo scripta Ptholomei: almansoris ⁊ alioꝝ sapientū ꝑ tutiori regimine hoīz Circa qd̄ est notandū q̄ influentia celoꝝ non operat necessario in homib⁹ sed contingent iuxta dictū Ptholo. in centilo q̄o Judicia q̄ tibi trado sunt int necessarium ⁊ possibile. Celi habent pncipiū creationis vt tactū est ⁊ principiū alicuius termi nisi significatur per istud principiū in celis in principio signi arietis in quo signo sol exaltatur ⁊ saturnus deprimitur: sol significat claritatem saturnus tenebrositatem item in cancro iupiter exaltat mars deprimit. iupit significat iustitiā. mars fraudulētiā. ven⁹ significat cantū ⁊ leticiā. mercuri⁹ plīaz et omnem artē ⁊ scientiā. ⁊ sic planete habent suas generales operationes cum signis ⁊ stellis cum quibus habent conuenientiam per coniunctionem vel per aspectū seu per separationem.

De natiuitatibus primū capitulum.

Fortune large sūt tides. infortūe sunt saturnus ⁊ mars: aspectus plārum boni sunt trinus et sextilis: mali quartus et oppositus non prodest aspectus trinus ⁊ sextilis infortunarum sicut non obest quartus ⁊ oppositus fortunarum. Ex multis vite significationibus in hyleg signatur longa vita ⁊ purus intellectus maximus quoq̄ vigor. Cum fuerit mercurius in radice natiuitatis in domo martis erit male suspitionis ⁊ festinus in suis negocijs. Cum fuerit mercurius in radice natiuitatis alicuius in domo saturni erit natus magni intellectus longeq̄ cogitationis sapiens ⁊ pbs. Nunq̄ erit paup cuius natiuitatis dñs fuerit iupiter. Quādocūq̄ in ascen. fuerint infortune in natinitate alicuius turpem notā in facie patiet. Nō poterunt oculi euadere ab impedimēto grauī in cuius natiuitate fuerint luminaria impedita. Non amittet sensum in cuius

natiuitate luna ierit ad mercuriū. Cuius fortune prefuerint natiuitati erit natus largus et diligendus si prefuerint infortune erit abhorrend⁹. Et si fuerit saturn⁹ erit sordidus: si mars erit fetidus. In cuiuscunq̄ natiuitate fuerint infortune in octaua domo celi mala morte morietur: si aūt ibi fuerint fortune in suo lecto morietur. Non cōgregabit pecuniā nec thesaurizabit nisi ille cuius dñs ascen. ⁊ dñs q̄rte dom⁹ fuerit idē planeta. sicut nō lucrabit pecuniā magnaz nec viuet splendide cui⁹ planeta econuerso se habebit. Nō poterit esse inter duos dilectio nisi fuerint in radice natiuitatis luminaria cōmutata: ita vt sit vnuz loco alteriu⁹ s in natiuitate sui socij. Venus illius signi in natiuitatibus in quo ipa fuerit nato atribuet natura: vt cum fuerit in leone dabit ei amorez in tauro cant⁹ in scorpione coitus. q̄ magnū impedimentū est rerū q̄ sunt in ptāte signi in quo fuerit planeta cadens vel retrograd⁹ a malo esse solis. Signa significāt corpora planete vero significant ea q̄ mouent corpora: loca planetarū in circulo eoꝝq̄ substantias ⁊ loca eoꝝ a sole significat opus ⁊ destructionem. Cū fuerit mercurius in. io domo nō impeditus nat⁹ erit magn⁹ sapiēs magnusq̄ pbs.

Cū in radice natiuitatis impedit luna ceciderit q̄oēs dñi triplicitatū cū ileg maxie vero pm⁹ dñs triplicitate ascē. fueritq̄ in aliquo angulorum fixoꝝ infortunia iudicabit nato vite paucitatē. Cū ceciderit oēs dñi triplicitatuz fueritq̄ in aliq̄ angulo rū vna stellarū fixarū exaltationis prime vel secūde que sit ex natura dñoꝝ triplicitatū perficietur nutritio ⁊ transibit eam. Cū dñs ascē. ⁊ luna fuerint in ascendē. ⁊ due fortune similiter aspexerint se adinuicē erit natus multū fortis ⁊ potēs nullus q̄ pteribit ei⁹ mandatū. A gradu ascē. sumunt accidentia corporū: a gradu vo partis fortune esse subē a gradu quoq̄ lune esse corporis ⁊ aie deprehendunt a gradu solis valitudines eius a regibus, a gradu

aūt medij celi magisteria ⁊ eoꝝ opa agnoscunt vnicuiq̄ gradui dādo annū. Fortuna habit erit q̄ bon⁹ esse ⁊ potēs ille cui⁹ annus reuolutionis similis fuerit radici natiuitatis si radix fuerit cōpetens ⁊ cuius circulus celi in eadē similitudine fuerit in qua erat in ipo anno radicis. Impedimētū mercurij a saturno debet impedire linguā quādo est aspect⁹: deterius aūt quando corporaliter coniūgit. Cū fuerit vnū quodq̄ luminariū in corde grad⁹ sue exaltationis ⁊ in suo dñio liber ab infortunis erit natus rex potēs ⁊ magni nomis ⁊ semen ipius hereditabit terram obtinebitq̄ eā multo tpe. Cū peruenerit infortune ad locū conuenientē nō nocebūt si nō fuerit eis significatio in radice natiuitat ⁊ similiter fortune nō pderūt cūvero fuerit eis in radice significatio poterit esse.

Vidaius infortuniū saturni est cū fuerit in signis femininis: martis vo cū fuerit in signis masculinis. Principes quoꝝ negocia ita fuerint q̄ cito se vindicāt ⁊ pficiūt oīe qd̄ desiderāt sūt quoꝝ ascē. in pncipio regni vel natiuitatis fuerit igneū ⁊ similiter mediū celi vel alterū fuerit igneuz ⁊ alterū aereū. Causa fortunij ac ꝓsperitatis est vt sint dñs dom⁹ solis ⁊ dñs dom⁹ lune dñsq̄ ascen. orientales ⁊ in anglis ⁊ aspiciant sese ex bonis locis. i. ex trino vel sextili aspectu. Multū potēs erit ille in cuius natiuitate sol fuerit in medio celi ⁊ in signo igneo ⁊ luna in trino ei⁹ aspectu in sinistro ei⁹: In cuiuscūq̄ natiuitate fuerit iupiter receptor fortitudinis oīm planetarū ⁊ ipe cōmendauerit eas ⁊ suaz saturno fueritq̄ receptus ab eo ⁊ vterq̄ orientalis in angulo erit nat⁹ magni nomis ⁊ potēs ⁊ boni esse figet oīe nomen suū in orbe. Cum fuerint anguli ascen. signa mobilia in natiuitate alicuius ⁊ due infortune in angulis misera erit omnis vita ei⁹. In natiuitatib⁹ ⁊ questionibus q̄n idē planeta est dñs ascē. ⁊ dñs rei quesite effectuz absq̄ dubio sortiet vt si aries vel libra ascēdat: nat⁹ erit causa sue mor-

tis nisi iupiter sit in.8°.ꝛ si fuerit virgo vl̃ pisces ascenden. occupabit nat⁹ in regijs honorib⁹ ꝛ vinet absq; grandi labore. Et si fuerit ascen. capricor. erit natus causa conseruationis pecuniarū suarū :qđē est dñs ascen.ꝛ domus secūde que est dom⁹ substantie:ꝛ per hanc formā cōsidera in omnib⁹ alijs ꝓsideraq; naturā signi in quo erit mars vel saturn⁹ si sint dñi octaue dom⁹ si sint ipeditiv el directi ꝛ fz hoc iudica de morte nati vel de ei⁹ operib⁹.

¶ De bellis capitulum secundum.

Gando ad belluz sanus vadit ꝛ reuertit si sol iupiter caput draconis vel ven⁹ fortunata sint in ascē. aliter nō si aūt saturn⁹ ibidē fuerit timet nimis ꝛ reperit causam reuertendi ꝛ non pcutit. ꝙ si ibi fuerit mars vel morietur vel vulnerabit ad mortem si in ascen. fuerint mars ꝛ saturnus nō reuertet:ꝛ si mars ē ibi et dñs signi est i casu suo non reuertetur:ꝛ si null⁹ est in ascē. respice.8. domum celi seu.io. si mali in.8. morit. si in.io. capitur. Jn qōnib⁹ de bellis si dñs ascē. est in oriente vel boni planete q̄rens obtinebit ꝙ mali in ascen. vel dñs ascē. in casu suo q̄rens perdet. ascē. ꝛ.io. dom⁹.ii.12.ꝛ.3. dom⁹ celi ꝛ planete ibidē repti assignat aggredienti. ℸ. domus assignat principaliter defendēti .8.9.6.5.24. ꝛ planete ibidē reperti. Mal⁹ in medio celi significat malū ꝓ querēte in angulo terre ꝓ defendēte si diu debeat stare bellū: si ascē. stabile sit diu stabit si mobile parū stabit; si cōe mediocrit. Si dñs ascē. ꝛ ℸ. questionis hora fuerint in.4. aspectu vel in opposito non venient ad pacē si in sextili vel trino aspectu possibilis est tractat⁹ pacis ꝛ facilis ꝛ poterit tractari pax per homines qui sunt de conditione illius planete qui tūc habet dominiuz celi questionis hora. Si inter dominum ascedentē ꝛ ℸ. nō fit aspectus non erit bellum inter partes:ꝛ si fit aspectus bonorum planetarum venient ad pacem libere de ꝓsensu vtriusq; partis ꝛ firmabit pax diu duratura. Si defendentes habent victualia vel thesaurum. vide octauā domū celi que est sēda a septima ꝛ est domus substantie ipsoruz defendentium illa domus octaua et planete q̄ in ea sunt ꝛ dominus eius ostēdet egestatem vel abundantiam eorum. si sint ibi saturnus mars vl̃ cauda egent: si iupiter venus caput vel pars fortune abundant. ꝛ sin ꝙ plures sunt ibidem fortius erit. et ita considera de aggredien. in questionibus de secunda domo que est domus substantie aggredientis. Si dom⁹ ascē den. non impeditus est in quarta domo vel habet bonum aspectum cuz domino quarte domus querens in fine finali victoriam obtinebit vel satis de honore et vtilitate. Si dominus ℸ. est in quarta domo vel dominus quarte est in septima bonum est pro defendente hoc est vnum testimoniuz satis forte in bellis ꝛ querelis ꝛ vtilius pro defendēte vt sit dom⁹ ℸ. in 4. non impeditus ꝛ hoc quo ad finē negocij. Non est bonum volenti bellare ꝙ faciat iter domino ascen. in.8. dato ꝙ dominus ascen. esset in exaltatione sua. Non est sol bonus in ascē. hora belli nec etiam cum domino ascē. aries vel leo ꝛ in ea parte in qua sol ꝛ luna fortunabuntur erit victoria interrogātis. Nihil prodest prelianti cum fuerit dominus ascen. infortuna ꝛ retrogradus vel sub radijs solis: ꝙ si ita fuerit de domino. ℸ. defendens vincetur ꝛ obtinebit in bello qui prius pugnare ceperit. Caue ne rex exeat ad prelia dū dño ascen. eunte ad dñm. ℸ. Nullus debet expugnare ciuitatem cuius dñs. ciuitatis fuerit dñs ascē. anni mūdi cū due infortune coniungentur ꝛ luna coniungetur saturno in altitudine eadem mutabit̄ reges ꝛ erit multa sanguinis effusio ꝛ prelia in loco q̄ significat ab ipso signo.

¶ De aggressu viarum cap. tertiū.

Si accesserit ad reges vl̃ ad principem ꝛ luna sit in aquario: recipietur nec aliquo modo curabit de eo rex si accesserit ad eum ꝛ ipsa in piscibus auertet faciem suam ab eo. Si quis postulauerit aliquid ab aliquo q̄ videatur fiēdum rationabiliter cap. c. existente in medio celi cuz ioue ꝛ luna eunte ad eūvel si separata ab eo iuerit ad dominuz ascen. vel si dñs ascen. iuerit ad eum non preteribit quin breuiter adipiscatur quesitum vel partem quesiti. Venus significat madefactiones ꝛ pluuias sicut mercurius significat itinera parua ꝛ mutationes Venus cum fuerit in primo gradu cancri in coniunctionibus luminarium vl̃ in alijs magnas facit pluuias. Cuz volueris alicui eligere ꝛ non poterit differre si luna sit impedita ad opus exequendū apta dñz ascē. ꝛ dñz rei quesite, Nō nocet mars in peregrinationibus terrarum. Jn itineribus signa fixa vituperantur: mobilia vero commendantur excepta fine libre. Luna concordat soli cum fuerit aucta lumine ꝛ numero oīm nisi stella luminosa et concordat. Cū recepit infortuna fortunā non impedit eam maxime autem cuz nō aspexit eam ex quarto vel opposito aspectu nec fuerit in eodem signo. Maximuz est impedimentum planetarum cum fuerint in locis peregrinis in quibus non habent dignitatem. Cancri significatio est super aquas multum mobiles: scorpionis vero super aquas currentes. riuoruz significatio est piscium. Omnis res que festinanter fit et festinanter destruitur. et que reuertitur est in significatiōe martis. Omne quod festinanter fit ꝛ subito destruitur permanetq; diu destructum est ex natura saturni ꝛ martis. Jn itinere terreo non sit mars in nona. quia significat latrones ꝛ peior est in secunda ꝛ quando volueris intrare patriam seu villam facvt dominus secunde domus sit in loco fortunato ꝛ non sit in quarta domo nec in ascendente. Et caue quando exibis de loco tuo ne sit malus in septima. quia hoc significat malum futurum tibi in patria ad quam vadis. ꝙ si fuerit in domo sui honoris aut in bono aspectu domini ascēdentis modicum impedit si dominus none fuerit in ascendente faciet iter cum honore ꝛ vtilitate. ꝛ si dominus ascendentis dederit vim domino none faciet iter ad vtilitatem bonam. ꝛ hoc de itineribus longinquis.

Aspice dominum tertie in itineribus propinquis quia ipse est significator viarum paruarum: et aspice lunam quā do virtus magna ineſt ei et fortis est in itineribus.

¶ Et nota ꝙ in omni re fortitudo domini hore est sicut fortitudo domini ascendentis nisi sit impeditus ipse dominus hore. Significator nunciorum ꝛ legatorum est dominus quinte sicut significator viarum magnarum est dominus none. Hore martis ꝛ saturni male sunt in ingressu ville. ꝛ hore bone ad hoc sunt luna rium ꝛ aliorum planetarum. Caue in via ab impedimentis saturni que sunt multa ꝛ inter cetera ne sit saturnus ascendēs in prima medietate piscium quia signat nauem submergi. Et caue in via aque ascendens celi igneum quia octaua que est domus mortis est signum aqueum ꝛ ne sit planeta malus in tertia domo. Si fit iter ad regem vel ad principez pone solē in loco fortunato ꝛ fac vt ascēdat aries vel leo aut scorpio: alia aūt signa nō sunt adeo bona. ꝛ scorpio est a latere bon⁹ denotans regnum: ꝛ caue ne sit dominus ascenden. combustus nec aliter impeditus nec soli oppositꝰ nec i quarto aspectu ꝛ ne luna sit ascen. Et si fuerit sol in die in domo sui honoris et similiter luna in nocte; tunc est melius ꝛ vnus illorum sit dominus hore. ꝛ si sol ꝛ luna aspiciāt domū. io. tanto melius:ꝛ si dederit sol vel lunā vim dño ascē. bonū est. Si volueris

alicui eligere hor̃a ⁊ pt̃ē mūdi q̄ est eivtiliꝰ scita natiuitate vel questiõe vide si fortune sunt ab ascen. ad mediū celi coniuncte cum dño ascẽ. pars orientis est ei vtiliꝰ ⁊ tanto melius si hora q̄stionis sit a p̃ncipio diei vsq̄ ad meridiem. si supradicte fortune sunt a septima domo vsq̄ ad quartã pars occidentalis est eivtiliꝰ. ⁊ si questio fuerit facta a p̃ncipio noctis vsq̄ ad mediã noctẽ: tanto fortius. si predicte fortune fuerũt a quarta domo vsq̄ ad p̃ncipiũ orientis septentrionalis erit ei vtiliꝰ ⁊ fortiꝰ. si questio fuerit facta ab hora medie noctis vsq̄ ad ortũ solis: ⁊ melius si planeta hore illius fuerit fortuna ⁊ dñs ascen. fuerit fortune coniunctus. Si questio fuerit de homine an cito reuerti debeat respice si fuerit dñs ascen. in .10. aut in ascen. vel luna: aut dñs ascen. sit retrogradus in aliquo istorum angulorum citiꝰ veniet: ⁊ si in signo mobili prope est vt veniat ⁊ post cito in signo cõi: ⁊ si fuerit dominus ascen. directus ostendit tarditatẽ: ⁊ similiter si dederit vim planete existen. in nona domo vel tertia ⁊ si dñs ascen fuerit in septima dominus hore hz magnuz posse quando non est impeditꝰ qm̃ si fuerit in domo decia in signo mobili veniet cito ⁊ nõ morietur dieb⁹ sed horis. ⁊ post q̄ videris q̄ veniet inspice quot sunt gradus inter illum planetam qui significat reditum ⁊ gradum ascenden. ⁊ da cuilibz gradui diem vel horam septimanam vel mensem sm̃ q̄ videbitur. ⁊ luna habz magnum vigorem in tota questione tamen si fuerit in domo secunda sexta octaua vt duodecima nõ cures de ea si ascen. fuerit leo vel sagittarius aut aquarius parum dubites lunã: ⁊ non est similiter de alijs signis ⁊ est ratio propter proportionem sue domus ad domos nominatas. Item per altam viam da dñz quiete domus nũcio ⁊ legato, querenti vero dictum dñm ascenden. ⁊ vide qualem applicationẽ hz dñs quinte cũ dño ascenden. ⁊ sm̃ hoc iudica. Si aliqua questio inseratur cuz que

stiõe reuersiõis vt de pecunijs reportãdis vel de honore vide qualem applicationẽ habet dñs nũcij scz dñs nũcij quinte domino subiecit ad dominum honoris qui est dñs .10. ⁊ sm̃ hoc iudica: ⁊ si fit separatio dñi nuncij ab alio domino est factum bene vel male si fit applicatio in toto vel in parte sm̃ fortitudinem significatorum. Et nota impedimenta vel adiutoria significatorũ. alio modo de reuersione vide si questio fit hora lune ⁊ ipsa fit fortis in figura celi ipa erit significatrix reuersionis vie si habeat aspectũ ad dñm quinte quã do peruenĕt ad radios dñi quinte vl̃ ad locũ in quo erit dominus quinte questionis hora. vel si ipsa lũa aspiciat ascen. q̄ perueniet ad locum ascendentis. vel significatoris principalis celi habentis potestatem super facto vie iudica reuersionez si figura ostendat reuersionem breuem.

¶ De his que dirigunt astrologum capitulum quartum.

QVantus erit error astrologi si septima domus celi quauis hora ⁊ ei⁹ dominus fuerint impedit. quia ascenden. ⁊ eius dominus sunt significatores interrogantis septime et eius dominus sunt significatores rei quesite: cum igitur infortunati fuerint significant maliciam ⁊ errorem quem consequetur astrologus in re illa pro qua interrogat et eius intellectus ex influẽtia celi obnubilatur: super quo confusui ego vidẽdo impedimentum in septima domo recurrere specialiter ad sequentem oronem.

¶ Domine deus omnipotens deprecor te per tuum nomen magnum ⁊ admirabile quatinus mihi seruulo tuo digneris concedere timorem nominis tui atq̄ amorem cum humilitate non ficta q̄ studia ⁊ consilia labores et opera somnia ⁊ desideria superborum in propria virtute confidẽtiũ ⁊ nõ in te infatuas adnihilas mutilas ⁊ eclipsas reprobas ⁊ castigas

deridẽs ⁊ mortificas humilias ⁊ cõdẽnas resecas ⁊ paruificas: me paruulũ non despicias ⁊ paruificatum nutrias ⁊ intellectum meum ab errore custodias eum illuminando. volũtatẽ tuo amore inflammãdo. stabiliendo memoriam ad tuum semper beneficium memorandum amen.

¶ Datur documentũ astrologo q̄ nunq̄ eligat libere ⁊ frequẽter q̄ in suscipiẽtibꝰ celi influẽtia nõ operat equaliter. vt verbi gr̃a. aliqui trãsfretant mare subuno ⁊ eodem momẽto tpis. aliqui moriunt in via. aliq̄ depauperant. aliq̄ ex illis reuertũtur ad domos ppias cũ lucro ⁊ sanitate. et causa istoꝝ est: q̄ ad bene iudicãdũ astrologus deberet scire horã ⁊ figuraz natiuitatis: q̄ aliquãdo natiuitas ppria alicui⁹ vel reuolutio sue natiuitatis pronunsit sibi aliq̄ horrendũ vẽturũ q̄ euenit ⁊ ita fuisset in domo vel in patria. si nõ trãsfretasset mare quare electiões astrologoꝝ non debẽt esse nisi p magnis hoibus quoꝝ natiuitates ⁊ reuolutiones vel complexiões ex influẽtia planetarũ sciunt. astrologꝰ bonus multũ malũ phibere poterit q̄ per stellas venturũ est cũ ei⁹ naturã ⁊ influẽtiam p̃sciuerit. sic em̃ pueniet cui malũ futurum est vt possit illud leui⁹ pati. vt cui malũ venturũ est per martẽ p bonũ tẽperamentũ aliquoꝝ impedientiũ influentiã martis reducet ad tẽperamentũ: vel si inconueniẽs sit venturũ ex influentia saturni frigiditate tpis vel indispositionis persone p domũ calidam ⁊ ignẽ tpe hyemali ⁊ cibaria cõpetẽtia impediet in toto vel in pte. Noli festinare in iudicando cũ planete cõiungent adinuicẽ misi prius consideres naturã signi in quo cõiungunt vtrum sit ex eoꝝ similitudine vel nõ. si em̃ fuerit ex eoꝝ similitudine confortabit ipsoruz significationẽ cũ influẽtia celi aliquid tibi ostẽderit q̄ venturũ est a secũdis stellarũ influentijs testimoniũ secundarũ stellarũ effectus sunt qui fiunt in aere vt sunt circuli circa corpus solis ⁊ lune ⁊ aliorũ planetarum ⁊ stellarũ vt sunt comete ⁊ radij plus solito ante stellas colores q̄ apparẽtes in aere correspõdentes corporibꝰ celestibus. Et de hoc est quedã alia ars securior in iudicãdo arte p̃ia: ⁊ circa hoc si iudicium capitis anni ostẽdat infirmitates humidas iuxta sententiã astrologi. vnde iuxta sententiã medicoꝝ si hyems preterita fuerit pluuiosa erit adiutoriũ testimoniũ ad iudicandũ infirmitates humidas ⁊ frigidas. Figura circuli in questionibus magne sollicitudinis est ad similitudinez aie ipsi⁹ querẽtis cũ ipso celo. vniuersalis q̄stio natiuitati assimilat revolue igit̃ annos ei⁹ ⁊ sup eos iudica. oportet in omni inceptione aptare circulũ celi ad naturaz ei⁹ q̄ quis incepturus est. nõ cõmendat ycisal lune ad martẽ ⁊ domibus veneris nec ad iouẽ ⁊ domib⁹ mercurij neq̄ ad solem ⁊ domib⁹ saturni. Angulus orientalis significat pueros ⁊ iuuenes cuiuscũq̄ principij: mediũ vero celi reges ⁊ principes legistas ⁊ oẽs dños ⁊ iudices ⁊ p̃liorum rectores q̄ senes atq̄ defunctos mulieres ⁊ inimicos ⁊ omne vetustum angulus aũt terre patres ⁊ terras locũ etiã in quo natꝰ est infans horã quoq̄ ⁊ sepulchra demonstrat. Planete qui grandes dant diuitias sunt tres. Iupiter: sol ⁊ mercuriꝰ: accipies significationẽ sectarum ⁊ regnoꝝ ex cõiunctione iouis ⁊ saturni ex mutatione coꝝ a triplicitate in triplicitatẽ ⁊ considera horam coꝝ locũ martis cũ duob⁹ superioꝝ ex signis fixis mobilib⁹ atq̄ cõibus ⁊ mitte ⁊ in hora destructionis rerũ ⁊ cuz fuerint mali vel alter eoꝝ in signo ad imaginem hoꝝ ⁊ iunct⁹ fuerit ⁊ alter malus ex coniunctione aut ex quarto aspectu vel ex oppositione erũt in hoibus pestilentie. et si alter malus vel ambo fuerint retrogradi erit calidius atq̄ velocius. ⁊ si coniunctio vel aspect⁹ fit ex aliquo angulorꝝ erit fortius: ⁊ si fuerit fortior mars erit hoc malũ ex bello vel ex infirmitate calida. ¶ Ꝺ si saturnus fuerit fortior erit mors vel maluz ex similitudine saturni. ¶ Significatio planetarum super colores, saturnus signi

ficat nigredinem ⁊ obscuritatem. iupiter viriditatem. mars rubedinem ⁊ quãdoq; citrinitatem. sol ⁊ venus albedinẽ. mercurius multos colores habet in sua significatione. luna subalbescit.

¶ De edificijs inchoandis. Caplm. v.

SI velis edificare ciuitatẽ vel edificiũ duratu rum cõsidera in fundatiõe ciuitatũ stellas fixas primario: ⁊ cõferas eis planetas benuolos. in fundatiõe domoꝝ cõsidera primo planetas ⁊ cõferas eis naturas signorum ⁊ stellarũ de natura stabilitatis dum luna fuerit meridionalis descẽdens in scorpione vel in piscibus: non incipias edificare q; cito ruet edificiũ. in omni inceptione fundatiõis melio⁹ est dñs luna est in aquario vel sit luna in loco fortunato respiciẽs aquariũ ascẽ. ⁊ fortune aspiciãt gradũ ascẽ. Bona sunt signa firma vt leo ⁊ thaurus luna existente in eis vel q; ista signa ascẽdãt ⁊ q; dñi ascen. nõ sint cõbusti nec retrogradi nec in casu suo nec i malo aspectu: ⁊ si possit fieri vt luminaria aspiciant dñm ascen. vel ascen. bonũ erit. et si poteris in fundatiõe ciuitatũ vel domoꝝ pone saturnũ in. i 2. cadẽtis ⁊ maxime i. 8. mars in. 3. vel. 9. nõ est bonus. Saturnus in. ii. bonus est de die ⁊ in nocte i. 5. mars est ecõtra. Caue ne ponas signũ mũdi. 7. signũ fundationis qm̃ hoc est signum inimicorũ suorũ: ⁊ pone dñm ascen. in loco sue augis q; si descendat ab auge vt sit in opposito augis malus est q; tũc planeta est retrogradus. Si fuerit malus i domo 10. ⁊ nõ in sua dignitate ruet edificium et peior ẽ mars in hoc saturno. Ciuitas fundata hora qua mars est in medio celi maxime si sit infortunatus male erit illi ciuitati ex bligis ⁊ multi principes eius morientur gladio. Caue in fundatiõe domorum ne sit luna cũ saturno coniuncta vel cauda aut sit saturn⁹ in ascẽ. vel in quarta domo ifortunatus q; hoc significat tarditatem ⁊ duriciam in opere ⁊ q; non erigetur vel q; si erectum fuerit ⁊ habitatũ nõ cessabunt habitatores ei⁹ pati timores et illusiones ⁊ infirmitates ac latrones ⁊ tribulationes ⁊ fundetur edificiũ ⁊ fortitan cadet. Et si aspexerit mars ex malo aspectu ⁊ fuerit in circulo augis sup domuꝝ timebitur cõbustio: ⁊ si fuerit in aliqua domo aliqua infestatio fantastica ⁊ volueris remouere eam aliquo ingenio caue ne sit luna in ascẽ. in aliquo horuꝝ signoꝝ. s. cãcro leone scorpione vel aq̃rio: q; in ceteris extra hec sepata a malis ⁊ iũcta fortunijs ⁊ caue ne p̃dicta quattuor signa ascẽdãt.

¶ De medicinis. Caplm sextum.

RErfectus medicus erit cui mars ⁊ ven⁹ fuerint i radice natiuitatis fortunati in sexta domo. Non est bona sanguinis minutio dũ luna fuerit in geminis sicut nec est conueniẽs vti ventosis duꝝ luna fuerit in thauro. Meliora signa in accipiẽdo purgatoria sunt aquatica ⁊ eoꝝ meli⁹ est scorpio vltimũ cancer. Non est bona cõuersio luna existente in scorpione sicut nõ est bonus vomitus cũ ipsa fuerit in leone. Saturnus cũ fuerit in signis fixis facit mortalitatẽ: hoc autẽ sapiẽtes longo tpe exptsunt. Cũ fuerit mars cũ sole in signis septẽtrionalibus erit calor maximus. similiter cũ sol ierit in signis meridionalibus erit frigus maximũ. Saturnus orientalis mars occidẽtalis egros minus impediũt iupiter in septentrione. venus in meridie bonũ augẽt cũ ipsi fuerint dñi ascen. infirmi q̃stionis hora. Detestabilius in significatione egroti est vt sit significator interrogationis ingrediẽs radios vel pars fortune infortunata. Timor magnus est super infirmo cũ interrogationis hora ambo luminaria fuerint sub terra. Quando luna vel planeta qui est dñs rei quesite recedit ab infortunio ⁊ vadit ad aliud infortunium p̃ malũ aspectũ vel per applicatio

nem cõporalẽ significat malũ effectum fiendum maxime in infirmitatibus est signum mortis. Quando mal⁹ est dñs octaue ⁊ eius hora sit questio ⁊ bon⁹ planeta separat ab eo qui est dñs infirmitatis ⁊ reperitur in ascẽ. maxime in pria medietate q̃stionis hora signũ est mortis q; trãsfert naturã dñi mortis ad domũ vite ⁊ fortius est q̃n dñs. 8. est retrogradus vel aliter impeditus: ⁊ tũc infirmus nocet sibijpsi ⁊ est mali reginimis ⁊ deteri⁹ est q̃n dñs. 6. est malus in ascen. Si frater germanus querat quis prius moriet̃ vel ipse vel frater suus considera dñm tertie dom⁹ qui est significator querẽtis q; si mars saturnus vl cauda sint in ascen. vel dñi ascen. vel dñs ascen. infortunati sit i. 8. vel in. 4. ipse querens vel p quo est questio prius morietur. si dñs tertie mal⁹ sit repertus in domo. 8. nõ querẽs sed frater ille citius morietur. ⁊ sin hoc potest cõsiderari de morte violẽta vel naturali vt in natiuitatibus. Et nota circa hoc q; si dñs ascen. sit bene i ascẽ. non infortunatus bene habebit querens.

¶ De electionibus. Caplm. 7.

IN electionibus regũ ⁊ principũ cõmendantur signa planetarũ altiorũ sicut in electionib⁹ cõibus ⁊ inferiorib⁹ cõmẽdant signa planetarum inferiorum. Illa q̃ fortuniũ alicui⁹ indicant sunt iupiter pars fortune ⁊ pars dñationis domus q̃. 2. ⁊ que in ea sunt eiusq; dñs ⁊ dñi triplicitatis luminaris cui⁹ fuerit auctoritatis ⁊ dñs. 10. ⁊ que in ea fuerit. Cum significatio fuerit inter ascẽ. ⁊ domũ. 10. erunt dies ⁊ hore. Cũ vo fuerit inter. 9. domũ ⁊. 7. erũt mẽses ⁊ septimane iter. 7. domũ. ⁊. 4. cũ fuerit significatio erũt anni. Cũ cõiungent due fortune ⁊ iũgeturq; luna ioui in latitudine erit iustitia ⁊ quies ⁊ terra dirigẽt; si aũt vene

ri coniungatur luna erit alacritas ⁊ gaudium inter hoies saluseq; corpoꝝ atq; prosperitas. in magnis ⁊ exaltatis rerum diuitijs laudatur vt sint luminaria in terminis fortunarum sese aspicien. ⁊ vt dñi terminoꝝ sint in natura rei incipiende res circuli que explectunt. Cũ diuersificãtur duo climata diuersificant eoꝝ ascẽsiones ⁊ planetarũ aspectus ⁊ eoꝝ radij. cũ vero diuersificant duo latitudines diuersificant circuli eius ⁊ circuli motus. Cũ fuerit iupiter in ariete directus absq; malo aspectu infortunarũ dabit fortitudinẽ ⁊ bonũ regimẽ in quo nulla fiet iustitia. Si queritur vtrũ impetrare poterit beneficiũ ecclesiasticum qđ intẽdit si p̃sequat causaꝝ vel nõ vide primã domũ p̃ querente. 9. p ecclesia. 2. ⁊. ii. pro fortuna rei desiderate 10. p honore. 4. p fine totius. Si vis scire qualis erit finis rei incepte bonus vel ecõtra respice dñm. 4. si fuerit in signis rectis denotat finem bonũ ⁊ si in obliquis econtra. ⁊ si fuerit fortuna in. 4. vl aspiciat. 4. aspectu amicitie ⁊ maxime si fuerit ei aliqua dignitas bonũ signum est. ⁊ econtra si ibi fuerit malus ⁊ maxime mars ⁊ respice lunaꝝ ⁊ dñm eius si fuerit directus aut sub sole. Et si questio fuerit p terra saturnus aut sub sole: ⁊ si q̃sito fuerit pro terra saturnus non male stat in. 4. nisi aliunde esset impedit⁹ qm̃ saturnus significat terras. Et vt clari⁹ pateat dabo tibi tale exẽplum practicatum de electionibus. Anno fluẽte dñi. 1414. ⁊ die. 5. augusti completis. 6. horis. post meridiem cũ. 6. gra. celi. magister Johan. symonis magister in artibus ⁊ licen. in medicina proposuit questionem talem si in breui aut ante natiuitatẽ dñi fiet electio pape ⁊ si sit infra quantuꝝ tempus habebitur electio pape in concilio generali constantie: cuius incidit talis figura celi supervenẽ.

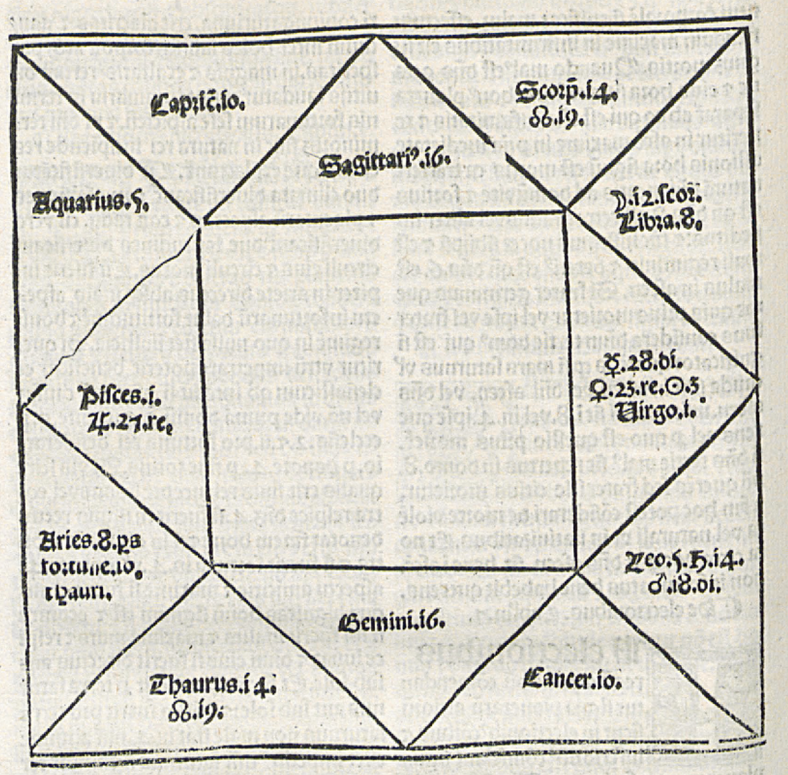

CAspexi in hac questione ad dñz ascen. ⁊ ad lumā ⁊ ad dñm none: ⁊ dedi dñm ascē den. ⁊ lumā electoribꝫ dñm none electioni dñm. 7. rectoribꝫ ⁊ pcuratoribus electionis ⁊ impeditoribꝫ ⁊ cōsideraui iouē dñz ascendē. retrogradū si esset direct9 ⁊ velox dicerē electionē fiendā. i 7. die a qstione facta qz est in ascendē. ⁊ p tot gradus distat ab ascēdē. sed qz retrogradus dico qꝫ non fiet electio donec dirigatur nec dirigetur ante duos mēses cū dimidio. cōsideraui insup qꝫ inter lumā ⁊ iouē nō est aspectus nec inter dñm none ⁊ dñm ascen. quare vi debitur multis tpe intermedio existētibꝫ in cōcilio qꝫ electio papalis ibidē non fiet nec sequetur ex isto cōsilio. ꝓterea cōsideraui dñz. 7. mercurij separatū ex opposito a dño ascen. ꝓ hoc mihi videt indicādū qꝫ iam cōclusum est qꝫ cardinales q̄ de cōmuni ꝓsuetudine habēt electionē papalē non habebunt soli hac vice immo magn9 numerus eligentium papā ponet in conclaui cū cardinalibꝫ quoꝝ voces nūerabūtur equinalēter vocibꝫ cardinaliū. ⁊ si iupiter nō esset i ascen. q̄ est significator cardinaliū non iret tā bene negocij cardinalium. ⁊ si soli eligāt qō potest fieri qz iupiter est in ascēn. satis laborabāt in potius

spero qꝫ non qꝫ qꝫ sic. hic ad ꝓpositum est aspect9 inter lumā ⁊ dñm. 9. luna vadit ad quartū aspectū ꝓcedit iurgiū electionem electio dei dono saꝑ bñ terminabit qz luna hoc oñdit ꝓpe. 9. domū ad. 2. gra. Et qz recipit a dño. 9. impator ⁊ custodes ꝓsilij ꝓncipes magn̄ fauebūt ꝓsiliarijs nationū qꝫ cardinalibꝫ b̄ oñdit sol i ỹgine i domo clericoꝝ. spero electionē fiēdā circa. 10. nouebris huiꝰ anni qz iupiter dñs ascē. erit i ꝓncipio directiōis ⁊ fortitudinis vl̄ dispositionē satis ꝓpinquā ⁊ eligēt cardinalis qz iupiter est in ascē. hora qstiōis ⁊ erit hō audax rube9 in facie circūspect9 ad hoc facit mars dñs. 9. oñdit colericū eligendū ⁊ adiuuat caput draconis in. 9. ⁊ in domo martis erit diues pluscꝫ credaꝫ ꝓpter ptē fortune in domo. 2. dñium ei9 erit nobile qꝫcūcꝫ durer ꝓpter ascē. ⁊ domūs 10. sub dño iouis: ⁊ erit luna tpe electiōis fiende in domo diurna iouis videlicet in sagittario: qz qstio facta est de die in domo iouis dñi ascē. ⁊ si tūc nō fiat electio luna existēte in sagittario fiet post infra. 7. dies luna in piscibus i alia domo iouis. 2. luna eunte ad ꝓiunctionē corporalē iouis ⁊ meli9 ꝓ electo iudicio meo. tñ potiꝰ spero electōez fiendā circa. 10. nouēbris qꝫ circa. i 7. quia qstio fuit facta de die qz inter lumā ⁊ iouē nō est aspect9. nec inter dñm. 9. ⁊ dñz ascē. eligēt ex abrupto ⁊ subito quidā cardinalis de quo nō sperabaꝫ in ꝓncipio electionis nec ipsemet sperabat electionē terminandā supra se ⁊ cōuenient oēs electores vniformiter in eū ꝓuenientibꝫ illis de qbꝫ sperabaꝫ ⁊ cū gaudio recipierur ei9 electio ab oīb9 ibidē in cōsilio existētibus. Et ita factuꝫ est tpe assignato die. li. decēbris in die sancti martini eiusdē anni electus fuit dñs cardinalis de colomna roman9 i summum pontificē electione cardinaliū ⁊ electoribus nationū, cōuenientibꝫ vniformiter in eū: ⁊ noīatus fuit martin9 quintus qz in die sancti martini fuit electus.

De mercantijs ⁊ subtilitatibus inchoandis. Capitulum. 8.

Ui emerit aliquid

luna existēte a capite cācri vsqꝫ i finē sagittarij emet care vēdet vilit. ecōtra aūt cū fuerit a ꝓncipio capricorni vsqꝫ i finē gemiꝝ. cū volueris seruū emere seu ꝓcedeꝰ caue ne iūgat luna malis aut sit sō terra mal9 hñs dñiū vel sit luna i signo mobili qz significat qꝫ seru9 ille erit infidel9 ⁊ fugitiu9 ꝓncipiū li bre ad b̄ valet. taur9 ⁊ aqr9 valēt vt seru9 sit patiēs ⁊ honorās dñz suū. luna in scorpione ⁊ leone cupid9 ⁊ latro: ⁊ sit luna i signis cōib9 maxime i pāa pte qz erit laudabile ꝓter pisces qz luna i piscib9 cogitabit seru9 i aio suo pditionē ꝓ tra dñz suū ⁊ detrahet ei vbi nō fuerit. Et caueas ꝓiunctionem lune cū malis si volueris libū scribere vel scīam addiscere aut artificiū opari pōe lumā i domo mercurij aut saturni aut iouis vrilitate: qz iste dom9 sūt apte ad ingenia ⁊ doctrinas: ⁊ caue ne mars sit i angulo ⁊ fac semp dñz ascē. velocē cursu ⁊ latitudo ei9 septētrional' ascēdēs ad augem epicicli ⁊ luna recipiat vim alicuius boni planete existēs. i angulo si fieri possit. Elige in subtilitatib9 operādis ⁊ inchoādis mercurij i ascē. nō ipeditū vel i medio celi habētē aspectū ad bonos planetas ⁊ luna habeat aspectū ad eū. Caue i ichoatōibus subtilitatū hor̄a mart̄ ⁊ ne mars ascēdat i pāa domo celi vel habeat vim i opatione eadē. Perpēde naturā rei i subtilitatibus ad quā vis opari. si velis opari opa q̄ fiūt ad ignē ⁊ sepe habēt reiterari aspice vt sit luna i signo cōi ⁊ meli9 est signū sagittarij in b̄ ⁊ fit saluā ab ifortunijs ⁊ fil' dñs ascen. Si velis opari in auro apta solem qꝫtū poteris i argēto apta lumā ⁊ ptē fortune ⁊ dñz dom9. 10. maxie ad habēdū magisteriū de lucro ⁊ diuitijs p via qstiōnis si dñs. 2. sit in. 2. domo aut in ascē. vel i suis dignitatib9 maxie si fuerit iupit aut mercuri9 dñs. 2. i domo ⁊ i signo ꝓuenieti ad b̄ iudica fm cū ⁊ fm ptē fortune ⁊ fm dñm. ptis fortune ⁊ fm aspect9 q̄ sūt inter

eos ⁊ que aspiciūt dñm domus secunde.

¶ De thesauris absc̄oditis. caplm. ix.

CONsideratio de thesauris absc̄ditis pertinet ad quartā domuz celi ⁊ ad dñm ei⁹ vna cū dño ascē. et si in natiuitate alicui⁹ fuerint dñi istarū domoz fortunati ⁊ sol ⁊ luna aspiciāt ascen. talis erit habilis ad cito reperiēdū thesaurū absc̄oditū in q̄stiōe si dñs. 4. dom⁹ fortunat⁹ fuerit in ascē. vel ecōtra dñs ascē. fortunat⁹ in. 4. domo significat rē absc̄oditā posse reperiri vel in angulis celi idē. Si in q̄stiōe veniat saturnus in ascē. vel mars vl cauda significat laborē querētiū vanū ⁊ illusionē in facto si boni planete veniāt in angulis significat possibilitatē inuētiōis si sit ibi. Ad sciēdū si sit ibi thesaur⁹ vel res absc̄odita valoris ꝓsidera angulos celi p̄cipue angulū ascē. post. 4. dom⁹. tertio angulū. io. de. 7. modicū cures si infra hos primos gradus sit bon⁹ planeta argumentū est q̄ est ibi aliq̄ res absc̄ondita. Signū. 4. dom⁹ cōsidera cōsiderata domo in qua ferē esse thesaur⁹ ex q̄ttuor ptes celi: ⁊ si fuerit signū. 4. domus terreū trib⁹ ptib⁹ abiectis teneas occidētē: si aquaticū septētrionē: si igneū meridiē: si aereū orientē iterū partire donec inueniat. Signa firma significant sub terra esse mobilia in tectis: cōia signāt in pariete esse rem absc̄oditā. Significatio planetarū in locis. sol significat in loco patēti. luna ꝓpe ianuā. saturn⁹ i loco fetido ⁊ humido: iupiter in loco dñi obsequij mars in lare ignis. ven⁹ in loco thalami: mercurius in restitudine: ⁊ ꝓsidera vbi sunt alia testimonia: ⁊ cuius nature signa an orientalia vel occidentalia meridionalia vel septētrionalia ⁊ in q̄ pte dextra vel sinistra. ⁊ si dñs ascē. est in suo honore erit carū: si in suo casu vile. si dñs ascē. ē orientalis soli erit nouū. si occidētalis erit res antiqua: si est fortunat⁹ erit integrū si infortunatus diminutū vel immundū. Signa aerea et ignea significant res magni valoris signa terrea ⁊ aquatica res modici valoris.

¶ De matrimonijs caplm decimū

SOnsidera ascēdē. ꝑ viro ⁊. 7. ꝑ muliere ⁊ in qua pte fuerit boni planete erit melio⁹ ꝑ illo ⁊ caue finē libre ⁊ p̄incipiū scorpi. ꝑ vtroq̄. Caue i despōsatiōe ne luna sit ꝑpe cōiunctione solis q: hoc significat mortē ⁊ ne sit in via combusta libre q: significat finē malū. Adalū est i matrimonijs q̄ luna iūgat saturno vel marti q: nō erit pax inter eos nec amor. Si vis eligere vt sit abūdātia pueroz iter eos elige q̄ luna nō impedita sit in cācro scorpiōe vl piscib⁹ ⁊ viget cū fuerint in occidente. ⁊ elige in oīb⁹ matrimonijs q̄ luna sit crescēs lumine ⁊ numero si possit fieri ⁊ q̄ non sit mal⁹ aspect⁹ ad solē nec ad duos malos.

¶ De ꝓnosticatiōe cogitationū ⁊ aliorum secretoz capitulum vndecimum.

CUm audieris no⁹ qua vel de eis erit q̄stio cōsidera ascen. ⁊ dñz eius ⁊ horā. ⁊ si in ascen. fuerit cauda saturn⁹ vel mars erit falsū. si in ascen. fuerit iupiter vel sol est verū. ⁊ si null⁹ fuerit in ascē. vide. 9. domū. ⁊ si aliq̄s de veris in. 9. sit verū est. ⁊ si null⁹ in ascē. vel in. 9. vel. 11. fuerit iudica ꝑ dñm horę ⁊ cōsidera vtrū sit direct⁹ vel retrograd⁹ ⁊ cū quib⁹ hz aspectū ⁊ in qua domo est hora q̄stiōis vel vbor. Pars rumorū accipit in die ⁊ nocte a mercurio in lunā ⁊ p̄icit ab ascen. ⁊ hec ps sit is est p̄ncipium q: si fuerit hec ps in angulo vel in signo fixo vel signo directe ascensiōis erūt veri rumores: ⁊ si fuerit aliter erūt falsi. si dñs. 3. domus fuerit in cōiunctōe bonoz boni erūt rumores: si malus mali. ⁊ iudicabis primario p dñm. 3. cū circūstātijs ei⁹ deinde p dñm. 9. si fuerit ascē. signū fixum veri erunt rumores de cōi cursu. Et si fuerit ascen. signū mobile ⁊ maxime aries totum est falsum: si cōe partim erit verum ⁊

partim erit falsum. ⁊ respice locum lune ⁊ accipe testimonia ab ea sm q̄ fuerat in signo fixo mobili vel cōi: ⁊ fortune significant verū si fuerit in angulis: ⁊ mali falsū nisi fuerit rumor ꝺ bell⁹ aut lite: tūc mars si fuerit in vno angulorū veri erūt rumores: ⁊ si iupiter ibi fuerit nō cōfides. q̄m ꝺ est sue nature cōtrariū. silr si saturn⁹ fuerit in vno angulorū ⁊ sit q̄stio de morte captiui tate vel morbo erūt veri rumores hoc em est de ei⁹ natura. Si q̄stio fuerit de nūcio bonū vel malū nūciante cū ira aspice illū q̄ mittit litterā a planeta a quo separat⁹ luna cōiunctiōe vel aspectu ⁊ a dño ascen. ⁊ inspice illū ꝓpter quē scripta est littera ad quē mittit nunci⁹ a dño. 9. ⁊ a planeta cui vim dederit seu cui applicat ⁊ inspice locum lune ⁊ aspectū planetarū ad eā si sint fortune aut mali ⁊ locum mercurij q: vis eius est magna in scribēdis litteris et tali modo de littera seu epistola iudicab. Volens occultum aliq̄d inquirere pone dñm ascē. in loco in quo det vim planete q̄ est in. 10. vel. 11. ⁊ vt luna det vim planete q̄ sit supra terrā ⁊ dñs horę sit iupit nō retrogradus nec infortunat⁹ aut cōbustus: caue ne sit saturnus in quouis āgulo nec dñs horę ad idē de marte. Voles scire ꝑs euadēdi carcerē vel captiuitatē ex questiōe aspice ascen. ⁊ dñm ei⁹ ⁊ si inueneris dominū ascen. in quouis angulo ⁊ peius in. 4. tardabitur ei⁹ liberatio. ⁊ sit luna in quouis āgulo ⁊ pei⁹ si dñs. 12. ē ei cōiunct⁹ vel aspicit eā. ⁊ si dñs. 12. dom⁹ cū dño ascē. est cōiunctus ⁊ est infortuna. s. saturn⁹ vel mars deficiet in carcere. si videris in angulis dominos angulorū nō exibit de carcere. vel si dñs ascen. fuerit cōbust⁹ ⁊ fuerit receptus a sole nō morietur illic. Si vis scire voluntatem illius q̄ incarcerauit eū aspice. 7. dominum ⁊ dñm eius aut dñm honoris si nō aspexerit dñm dom⁹ ⁊ aspexerit dñm horis ⁊ scias quales sunt ipsi ad lunam ⁊ sm hoc iudica. Signa mobilia significat egressuz similiter dñs tertie si sit in bono loco ⁊ habeat aspectū ad ascen. De cogitationibus hoīm reuelādis que ꝓueniūt ab influentia celi nō de his que subiacent mētibus virorū perfectorum aspice dñm ascen. vbi sit ⁊ q̄ non sit retrogradus nec combustus in casu suo: q: tunc sm lunam vel dominū horę esset respondendū: si dominus ascen. fuerit in ascen. de ꝑsona sua cogitat si in. 2. domo fuerit cogitat de rebus suis aut de acquisitione rerum tēporaliuz. si in prima parte tertie domus fuerit cogitat de via. si in secūda parte de fratribus vel ꝓpiquis. si in prima parte q̄rte domus fuerit cogitat de patre aut de matre vel parentibus antiquis: si in secūda parte cogitat de villa vel domo vel naue vel arte. si in tertia parte cogitat de suo regimine vel suorum amicorū antiquorū si in prima parte quinte domus fuerit cogitat de filijs vel nepotibus vel de suis discipulis: si in secunda parte de gaudio vel ludo. si in tertia parte de indumentis ⁊ ornamentis. si in quarta de rumoribus vel de libris vel de nuncijs. si in prima parte sexte domus fuerit cogitat de infirmitate si in secunda de seruis vel bestijs. si in prima parte septime fuerit cogitat de vxore vel amasia. si in secunda de societate. si in tertia de fure vel abigente. si in prima parte octaue fuerit cogitat de morte vel timore. si in secunda de diuisione possessionuz si in tertia de debitis. si in prima parte none fuerit cogitat de fide vel legibus. si in secunda de itinere. si in tertia de honore. si in quarta de somnijs. si i prima parte decime domus fuerit cogitat de principe vl potente. si in prima parte vndecime dom⁹ fuerit cogitat de mercatorijs ⁊ mercatoribus. si in secunda de diuitijs vel diuite. si in tertia de amico vel amica. si in prima parte duodecime domus fuerit cogitat de inimico. si in secunda de captione vel miseria. si in tertia de bestija: q̄ si dominus signi ascendentis fuerit combustus vel in casu suo seu in signo femineo ⁊ ipse planeta fuerit masculus tunc sm lunaz est respondendū nisi fuerit cōbusta vel in casu

suo vel in signo masculino vel alr notabiliter impedita tūc fm dñm hore est respondendū. Et nota q fm dñz hore sepe dant respōsa veridica p̄mittēdo duo q̄ sunt prima in hac materia videlicet dñz ascē. ⁊ lunam. exēpli gr̄a. si aliq̄s ad te veniat pretādo in finu abscōse hora saturni p̄nosticabis rē illā absconsam esse terrā vel lapidem vel os vel rē fetidā vel aliquā rē in q̄ influit saturn⁹. si hora iouis dices illā rez esse de natura iouis puta stānū vel herbā virentē vel odoriferā: si hora martis dices ferrū vel rē coctā. si hora solis aurū vel lapidē p̄ciosuz: ⁊ sic de alijs horis alioz planetarū. Et scias q in hac materia requirit significator cogitatiōis specialis ⁊ generalis ⁊ maxime specialis: ⁊ duo sunt significatores speciales cogitationis videlicet planeta a quo separat dñs ascēn. ⁊ iste est p̄im⁹ ⁊ planeta a quo separat luna. Generalis aūt significator cogitatōis est planeta q̄ fortior fuerit in ascē. i p̄iunctiōe luminariū q̄ imediate p̄cessit q̄stionē vel in oppositiōe: alter significator q̄stionē p̄alis ē planeta q̄ fortior existit i p̄iunctiōe p̄xia altioz planetarū videlicet saturni ⁊ iouis. Exēpluz tale est. q̄dā se p̄sentauit p q̄stione racitura nō p̄ferēdo vbū i p̄ticulari sue questiōis sed gn̄aliter q̄d q̄ro dixit astrologo cui⁹ figura celi hora p̄sentatōis talis fuit.

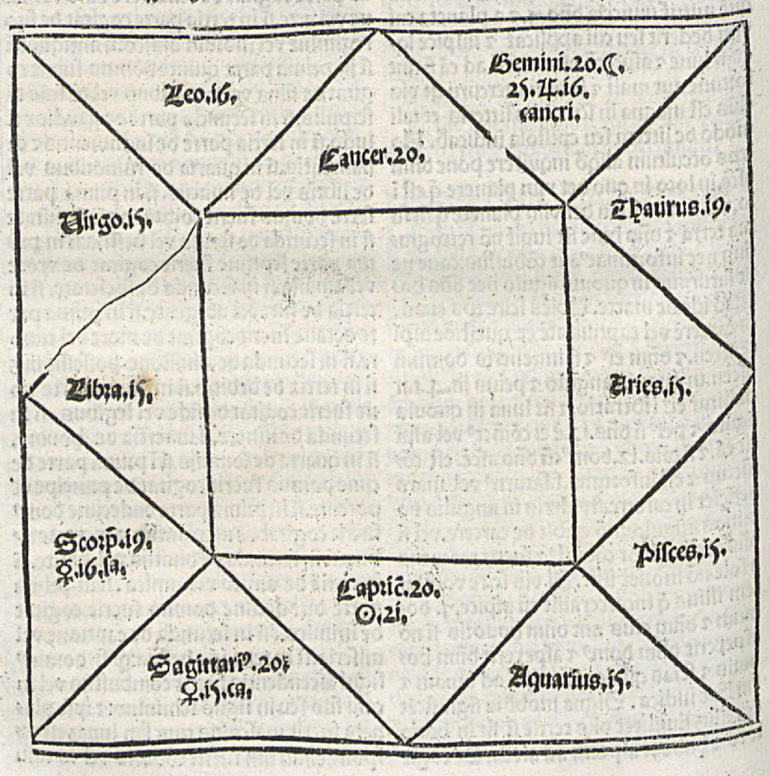

¶ Primo eōsideraui dñm ascen. ⁊ ab eo incepi. ⁊ aspicio a q̄ separat: sepat aūt a sole q̄ est dñs. ii. ⁊ in. 4. domo. scio ergo p hoc q̄ cogitat de aliqua re amata: q̄ per. 4. signatur vt de p̄re vel de matre: sed q: luna sepata est a dño. 4. q̄ est domus mulierū. scio q̄ de matre cogitat: q: vero est in domo vie ipsa luna q̄ de via mris ⁊ q: est iuncta mercurio dominovie in aliqua domoz viarū ⁊ q: venus iuncta est ioui q̄ iupiter est in domo regia: dico q̄ ad regem tendit mulier: cū ipse etiam iupiter sit in sua exaltatione sed q: est retrogradus ⁊ in oppositione veneris ⁊ venus in casu iouis rex p̄ma fronte non bene eaz recipiet: sed tn quia iupiter est fortuna et in exaltatione sua ⁊ in angulo celi liber a malis rex postea exaudiet mulierē: sed q: luna est recepta a mercurio. idē significat quia est dominus. i2. ⁊ est de inimicis eo q: dñs. 12. est ipse mercuri⁹. ⁊ ostendit q p̄ma fronte male recipiet mulier a rege. sed q: virgo est signuz humanū q̄d est domus. i2. ⁊ dñs. i2. sc̄z mercurius est in signo hūano. rex postea mulierū exaudiet Ista collectio aliquarum conclusionum astro. non est ordinata ad modū quo consueuerunt astrologi per ordinem. i2. domoz um: sed per materias ⁊ conclusiones breues q̄ possunt vocari ap̄horismi. astrologoz vel a p̄incipio sue denominatiōis potest vocari Celi enarrant gloriam dei.

Et sic est finis. laus deo.

¶ Liber abrahaam auenezre de creticis diebus.

Dominum deum
oro q̄diu est anima mea in me in cor meum lumē suuz immittat ⁊ veritatez. multum, eīn est delectabile lumē eius ac bonum in oculis anime advidendum ⁊ nor ficut dies illuminabitur nec occultabunt ei nubes. non eīn est sicut lumen solis de die quia non obumbrabitur neq̄ sicut luna per noctem: quia nō diminuitur sicut fit diminutio luminis ipsius. Hoc autem lumen separauit a se deus ⁊ dedit luminaria magnavt p̄eesset diei ac nocti. Et a maioris lumīaris lumine separauit minus ⁊ dedit ipsi maiori vt p̄esset diei ⁊ minori vt p̄eesset nocti. Celorum etiaz exercitus ⁊ stelle luminose scilz planete p̄esessent vna cum lumine minori duoz umq̄ luminarium virtus maioz est virtute stellarum: ⁊ q: sol terre propinquioz est. est enim sol in sphera fm viam virtutis. Itē est magnus valde ⁊ luna propinquioz ē: sed eius lumen est ipsummet lumē solis

¶ Quoniam autem celorum exercitus idest stelle fixe sunt in supremo gradu id circo non mutatur: sed diuersificatur eorum cursus neq̄ separatur vna ab altera latitudines enim ipsarum semper sunt eedem: sed non est ita in stellis luminosis idest planetis. Nam eorum cursus variatur fm signoz um cingulum. interdum enim sunt in linea signoz um interdum extra et quandoq̄ alteri elongantur quā doq̄ appz oximant quandoq̄ directe vadunt quandoq̄ retrograde quandoq̄ sinistre, quandoq̄ dextre quandoq̄ conuenctim quandoq̄ separatim adinuicē. Hec autem ratio est: quia in gradu sunt inferioz i: vel superioz i. lūa sola per se est in ḡ. iferioz i respectu medij sui cēri ⁊ ob hoc multos habet motus. mutatur enim ⁊ variatur in longitudine ⁊ latitudine: ⁊ insu per accidit ei accidens quod nō alijs pla-

netis cõtingit:qõ est qr lunẽ eius crescit et decrescit ꝛ quandoq; deficit. Itez eclipsatur in umbra terre. non tamen eodem modo quo fit eclipſ. solis. nam ipse sol in se nunq; eclipsatur:sed ab oculis intuentium occultatur siue suum lumen vetat Ac vero sub luna quodcunq; existẽs siue plante siue homines siue vniuersaliter q̃ cunq; animalia mutantur multipliciter siue variãtur ꝛ nunq; in eodem statu permanent in seipsis neq; in cogitationib⁹ eorum nec operibus aut eorum manerieb⁹ ꝓpter mutationes motuum ipsorum planetarũ:ꝛ h̃ qdẽ sunt in ḡ.iſimo q̃ nõ est alter inferior:qm̃ lũa i luie ſuo coꝛpi assimilat cui⁹ ꝓmo ỽr crescit postea diminuit: iõ significat supra oẽz rẽ ḡnabilẽ ꝛ supra p̃ncipiũ cogitationũ ꝛ opationũ natiuitatũ ꝛc. ¶ Virtus ỽo sol⁹ est qr cãt in opere caliditatẽ frigiditatẽ estatẽ hyemẽ diez et noctẽ cũ aũt est in domo sui honoris siue in sua exaltatiõe qõ est signũ arietis qr in hoc signo nr̃is regionib⁹ incipit appropi quare:tũc germinãt arbores ꝛ hilarescũt aialia ꝛ egritudines creanꝯ. ¶ m̃ ỽo est in suo casu.ſ.i libra tũc pallescũt folia ꝛ arescunt ꝛ grauanꝯ oẽs hoies ꝛ augmẽtanꝯ egritudines. ¶ Itẽ aliõ experimẽtũ est q̃ in plurib⁹ hoiõ⁹ egrotantib⁹ egritudies alleuianꝯ a media nocte vsq; ad meridiez eo q̃ tũc est in parte asc̃e. circuli tñ p̃riũ ẽ in descensu. silr̃ in cursu lune sunt multe opationes ex pte in mari ꝛ fluminib⁹ ac vegetabilib⁹ ꝛ quoꝝ hũiditas magna est vt curcubitaꝝ aialiũ cõchiliũ ꝛ medullaꝝ ossiũ hũanoũ ꝛ aliox viuentiũ. Itẽ semina semiata luna diminuta luie nõ crescũt vt dicunt piscatores etiã his cõcordant in operib⁹ suis. Astroꝝ quidã sapientes exꝑti sunt res multas in suis virtutib⁹ quem admodũ scripserũt. silr̃ et medici quesierũt scire causas terminatiõis egritudinũ seu cãm crisẽ. quare ẽt in.7.14.20. seu.21. aut.27.29. et nõ potuerãt causam inuenire insi p̃ viã lune si quidẽ pseuerauerunt vsq; ad vnũ mẽſez lunarẽ ꝛ postea recedit

que si nõ recesserit respiciũt ad solez qui luna supior est nõ tñ acquiescat coꝛ tuum in sapietiũ p̃monib⁹ hoc esse ꝓpt̃ parẽ numerũ. dies em̃.14. põt esse crisẽ vera ꝛ ẽt 20 q̃ fũt dies pares siue nũeri pares. Itẽ in die.7. põt esse crisẽ. vera radix ꝛ causa crisis diei.7. est q̃ luna tunc est in aspectu.4 ad locũ p̃ncipij egritudinis ꝛ in.14. die est i aspectu oppositio. ꝛ i 20.ꝛ.21. ẽt aspectu.4. sc̃do sed in.27. aut.28. reuertit lũa ad locũ in quo fuit in p̃ncipio egritudinis. est aũt dies.4. silr̃ tudo ad diẽ cretica eo q̃ medietatẽ q̃rti aspect⁹ hz p̃m viã claruit lune.ſ.ii.i.7.24.ꝛ scito q̃ mot⁹ lũe diuersificat ꝓpter distantiã cẽtri circuli ei⁹ a cẽtro tre adhuc ꝛ p motũ epicicli.i. qui circuli ꝛ hinc est q̃ aliq; diebꝰ mouet luna i5.gra. in alio aũt m'n⁹.12. ¶ Cũ igit lũa fuerit velox cursu puẽiet ad.4. aspectũ p⁹ 6. dies. a p̃ncipio egritudis cũ horis paucis ꝛ veritas q̃dẽ est ꝙputare ab hora decubit⁹ egri sup lectũ suũ vsq; ad silez horã seq̃nt̃ diei in crastinõ nã siue. p̃mã diẽ a mane diei vsq; ad mãe diei dicte siue d̃nice. Sũt septẽ dies pfecti ꝛ si lũa fuerit tarda nõ veniet ad quartũ aspectũ in .7. die Adhuc p̃m cõputationẽ horiz: sed qua die pueniet lũa ad q̃rtũ eius aspectũ ꝓpt̃ qõ dixerũt multi q̃.9. dies esset cretica. si aũt luna fuerit cursu mediocris tunc pueniet ad quartũ aspectũ añ.7. dies pfectos ferẽ p q̃nq; horas. in die tñ.7. conueniens aũt est oppositũ aspectũ esse in die.14. si tñ luna fuerit velox cursu ꝓtigit crisim cẽ .i3. die sed hoc raro accidit. silr̃ ꝓpt̃ motũ mediocrẽ ꝓtigit crisiz esse. 20. aut. 21. ꝛ similis rõ est de die.27. et.28. luna nãq; circulũ signoꝝ pficit. 27. diebꝰ ꝛ.8. horis p̃m eius motũ mediũ. dies aũt.i5. interdũ est dies crisẽ cũ i aspectu sextili lũa sit p respectũ ad locũ p̃mũ: in quo luna fuit in p̃ncipio egritudinis. Itẽ.12. dies et.ii. quando luna erit in aspectu trino si fuerit tarda cursu silr̃ in die.9. si fuerit velox cursu. et ego ostendo tibi p quã aduertere poteris si crisis erit in diebꝰ notatis aut non

si quis querat. Nũq̃d febricitans nullã crisim h̃eat i terna aut q̃terna. ℟espõdeo q̃ luna nõ tollit naturã exteri⁹ sed auget vel minuit hz fortitudinẽ illius. Et si querat adhuc cũ crisis dependeat a motu lune et aspectib⁹ planetarũ ꝛ stell' fixis. 8. sphere q̃re est q̃ si duo hoies eadẽ hora egrotare incipiũt: tñ crisis vni⁹ non erit sicut alteri⁹ dicendũ est q̃ hoc est q̃ virtus operatis diuersificat ꝓpter diuersitatẽ virtutis recipient̃. sol em̃ telã lineã dealbat ꝛ faciez deambulant̃ denigrat. vñ si alter egrotantiũ sit puer cuius natura sit calida ꝛ hũida. alter vero iuuenis vel senex:iõ diuersificabit crisis. ad hoc etiã operant tpa anni ꝛ dies nã si in tpeveris hoc fuerit plus nocet puero q̃ seni. ¶ Adhuc si in p̃ncipio egritudinis lũa fuerit cum marte cuius natura est calida ꝛ sicca hz receptionẽ sue virtutis fueritq; egritudo vnius ex caliditate tũc aggrauat̃ vel fortificat̃ egritudo illius:ꝛ si est ex frigiditate nõ tñ nocebit Si aũt iterũ dicat ponam⁹ q̃ etas aut ps annivtriusq; egroꝝ sint calide ꝛ similiter egritudo vtriusq; ex caliditate. tñ nõ erit crisis coꝝ silr̃is. ℟ñdeo hoc põt esse q̃ diuersa est natura ꝛ ꝓplio coꝛpoꝝ vn⁹ aũt erit calid⁹ ꝛ alter frigid⁹:ꝛ si dicat̃ ponat̃ cõplexio silr̃is ſ̃. est ipossibile quin ꝓplexio vni⁹ aliqualit̃ diuersificet̃ a ꝓplexione alteri⁹. nã q̃uis ꝓplexiones aliquorum sint eedẽ i vñ tñ ptĩcularit̃ ipossibile est duos homies reperiri tales in complexione complexionibus ꝛ operationib⁹ ceterisq; eorum negociationibus. Amplius si concedamus posse dici ꝓplexiones eorum esse tales in casu egritudis non tñ possunt eẽ tales in vtroq; penit⁹. supueniunt em̃ res varie vni que non alteri de die in diẽ. Insuper notũ q̃ m scia astrolo. omnis egritudo aduenies homini luna existen. in loco saturni vel martis ꝓmixta malis planetis in natiuitate egri grauis erit ꝛ periculosa quemadmodum iudicium locorũ sic et iudicium aspectuũ aut p̃ncipij. Et econuerso si in loco iouis aut veneris sit

lũa ac ỽo possibile est q̃ iupit noceat aut venus si sit in domib⁹ maloꝝ dñs natiuitatis. sicut in cuius natiuitate est in.6. domo aut.8. vel.12. ꝛ possibile est lunã habere dñiũ in natiuitate vni⁹ ꝛ nõ alterius ꝛ q̃ erat sub radijs solis aut signũ ascen. in natiuitate erat leo vel sagittarius aut aquari⁹ aut luna erat cũ saturno: ipo existente duce vel p̃side siue almuten sup natiuitate alterius egroꝝ:ꝛ non nocebit vni sicut alteri:ꝛ hi quidem finones mẽſuraꝝ non habẽt. Rursus possibile est lunã esse in malo aspectu cũ saturno in natiuitate vnius ꝛ non alterius ꝛ sic satis nocebit vni ꝛ non alteri: sed si forte quereris dicat si verus est sermo tuus: ergo crisim cum certitudine nunq; scies. ℟espondeo iudicia astrologoꝝ sunt p̃m duos modos vnus est p̃m viam communitatis ꝛ vniuersalitatis p̃m q̃ dicimus q̃ venus significat supra mulieres ꝛ mercurius supra sapientes. Sc̃us est p̃m viã ptĩcularũ vt cũ dicim⁹. 7. dom⁹ significat supra mulieres ꝛ.9. supra sapiẽtes: ptĩcularẽ aũt nõ destruit vlr̃. Nã si venerẽ inueneris in loco malo ꝛ dñi. 7. dom⁹ in loco bono veniet nocumentũ ex parte mulierũ q̃uis p aliq̃d medium veniat bonũ p mulieres: et in electionib⁹ eodẽmodo p viã vniuersalitatis lũa est ꝑotes sup p̃ncipiũ oĩs egritudis. aut tñ verũ est si natiuitatẽ egri sciuerim⁹ ad sciendũ ptĩcularia egri p̃m viã vñitatis cõueniẽs cũ cẽt hz vitatẽq; medic⁹ sciret cursuz egri q̃lis erat cũ san⁹ eẽt ꝛ vnã ei⁹ fimilitẽ ꝛ modos eius plures. ¶ Si fuerit lũa sup q̃rtũ aspectũ a loco ei⁹ in q̃ fuit in p̃ncipio egritudinis aut in eius opposito in domo q̃dem sua aut exaltatiõe habuerit dñiũ signũ est bonũ. ꝛ si nulle stelle cõiunganꝯ seu planete: nec aspiciãt aliquez ꝛ similit̃ est de sol⁹ manerie si plõgat̃ egritudo. econuerso aũt est si ipe fuerit in casu suo aut in opposito domus sue ꝛ consimiliter est de luna si fuerit in p̃ncipio egritudis absq; aspectu plãetarũ i die crisis silr̃ neq; bonũ est signũ neq; malũ: sed de

benius ingrere ad sciendum dispositionē egri a signo ascenden. in hora principij egritudinis: vt si fuerit in principio in aliquo aspectu alicuius planete: in die vero crisis aspiciat stellā bonā vl malā renouabit sup egro: res bona vel mala sm naturā stelle q signo: abak. si aūt fuerit bona vl mala luna in principio egritudis cū aspectu planete aut in ꝯiunctione cū illo: i die vo crisis ita nō fuerit. Accidit g̃ accūs tale qꝫ erit crisis in die certo siue noto. ⁊ si in eius pricipio qñ ipsa fuerit in aspectu huius planete: tunc iudicabis iudiciū vltimatū bonum vel malū sm qꝫ alij aspect⁹ fuerit ꝓut explanabim⁹ in sequētibus. Et si fuerit luna in aliquo angulorum signi ascē. i pricipio egritudis significat supercritudinē de bono vl de malo: ⁊ si succedē. non colligat ascen. pōt esse malū ⁊ si in alijs est signū bonū si q̃dē in cadētib⁹ testimoniū habuerit habere p se non est: stabile nisi cum dño ascēn.

¶ Si eclipsata fuerit lūa in vmbra terre cū est in quarto loco aut in principio egritudinis aut in opposito est signū malum sm esse seu conditionē eclipsis. similiter qꝫ est de manerie solis qñ eclipsat: qz ex eclipsim eius ꝓlongat infirmitat⁹ dicit ptholome⁹ aspect⁹ qrtus si fuerit i signis brevib⁹ qñ ascēdūt i cui⁹ loco latitudo ē magna erit aspect⁹ sextilis. et verū dicit si vo fuerit in signis longis erit sicut qrtus: et quartus sicut tertius: si fuerit luna in principio egritudinis in signo mobili significat velocitatem in rebus egri in bono vel malo. in fixis ꝓlongat egritudinē sed in bico: poteis de egritudine in egritudinez trāsibit. ¶ Si causa quidē egritudis fuerit ex abundātia aut repletione in corpore ⁊ lumen lune fit in augmento hoc est graue si vero luna fuerit in diminutione hoc est valde bonū: si vo causa egritudis sit ex inanitōe ⁊ luna sit luie diminuta est graue si aucta bonū. ¶ Si luna fuerit in principio egritudinis in signo qualitatis materie peccant. q causat egritudinē malū est contrariū. vo bonū. totū vero qđ suz memorat⁹ verū est si nō sint aspect⁹ in ipsis eiꝰ consistit radix iudicior sed ꝯiunctiones in crisib⁹ sunt fortiores. ¶ In cōiunctione eiꝰ si neqꝫ lune neqꝫ stelle etiaz cui coniungit fuerit latitudo: erit, tunc lune restimoniū firmū de crisi et si cor latitudo ꝓua fuerit deficiet aliqđ de fortitudine iudicij ⁊ sic in differentijs latitudinuz suo modo. ¶ Coniunctio lune cum saturno malum significat ⁊ longā egritudinem qꝫ si saturnus tardus fuerit motu augmentat malū. si vero velox diminuit de malo: si retrogradus ⁊ ante solis oppositū postqꝫ curatus fuerit recidiuū patiet. sivero retrogradus fuerit post solis oppositionē minuet de malo. qꝫ si lūa velox motu fuerit significat malū ⁊ plīritatē ⁊ malū finē. si vero tarda cursu fuerit diminuet đ malo: si autē fuerit lūa cū saturno aucta lumine, modicū nocebit saturnus ⁊ si diminuta malū sup malū. si saturnus q̃dez fuerit oriēt⁹ a sole ⁊ egritudo fuerit ex frigiditate minuetur de malo super qđ significauit: ⁊ si egritudo fuerit ex caliditate augebit malum supra malum primū. si fuerit saturnus in longitudie lōgioi aut ꝑpe a duabus ꝓtib⁹ ⁊ egritudo fuerit a retentione seu restrictioue augebit malū supra malū. si vero in longitudine inferioi seu opposito magis ꝑpe a duab⁹ ꝓtib⁹ minuet de malo ei⁹. ¶ Direrūt plures qꝫ ꝯiūctio lune cū planeta retrogrado super vomitū significat ⁊ si luna fuerit in vna domoruz saturni minuetur de malo: si luna fuerit egritudo de tussi. ¶ Insuper multi dixerūt qꝫ saturnus senib⁹ nocet ⁊ sm meaz opinionē est econuerso. si luna fuerit cuz ioue est bonum ⁊ adhuc melius si nō sint male domus respectu signi ascen. in principio egritudinis. ¶ Si luna fuerit cum

marte malum ⁊ si lumine diminuta fuerit minuet de malo ⁊ econuerso: ⁊ cum venere est sicut de ioue: ⁊ si eger inuenis fuerit aut mulier melius est qꝫ si esset senex. si aūt egritudo fuerit calida erit melio⁹ vel n⁹ qꝫ iupiter ⁊ econtra de frigiditate. ⁊ si egritudo est p amorem magis valebit ei iupiter: ⁊ si egritudo sit ꝓpter dei seruitū ⁊ seculi cogitationes magis valebit ven⁹ ioue. ¶ Si aūt lūa fuerit in mercurio nō existen. sub radijs solis aut int illos ambos siue pl⁹. 12. gra. ⁊ ipe sit occidentalis ⁊ sit in domo bone stelle seu palnete bonū significat ⁊ econtra. ¶ Si aūt fuerit luna in oppositōe iouis valebit q̃dez: sed non euadet nisi saturnus retrogradus ⁊ iupiter directus sit. si aūt iupit sit in aspectu quarto debes iudicare sm fortitudiez eoz: ⁊ si in trino eger euadet. si lūa fuerit cum marte magis valebit aspectus veneris qꝫ iouis ⁊ si cum saturno econuerso.

Amplius si in pncipio egritudinis luna fuerit in cōiunctione stellarū fixarū magnarū quidem ordinis pmi aut scōi qui latitudinis modicum habent iudica sup bonum aut malum sm ꝓpl'onem stelle: vt stella que dicit allan seu allancis bonum significat eo qꝫ cōtrarie stelle est devenere ⁊ mercurio ⁊ ego tibi dabo viam generalem. ¶ Si vero luna in principio egritudinis fuerit cum aspectu alicuius planete aut coniuncta cū ipso qñ perueniet ad locum sui aspectus quarti aut oppositi. si idem planeta aut stella aspiciatur aut cōiungatur cū ipsa sit in principio qñ erat super aspectū critvna crisi certa ⁊ firma in bono vel malo sm naturam illius stelle ⁊ non innouabit super egrum res q̃ bene faciat ei aut male sm vnam viam. si vero est ita qꝫ illi stelle non coniungat luna p aspectū in die crisis: sed aspiciat aliam stellam si quidem cōiungat luna cū ista tunc innouabit res de bono aut malo q̃ i corpore egri aut medici non ascendebat. si aūt fuerit aspectus aut ꝯiunctio cū aliqua đ stellis supremis non innouabitur res vltra illud quod vniuersaliter est qz non mutatur mot⁹ stelle fixe in cētū ānis nisi invno minuto: quapropter multo minus in primis diebus ⁊ paucis ⁊ si permanet egritudo donec sol reuertat ad locū suū neqꝫ habet crisim ad bonū seu in malū pfectū considera ad locū in principio egritudis et considera oīs aspicientes et de planetis ⁊ de superioribus. i. fixis similiter qꝫ in aspectibus quartis ⁊ qñ veniet ad gradus ꝓportionales in circulis. i. ad illos q̃ distant a linea equalitatis aut a terminis septentrionis ⁊ meridiei in tali ꝓportiōe qꝫ equales sint partes horarū diurnarum vnius cū partibus horarum alterius nocturnarū sm qꝫ explanatū est in principio libri initij sapientie illi nāqꝫ fortitudinez habent magnam. ¶ Postrema autem regula est qꝫ omnia capitula que rememorati sumus pro luna illa eadem sunt pro sole: ⁊ si eclipſ est: ⁊ si sciueris grad⁹ ascē. in principio egritudinis scito revolutionē anni secundi siue sequentis. addendo octo gradus. ⁊ ꝓsidera qualiter aspiciant stelle signum primum ⁊ scōm ⁊ quid sit in hoc radix solis nihilominus hec duo addunt aliquid aut minuūt: sic ergo facere debes de anno in annum.

¶ Explicit abbreuiatio q̃dam libri abrahe aueneezre de luiarib⁹ ⁊ dieb⁹ creticis.

¶ Directorium de figura celi in amicum medicorum per modum epilogi.

QVo figure celi declaratione ⁊ pnosticatione vera habenda de eadez que sequunt: maxime sunt ꝓsideranda. Primo ꝙ planete situent in domibus fin ꝙ inueniunt in celo: ⁊ hoc magis exquisite ꝙ fit possibile in gradib⁹ ⁊ minutis. Secõ ꝓsiderande sunt dignitates planetarũ. ſ. essentiales ⁊ accidentales. essentiales vt sint in domo: ⁊ habent tunc nouem fortitudines. In exaltatione ⁊ sic habẽt ꝙttuor. In triplicitate: ⁊ sic habent tres. In terminis: ⁊ sic habent duas In facie: ⁊ sic habent fortitudinẽ vnam. Sed de accidentalibus ꝓsidera si sit dñs hore ⁊ sic habet fortutidinez vnã. vl dñs nouene ⁊ sic hz aliam. Alias dignitates accidentales vide in amico medicoꝝ dña scda ca. 6. et etiã dña. 3. ca. 6. ¶ Cõsidera ẽt si planete dum fuerũt in domo ppria fuerint in domo diurna vel nocturna applicãdo hore questioms: vel si sint in domo amici. Item cõsidera infortunia planetarum: que vide dñe scde ca. 7. Notandum ibidem ꝙ finis libre ⁊ fignz scorpionis su ut de infortunantib⁹ signoꝝ ⁊ domoꝝ vt dicitur ca. 6. dñe tertie. Item ꝓsidera si planete sint in gradibus lucidis: tenebrosis: vacuis azemena: putealibus vel fortunã augmentantib⁹: ⁊ si sint in gradibus masculinis vel femininis. Et si sint in gra. terminoꝝ nouenarũ: facierũ: ⁊ reliquarz dignitatũ ⁊ infortunarũ: que omnia vide in tabulis ad hoc factis: quarũ declarationem inuenies in amico medicorum ca. 3. dñe scde. ¶ Considera etiã aspectus domorum. Nam asceñ. ⁊ 10. se aspiciunt quarto aspectu: ⁊ sic de alijs. Ascendẽs ⁊ 7. aspectu opposito: ⁊ sic de alijs. Ascendens et 11. aspectu sextili: ⁊ sic de alijs. Ascendẽs ⁊ nona aspectu trino: ⁊ sic de alijs. Declaratio ex teipo patefiet. Et super hoc cõsidera aspectꝰ planetarũ quos poteris habere per predictos. Itẽ considera ꝙ ex bonis⁹ domus ascendentis est super oñs alias domos tam in fortitudine ꝙ in bonitate preuilegiata. Unde sol mercurius ⁊ iupiter in ascendẽte fortificantur. luna mars et ♄ in ascendente infortunant: et ifortunant asce. ven⁹ vero mediocriter se hz que vide ca. 6. dñe tertie. Itẽ ꝓsidera si planeta sit retrogradus vel directus: pro cuius declaratione recurre ad cap. 6. dñe tertie. Item planete masculini gaudent in domibus masculinis. ⁊ debilitantur i femininis. Planete femini gaudent in femininis ⁊ debilitãtur in masculinis. Itez diurni gaudent quando sunt orientales a sole ⁊ nocturni quando sunt occidentales. Itẽ diurni masculini gaudent in parte celi masculina: feminini in feminina: et nõ econuerso. Item cõsidera almutanch ascendentis: ⁊ per consequẽs totius figure. Pro cuius declaratione cõsidera sextũ ⁊ septimũ caplin tertie dñe. Item cõsidera bene pro veritate questiõis habenda ⁊ pro honore astrologi ꝓseruando tertium ⁊ quartũ caplin dñe tertie. Item notandum ꝙ mercurius gaudet in ascendente Luna in tertia. ☾ars in sexta. Sol in .6. Jupiter. in .ii. Saturnus. in. 12. Item ☿ercurius gaudet cum fuerit orientalis in gemini. ⁊ cum fuerit occidentalis in virgine. ⁊ cum fuerit sub radijs solis non tamen combustus que combustio vocatur per sextum gradum añ. et p sextum retro Item nota ꝙ aspectus durant ꝙtum durant orbes luminis. Unde orbis solis in ♌. gra. ante: ⁊ ♌. retro. Orb lune. 12. ante et. 12. retro. Orbis saturni. 9. ante: ⁊. 9. retro. Orbis iouis. 9. ante ⁊. 9. retro. Orb martis. 8. ante. ⁊. 8. retro. Orbis veneris .6. ante: ⁊. 6. retro. Orbis mercurij. ♌. añ ⁊. ♌. retro. Item fortitudo planetarum habetur quattuor modis principalibus scz cõiunctione: separatione: aspectu: et accessione: quorum declarationem vide ca. 6. dñe scde. Item boni planete infortunant per coniunctionẽ vel oppositionem malorum: ⁊ in quarto aspectu: ⁊ in terminis malorum. similiter in eorum dignitatibus. Item infortunant boni inter duos malos: ⁊ dicunt obsessi. Item in cõbustione solis. Item quando comũgunt planete retrogrado vel combusto. vel quando est in casu suo ⁊ in cadẽti ab angulo. Itez vt sint tres superiores occidẽtales a sole ⁊ tres inferiores orientales. vide cap. 7. dñe scde. Item nota ꝙ de figura celi domus prima et eius dñs assignat egro secunda medico. sexta infirmitat. ꝙrta medicinis et apothecarijs. Et si ascendẽs habuit bonos planetas sub se erit eger boni reginiinis. si econuerso contrariũ eueniet. si in decima sit malus vel infortunat⁹ medicus non proficiet. Et si sexta sit de signo terreo morbus est de melancolia: et sic de singulis. Et si signum domus sexte sit retrogradus vel combustus vel in domo martis coniunctus martivel saturno et sine receptiõe. ſ. a domino domus mortis signz mali est. Item partes medicis necessarie sunt que sequunt. ſ. pars vite. pars mortis: pars fortune: pars planete interficientis. ⁊ pars infirmitatis. Pars vite accipitur in die a ioue in saturnuz: et in nocte econuerso. et ꝓiicitur ab ascendẽte. Pars mortis accipitur in die ac nocte a luna in gradu ⁊ minutum domus octaue: ⁊ additur desuper quos ambulauerũt saturno de signo in quo est: ⁊ ꝓiicitur ab initio signi saturni. Pars fortune accipit de die a sole in lunam ⁊ de nocte ecõuerso: ⁊ proiicitur ab ascendente. Pars planete interficitiẽs accipit in die a gra. ascẽden. i ☾. lũe ⁊ in nocte ecõuerso: ⁊ ꝓiicit ab ascendente. Practicam aũt istaz partium reperies in amico medicorum differentia tertia capitulo. ♄. Pars autem infirmitatis fin hermetem accipitur in die a saturno in martem: ⁊ in nocte econuerso: ⁊ ꝓiicitur ab ascendente. Et fin quosdam antiquos accipitur in die ac nocte a mercurio in martem ⁊ ꝓiicitur ab ascendẽte. In amico medicorum differentia tertia capi. 2. Auctoritate haly accipitur a gra. dominij hore in gra. dominij solis: ⁊ ꝓiicitur ab initio signi arietis dando cuilibz signo. 30. gradus.

¶ Explicit.

¶Incipit astronomia hypocraꝝ de ifirmitatib⁹. j

Qrit hypocras qui fuit medic⁹ ⁊ magⁿ optim⁹. Cui iusmodi medicus est qui astronomiā ignorat. Null⁹ hō debet cōmittere se in man⁹ illi⁹ q̄ nō est medic⁹ pfectus. Cognoui q⁹ op⁹ erat sciendi astronomiā aspexi libros hypocraꝝ ⁊ inueni librū hūc paruū ꝫ optimū. Dixit hypocras q⁹ medicus p̄mo aspiciet lunam q̄n est plēa luis quia tunc crescit sanguis ⁊ medulla in oi homie. ⁊ medulla in bestijs omnib⁹ ⁊ augmētū in mari et i cūcꝫ mūdāis reb⁹. ij

Quando infirmus cadit in lecto. Opus est videre si luna exeat tūc de cōbustione tūc em̄ crescit infirmitas quousq⁹ veniat ad oppositionis grad⁹. ⁊ q̄n fuerit in oppositiōe. aut si fuerit cū malo plāeta aut in malo loco: ⁊ si aspexerit dōm mortis. per hoc pōt scire vtrū debeat mori vel nō si habuerit longā infirmitatem vel curtā Nunc videam⁹ causam signoꝝ iuxta presentiam lune in eis.

Cum ifirmitas cuiq̄ acciderit q̄n luna fuerit in ariete cū marte aut cū sole erit infirmitas in capite ꝓpter caliditatē solis ⁊ dolebūt ei pulsus capitis. Habet ergo febres calidas ⁊ nō vadit caliditas ab eo patiť q̄ anxietatē ⁊ vix loquiť. In pectore q̄ nimiū caloꝛē patiť ⁊ doloꝛē in pulmone. ⁊ hꝫ vehemētissimū pulsum. Necesse ē em̄ ei minuere de vena cordis sanguinez ⁊ vti reb⁹ frigidis in potu et cibo minuētib⁹ caloꝛē ⁊ hꝫ infirmitas seuire in frenesim. Et q̄n cū ea fuerit mars aut saturn⁹ morieť ex hac infirmitate ifra. 7. dies die quo lūa fuerit cū sole p q̄rtū aspectuz vel pl⁹: ꝫ est si lūa addat suo lūini. Si lūa fuerit in ariete ⁊ ifortunā aspexerit quadrato aut oppositōe. ⁊ si fuerit illa infortuna saturn⁹ erit ifirmitas i capite, ⁊ etiā ista ifirmitas ducet eū extra mentē. ⁊ faciet insanū ⁊ nūc crescit ⁊ nūc minuiť ⁊ est sil⁹ q̄ videre nō p̄t. Si nō ab astrono. nescis. nō poteris scire ei⁹ ifirmitatē. Et si fuerit luna in diminutiōe luis aut graduū q̄n reuertiť ad p̄mū aspectū saturni. i. q̄n eū dimisit ⁊ p aliū aspectū ea aspexerit, terminaťifirmitas siue i bono siue i malo quot si aspexerit ifortunā morieť: ⁊ si nō aspexerit meliorabiť. Et q̄n luna dimiserit illos aspect⁹ de q̄b⁹ dixim⁹ q⁹ deberet termiari ⁊ inuenit iouē vel venerē p aliquē aspectū anteq̄ veniat ad ꝯbustionē sup eū stabit ifirmitas donec lūa veniat i aspectu aut in oppōne solis ⁊ sic illos nō inuenerit et inuenerit mercuriū morieť ⁊ si inuenerit martē meliorabiť. ⁊ hec ifirmitas erit de aliquo fleumate albo ⁊ q̄n ifirmitas p̄sentit infirmitatē. ⁊ fuerit lūa addēs i suo lumie. ⁊ q̄dib⁹. ⁊ mars. ⁊ sol in ariete. erit infirmitas in capite ⁊ in rosan. ⁊ nascit ei a postēa i capite de fleumate albo. et exiet ei sanguis de narib⁹ et opportz eū vti frigidū ⁊ op⁹ est ei medicia vñ apostēa moriať: ⁊ si fuerit lūa cū mercurio i loco sol⁹ euadet infirm⁹ sed p̄mū hēbit magnū piculū. Jō mercuri⁹ ꝯcordat cū marte i vno negocio: ꝫ mars nō facit sic cū saturno et morieť q̄n saturn⁹ fuerit i loco sol⁹. ꝫ si fuerit ipe iupit cū eo ibidem. vl⁹ mercur⁹ aut ven⁹ hēbit egritudinē diuersā si aspexerit eā mars vl⁹ saturn⁹ aliquo aspectu op⁹ ē illi vt det ei medicinā leuē q̄nq̄ sedet q̄nq̄ se volutat. Pone sedē ei⁹ in loco alto vt possit videre p totū ⁊ balneo vtať: ⁊ sedeat plane. ⁊ dormire fac eū plane ⁊ da ei aquā frigidā. ⁊ da ei mādūcare quod vis. q⁹ q̄n sic est aspect⁹ nō est ei op⁹ dare medicinā iuxta phīcā vl⁹ sicut placet Et q̄n aspicit eā mars ex oppositovl⁹ q̄drato illa ifirmitas ē ex sanguīe ⁊ sētit caliditatē ⁊ siccitatē ⁊ dolet i nocte. ⁊ nō pōt dormire et habet voluntatez bibendi vinū aut res actu frigidas ⁊ ē ei necessariū minuere sanguinē. ⁊ dare medicinā q̄ eū reddat frigidū. ⁊ hūidū. Et si fuerit in isto saturn⁹ cuz luna venerit ad eū ⁊ nō inuenerit fortunā morieť vsq⁹ ad dies, nouē a die quo ipsum p̄no cepit ifirmitas: ⁊ si fuerit addēs i suo lumie ⁊ q̄dib⁹ ⁊ aspexerit eā mars ex septio vel q̄rto ⁊ luna venerit ad saturnū ⁊ mercuri⁹ cū ea erit hec infirmitas ex frigiditate aut fleumate. ⁊ erit tot⁹ fract⁹ ⁊ dirupt⁹ ⁊ vix pauca loqui poterit: ⁊ stomach⁹ erit ei indurat⁹: ⁊ nō poterit digerere calebit interius. Medicina laxatiua erit ei necessaria: q⁹ illa infirmitas est de colera alba. Aspice lunā q̄n veniet ad oppositū loci in quo fuerit ⁊ cū ibi erit habebit magnū piculū ⁊ laboꝛe ⁊ morieť si ñ inueneris cū luna aliquā fortunā in vno signo ⁊ si inueneris cū ea fortunā q̄audsq⁹ ad vigintiocto dies euadet. Si luna fuerit in tauro. 3.

Sed cum aduenerit ifirmitas ⁊ luna est in tauro et mars ⁊ sol ibi cum ea habebit hāc infirmitatē i nocte in pectore ⁊ ligua erit sibi cōbusta ⁊ habebit magnū caloꝛē in oculis in oꝛe vadit raro ad sellā ⁊ balbutit ⁊ habet febrē ex sanguine ⁊ nimiam sitim patiť. opus est et medicina laxatiua ⁊ sanguinis minutio. Manducet q̄quid velit ⁊ bibat de frigido caueat de calido. Et aspice q̄n luna fuerit in trino aspectu ad solē. si diminuiť infirmitas viuet: si crescit morieť. q̄n luna erit in oppositō solis: ꝫ si inuenerit iouē vel venerē nō morit̄ur.

Si luna fuerit in geminis. 4.

Si luna fuerit in geminis q̄n accidit infirmitas vl⁹ aspexerit eā mars vl⁹ saturn⁹ ex opposito vel quadrato est ifirmitas de eo q⁹ pdit somnū aut q⁹ habuit aliquaz tristitiam vel nimiā cogitationē de aliquo negotio dolebit totū coꝛp⁹ ⁊ durabit hec infirmitas cētū dieb⁹. postea habebit caloꝛē in coꝛde ⁊ cū iacet in nocte se multū extēdit ⁊ dolebit epar: ⁊ si nō fuerit cum luna vna ex fortunis morieť vsq⁹ ad dies. 30. Cū aūt fuerit luna in geminis addens in suo lumie ⁊ gradib⁹ ⁊ mars aspexerit eā ex. 4. vel. 7. erit hec infirmitas ex colera rubea ⁊ febres hꝫ ⁊ pulsus est ei vehemēs minuat ⁊ frigidū vtať. Si aūt saturn⁹ fuerit i illo aspectu ⁊ nulla fuerit fortuna morieť. q̄n luna venerit ad oppositum ab illo in quo erat q̄n cepit infirmitas: ꝫ si aliqua fortuna eā aspexerit euadet: ꝫ magnū piculum habebit. Si fuerit luna i geminis erit hec infirmitas ex humiditate. Et si saturn⁹ cū ea fuerit in capiť pte: tūc caue ne minuat. ⁊ nō vtať humidis nec frigidis sed tēpať. Aspice q̄n luna venerit i oppositōe solis si inuenerit aliquā fortunā inspicientē eam bono aspectu viuet. alioquin morieť. Si vo sit in geminis luna ⁊ aspexerit eā aliqua fortuna ex vno aspectu viuet ⁊ mutať hec infirmitas i aliā: ꝫ q̄n dimisit eā fortuna ⁊ non inuenerit aliquā quousq⁹ venerit in oppositū loci in quo erat nō poterit scire medic⁹ quā infirmitatē habebit: ꝫ tūc euadet q̄n luna fuerit in oppositiōe predicta. Si aūt luna fuerit in geminis ⁊ cū ea fuerit sol ⁊ mars erit hec ifirmitas magna: ⁊ vn⁹ ei lactimabiť oculꝰ veniet q̄z i frenesim ⁊ magn⁹ est ei timoꝛ ⁊ timet multū ⁊ apparēt ante ipm diuerse figure ⁊ pulsus in eo nō inueniť ⁊ pulsus capitis doleť. Caue ne minuať ⁊ leuis cib⁹ ei deť ⁊ fac eum iacere in loco tēpato. Aspice ergo q̄n luna venerit ad aspectū quartū p̄mi loci q⁹ tūc morieť. sed q̄n fuerit cū sole ⁊ marte ⁊ aspexerit eā fortuna ex bono aspectu ⁊ luna ē addēs lumini ⁊ gradib⁹ euadet cum luna venerit ad quartū aspectum in quo fuerit p̄imū. Vide ne des ei potionē sed vtatur leui cibo ⁊ in alto sedeat.

¶Si luna fuerit in cancro. 5.

Si luna fuerit i cācro q̄n venit ifirmitas ⁊ aspexerit eā saturn⁹ ex. 4. ⁊. 7. est infirmitas quia exiēs a balneo frig⁹ cū egasit ⁊ nullū sentit odoꝛē dolebit ei pect⁹ ⁊ tussim hꝫ ⁊ parū caloꝛis pulsus in eo nō inuenitur ex

stomachū dolet ⁊ renes ⁊ opus est ei medicina corporis mūdificatiua ⁊ q̄ tussim exprimat. Si vero nō fuerit cū luna vl̄ nō aspexerit aliqua fortuna donec venerit ad quartū aspectū loci in quo fuerit q̄n cepit infirmitas ante oppositionē morīt ad decem dies. Sz si aspexerit eū fortuna viuet sed magnā fatigationē habebit. Si autez luna fuerit in cancro: ⁊ aspexerit eā mars ex quarto vel septimo infirmus primū nimium vomit aut hz malū stomachū: op⁹ est ei medicina frigida ⁊ stomachi restrictiua. Si vero aspexerit eā aliqua fortuna in ipso loco morīt anteq̄ veniat ad quartum aspectū. Si vero luna in cācro cursu est vacua: hec infirmitas est ex potu nimio ex quo vene replete sunt ⁊ se nimiū distēdit hz quoq̄ dolorē in nocte ⁊ voluntatē sedendi in alto ⁊ discooperto. loquentez audire non vult. vtatur reb⁹ tēperatis q̄ eū infrigescant. q̄n em̄ luna venerit ad oppositum cancri euadet. Sed si inuenerit martē vel solē couertet hec infirmitas in febres calidas pulsus nō mouet semper vno modo minutio necessaria est ei et durat ꝑm infirmitatem. Si fuerit vt dixim⁹ de loco nisi fuerit ad quartū gradum. Si autē iueneris a. 90. vsq̄ ad oppositū habet tūc videre malū in nocte: aut clamat aut nimium fatigatur. sed q̄n venerit ad illū aspectū euadet. Sed si non inuenerit in loco primo fortunā recidiuabit hec infirmitas in aliam. Sed euadet q̄n luna reuersa fuerit ad primū locū. Et si fortunā ibi non inuenerit morīt. Si autē fortuna eā aspexerit bono aspectu euadet. Si aūt luna fuerit in cancro ⁊ saturnus ⁊ iupiter cuz ea habebit morbū per. 30. dies ⁊ viuet. Si autē luna fuerit in cancro ⁊ saturnus ⁊ mars ⁊ venus cum ea erit infirmitas ex fatigatiōe itineris ⁊ quādo venit a nimio exercitio cū muliere voluit se ⁊ fit multuz debilis. non minuat sed vtatur cibo cōfortatiuo. caueat a frigiditate. Cum luna de loco primo venerit ad oppositū ⁊ non inuenerit aliquē planetaz euadet q̄n veniet ad oppositū primi loci: ⁊ si fortunaz inuenerit tunc euadet ⁊ si infortuna crescet infirmitas ⁊ morītur. si vero luna in cancro ⁊ saturnus ⁊ mars ⁊ mercurius cum ea est infirmitas ex labore studendi vel legēdi ⁊ est de colera nigra. q̄n autem egressa fuerit de loco primo ⁊ inuenerit fortunaz euadet cū luna venerit ad quartū aspectū illius fortune. Sed si inuenerit infortunā habet morī q̄n in quarto illius infortune fuerit aspectu. Sed si nō inuenerit aliquē planetā euadet dū venerit ad oppositum. Sed si inuenerit infortunam durabit hec infirmitas vsq̄ dum venerit ad primū locum ⁊ euadet. Sed si luna inuenerit infortunam per malū aspectū q̄n vadit ad oppositum efficitur mente captus. Si nō infortunam inuenerit cadet in aliaz infirmitatem ⁊ euadet.

¶ Si luna fuerit in leone. 6.

QUādo luna fuerit in leone ⁊ aspexerit eam saturnus ex quarto vel sexto erit infirmitas ex fleumate ⁊ dolorē habebit in capite. Ita q̄ vomet iteſluna ⁊ habebit febres multas ⁊ nimiū durabit hec infirmitas ⁊ maior erit interius q̄ exterius ⁊ nimium erit stipticus: ⁊ si nullā fortunaz aspexerit morīet dum venerit ad quartū aspectum leonis. Sed si fortuna aspexerit euadet dū venerit ad quartū aspectū. Si vero luna est i leone ⁊ aspexerit eā mars ex quarto. vel sexto erit infirmitas ex abundantia sanguinis ⁊ calorem nimium patiet: ⁊ cum due febres accipiet bibat res frigidas ⁊ sic cas. Sed si aspexerit eā fortuna ex bono aspectu euadet post fatigationez magnā Sed si fortuna non aspexerit morītur q̄n venerit ad oppositū loci tēpore infirmitatis accepte. Si nō infortunū primo aspexerit morītur q̄n venerit ad quartum aspectum. Cū autē luna fuerit in leone i qualicunq̄ grauamine aspexerit eā mars aut sol ex quarto habebit nimium calorē interius in pectore ⁊ pedes ⁊ manus frigidos: dolorem in capite opus est ei minui si potest: q̄n luna est in primo signo. si in illo signo nō potest: expectet donec luna veniat in medietate sui luminis ynguat quoq̄ pedes q̄ tollat frigiditatē si mars vel sol cuz ea erit: est hec infirmitas ex dolore cordis: quando ergo venerit luna ad quartū aspectū primi loci euadet. Q̄n luna euenerit exuno de locis quos dixi ⁊ inuenerit iouem in itinere vel venerē antēq̄ venerit ad quartum aspectū. opus est ei componere balneum ⁊ sedere in loco alto. Si vero saturnum inuenerit conuertetur hec infirmitas ad vesice vicium ⁊ euadet quando luna venerit vel redierit ad primū locum. Et quando luna inuenerit solē vel martem ⁊ fuerit saturnus vel mercurius cuz ea erit infirmitas sicut dixim⁹ ex dolore cordis ⁊ erit longa timendū est ne veniat in tisim vtatur frigidis non iaceat in loco lucido. Aspice quādo luna est in quarto aspectu ⁊ si hec infirmitas crescit morītur. Si minuitur euadet quando luna venerit ad oppositum. sed si inuenerit infortunā non euadet donec luna tātū pgat q̄tū ad locū in quo primo erat.

Si luna sit in virgine. vij.

QUm luna fuerit in virgine ⁊ saturnus aspexerit eam ex. 4. vel. 7. habebit dolorē stomachi ⁊ ventris ⁊ tele sustinentis intestina interius habentis apostema de fleumate albo interius etiā patitur q̄nq̄ ⁊ debilis est ei pulsus ⁊ nemo per astrologiā de infirmitate eius potest cognoscere vtatur frigidis ⁊ tēperatis opus est vt sanet apostema ita q̄ non aperiatur. Ista enim infirmitas futura est longa si non fortuna eaz aspexerit euadet post dies multos si infortuna morītur ad dies. 40. Cū fuerit luna in virgine ⁊ fortuna in quarto vel septimo erit infirmitas cum magno calore interius ⁊ nimiū assellat ⁊ proijcit sanguinem ⁊ venenum ⁊ pulsus est ei fortis ⁊ quandoq̄ minuitur: patitur quandoq̄ anxietatē habet etiā malum stomachū vtatur stiptica medicina stomachū confortāte. sed si luna non aspexerit eaz aliqua fortuna morīt vsq̄ ad dies triginta et si aspexerit viuet. Cum luna fuerit in virgine vacua cursu stomachus infirmi erit debilis: habebit quoq̄ fluxum ventris. ⁊ quando mittit vrinā pungit eū vesica. habet quoq̄ colorem viridē ⁊ vrinā vix facit: sed si fuerit cum ea mars vel mercurius vel sol erit infirmitas magna ⁊ vix loquitur op⁹ est ei medicina que paulatim fluxum restringat habebitq̄ magnum periculum quando luna proueniet ad oppositum. Si aspexerit eam fortuna viuet: ⁊ si non morītur ⁊ si fuerit sicut dictum est prius ⁊ inueneret satur cum luna: aut mercurium aut venerem siue iouem erit infirmitas longa ⁊ habebit dolorem capitis ⁊ non euadet donec luna veniat ad primum locum.

¶ Quando luna est in libra. 8.

QUm luna in libra fuerit ⁊ saturnus aspexerit eam ex quarto vel septimo erit infirmitas ex nimia potatione ⁊ maior erit quando luna erit in diminutiōe luminis ⁊ graduz ⁊ in occulto ceperit ⁊ timpora ei dolent pectoris est eis strictio tussit ⁊ hec est ex fleumate in pulmone. sternutat multuz habet quoq̄ febres leues opus est ei medicina temperata in cibo. si aspexerit eam mars ex malo morītur: si non viuet cum luna venerit ad oppositum primi loci. Si autē luna fuerit in libra ⁊ aspexerit eā mars ex quarto vel sexto erit infirmitas ex sanguine ⁊ habebit magnas febres et pulsus ⁊ de nocte videt pessimas visiones et non potest dormire ⁊ habet apostema ex fleumate ⁊ est ei necessaria minutio et medicina temperata. ⁊ si nō aspexerit eam aliqua fortuna morīt vsq̄ ad dies. 23. Et

si aspexerit eā euadet cum luna venerit ad oppositū. ℞n luna fuerit in libra ꝛ pegrina erit infirmitas ex dolore pedum ꝛ manuꝝ interius hꝫ colorē ꝛ oculos graues q̄si violētos ꝛ balbutit cū loquī medicina ergo ꝛ dieta sūt ei necessaria frigida et humida ꝛ minutio. ℔ cū aūt luna exierit ꝺ loco p̄io ꝛ inuenerit fortunā aut fuerit cū ea euadet duꝝ luna venerit ad septimum. sinautē moriē. ℔ cū aūt luna fuerit in libra ꝛ mars ꝛ sol in oppositiōe erit infirmitas in capite magna fiīter si saturn⁹ cuꝝ luna fuerit ꝛ oculi ei⁹ lacrimarī minutio ē ei necessaria ꝛ medicina laxatiua ꝛ si luna inuenerit venerē aut ionē q̄n egrediē de loco isto euadet alioquin morit̄ur.

℞De luna q̄n est in scorpione. 9.

QAm luna fuerit in scorpione ꝛ aspexerit eā saturnus ex quarto vel septimo erit infirmitas ex sanguine putrido aut veneno. si luna fuerit i diminutiōe luis ꝛ gradus ꝛ nō aspexerit eam fortuna moriē ꝛ si fuerit aspect⁹ in luie ꝛ gradu ꝛ fortuna eā aspexerit viuet. ℔ cū autē fuerit luna in scorpione ꝛ mars in eodē ꝛ iupiter aspexerit eā ex quarto habebit febrem validam necessaria est ei medicina laxatiua tēperata ꝛ cū exierit luna de loco isto ꝛ iunget se ioui euadet. ℔um luna est in scorpione pegrina q̄n primū incipit infirmitas leuis habebiē ꝛ vadit ꝛ mutat se in malū apostema vero patiē in vesica ꝛ pustule ei nascunt in natibus. cū aūt luna venerit ad tertiū aspectū loci in quo fuerit patiē febres calidas: ꝛ cū luna venerit ad solem ꝛ nō inuenerit fortunā moriē. si vero inuenerit nascet ei apostema in aliquo illoꝝ ꝛ viuet: ꝛ opus est ei vt aperiatur i balneo ꝛ non in loco calido vel frigido. ℔um autē luna est in scorpione ꝛ cum ea mars ꝛ saturnus iste infirmus habebit febres calidas ꝛ alias frigidas. ꝓpter hoc accipiat res que minuant fleuma: ꝛ inde vadat ad sellam nec mmuat. ℞n ꝙ luna egredietur ꝺ loco isto ꝛ aspexerit etiā fortuna euadet vsq̄ ad diē decimāquartā: et si non aspexerit durabit ad viginti dies.

℞Quando luna est in sagittario. 10.

QSi luna fuerit i sagittario ꝛ aspexerit eā saturnus ex. 4. vel. 7. erit infirmitas ex fleumate habebit q̄ calorē in toto corde pedes tñ frigidos. durabit ꝙ ista infirmitas vsq̄ dū luna iūgaē saturno bis. Sꝫ si inuenerit fortunā nō durabit amplī⁹ quousq̄ luna venerit ad oppositū primi loci. ℔ cū ꝙ luna fuerit i sagittario ꝛ aspexerit eā mars ex. 4. vel. 7. ꝛ addiderit in suo luie ꝛ gradibus erit infirmitas quā medic⁹ scire nō pōt nisi ꝑ astronomiā: q: modo dolet caput nūc corp⁹: nūc aliter patiē ꝛ cū ei ita acciderit q̄n itrauit balneū ꝛ nimis se calefecit ꝛ nimiū frig⁹ intrauit in pect⁹ suū ꝛ in caput vomit q̄ multū ꝛ assellat op⁹ē ei stipticis. Sꝫ leui vtaē dieta ꝛ leui sirupo p̄ter acetosuꝫ. ℔ cū luna exierit de scorpiōe ꝛ inuenerit saturnū moriē. Sꝫ si inuenerit fortunā viuet sed magnā habebit fatigationē. cū luna exierit a sagittario i scō vl̄ tertio signo erit infirmitas ex tussi ꝛ dolorez i pectore habebit. ℔t q̄n exierit ꝺ isto loco ꝛ aspexerit sagittariū ex q̄rto euadet ꝛ est ei necessaria medicina mollificatiua timeat autem ne balneum intret.

℞℞n luna est in capricorno. ii.

QSi luna fuerit in capricorno ꝛ aspexerit eā saturn⁹ ex. 4. vel. 7. ꝛ fuerit in diminutiōe luis ꝛ gradib⁹ ē infirmitas ex nimia fatigatione sudoris ꝛ frigus accipit eum nimis est clausus ꝛ sternutat multum stomachus ꝛ pectus ei multū dolent: habet quoq̄ febres ex fatigatione vtatur rebus tēperatis ꝛ sirupo tēperato. ℞n aūt luna aspexerit fortunā euadet sed habebit magnā fatigatiōez. Si ꝙ nō aspexerit moriē vsq̄ ad dies, 30. ℔um autem luna fuerit

in scorpione ꝛ aspexerit eā mars ex quarto vel septimo erit infirmitas ex vomitu habetq̄ fluxū vētris ardetq̄ ei multū ꝛ iflat ꝛ hꝫ magnā febrē ꝛ sudat multū: pulsus est ei inequalis: op⁹ est ei medicina frigida. Si aūt luna aspexerit fortunā euadet: si nō moriē vsq̄ ad q̄nq̄ dies. ℔ cū autē luna in capricorno fuerit ꝛ mars ꝛ sol secū erit infirm⁹ ex nimia calefactione ab igne ꝛ fatigatione ꝛ accipit eū febris ex colera citrina. ℔aueat a balneo ꝛ se nō infundat in aqua frigida. Sed quando exierit luna nō euadet vsq̄ ad dies septem.

℞℞n luna est in aquario. 12.

QAm luna fuerit in aquario addens in suo luie ꝛ gradu ꝛ aspexerit eā saturnus ex quarto vel septimo erit infirmus ex nimio labore: q̄nq̄ crescit: q̄nq̄ minuiē ꝛ timēdū est ꝺ eo ꝙdit sanguinē Aspice q̄n venerit ad oppositū si melioratur viuet. Sinautē viuet vsq̄ ad dies q̄t tuos. ℔ cū vero luna fuerit in aquario ꝑgrina primo habebit malū in corpore ꝛ dolebit interi⁹. hꝫ q̄ febres calidas ꝛ durabit multū ꝛ habebit magnā anxietatez. Sed q̄n luna venerit cū sole aspice q̄n egrediē a sole. Si inuenerit fortunā anteq̄ veniat ad locū in quo incipit infirmitas tūc euadet. Si nō inuenerit fortunā moriē. ℔um luna fuerit in aquario ꝛ saturn⁹ vel mercuri⁹ cū ea est infirmitas ex colera nigra. Sed si sit addens suo lumini ꝛ gradibus ꝛ inuenerit fortunam euadet. si non inuenerit morit̄ur.

℞℞n luna est in piscibus. iz.

QUādo luna fuerit in piscib⁹ addēs lumini ꝛ gradibus: ꝛ saturn⁹ aspexerit eam ex quarto vl̄ septimo est infirm⁹ ex frigore q̄n eū aspexit hꝫ dolorē in capite ꝛ in ventre: ꝛ est ei opus medicina calida q̄ frigus expellit. Si aspexerit fortunā viuet, Sed postq̄ euadet vene ꝛ nodi dolent ei. ℔ cū vero luna in piscib⁹ fuerit ad dēs suo lumini ꝛ gradibus ꝛ aspexerit eā mars a quarto vel septimo erit infirmitas ex nimio potu ꝛ cibo ꝛ ex nimio sanguine ꝛ colera: est opus ei vt minuat. ꝛ maiorem dolorē habebit in nocte q̄ in die. Sꝫ si nō aspexerit fortunā in ipo loco in quo accepit eū infirmitas moriē. Si aspexerit euadet q̄n lunaveniet ad predictū locū ℔um cū luna fuerit in piscibus ꝛ venus ꝛ iupiter cum ea infirmus sudauit ꝛ bibit aquā ꝛ habebit dolorem in oculis. habebit q̄ febrē cū frigore ꝛ apostema cum calore. opus est ei medicina laxatiua ꝛ caloris expulsiua ꝛ q̄n venerit luna ad oppositum loci euadet. ℔ cū luna fuerit in piscibus ꝛ mars cū ea erit infirmus ex calore. opus est ei vt minuat ꝛ si fortuna eā aspexerit viuet. si non morit̄ur. Ad confortandum virtutē retentiuā elige signa frigida ꝛ ficca: vt sunt taurus: virgo: capricornus ꝓ ascendente vel q̄ luna sit in eoꝝ aliquo. Ad virtutem expulsiuam elige signa frigida ꝛ humida: vt sunt cancer: scorpi⁹: ꝛ pisces. ℔um oq̄ planetā aspiciat: vt saturnum: melancolia: solem: iouem: ꝛ venerem: sanguis: martē vero colera: ꝛ lunam fleuma. Sūme tamen caue ne luna malū aspectum habeat ad saturnum aut martē ℔uodq̄ luna siue dōs ascendentium nō sint in quarta ꝛ octaua domibus: neq̄ luna sit ascendens.

℞Explicit astronomia hypocratis.

LIber amicus medicorū supascript⁹ distinct⁹ est i q̄tuor ptes ꝑ m q̄ in eo ꝓcedit ꝑ q̄tuor differētias t q̄libet dr̄ia subdiuidit in septem capitula ꝓout inferi⁹ videbitur.

Prima differentia est de numero celestiū orbiū t de motoribus eox ꝑ m doctrinam pboꝝ antiquoꝝ t ꝑ m veritatē theologoꝝ opiniones frīuolas pboꝝ corrigentium. t continet septem capitula.

Cap'm primū prime dr̄ie ꝺ numero t ordine celoꝝ i generali ad quē numerū pueuerunt pbi t vltra t supra theologi revelatione diuina t doctrina dei.

Capitulum secundum de numero t ordine orbiū ꝓticulariū planetarū t epicicloꝝ t cunctoꝝ celoꝝ nobis influentiū ꝑ m doctrinam astrologoꝝ.

Cap'm iij. de numero intelligētiarū orbes celestes regentiū t mouentiū ꝑ m dicta et scripta t opiniones pbozū antiquoꝝ.

Cap'm iiij. de numero t ordine harū intelligentiarū t mō mouēdi celos iperio dei b̄ndicti t q̄d debet cēseri vel improbari in hac materia generaliter t cū timore scribendo ꝑ m veritatē t doctrinā theologoꝝ.

Capitulum quintum de ornatu mirabili celi stellati t hoc in generali.

Cap'm vi. de nona sphera seu primo mobili t de ei⁹ virtute mirabili sibi collata a potētia infinita dei q̄ cūctoꝝ est creatrix.

Cap'm septimū de intu t ordine septē planetarum t de quibusdā eorū ꝓprietatib⁹ t influentijs in generali.

SEcunda differētia est ꝺ distinctōe zodiaci celi stellati t suarū ptiū t de ei⁹ correspōdentia ad zodiacū none sphere q̄ primū mobile dicit que ꝓtinet similiter septem capitula.

Primū capitulū scd̄e differentie est de distinctione. 12. ptiū zodiaci celi stellati que duodecim signa dicūtur t de eoꝝ influentijs t ꝓprietatibus in speciali.

Secundū capitulū de nūero t ordie stellarū t imaginū visibiliū stellati celi tam in parte septētrionali q̄ meridionali iuxta dicta sapientis ptho. octauo almagesti t illustris alphonsi regis castelle.

Tertiū capitulū de gradibus lucidis t tenebrosis t de alijs conditionibus graduū zodiaci ꝑ modū tabule ordinatis vt clari⁹ intelligantur.

Quartū cap'z de duplici motu celi stellati t de q̄druplici motu septē planetarum.

Quintū capitulū de ꝓprietatibus essentialibus septē planetarū t de eoꝝ virtutibus t fortitudinibus.

Sextū capitulū de quibusdā virtutib⁹ accidentalibus septē planetarū per quas influentie eorum fortificantur.

Septimū cap'z de detrimēto influētiaruꝫ 7. planetarū in gñali t de luna in specialis latius q̄tū ad virāq; influētiā. t circa hec ponūtur tabule ad ꝓpositum facientes.

TErtia differētia est de inq̄sitione a qua radice proueniat epidimia t mors i hoibus t pl⁹ vno tpe q̄ alio: t de modis cognoscēdi t ꝓnosticādi cursu nature t influētie celi mortē vel vitā egro.

Primū capitulū isti⁹ differētie ē de cognitiōe t distinctiōe radicū epidimialiū. t radix quo ad ꝓpositū pōt assignari quadruplex. duplex superior t duplex inferior.

Pria ē volūtas diuina iuste puniēs hoies

Scda radix superior est corp⁹ celeste ifluens letaliter. Tertia radix est inferior t est fetor inficiens organū ꝑ aerē corruptū circūdando nos localiter. Quarta radix et inferior est indebit⁹ mod⁹ viuēdi ꝑ excessum cibi t potus: t aliarū superfluarū occupationū carnaliū: t nimie tristicie t sollicitudinis. Et de istis quattuor radicib⁹ scriptum est ad ꝓpositum ibidem.

Scd̄m capitulū ostēdit quō revolutio natiuitatis si cōstaret perito astrologo pōt multa mala impedire nato que sunt possibilia ei euenire vel de facto eueniēt: que mala nō sunt necessaria sed contingentia

cursu nature.

Tertiū cap'm qr revolutio natiuitatis t hora natiuitat̄ cōiter ignorat̄: ideo qualr ꝓnosticat̄ sup cura infirmoꝝ ꝑ questiones aut ꝑ aggressum infirmitatis cōsiderādo t inquirendo tunc influentiam celi.

Quartū cap'm est de declaratōe domoꝝ celi que ostēdūt influentiā sup egro: t medico t medicinis ac natura infirmitatis.

Quintū cap'm de declaratiōe planetarū influentiū t graduū celi pariter cōuenientium sup varios morbos: t de cognitione an morbi sint curabiles an non.

Sextū cap'z de inuētione almuten ascendēn. qui dns ascēdētis dicit principalis t aliarū domoꝝ celi t tot⁹ celi t de statu planete corrūpentis vitam infirmi.

Septimū capitulū de cōbinatione planetarū t associatiōe cum dño ascēn. seu alterius domus celi t de accessu t recessu eorundem planetarum inter se.

QUarta differētia ē de modis cōseruādi sanitatē t obuiādi piculis: t de igenio expellēdi morbos de corporibus humanis q̄tū erit possibile artifici seu ministro nature: t de modis medēdi t cōficiendi medicinas t fortificādi eas ꝑ influentiā celi t precipue per inuocationem nois dei supra totam influentiam celi.

Primū cap'm quō quattuor virtutes corporis hūani sunt ꝓfortāde t iuuāde regnante consimili constellatione in celo.

Secūdū cap'm quomodo humores superflui t dānosi corporis hūani sunt purgandi ꝑ aspectū ad planetas influentes super humores planetas debilitādo t signa fortificādo: vt mars sup colera: iupiter super sanguine t sic de alijs.

Tertiū cap'm quō totū corp⁹ humanum corruptibile hz aspectū ad celū t quelibet ei⁹ ps: t in curis ordinandis pōt considerari certa ordinatio celi vt facili⁹ cura acq̄ratur si cura per artem sit possibilis.

Quartum capitulum est de electione influētie celi circa curam oculoꝝ t auriū t de eius subtili ingenio.

Quintum capitulū de minera febrium: et de planetis influentibus in ipsis t ingenio procedendi ad curam.

Sextū cap'm est ꝺ flebothomia hz cursuz t ordinē dierū lunatiōis t hz aspect⁹ lune ad planetas t ad tpa anni t ꝑ m dispositionem aeris t psonarū: etatis t regionum.

Septimū cap'm de horis cōuenientib⁹ ad sumēduz medicinas cōfortatiuas cordiales t purgatiuas: t ad ꝓseruādū humidū radicale: t de arte t doctrina ꝓficiendi ad hoc electuaria vina: aquas p̄ciosas: olea: t quedā alia requisita q̄ elicium̄, ex istis ab habentibus bonum ingenium.

¶ Alterius operis tabula.

LIber qui dicit celi enarrant gloriā dei. in se continet vndecim capitula.

Primū capitulum de natiuitatibus.

Secundū capitulum de bellis.

Tertium capitulū de aggressu viarum.

Quartum capitulum de his que dirigūt astrologum.

Quintū cap'm de edificijs inchoandis.

Sextū cap'm de medicinis.

Septimū capitulum de electionibus.

Octauum capitulum de mercātijs t subtilitatibus inchoandis.

Nonū cap'm de thesauris absc̄ditis.

Decimū cap'm de matrimonijs.

Undecimū cap'm de ꝓnostificatione cogitationum t alioꝝ secretoꝝ.

Item liber abrahā aueneezre de creticis diebus.

¶ Et sic est finis horum opusculorū accurate t diligenter impressoꝝ arte t industria Magistri Johannis Cleyn in ciuitate Lugdunen. Anno salutis nostre. ıḋoƺ. die vero penultima Nouembris.

...tibi dñe ... Sm.
offerim⁹ q̄ btī tymothei so
... re... ...rificationes
...ris ... ...mplorem⁹. P
...rcep... ...cramē Cōpl.
...ppl... ...ram⁹: ut iter-
...te btō tymotheo apl'o tuo
...l'i⁹ gerim⁹ venerāda passi
...ob ꝓficiāt ad medelā. P
... Jā nō estis hospi. cxx.
...er man⁹. cxvj. Vel tra-
... Qui ...minat. cxxxiiij. Eua
... Hoc ... p̄ceptū meū. cxvj.

A... ...adhuc ipsius mi-
nar̄ ⁊ cedis ī discipl'os dñi: ac
cessit ad pr̄icipē sacerdotū ⁊ pe
tuit ab eo epl'as ī damascū ad
synagogas: ut si q̄s hui⁹ vie vi
cos ac mlieres inuenisset vinctos
ꝑducēt ī irl'm Et cū iter faceret
ꝯtigit ut appropinq̄ret dama-
sco Et subito circūfulsit eū lux
de celo: ⁊ cadēs ī terrā audiuit
vocē dicētē sibi Saule saule q̄d
me ꝑseq̄ris? Qui dixit Quis es
dñe? ⁊ ille Ego sū ihs nazarenus

R II d 1084